

Regeringens proposition till riksdagen med förslag till lagstiftning om behandling av kunduppgifter inom arbets- och näringsförvaltningen och om en serviceplattform

PROPOSITIONENS HUVUDSAKLIGA INNEHÅLL

I denna proposition föreslås det ändringar i lagen om offentlig arbetskrafts- och företagsservice, lagen om ett kommunförsök som gäller främjande av sysselsättningen, lagen om sektorsövergripande samservice som främjar sysselsättningen och lagen om utkomstskydd för arbetslösa.

I lagstiftningen om behandling av kunduppgifter inom den offentliga arbetskrafts- och företags-servicen föreslås det sådana ändringar som införandet av nya informationssystemtjänster inom arbets- och näringsförvaltningen förutsätter. De nya informationssystemtjänsterna omfattar en riksomfattande helhet som består av kundinformationssystem, en serviceplattform och en informationsresurs för kunder. De ersätter arbets- och näringsbyråns nuvarande helhet av kundinformationssystem. Till den nya serviceplattformen anknyter dessutom en ny möjlighet att skapa och publicera jobbsökarprofiler samt en informationsresurs för dessa.

Närings-, trafik- och miljöcentralernas samt arbets- och näringsbyråernas utvecklings- och förvaltningscenter ska utveckla och tillhandahålla nya informationssystemtjänster inom arbets- och näringsförvaltningen på samma sätt som för närvarande. Den svarar för den personuppgiftsansvariges skyldigheter i anslutning till dataskydd och datasäkerhet enligt den allmänna dataskyddsförordningen samt för de uppgifter som den myndighet som svarar för ett informationssystem har enligt lagen om informationshantering inom den offentliga förvaltningen. De myndigheter som ansvarar för ordnande och produktion av offentlig arbetskrafts- och företagsservice, nämligen närings-, trafik- och miljöcentralerna och arbets- och näringsbyråerna samt de kommuner som deltar i kommunförsöket som gäller främjande av sysselsättningen, ska på samma sätt som för närvarande använda arbets- och näringsförvaltningens informationssystemtjänster för behandling av kunduppgifter.

De mest betydande ändringarna i lagstiftningen är de nya bestämmelserna om möjligheten att skapa och publicera jobbsökarprofiler, behandlingen av uppgifter i jobbsökarprofiler, sökning av uppgifter i publicerade jobbsökarprofiler samt justeringar av aktörernas roller i anslutning till behandlingen av personuppgifter. Kommuner som deltar i kommunförsöket som gäller främjande av sysselsättningen samt Folkpensionsanstalten och kommuner som deltar i sektorsövergripande samservice som främjar sysselsättningen ska utses till personuppgiftsansvariga i fråga om uppgifter som gäller deras egna kunder, för att fastställandet av ansvar ska motsvara deras faktiska roll som användare och producenter av uppgifter i sina lagstadgade uppgifter. I lagstiftningen föreslås dessutom en regleringsteknisk ändring så att den reglering som utgår från kundinformationssystemet ersätts med bestämmelser om uppgifter och användningsändamål. Det föreslås inga ändringar i fråga om de uppgifter som ska behandlas eller deras användningsändamål. Dessutom görs vissa smärre kompletteringar och korrigeringar i de lagar som ska ändras.

De föreslagna lagarna avses träda i kraft den 2 maj 2022.

INNEHÅLL

PROPOSITIONENS HUVUDSAKLIGA INNEHÅLL.....	1
MOTIVERING	5
1 Bakgrund och beredning.....	5
1.1 Bakgrund.....	5
1.2 Beredning.....	6
2 Nuläge och bedömning av nuläget.....	6
2.1 Allmän lagstiftning om behandling av personuppgifter.....	6
2.1.1 EU:s allmänna dataskyddsförordning	6
2.1.2 Dataskyddslagen	12
2.1.3 Det nationella rättsläget när det gäller automatiserat beslutsfattande	13
2.2 Lagen om offentlighet i myndigheternas verksamhet.....	13
2.3 Lagen om informationshantering inom den offentliga förvaltningen	15
2.4 Offentlig arbetskrafts- och företagsservice	17
2.4.1 Gällande lagstiftning.....	17
2.4.2 Den nordiska modellen för arbetskraftsservice.....	18
2.5 Behandling av kunduppgifter inom den offentliga arbetskrafts- och företagsservicen	18
2.5.1 Arbets- och näringsbyråns kundinformationssystem	18
2.5.2 Ett kommunförsök som gäller främjande av sysselsättningen samt behandlingen av kunduppgifter.....	21
2.6 Behandling av kunduppgifter inom sektorsövergripande samservice som främjar sysselsättning	22
2.6.1 Sektorsövergripande samservice.....	22
2.6.2 Kundregister över sektorsövergripande samservice.....	22
2.7 Arbetskraftspolitiska utlåtanden.....	23
2.8 Nättjänster inom den offentliga arbetskrafts- och företagsservicen.....	24
2.8.1 Elektroniska tjänster för enskilda kunder.....	24
2.8.2 Elektroniska tjänster för företag och arbetsgivare.....	24
2.8.3 TE-tjänster.fi	25
2.9 UF-centrets rättsliga ställning och informationsförvaltningsuppgifter	25
2.10 Reformen som beretts inom projektet för att digitalisera arbets- och näringstjänsterna	26
2.11 Förhållande till social- och hälsovårdsreformen	26
3 Bedömning av nuläget.....	27
3.1 UF-centrets uppgifter	27
3.2 Uppgiften som personuppgiftsansvarig och behandlingen av personuppgifter	28
3.3 Plattformförvaltarens uppgifter och ansvar.....	30
3.4 Profilerings.....	30
3.5 Kunduppgifter och rätt att få dem	31
3.6 Publicering av jobbsökarprofiler.....	32
3.7 Behandlingen av kunduppgifter inom den sektorsövergripande samservicen	32
4 Målsättning.....	32
5 Förslagen och deras konsekvenser.....	33
5.1 De viktigaste förslagen.....	33

5.2 De huvudsakliga konsekvenserna	33
5.2.1 Ekonomiska konsekvenser	33
5.2.2 Konsekvenser för myndigheterna	39
5.2.3 Samhälleliga konsekvenser	41
5.2.4 Konsekvenser för informationssäkerheten	54
5.2.5 Konsekvenser för informationshanteringen	58
6 Alternativa handlingsvägar	60
7 Remissvar	61
7.1 Remissvar	61
7.1.1 Allmän respons på propositionen	61
7.1.2 Respons på konsekvensbedömningen	62
7.1.3 Respons på rätten att få uppgifter och behandlingen av klientuppgifter	63
7.1.4 Respons på serviceplattformen	65
7.1.5 Respons på förslagen rörande ändringar i försökslagen	66
7.1.6 Respons på förslagen rörande lagen om sektorsövergripande samservice som främjar sysselsättningen	66
7.2 Utlåtande från rådet för bedömning av lagstiftningen	67
8 Specialmotivering	68
8.1 Lagen om offentlig Arbetskrafts- och företagsservice	68
8.2 Lagen om ändring av 14 och 18 § i lagen om ett kommunförsök som gäller främjande av sysselsättningen	79
8.3 Lagen om ändring av lagen om sektorsövergripande samservice som främjar sysselsättningen	81
8.4 Lagen om utkomstskydd för arbetslösa	85
9 Ikraftträdande	86
10 Genomförande och uppföljning	86
11 Förhållande till andra propositioner	86
12 Förhållande till grundlagen samt lagstiftningsordning	87
12.1 Skydd för personuppgifter och privatliv	87
12.2 Jämlighet	91
LAGFÖRSLAG	93
1. Lag om ändring och temporär ändring av lagen om offentlig Arbetskrafts- och företagsservice	93
2. Lag om ändring av 14 och 18 § i lagen om ett kommunförsök som gäller främjande av sysselsättningen	101
3. Lag om ändring av lagen om sektorsövergripande samservice som främjar sysselsättningen	103
4. Lag om ändring av 11 kap. 4 § i lagen om utkomstskydd för arbetslösa	105
BILAGA	106
PARALLELLTEXTER	106
1. Lag om ändring och temporär ändring av lagen om offentlig Arbetskrafts- och företagsservice	106
2. Lag om ändring av 14 och 18 § i lagen om ett kommunförsök som gäller främjande av sysselsättningen	121
3. Lag om ändring av lagen om sektorsövergripande samservice som främjar sysselsättningen	124

4. Lag om ändring av 11 kap. 4 § i lagen om utkomstskydd för arbetslösa.....	128
--	-----

MOTIVERING

1 Bakgrund och beredning

1.1 Bakgrund

Regeringsprogrammet för statsminister Sanna Marins regering syftar till att främja digitaliseringen av förvaltningen och hela samhället (s. 25). Regeringsprogrammet har som mål att utveckla lagstiftningen och förvaltningen så att dessa möjliggör digitalisering och hållbar utveckling samt en omfattande försökskultur (s. 111). För att minska ojämlikheten ska det enligt regeringsprogrammet göras lagändringar som främjar digitaliseringen och utnyttjandet av artificiell intelligens när sociala förmåner söks eller behandlas eller när det fattas beslut om dem (s. 168).

År 2016 inleddes ett projekt för att digitalisera arbets- och näringstjänsterna (nedan *TE-digi-projektet*) i syfte att förnya statens arbets- och närings tjänster. Avsikten med TE-digi-projektet är att förbättra matchningen av arbetstagare och arbetsplatser samt att utnyttja digitalisering och artificiell intelligens i den offentliga arbetskrafts- och företagsservicen. Målet är även ett gemensamt informationsunderlag för den offentliga arbetskrafts- och företagsservicen samt informationsutbyte, processer och gränssnittslösningar som effektiviserar hanteringen av kundrelationer och kundbetjäningen. Arbets- och näringsministeriet ansvarar för den strategiska styrningen av TE-digi-projektet medan närings-, trafik- och miljöcentralernas samt arbets- och näringsbyråernas utvecklings- och förvaltningscenter (nedan *UF-centret*) ansvarar för genomförandet av projektet.

Syftet med TE-digi-projektet är att inom arbets- och näringsförvaltningen bygga upp helt nya, digitala myndighetstjänster för enskilda kunder, företagskunder och experter. De nya myndighetstjänsterna ska ersätta arbets- och näringsbyråns nuvarande kundinformationssystem samt e-tjänsterna för kunder och experter. E-tjänsterna för enskilda kunder, företagskunder och experter liksom datainnehållet i arbets- och näringsförvaltningens myndighetstjänster kommer i fortsättningen att finnas på serviceplattformen Jobbmarknad, som är en ny tjänst. Serviceplattformen ersätter de nuvarande digitala arbets- och närings tjänsterna, och avsikten är att plattformen i ett senare skede även ska inkludera arbetslivs- och utbildningstjänster.

Enligt nuvarande bedömning kan arbets- och näringsförvaltningens nya digitala myndighetstjänster tas i bruk i maj 2022 och då inledningsvis med den nya serviceplattformen. Den nya helheten av kundinformationssystem ska enligt planerna tas i bruk hösten 2022 och de förnyade tjänster som först införs omfattar utkomstskydd för arbetslösa. Målet är att andra funktioner införs stegvis före utgången av 2023.

Arbets- och näringsbyråernas (nedan *TE-byrån*) nuvarande kundinformations- och ärendehanteringssystem är tekniskt och funktionellt sett föråldrat, och dess tekniska livslängd bedöms upphöra 2023–2024. Det nuvarande systemet tas stegvis ur bruk i takt med att det nya systemet införs.

I denna proposition föreslås lagstiftningsändringar som krävs för att de reformer av grundläggande funktioner som beretts inom TE-digi-projektet ska kunna genomföras. Inom ramen för TE-digi-projektet genomförs även sådana ändringar av informationssystemet som följer av andra reformer av arbets- och närings tjänsterna och av arbets- och näringsförvaltningen. De lagstiftningsändringar som dessa ändringar ger upphov till bereds separat.

1.2 Beredning

Propositionen har beretts vid arbets- och näringsministeriet i samarbete med UF-centret. En skriftlig remissbehandling ordnades 28.6–20.8.2021. En begäran om utlåtande publicerades i tjänsten utlåtande.fi där alla intresserade hade möjlighet att lämna ett utlåtande om propositionsutkastet.

Utlåtanden begärdes separat av följande instanser: social- och hälsovårdsministeriet, finansministeriet, justitieministeriet, undervisnings- och kulturministeriet, kommunikationsministeriet, riksdagens justitieombudsman, justitiekanslern i statsrådet, dataombudsmannens byrå, diskrimineringsombudsmannens byrå, TE-byråerna, UF-centret, arbets- och näringsförvaltningens kundservicecenter, NTM-centralerna, Regionförvaltningsverket i Södra Finland, Regionförvaltningsverket i Västra och Inre Finland, landskapsförbunden, Finlands Kommunförbund, de 118 kommuner som deltar i kommunförsöket som gäller främjande av sysselsättningen, Alajärvi stad, Kauhava stad, Pieksämäki stad, Sulkava kommun, Forssa stad, Heinola stad, Hankasalmi kommun, Pihtipudas kommun, Kemi stad, Kittilä kommun, Vasa stad, Laihia kommun, Lieksa stad, Ilomants kommun, Kuusamo stad, Taivalkoski kommun, Varkaus stad, Kiuruvesi stad, Raumo stad, Harjavalta stad, Lojo stad, Tusby kommun, Reso stad, Loimaa stad, Folkpensionsanstalten, Pensionsskyddscentralen, Statens revisionsverk, Statskontoret, Skatteförvaltningen, Skatteförvaltningen/Enheten för utredning av grå ekonomi, Finansinspektionen, Försäkringsdomstolen, besvärsnämnden för social trygghet, Sysselsättningsfonden, Migrationsverket, Myndigheten för digitalisering och befolkningsdata, Utbildningsstyrelsen, Institutet för hälsa och välfärd THL, Finlands Näringsliv EK, Statens arbetsmarknadsverk, Kommunarbetsgivarna KT, Företagarna i Finland rf, Centralhandelskammaren, Finlands Fackförbunds Centralorganisation FFC rf, Tjänstemannacentralorganisationen STTK rf, Akava ry, Förbundet för den offentliga sektorn och välfärdsområdena JHL rf, Förhandlingsorganisationen för offentliga sektorns utbildade FOSU rf, Löntagarorganisationen Pardia, Työ- ja elinkeinohallinnon henkilöstöliitto THHL ry, Fackförbundet Pro rf, SOSTE Finlands social och hälsa rf, Arbetsgivarna för servicebrancherna PALTA rf, Teknologiindustrin rf, Henkilöstöpalveluyritysten liitto HPL, Ammattiosaamisen kehittämisyhdistys AMKE ry, Työttömien keskusjärjestö ry och Suomen Kasvupalvelujen tuottajat ry (KASPA).

Propositionen har behandlats i samrådsförfarande enligt 11 § i kommunallagen (410/2015) och frågan har också behandlats i delegationen för kommunal ekonomi och kommunalförvaltning den 28 september 2021.

Beredningsunderlaget till propositionen finns i den offentliga tjänsten under adressen <https://tem.fi/hankehaku> med identifieringskoden [TEM079:00/2020](#).

2 Nuläge och bedömning av nuläget

2.1 Allmän lagstiftning om behandling av personuppgifter

2.1.1 EU:s allmänna dataskyddsförordning

Förordningens syfte och tillämpningsområde

Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2016/679 om skydd för fysiska personer med avseende på behandling av personuppgifter och om det fria flödet av sådana uppgifter och om upphävande av direktiv 95/46/EG (nedan *den allmänna dataskyddsförordningen*) har tillämpats

i medlemsstaterna sedan maj 2018. Den allmänna dataskyddsförordningen skyddar fysiska personers grundläggande rättigheter och friheter, särskilt deras rätt till skydd av personuppgifter. Nedan beskrivs förordningens innehåll särskilt till den del den medger medlemsstaterna handlingsutrymme eller ålägger medlemsstaterna en skyldighet att precisera bestämmelserna i förordningen.

Med personuppgifter avses i dataskyddsförordningen varje upplysning som avser en identifierad eller identifierbar fysisk person, alltså en registrerad (artikel 4.1). Med behandling av personuppgifter avses i dataskyddsförordningen en åtgärd eller kombination av åtgärder beträffande personuppgifter eller uppsättningar av personuppgifter, oberoende av om de utförs automatiserat eller ej, såsom insamling, registrering, organisering, strukturering, lagring, bearbetning eller ändring, framtagning, läsning, användning, utlämning genom överföring, spridning eller tillhandahållande på annat sätt, justering eller sammanförande, begränsning, radering eller förstöring (artikel 4.2).

Nationellt handlingsutrymme

Trots att den allmänna dataskyddsförordningen är direkt tillämplig lagstiftning ger den i vissa hänseenden medlemsstaterna direktivliknande nationellt handlingsutrymme. Med nationellt handlingsutrymme avses den prövningsspatial som ges i dataskyddsförordningen och inom vilken lagstiftaren i en medlemsstat kan utfärda eller behålla nationell rätt. Genom sådan nationell rätt kompletteras eller preciseras förordningens bestämmelser, som utgör en grundläggande stomme för regelverket för behandling av personuppgifter. Sådan preciserande eller kompletterande nationell rätt ska således alltid läsas tillsammans med den allmänna dataskyddsförordningen.

Enligt EU-domstolens etablerade rättspraxis är det inte tillåtet att lagstifta nationellt inom förordningens tillämpningsområde, om inte förordningen explicit förpliktar eller bemyndigar till kompletterande nationell reglering eller andra beslut (mål 34/73, Variola, dom 10.10.1973, mål 50/76, Amsterdam Bulb, dom 2.2.1977, 33 punkten). I fråga om behovet av och innehållet i mer detaljerad lagstiftning måste också syftena med och lagstiftningsmetoden i den allmänna dataskyddsförordningen vägas in (GrUU 14/2018 rd, s. 3).

Nationell rätt kan komplettera eller precisera den allmänna dataskyddsförordningen endast när det uttryckligen tillåts enligt förordningen. Å andra sidan åläggs den nationella lagstiftaren i dataskyddsförordningen också en skyldighet att föreskriva om vissa frågor. Dataskyddsförordningens bestämmelser om användningen av handlingsutrymmet kan delas in i bestämmelser om förpliktande, möjliggörande och tagande i beaktande.

När det gäller användningen av handlingsutrymmet ger förordningen möjlighet till olika lagstiftnings tekniska metoder. Enligt skäl 41 till förordningen behöver den nationella lagstiftningen inte vara på lagnivå, så länge den är tydlig, precis och förutsägbar. Enligt skäl 45 krävs det inte en särskild lag för varje enskild behandling. I Finland har bestämmelserna i den allmänna dataskyddsförordningen kompletterats genom dataskyddslagen (1050/2018) och vid behov genom speciallagar.

Principer för behandling av uppgifter

I artikel 5 i den allmänna dataskyddsförordningen föreskrivs det om principer för behandling av personuppgifter. Den personuppgiftsansvarige svarar för att principerna enligt artikel 5 följs och ska också kunna påvisa att så är fallet.

Den i artikel 5 föreskrivna principen om ändamålsbegränsning innebär att personuppgifter ska samlas in för särskilda, uttryckligt angivna och berättigade ändamål och inte senare behandlas på ett sätt som är oförenligt med dessa ändamål. En annan central princip är principen om uppgiftsminimering, vilket innebär att personuppgifterna ska vara adekvata, relevanta och inte för omfattande i förhållande till de ändamål för vilka de behandlas.

Enligt korrekthetsprincipen ska personuppgifterna vara korrekta och om nödvändigt uppdaterade. Alla rimliga åtgärder måste vidtas för att säkerställa att personuppgifter som är felaktiga i förhållande till de ändamål för vilka de behandlas raderas eller rättas utan dröjsmål. Enligt principen om lagringsminimering får personuppgifter inte lagras i en form som möjliggör identifiering av den registrerade under en längre tid än vad som är nödvändigt för de ändamål för vilka personuppgifterna behandlas. Principen om integritet och konfidentialitet innebär att personuppgifter ska behandlas på ett sätt som säkerställer lämplig säkerhet för personuppgifterna, inbegripet skydd mot obehörig eller otillåten behandling och mot förlust, förstöring eller skada genom olyckshändelse, med användning av lämpliga tekniska eller organisatoriska åtgärder.

Grunder för behandling av uppgifter

I artikel 6 i den allmänna dataskyddsförordningen föreskrivs det om villkor som ska vara uppfyllda för att behandlingen av personuppgifter ska vara laglig. Ett centralt villkor med tanke på kunduppgifter som uppstår och behandlas inom arbetskrafts- och företagsservicen är det i artikel 6.1 c angivna villkoret om att behandlingen ska vara nödvändig för att fullgöra en rättslig förpliktelse som åvilar den personuppgiftsansvarige. Endast artikel 6.1 c och e har ansetts kunna utgöra en rättslig grund för myndigheters behandling av personuppgifter. (RP 9/2018 rd, s. 34)

Enligt artikel 6.2 i dataskyddsförordningen får medlemsstaterna behålla eller införa mer specifika bestämmelser för att anpassa tillämpningen av bestämmelserna i förordningen med hänsyn till behandling för att efterleva punkt 1 c och e genom att närmare fastställa specifika krav för uppgiftsbehandlingen och andra åtgärder för att säkerställa en laglig och rättvis behandling. Bestämmelsen möjliggör således kompletterande nationell lagstiftning.

Enligt artikel 6.3 i den allmänna dataskyddsförordningen ska grunden för behandlingen av personuppgifter fastställas antingen i enlighet med unionsrätten eller med en medlemsstats nationella rätt som den personuppgiftsansvarige omfattas av, om behandlingen är nödvändig för att fullgöra en rättslig förpliktelse som åvilar den personuppgiftsansvarige. Syftet med behandlingen ska fastställas i lagstiftningen i fråga. Lagstiftningen kan innehålla särskilda bestämmelser för att anpassa tillämpningen av bestämmelserna i förordningen. Sådana särskilda bestämmelser kan gälla bland annat de allmänna villkor som ska gälla för den personuppgiftsansvariges lagliga behandling av personuppgifter, vilken typ av uppgifter som ska behandlas, vilka registrerade som berörs, de enheter till vilka personuppgifterna får lämnas ut och för vilka ändamål, ändamålsbegränsningar, lagringstid samt typer av behandling och förfaranden för behandling, inbegripet åtgärder för att tillförsäkra en laglig och rättvis behandling. Ett grundläggande krav för sådan lagstiftning är att den ska uppfylla ett mål av allmänt intresse och vara proportionell mot det legitima mål som eftersträvas. Denna punkt innehåller alltså både en skyldighet att i den nationella lagstiftningen föreskriva om grunden för och ändamålen med behandlingen och en möjlighet att föreskriva också om annat.

I artikel 9.1 i den allmänna dataskyddsförordningen förbjuds behandling av särskilda kategorier av personuppgifter. Sådana uppgifter är bland annat uppgifter om hälsa samt ras eller etniskt ursprung. Undantag från behandlingsförbudet anges i artikel 9.2.

Ytterligare behandling av personuppgifter för arkivändamål av allmänt intresse, vetenskapliga eller historiska forskningsändamål eller statistiska ändamål ska inte anses vara oförenlig med de ursprungliga ändamålen (artikel 5.1 b). I artikel 89 i förordningen föreskrivs det om skyddsåtgärder och om möjligheten att föreskriva undantag från de registrerades rättigheter vid sådan behandling.

Den registrerades rättigheter

I kapitel III i den allmänna dataskyddsförordningen föreskrivs det om den registrerades rättigheter. Artiklarna 12, 13, 15, 16, 18 och 19, som finns i det kapitlet, är tillämpliga på sådan behandling av personuppgifter som görs med stöd av artikel 6.1 c, om tillämpningen inte begränsas enligt artikel 23. I förordningens artikel 12 föreskrivs det om klar och tydlig information och kommunikation, i artikel 13 om information som ska tillhandahållas om personuppgifterna samlas in från den registrerade, i artikel 15 om den registrerades rätt till tillgång, i artikel 16 om rätt till rättelse, i artikel 18 om rätt till begränsning av behandling och i artikel 19 om den personuppgiftsansvariges anmälningsskyldighet avseende rättelse eller radering av personuppgifter och begränsning av behandling.

I dataskyddsförordningens artikel 22.1 föreskrivs det om den registrerades rätt att inte bli föremål för ett beslut som enbart grundas på automatiserad behandling, inbegripet profilering, vilket har rättsliga följder för honom eller henne eller på liknande sätt i betydande grad påverkar honom eller henne. Enligt definitionen i artikel 4.4 i förordningen avses med profilering varje form av automatisk behandling av personuppgifter som består i att dessa personuppgifter används för att bedöma vissa personliga egenskaper hos en fysisk person. Profilering i sig förbjuds inte i den allmänna dataskyddsförordningen, utan endast beslutsfattande som grundar sig på profilering.

Automatiserat beslutsfattande har en annan räckvidd och kan delvis överlappa med eller följa av profilering. Automatiserade beslut kan fattas med eller utan profilering. Profilering kan ske utan att det fattas ett automatiserat beslut. Enbart automatiserat beslutsfattande är förmågan att fatta beslut på teknisk väg, utan mänsklig inblandning. (WP 29 – WP251rev.01, s. 8)

Begreppet profilering kan användas på minst tre sätt:

- i) allmän profilering,
- ii) beslutsfattande som grundas på profilering, och
- iii) enbart automatiserad behandling, inbegripet profilering, vilket har rättsliga följder för den registrerade eller på liknande sätt i betydande grad påverkar den registrerade (artikel 22.1). (WP 29 – WP251rev.01, s. 9)

Enligt den allmänna dataskyddsförordningen är profilering och automatiserat beslutsfattande tillåtet så länge de allmänna principerna för behandling av personuppgifter följs och det enligt förordningen finns grund för behandlingen. Enbart automatiserat beslutsfattande omfattas emellertid av ytterligare krav och begränsningar, som föreskrivs i artikel 22 i förordningen. (WP 29 – WP251rev.01, s. 9)

I artikel 22.2 i den allmänna dataskyddsförordningen föreskrivs det om undantag från förbudet mot automatiserat beslutsfattande. Enligt artikel 22.2 b ska punkt 1 inte tillämpas om beslutet tillåts enligt unionsrätten eller en medlemsstats nationella rätt som den personuppgiftsansvarige

omfattas av och som fastställer lämpliga åtgärder till skydd för den registrerades rättigheter, friheter och berättigade intressen. Punkten ger alltså till denna del nationellt handlingsutrymme. Artikel 22.2 c möjliggör beslutsfattande grundat på automatisk behandling även då beslutet grundar sig på den registrerades uttryckliga samtycke. Om det automatiska beslutsfattandet grundar sig på den registrerades samtycke ska den personuppgiftsansvarige enligt artikel 22.3 säkerställa åtminstone den registrerades rätt till personlig kontakt med den personuppgiftsansvarige för att kunna uttrycka sin åsikt och bestrida beslutet.

Personuppgiftsansvarig och personuppgiftsbiträde

I den allmänna dataskyddsförordningen avses med personuppgiftsansvarig en fysisk eller juridisk person, offentlig myndighet, institution eller ett annat organ som ensamt eller tillsammans med andra bestämmer ändamålen och medlen för behandlingen av personuppgifter. Om ändamålen och medlen för behandlingen bestäms av unionsrätten eller medlemsstaternas nationella rätt kan den personuppgiftsansvarige eller de särskilda kriterierna för hur denne ska utses föreskrivas i unionsrätten eller i medlemsstaternas nationella rätt (artikel 4.7). Definitionen gör det möjligt att föreskriva om den personuppgiftsansvarige i den nationella lagstiftningen.

I anvisningen från dataombudsmannens byrå om lagstiftningsutlåtanden (16.10.2017 version 1.0, s. 9, på finska) poängteras det att den personuppgiftsansvariges ansvar ska utgöra en del av det operativa ansvaret. När det föreskrivs om den personuppgiftsansvarige i lag, ska man vara särskilt uppmärksam på definitionen och försäkra sig om att ansvaret avser rätt aktör. Enligt anvisningen är risken med definitionen av den personuppgiftsansvarige att den personuppgiftsansvarige endast har definierats formellt, utan att aktörens faktiska roll vid behandlingen av personuppgifter på praktisk nivå har identifierats. Till personuppgiftsansvarig ska enligt anvisningen utses en aktör som de facto använder den personuppgiftsansvariges bestämmanderätt och som kan fullgöra den personuppgiftsansvariges skyldigheter.

Det kan finnas flera personuppgiftsansvariga. Enligt artikel 26 i den allmänna dataskyddsförordningen kan de gemensamt personuppgiftsansvarigas ansvarsområden fastställas i en medlemsstats nationella rätt. Den nationella rätten ska på lämpligt sätt återspegla de gemensamt personuppgiftsansvarigas respektive roller och förhållanden gentemot den registrerade. Den registrerade får utöva sina rättigheter enligt förordningen med avseende på och emot var och en av de personuppgiftsansvariga oberoende av de gemensamt personuppgiftsansvarigas ansvarsfördelning. Artikel 26 gör det möjligt att i den nationella lagstiftningen föreskriva om gemensamt ansvar för registret och om ansvarsområdena för de gemensamt personuppgiftsansvariga.

I förordningen avses med personuppgiftsbiträde en fysisk eller juridisk person, offentlig myndighet, institution eller annat organ som behandlar personuppgifter för den personuppgiftsansvariges räkning (artikel 4.8). Enligt artikel 28.3 i förordningen ska hanteringen, när uppgifter behandlas av ett personuppgiftsbiträde, regleras genom ett avtal eller en annan rättsakt enligt unionsrätten eller enligt medlemsstaternas nationella rätt som är bindande för personuppgiftsbiträdet med avseende på den personuppgiftsansvarige och i vilken föremålet för behandlingen, behandlingens varaktighet, art och ändamål, typen av personuppgifter och kategorier av registrerade, samt den personuppgiftsansvariges skyldigheter och rättigheter anges. Medlemsstatens nationella rätt kan enligt dataombudsmannens byrå anses vara en sådan annan rättsakt. (Anvisning från dataombudsmannens byrå om lagstiftningsutlåtanden, 16.10.2017, version 1.0, s. 9.) Således kan det i medlemsstatens lagstiftning föreskrivas om dessa omständigheter. I artikel 28.3 i förordningen föreskrivs det om personuppgiftsbitrådets skyldigheter, om vilka det ska föreskrivas separat i ett sådant avtal eller en sådan annan rättsakt.

Enligt artikel 29 i förordningen får personuppgiftsbiträdet och personer som utför arbete under den personuppgiftsansvariges eller personuppgiftsbitrådets överinseende och som får tillgång till personuppgifter endast behandla dessa på instruktion från den personuppgiftsansvarige, såvida han eller hon inte är skyldig att göra det enligt unionsrätten eller medlemsstaternas nationella rätt. I artikel 32.4 i förordningen finns det en bestämmelse som hänför sig till detta. Enligt bestämmelsen ska den personuppgiftsansvarige och personuppgiftsbiträdet vidta åtgärder för att säkerställa att varje fysisk person som utför arbete under den personuppgiftsansvariges eller personuppgiftsbitrådets överinseende, och som får tillgång till personuppgifter, endast behandlar dessa på instruktion från den personuppgiftsansvarige, såvida han eller hon inte är skyldig att göra det enligt unionsrätten eller medlemsstaternas nationella rätt. Enligt dataombudsmannens byrå verkar det enligt artikel 29 i förordningen vara möjligt att i lagstiftningen skapa sådana separata skyldigheter eller behandlingsrättigheter för personuppgiftsbiträdet som avviker från de instruktioner som den personuppgiftsansvarige gett (Anvisning från dataombudsmannens byrå om lagstiftningsutlåtanden, 16.10.2017, version 1.0, s. 10).

Både den personuppgiftsansvarige och personuppgiftsbiträdet ska enligt artikel 30 föra ett register över behandling. I artikel 30.1 och 30.2 föreskrivs det om innehållet i registret.

I artikel 35 i den allmänna dataskyddsförordningen föreskrivs det om konsekvensbedömning avseende dataskydd. I artikel 35.3 föreskrivs det om fall där en konsekvensbedömning särskilt ska krävas och i artikel 35.7 om vad bedömningen åtminstone ska innehålla. Enligt artikel 35.10 behöver en konsekvensbedömning inte göras om behandlingen av personuppgifter har en rättslig grund som den personuppgiftsansvarige omfattas av eller där behandlingen är nödvändig för att utföra en uppgift av allmänt intresse eller för den personuppgiftsansvariges myndighetsutövning och en konsekvensbedömning avseende dataskydd redan har genomförts i samband med antagandet av denna rättsliga grund. Enligt artikel 36.4 ska medlemsstaterna samråda med tillsynsmyndigheten vid beredningen av sådan lagstiftning.

Utlämnande av personuppgifter

Enligt den allmänna dataskyddsförordningen är utlämnande av personuppgifter en form av behandling av personuppgifter (artikel 4.2). Med mottagare avses i förordningen en fysisk eller juridisk person, offentlig myndighet, institution eller annat organ till vilket personuppgifterna utlämnas, vare sig det är en tredje part eller inte (artikel 4.9).

Utlämnande och mottagare är centrala begrepp med tanke på tillgodoseendet av den registrerades rättigheter. Om uppgifter lämnas ut till en mottagare ska den registrerade informeras om detta (artiklarna 13.1 d, 14.1 e och f samt 14.3 c). Den registrerade har även rätt att få information om mottagare eller kategorier av mottagare, särskilt mottagare i tredjeländer eller internationella organisationer, till vilka personuppgifterna har lämnats eller ska lämnas ut (artikel 15.1 c). Den personuppgiftsansvarige är även skyldig att underrätta mottagaren om rättelser eller radering av personuppgifter och begränsning av behandling (artikel 19). Det register över behandling som ska upprättas ska innehålla uppgifter om de kategorier av mottagare till vilka personuppgifterna har lämnats eller ska lämnas ut, inbegripet mottagare i tredjeländer eller i internationella organisationer (artikel 30). (Anvisning från dataombudsmannens byrå om lagstiftningsutlåtanden, 16.10.2017, version 1.0, s. 10.)

Offentliga myndigheter som kan komma att motta personuppgifter i enlighet med medlemsstatens nationella rätt ska dock inte betraktas som mottagare. Myndigheternas behandling av dessa uppgifter ska emellertid vara förenlig med tillämpliga bestämmelser för dataskydd beroende på

behandlingens syfte. Detta innebär att det inte finns någon motsvarande informations- eller anmälningsskyldighet i fråga om ovannämnda utlämnande av uppgifter mellan myndigheter som vid utlämnande av andra personuppgifter. (Anvisning från dataombudsmannens byrå om lagstiftningsutlåtanden, 16.10.2017, version 1.0, s. 11.)

Förutsättningarna för utlämnande av personuppgifter ska bedömas med hänsyn till principen om ändamålsbegränsning. Om ändamålet med behandlingen ändras till följd av att uppgifterna lämnas ut, krävs det enligt artikel 6.4 att utlämnandet grundar sig på den registrerades samtycke eller på unionsrätten eller medlemsstaternas nationella rätt som utgör en nödvändig och proportionell åtgärd i ett demokratiskt samhälle för att skydda de mål som avses i artikel 23.1. Ett av de syften som avses i artikel 23.1 i förordningen är en medlemsstats viktiga mål av generell allmänt intresse. Inom ramen för det nationella handlingsutrymmet kan man i enlighet med artikel 6.3 i den allmänna dataskyddsförordningen föreskriva om de parter och ändamål till vilka personuppgifter får lämnas ut.

2.1.2 Dataskyddslagen

Genom dataskyddslagen kompletteras och preciseras Europeiska unionens allmänna dataskyddsförordning. Det är en allmän lag som ska tillämpas på behandling av personuppgifter, och den ska tillämpas parallellt med den allmänna dataskyddsförordningen. I dataskyddslagen föreskrivs det inte uttömmande om den rättsliga grunden för behandling av personuppgifter, utan det kan även i framtiden genom speciallagstiftning föreskrivas om den rättsliga grunden för behandlingen inom ramen för de villkor som anges i den allmänna dataskyddsförordningen.

I förarbetena till dataskyddslagen konstateras det att grunden för den nationella prövningsmarginalen finns i artikel 6 i den allmänna dataskyddsförordningen, genom vilken medlemsstaterna ges möjlighet att nationellt föreskriva om den rättsliga grunden för behandling av personuppgifter. Den rättsliga grunden för behandling av personuppgifter får fastställas i medlemsstatens lagstiftning när behandlingen är nödvändig för att fullgöra en rättslig förpliktelse som åvilar den personuppgiftsansvarige eller när behandlingen är nödvändig för att utföra en uppgift av allmänt intresse eller som ett led i den personuppgiftsansvariges myndighetsutövning (artikel 6.1 c och e). Behandlingen av personuppgifter inom den offentliga sektorn ska enligt regeringspropositionen med förslag till dataskyddslag i regel grunda sig på dessa rättsliga grunder för behandling av personuppgifter. (RP 9/2018 rd, s. 35)

I 4 § i dataskyddslagen preciseras behandlingsgrunden enligt artikel 6.1 e i den allmänna dataskyddsförordningen. Enligt 4 § i dataskyddslagen får personuppgifter behandlas bland annat om behandlingen behövs för vetenskaplig eller historisk forskning eller för statistikföring och den står i proportion till det mål av allmänt intresse som eftersträvas (3 punkten).

I dataskyddslagen föreskrivs det om tystnadsplikt som ska tillämpas på alla åtgärder som har samband med behandlingen av personuppgifter. I 35 § om tystnadsplikt anges det att den som vid utförandet av åtgärder som har samband med behandlingen av personuppgifter har fått kännedom om något som gäller en annan persons egenskaper, personliga förhållanden, ekonomiska ställning eller någon annans företagshemligheter inte obehörigen för utomstående får röja de uppgifter som han eller hon erhållit på detta sätt eller använda uppgifterna för sin egen eller någon annans vinning eller för att skada någon annan. Enligt detaljmotiveringen till den paragrafen gäller tystnadsplikten till exempel en person som är anställd hos den personuppgiftsansvarige eller personuppgiftsbiträdet. I 26 § i dataskyddslagen föreskrivs det om straff för brott mot tystnadsplikten.

2.1.3 Det nationella rättsläget när det gäller automatiserat beslutsfattande

Riksdagens grundlagsutskott har ansett att bestämmelser som skulle ha gjort det möjligt att fatta vissa förvaltningsbeslut enligt ett automatiserat förfarande, och som ingått i två propositioner som utskottet har bedömt, är problematiska med avseende på god förvaltning och tjänsteansvar (GrUU 62/2018 rd och GrUU 7/2019 rd). Utskottet krävde också att statsrådet utreder behovet av allmän förvaltningslagstiftning. Grundlagsutskottet konstaterade i sitt utlåtande GrUU 7/2019 rd (s. 11) att den i sitt utlåtande GrUU 62/2018 rd fäst statsrådets uppmärksamhet vid att automatiserat beslutsfattande verkar innehålla flera frågor som inte uttryckligen regleras i allmänna förvaltningslagar (se även GrUU 70/2018 rd och GrUU 78/2018 rd). Utskottet ansåg att det finns skäl att utreda detta och behovet av en översyn av den allmänna lagstiftningen på området, där justitieministeriet har beredningsansvaret. I utredningen bör man undersöka hur regleringen av automatiserat förvaltningsförfarande och beslutsfattande uppfyller de krav som följer av förvaltningens lagbundenhet, offentlighetsprincipen och rättsprinciperna för förvaltningen, som ligger till grund för en god förvaltning, samt hur rättstryggheten tillgodoses och tjänstemännens ansvar förverkligas.

Grundlagsutskottet anser att det i nuläget är nödvändigt att avstå från nya förvaltningsområdes-specifika förslag till bestämmelser om automatiserat beslutsfattande. Grundlagsutskottet konstaterade också att det automatiska beslutsfattandet enligt utskottet är förknippat med sådana mycket vittsyftande juridiska specialfrågor som hänför sig till de grundläggande fri- och rättigheterna och utövningen av offentlig makt och som bör bedömas utifrån behoven att utveckla den allmänna lagstiftningen. Enskilda förslag till bestämmelser av det nu aktuella slaget som rör det handlingsutrymme dataskyddsförordningen tillåter kan inte åsidosätta de krav som grundlagen ställer upp för inskränkning av grundläggande fri- och rättigheter och för ansvar vid utövning av offentlig makt. Grundlagsutskottet betonar att bestämmelserna i den dataskyddsförordning som utarbetats med tanke på skyddet för personuppgifter inte utgör en tillräcklig grund för automatiserat beslutsfattande med avseende på principerna för god förvaltning och rättsskyddet inom förvaltningen. (GrUU 7/2019 rd, s. 11–12)

Justitieministeriet har senare låtit utarbeta en bedömningspromemoria om automatiserat beslutsfattande (Bedömningspromemoria om behovet av att reglera den allmänna lagstiftningen i anslutning till automatiserat beslutsfattande inom förvaltningen; Justitieministeriets publikationer, Utredningar och anvisningar 2020:14). Enligt bedömningspromemorian bör det automatiserade beslutsfattandet i den allmänna lagstiftningen begränsas till situationer där lösningen kan härledas maskinellt ur lagstiftningen och ur entydiga fakta och där beslutsfattandet inte omfattar prövningsrätt. Automatiserat beslutsfattande ska med stöd av den allmänna lagstiftningen enbart kunna grunda sig på slutledningsregler som följer lagstiftningen och som slagits fast av en myndighet på förhand.

Allmän lagstiftning om automatiserat beslutsfattande bereds för närvarande i både justitieministeriet och finansministeriet. Bedömningen är att lagstiftningsförslagen kommer att vara klara tidigast 2022. Till följd av grundlagsutskottets ovannämnda utlåtande är det därför inte möjligt att innan dess föreslå nya bestämmelser i speciallagstiftning som rör automatiserat beslutsfattande eller förvaltningsförfarande.

2.2 Lagen om offentlighet i myndigheternas verksamhet

Genom lagen om offentlighet i myndigheternas verksamhet (621/1999, nedan *offentlighetslagen*) preciseras offentlighetsprincipen enligt 12 § 2 mom. i grundlagen. Utgångspunkten enligt 1 § i offentlighetslagen är att myndighetshandlingar är offentliga, om inte något annat föreskrivs särskilt i offentlighetslagen eller i någon annan lag.

Bestämmelser om skyldigheter för myndigheterna genom vilka offentlighetsprincipen genomförs finns bland annat i 20 § i offentlighetslagen. Enligt 20 § 1 mom. ska en myndighet främja öppenhet i sin verksamhet och i detta syfte vid behov sammanställa handböcker, statistik och andra publikationer samt datamaterial om sina tjänster, beslutspraxis samt om samhällsförhållandena och samhällsutvecklingen inom sitt verksamhetsområde. Vid bedömning av skyldigheten att sammanställa information ska myndigheten beakta i vilken mån upplysningar om dess verksamhet står att få med hjälp av handlingsoffentligheten eller på basis av den allmänna statistikproduktionen.

Offentlighetslagen föreskriver om skyldigheten att iaktta sekretess och om sekretessgrunderna. Enligt 22 § i offentlighetslagen ska en myndighetshandling sekretessbeläggas, om det i den lagen eller någon annan lag föreskrivs eller om en myndighet med stöd av lag har föreskrivit att den ska vara sekretessbelagd eller om handlingen innehåller uppgifter för vilka tystnadsplikt föreskrivs genom lag. En sekretessbelagd myndighetshandling eller en kopia eller utskrift av en sådan handling får inte företes för eller lämnas ut till utomstående eller med hjälp av en teknisk anslutning eller på något annat sätt företes för eller lämnas ut till utomstående.

I 24 § 1 mom. 1–32 punkten i offentlighetslagen anges vilka myndighetshandlingar som i princip är sekretessbelagda. Enligt 24 § 1 mom. 25 punkten är följande handlingar sekretessbelagda: handlingar som innehåller uppgifter om en klient hos socialvården eller en enskild kund hos arbetsförvaltningen samt de förmåner eller stödåtgärder eller den socialvårdsservice eller den service för arbetsförvaltningens enskilda kunder denne erhållit eller uppgifter om en persons hälsotillstånd eller handikapp, den hälsovård eller rehabilitering som denne har erhållit. Enligt 29 punkten är även handlingar som innehåller uppgifter om psykologiska test eller lämplighetsprov som gäller en person eller resultatet av dem eller bedömning för placering av en värnplikting, val av en anställd eller fastställande av avlöningsgrund sekretessbelagda.

Enligt förarbetet till offentlighetslagen finns grunderna för skyddet för privatlivet i 24 § 1 mom. 23–32. Enligt förarbetet kan en handlingsoffentlighet i dessa fall regelmässigt anses äventyra den fördel som sekretessen ger. Till och med den minsta prövningsmån har ansetts äventyra den skyddade fördelen. (RP 30/1998 rd, s. 88/I) Sekretessen avseende de handlingar som avses i 24 § 1 mom. 25, 29 och 30 punkten i offentlighetslagen är enligt bestämmelsernas formulering och förarbetet absolut. (RP 30/1998 rd, s. 97/I och s. 99/I–II)

Enligt 23 § i offentlighetslagen omfattar skyldigheten att iaktta sekretess ett förbud mot att röja en sekretessbelagd handling eller uppgift samt ett förbud mot att använda sekretessbelagda uppgifter för att skaffa sig själv eller någon annan fördel eller för att skada någon annan. Tystnadsplikten och förbudet mot utnyttjande gäller en stor personkrets. Utöver anställda hos en myndighet gäller de även exempelvis praktikanter som verkar hos en myndighet och personer som är anställda hos den som utför ett myndighetsuppdrag.

I 7 kap. i offentlighetslagen föreskrivs det om förutsättningarna för undantag från sekretess. Allmänna grunder för undantag är bestämmelser i lag, samtycke från den vars intressen sekretessplikten ska skydda, utförande av uppdrag eller handräckning, tillstånd av myndighet för exempelvis vetenskaplig forskning, en annan myndighets rätt till information och internationellt samarbete. Enligt 29 § 1 mom. förutsätter en annan myndighets rätt till information att uttryckliga bestämmelser om rätten att lämna ut eller att få uppgifter särskilt har tagits in i lag, att den vars intressen sekretessplikten ska skydda samtycker, att handlingen behövs vid behandlingen av ett förhandsbesked, ett förhandsavgörande, sökande av ändring i ett myndighetsbeslut, en klagan med anledning av en åtgärd, ett underställt ärende eller av besvär som anförts hos ett internationellt lagskipnings- eller undersökningsorgan eller att uppgiften behövs för att ett enskilt övervaknings- eller tillsynsuppdrag som är riktat mot en myndighet ska kunna utföras. Det

bör noteras att även om en annan myndighets rätt till information enligt offentlighetslagen kan grunda sig på samtycke från den vars intressen sekretessplikten ska skydda, så utgör ett sådant samtycke inte enligt den allmänna dataskyddsförordningen en grund för att den mottagande myndigheten ska få behandla personuppgifter.

I 16 § i offentlighetslagen finns det bestämmelser om hur en handling ska lämnas ut. Enligt 3 mom. i paragrafen får, om inte något annat särskilt bestäms i lag, personuppgifter ur en myndighets personregister lämnas ut i form av en kopia eller en utskrift eller i elektronisk form om mottagaren enligt bestämmelserna om skydd för personuppgifter har rätt att registrera och använda sådana personuppgifter. För att personuppgifter ska få offentliggöras i ett allmänt datanät krävs det däremot att detta föreskrivs särskilt genom lag.

Grundlagsutskottet har ansett att det är möjligt att offentliggöra personuppgifter i form av en offentlig informationstjänst, om argumenten för det är godtagbara med tanke på garantierna för rättsskydd och de grundläggande fri- och rättigheterna (GrUU 65/2014 rd, s. 4/II–5/II och GrUU 32/2008 rd, s. 2/I–3/II). Med avseende på skyddet för privatlivet och för personuppgifter är det enligt utskottet dock av relevans att det i webbaserade personregister inte går att söka uppgifter på stora grupper utan till exempel bara genom enskild sökning. Utskottet har sett det som viktigt att bestämmelser om offentliga informationstjänster kompletteras med en i fråga om registrets innehåll och syfte motiverad restriktion som avser att sökningarna är enskilda. (GrUU 2/2017 rd, s. 7)

2.3 Lagen om informationshantering inom den offentliga förvaltningen

Lagen om informationshantering inom den offentliga förvaltningen (906/2019, nedan *informationshanteringslagen*) trädde i kraft den 1 januari 2020. Genom lagen upphävdes lagen om styrning av informationsförvaltningen inom den offentliga förvaltningen (634/2011), och bestämmelserna om god informationshantering i lagen om offentlighet i myndigheternas verksamhet (621/1999) ersattes. Informationshanteringslagen är en allmän lag om myndigheters informationshantering. Syftet med lagen är att säkerställa en enhetlig och kvalitativ hantering samt informationssäker behandling av myndigheternas informationsmaterial. Syftet är även att möjliggöra ett tryggt och effektivt utnyttjande av myndigheternas informationsmaterial så att myndigheterna i enlighet med god förvaltnings sed kan sköta sina uppgifter och tillhandahålla tjänster med gott resultat. Vidare vill man med hjälp av lagen främja interoperabiliteten mellan informationssystem och informationsresurs.

Informationshanteringslagen innehåller bestämmelser om ordnande av informationshantering, allmän styrning av informationshanteringen inom den offentliga förvaltningen, informationssäkerhet, skapande och elektronisk överföring av informationsmaterial samt ärendehantering och informationshantering i samband med tjänsteproduktion. Lagen ska tillämpas på informationshantering och på användning av informationssystem, då myndigheter behandlar informationsmaterial, om inte något annat föreskrivs någon annanstans i lag. I informationshanteringslagen avses med myndighet de myndigheter som avses i 4 § 1 mom. i lagen om offentlighet i myndigheternas verksamhet, dvs. bland annat statliga förvaltningsmyndigheter, övriga statliga ämbetsverk och inrättningar samt kommunala myndigheter. Med informationshanteringsenhet avses en myndighet med uppgift att ordna informationshantering i enlighet med kraven i informationshanteringslagen. UF-centret, NTM-centralerna, TE-byråerna, kommunerna samt arbets- och näringsministeriet är således sådana informationshanteringsenheter som avses i informationshanteringslagen.

En informationshanteringsenhet ska följa upp informationssäkerhetens tillstånd i sin verksamhetsmiljö och säkerställa informationsmaterialens och informationssystemens informationssäkerhet under hela deras livscykel. Informationshanteringsenheten ska identifiera relevanta risker som är förenade med informationsbehandlingen och dimensionera informationssäkerhetsåtgärderna utifrån riskbedömningen.

De med tanke på skötseln av en myndighets uppgifter relevanta informationssystemens feltolerans och funktionella användbarhet ska regelbundet säkerställas genom tillräcklig testning. Myndigheten ska planera informationssystemen, informationslagrens strukturer och informationsbehandlingen i samband med dem på ett sådant sätt att handlingsoffentligheten utan svårighet kan genomföras. Myndigheten ska vid sina upphandlingar säkerställa att de aktuella informationssystemen har lämpliga säkerhetsåtgärder. Bestämmelser om dessa uppgifter finns i 13 § i informationshanteringslagen.

Enligt 15 § i informationshanteringslagen ska myndigheterna genom adekvata säkerhetsåtgärder i fråga om sina informationsmaterial säkerställa att 1) informationsmaterialens oföränderlighet har verifierats tillräckligt väl, 2) informationsmaterialen har skyddats mot tekniska och fysiska skador, 3) informationsmaterialens ursprung, uppdatering och felfrihet har verifierats, 4) informationsmaterialens tillgänglighet och användbarhet har verifierats, 5) informationsmaterialens tillgänglighet begränsas endast om tillgången till informationen eller rätten att behandla informationen har begränsats särskilt i lag, 6) informationsmaterialen kan arkiveras till behövliga delar. Informationsmaterial ska behandlas och förvaras i verksamhetslokaler som är tillräckligt säkra enligt kraven på tillförlitlighet, integritet och tillgänglighet.

Enligt 16 § i informationshanteringslagen ska den systemansvariga myndigheten definiera användarrättigheterna för informationssystem. Användarrättigheterna ska definieras och uppdateras utifrån användarens uppgiftsrelaterade användningsbehov. Enligt 17 § ska en myndighet ombesörja att logginformation insamlas om användning av dess informationssystem och om utlämnande av information från dem, om användningen förutsätter identifiering eller annan registrering. Syftet med logginformationen är uppföljning av användningen och utlämnandet av information från informationssystem samt utredning av tekniska systemfel.

I 22 § i informationshanteringslagen föreskrivs det om informationsöverföring mellan myndigheter via tekniska gränssnitt. Enligt paragrafen ska myndigheterna genomföra regelbundet återkommande och standardiserad elektronisk överföring av information mellan informationssystem via tekniska gränssnitt, om den mottagande myndigheten enligt lag har rätt till informationen. Regelbundet återkommande och standardiserad elektronisk överföring av information kan genomföras på något annat sätt, om det inte är tekniskt eller ekonomiskt ändamålsenligt att genomföra eller använda ett tekniskt gränssnitt. En myndighet kan också i andra situationer öppna ett tekniskt gränssnitt för en myndighet som har rätt till information. Det föreskrivs särskilt om överföring av handlingar och information på annat sätt.

Utöver vad som föreskrivs i 4 kap. om informationssäkerhet, ska överföring av information mellan informationssystem via tekniska gränssnitt genomföras så att det tekniskt säkerställs att den information som ska överföras behövs i det enskilda fallet eller är nödvändig för att den mottagande myndigheten ska kunna sköta sina uppgifter, ifall överföringen avser personuppgifter eller sekretessbelagd information. Beskrivningen av strukturen för information som överförs via ett tekniskt gränssnitt ska definieras och uppdateras av den myndighet som lämnar ut informationen. Vid planeringen av informationsöverföring mellan flera myndigheter via tekniska gränssnitt ska beskrivningen av informationsstrukturen definieras och uppdateras under ledning av det ministerium som ansvarar för verksamhetsområdet.

I 23 § i informationshanteringslagen föreskrivs det om öppnande av elektronisk förbindelse till en myndighet. En myndighet kan öppna en elektronisk förbindelse till en annan myndighet till sådan information i en informationsresurs som den mottagande myndigheten har rätt att få tillgång till. Utöver vad som föreskrivs i 4 kap. är en förutsättning för öppnande av en elektronisk förbindelse att 1) förbindelsen begränsas till endast enskild sökning av sådana behövliga eller nödvändiga uppgifter som är förenliga med informationsrätten, samt att 2) informationens användningsändamål utreds i samband med sökningen. Myndigheten ska upprätta en elektronisk förbindelse så att det informationssystem som möjliggör förbindelsen automatiskt identifierar avvikande informationssökningar.

I 5 § i informationshanteringslagen finns det bestämmelser om informationshanteringsenhetens skyldighet att upprätthålla en informationshanteringsmodell som definierar och beskriver informationshanteringen i dess verksamhetsmiljö. Skyldigheten omfattar således såväl UF-centret, NTM-centralerna, TE-byråerna, kommunerna som arbets- och näringsministeriet. I paragrafen anges det närmare vilka uppgifter som ska framgå av informationshanteringsmodellen. I 3 mom. i paragrafen föreskrivs det dessutom om informationshanteringsenhetens skyldighet att bedöma vilka förändringar som följer av administrativa reformer och ibruktagandet av informationssystem.

Enligt 8 § 1 mom. i informationshanteringslagen ska de statliga ämbetsverken och inrättningarna i sin bedömning enligt 5 § 3 mom. utvärdera de ekonomiska konsekvenserna av förändringar som är relevanta för informationshanteringen. Enligt 2 mom. ska det ministerium som ansvarar för verksamhetsområdet göra en bedömning enligt 5 § 3 mom. då bestämmelser som är under beredning återverkar på informationsmaterial och informationssystem. Dessutom ska ministeriet bedöma planerade bestämmelsers konsekvenser för handlingsoffentligheten och handlingssekretessen. I 9 § 1 mom. anges det att de statliga ämbetsverken och inrättningarna ska tillställa finansministeriet en på basis av 5 § 3 mom. och 8 § 1 mom. gjord bedömning för utlåtande om utnyttjandet av informationslager och informationssystem samt om interoperabiliteten och informationssäkerheten, då en förändring bedöms få betydande ekonomiska eller funktionella konsekvenser för informationshanteringen eller verksamheten eller då det är fråga om väsentliga förändringar i strukturella gränssnitt för gemensamma informationsresurser inom den offentliga förvaltningen.

2.4 Offentlig arbetskrafts- och företagsservice

2.4.1 Gällande lagstiftning

Lagen om offentlig arbetskrafts- och företagsservice (916/2012) innehåller bestämmelser om serviceprocessen för arbetssökande och om den offentliga arbetskrafts- och företagsservice som erbjuds kunderna. Arbetstagarens serviceprocess utgörs av en helhet som består av anmälan som arbetssökande, intervjuer med den arbetssökande, en bedömning av servicebehovet, utarbetande och revidering av en sysselsättningsplan eller en plan som ersätter sysselsättningsplanen och hänvisning till den service som ingår i sysselsättningsplanen och till annan service.

Arbets- och näringsmyndigheterna, dvs. TE-byråerna och arbets- och näringsförvaltningens kundservicecenter, erbjuder som arbetskrafts- och företagsservice arbetsförmedling, information och rådgivning, kompetensutveckling och service för att starta och utveckla företagsverksamhet. Till den offentliga arbetskrafts- och företagsservicen hör också sakkunnigbedömningar som gäller enskilda kunders serviceprocess samt stöd och ersättningar enligt lagen om offentlig arbetskrafts- och företagsservice.

Så gott som all offentlig arbetskrafts- och företagsservice erbjuds kunderna utan att det krävs att personen i fråga är arbetslös eller har anmält sig som arbetssökande. I lagen om offentlig arbetskrafts- och företagsservice avses med kunder enskilda (*enskilda kunder*), arbetsgivare och företag som ansöker om eller får service, stöd eller ersättningar enligt den lagen.

Lagen om ett kommunförsök som gäller främjande av sysselsättningen (1269/2020, nedan *försöks*) innehåller bestämmelser om ett tidsbegränsat försök, under vilket kommunerna inom sitt område i stället för arbets- och näringsbyrån ordnar en del av den service som avses i lagen om offentlig arbetskrafts- och företagsservice och lagen om främjande av integration (1386/2010) samt i stället för arbets- och näringsbyrån ger vissa i lagen om utkomstskydd för arbetslösa (1290/2002) avsedda arbetskraftspolitiska utlåtanden. Försöket pågår 1.3.2021–30.6.2023.

2.4.2 Den nordiska modellen för arbetskraftsservice

Enligt statsminister Sanna Marins regeringsprogram bereder regeringen en reform av utkomstskyddet för arbetslösa och av tjänsterna för arbetslösa. Som en del av denna reform har regeringen till riksdagen lämnat regeringens proposition med förslag till lagstiftning om en översyn av serviceprocessen för arbetssökande och av vissa förutsättningar för erhållande av arbetslöshetsförmån (167/2021 rd). Om riksdagen godkänner ändringarna träder de i kraft den 2 maj 2022.

Den nordiska modellen för arbetskraftsservice medför att bland annat bestämmelserna om serviceprocessen för arbetssökande i lagen om offentlig arbetskrafts- och företagsservice behöver ändras. Vidare leder modellen till att det behöver göras ändringar i arbets- och näringsbyråns kundinformationssystem och nättjänster samt i arbets- och näringsförvaltningens nya riksomfattande informationssystem.

2.5 Behandling av kunduppgifter inom den offentliga arbetskrafts- och företagsservicen

2.5.1 Arbets- och näringsbyråns kundinformationssystem

Allmänt

I 13 kap. i lagen om offentlig arbetskrafts- och företagsservice föreskrivs det om behandling av kunduppgifter inom den offentliga arbetskrafts- och företagsservicen. Lagens bestämmelser om denna behandling utgår numera från kundinformationssystem.

Arbets- och näringsbyråns kundinformationssystem (URA-systemet) består av kundinformationssystemet med tillämpningar och den elektroniska ärendehanteringstjänsten Mina e-tjänster. URA-systemets grundläggande tekniska lösningar utformades 1994–1996 och systemet togs stegvis i bruk 1998. Därefter har systemet hållits i funktionsdugligt skick och utvecklats både tekniskt och funktionellt. URA-systemet omfattar merparten av TE-byråns tjänster och serviceprocesser, och systemet används vid produktionen av tjänster i enlighet med lagen om offentlig arbetskrafts- och företagsservice.

Användningsändamål

URA-systemet används på riksomfattande nivå. Det används för ordnande och produktion av offentlig arbetskrafts- och företagsservice samt för skötsel av de uppgifter som TE-byrån eller arbets- och näringsförvaltningens kundservicecenter har enligt lagen om främjande av integrat-

ion (1386/2010), lagen om utkomstskydd för arbetslösa (1290/2002), lagen om alterneringsledighet (1305/2002), lagen om arbetsverksamhet i rehabiliteringssyfte (189/2001) och lagen om yrkesutbildning (531/2017) samt för skötsel av de uppgifter som arbets- och näringsministeriet har enligt lagen om sociala företag (1351/2003).

Förutom för kundservice och kundhantering används URA-systemet även som förssystem för statistik och bokföring. Uppgifterna i URA-systemet överförs månatligen till arbetsförmedlingens statistiksystem. URA-systemet används även vid beviljande av lönesubvention och startpeng. Det relativa antalet utbetalningsansökningar som i regel görs med en till tre månaders mellanrum i anslutning till utbetalningen av lönesubvention och startpeng är betydande i förhållande till de totala utbetalningarna. Utbetalningarna i URA-systemet står för den största volymen i NTM-centralernas bokföring.

URA-systemet används dessutom som huvudsaklig källa vid uppföljningen av bundenheten när det gäller bevillningsfullmakten i fråga om anslag och arbetskraftsutbildning inom ramen för den offentliga arbetskrafts- och företagsservicen (32.30.51) samt arbetslöshetsförmånsanslag som är reserverade för lönesubventionerat arbete och startpeng (33.20.50 och 33.20.52). Tack vare uppföljningen av bundenheten har TE-byråerna, NTM-centralerna, arbets- och näringsministeriet och nu även de kommuner som deltar i det försök som gäller sysselsättning aktuell information om tillgängliga sysselsättningsanslag. I början av varje månad hämtar NTM-centralerna från URA-systemet systematisk och på samma sätt, tills vidare huvudsakligen manuellt, uppgifter om läget i fråga om bundenheten den sista vardagen månaden innan.

Ansvar för registret

UF-centret och arbets- och näringsbyråerna är gemensamt personuppgiftsansvariga för arbets- och näringsbyråns kundinformationssystem. Arbets- och näringsförvaltningens kundservicecenter är ett i den allmänna dataskyddsförordningen avsett personuppgiftsbiträde (13 kap. 2 § i lagen om offentlig arbetskrafts- och företagsservice).

UF-centret ansvarar i fråga om arbets- och näringsbyråns kundinformationssystem för

- 1) inbyggt dataskydd och dataskydd som standard enligt artikel 25 i den allmänna dataskyddsförordningen,
- 2) säkerhet i samband med behandlingen enligt artikel 32 i den allmänna dataskyddsförordningen,
- 3) konsekvensbedömning avseende dataskydd enligt artikel 35 i den allmänna dataskyddsförordningen,
- 4) förhandssamråd enligt artikel 36 i den allmänna dataskyddsförordningen,
- 5) den personuppgiftsansvariges skyldigheter enligt artikel 12.1 och 12.2 i den allmänna dataskyddsförordningen och sådana andra skyldigheter med anknytning till informationssystemets informationssäkerhet som den personuppgiftsansvarige har enligt den förordningen.

Arbets- och näringsbyråerna ansvarar för den personuppgiftsansvariges i den allmänna dataskyddsförordningen föreskrivna andra skyldigheter. Varje arbets- och näringsbyrå ansvarar för den personuppgiftsansvariges uppgifter för sina kunders del.

Informationsinnehåll

Kundinformationssystemet består av ett register över enskilda kunder, ett arbetsgivarregister och ett register över serviceproducenter. I 13 kap. 3 § i lagen om offentlig arbetskrafts- och företagsservice föreskrivs det om uppgifter som kan föras in i registren. Vid regleringen av registrens informationsinnehåll har principen om uppgiftsminimering enligt artikel 5 i den allmänna dataskyddsförordningen beaktats. Enligt principen ska de personuppgifter som behandlas vara adekvata, relevanta och inte för omfattande i förhållande till de ändamål för vilka de behandlas.

UF-center ska radera alla uppgifter om kunden eller serviceproducenten när fyra år har förflutit från den dag då kundrelationen eller avtalsförhållandet upphörde. En uppgift behöver dock inte raderas, om den behövs för skötseln av ett uppdrag som baserar sig på bestämmelser eller ett ärende som fortfarande är anhängigt. Uppgifter raderas ur systemet fyra gånger per år. Uppgifterna överförs i enlighet med Riksarkivets beslut till arkivet.

De uppgifter som förs in i kundinformationssystemet fås av den som registreras samt med stöd av bestämmelserna om rätt att få uppgifter av andra statliga myndigheter, kommunala myndigheter, Folkpensionsanstalten, arbetslöshetskassorna, Pensionsskyddscentralen, Arbetslöshetsförsäkringsfonden (numera Sysselsättningsfonden), dem som producerar offentlig arbetskrafts- och företagsservice och dem som anordnar arbetsprövning. Om en personuppgift som registreras har erhållits på något annat sätt än av den som registreras, ska det i registret antecknas var uppgiften har erhållits och vem som har antecknat den.

Rätt att få uppgifter och utlämnande av uppgifter

I 12 kap. 6 § i lagen om offentlig arbetskrafts- och företagsservice föreskrivs det om rätten att få uppgifter för myndigheter, dem som producerar offentlig arbetskrafts- och företagsservice samt arbetsgivare. Arbets- och näringsbyrån, arbets- och näringsförvaltningens kundservicecenter, NTM-centralen och UF-centret har oberoende av sekretessbestämmelserna och andra begränsningar av rätten att få uppgifter rätt att avgiftsfritt av andra statliga myndigheter, kommunala myndigheter, Folkpensionsanstalten, arbetslöshetskassorna, Pensionsskyddscentralen, Arbetslöshetsförsäkringsfonden (numera Sysselsättningsfonden), dem som producerar offentlig arbetskrafts- och företagsservice och dem som anordnar arbetsprövning som anges i lagen om offentlig arbetskrafts- och företagsservice få de uppgifter som är nödvändiga för att genomföra den offentliga arbetskrafts- och företagsservicen.

De som producerar offentlig arbetskrafts- och företagsservice har oberoende av sekretessbestämmelserna och andra begränsningar av rätten att få uppgifter rätt att avgiftsfritt av arbets- och näringsbyrån, arbets- och näringsförvaltningens kundservicecenter och NTM-centralen få de uppgifter om enskilda kunder som är nödvändiga för att ordna servicen.

Arbetsgivaren har för att fullgöra skyldigheten att återanställa uppsagda arbetstagare och tjänsteinnehavare, oberoende av sekretessbestämmelserna och av andra begränsningar av rätten att få uppgifter, rätt att avgiftsfritt av arbets- och näringsmyndigheterna få information om huruvida en person som arbetsgivaren namngett är arbetssökande vid arbets- och näringsbyrån. Arbetsgivaren har dessutom, för att uppfylla förutsättningen för beviljande av lönesubvention, rätt att få information om huruvida en person som arbetsgivaren namngett och vars anställningsförhållande upphört under de 12 månader som föregått ansökan om lönesubvention är arbetssökande vid arbets- och näringsbyrån.

Lagen om offentlig arbetskrafts- och företagsservice innehåller bestämmelser om vissa situationer där uppgifter lämnas ut, till exempel om möjligheten att till arbetsgivare med den arbetssökandes skriftliga samtycke lämna ut uppgifter som behövs för att tillsätta ett arbete (13 kap. 6 § i lagen om offentlig arbetskrafts- och företagsservice). I lagen anges det även vilka uppgifter som är behövliga för att tillsätta ett arbete samt under vilka förutsättningar uppgifter om den arbetssökandes hälsotillstånd får lämnas ut till arbetsgivare.

Därtill finns det i annan lagstiftning, till exempel i lagen om utkomstskydd för arbetslösa, bestämmelser om rätten att få uppgifter som rör en enskild kund hos arbetsförvaltningen. Om inte något annat föreskrivs i lag, tillämpas lagen om offentlighet i myndigheternas verksamhet på utlämnande av uppgifter ur kundinformationssystemet och på de i systemet införda uppgifternas offentlighet.

UF-centret är, trots sekretessbestämmelserna och andra begränsningar som gäller erhållande av uppgifter, skyldigt att ur URA-systemet på begäran avgiftsfritt lämna arbets- och näringsministeriet och NTM-centralen uppgifter som är nödvändiga för att dessa ska kunna sköta sina i lag föreskrivna uppgifter. De uppgifter som behövs för upprättande av arbetsförmedlingsstatistik ska dock UF-centret lämna till arbets- och näringsministeriet på eget initiativ.

Användarrättigheter

Användningen av kundinformationssystemet kräver personliga användarrättigheter. UF-centret svarar för skötseln av uppgifter som hänför sig till kontrollen av användarrättigheterna till kundinformationssystemet och för insamling av logginformation. Användarrättigheterna ska till sitt innehåll, sin omfattning, sina behörigheter och sin varaktighet begränsas enligt vad som är nödvändigt för att en person ska kunna sköta sina arbetsuppgifter.

UF-centret beviljar användarrättigheter till kundinformationssystemet på ansökan av TE-byrån, arbets- och näringsförvaltningens kundservicecenter, NTM-centralen eller arbets- och näringsministeriet. Användarrättigheter kan beviljas en tjänsteman som nödvändigt måste använda kundinformationssystemet för att sköta sina arbetsuppgifter och endast i den omfattning som det är nödvändigt att använda kundinformationssystemet. I 13 kap. 5 och 5 a § i lagen om offentlig arbetskrafts- och företagsservice föreskrivs det om förutsättningarna för beviljande av användarrättigheter och om ändring och upphävande av användarrättigheter. I 14 § i lagen om ett kommunförsök som gäller främjande av sysselsättningen (1269/2020) finns det bestämmelser om användarrättigheter som beviljats en tjänsteinnehavare i en kommun inom ett försöksområde.

2.5.2 Ett kommunförsök som gäller främjande av sysselsättningen samt behandlingen av kunduppgifter

Lagen om ett kommunförsök som gäller främjande av sysselsättningen är i kraft 1.3.2021–30.6.2023. Ett kommunförsök som gäller främjande av sysselsättningen inleddes den 1 mars 2021 och avslutas den 30 juni 2023. I kommunförsöket deltar 25 försöksområden som inbegriper 118 kommuner.

I försöket överförs skötseln av vissa av de statliga arbets- och näringsbyråernas uppgifter för en viss tid till utvalda kommuner. Under försöket ordnar de deltagande kommunerna inom sitt område i stället för TE-byrån en del av den service som avses i lagen om offentlig arbetskrafts- och företagsservice och lagen om främjande av integration (1386/2010), sköter i stället för TE-byrån

vissa av de uppgifter som avses i lagen om sektorsövergripande samservice som främjar sysselsättningen (1369/2014) och lagen om arbetsverksamhet i rehabiliteringssyfte (189/2001) samt ger i stället för TE-byrån vissa i lagen om utkomstskydd för arbetslösa (1290/2002) avsedda arbetskraftspolitiska utlåtanden.

Enligt försökslagen definieras de kommuner som deltar i kommunförsöket för att främja sysselsättningen som sådana personuppgiftsbiträden som avses i den allmänna dataskyddsförordningen. När försökskommunerna ordnar och producerar de uppgifter som anges i försökslagen ska de använda arbets- och näringsbyråns kundinformationssystem. Kommunerna ska behandla kunduppgifter i kundinformationssystemet.

2.6 Behandling av kunduppgifter inom sektorsövergripande samservice som främjar sysselsättning

2.6.1 Sektorsövergripande samservice

Lagen om sektorsövergripande samservice som främjar sysselsättningen (1369/2014) innehåller bestämmelser om en modell för samverkan där arbets- och näringsbyrån, kommunen och Folkpensionsanstalten tillsammans bedömer arbetslösas behov av service, planerar service som i sin helhet är relevant med avseende på sysselsättningen av arbetslösa och svarar för att sysselsättningsprocessen för arbetslösa fortskrider och följs upp på det sätt som föreskrivs i den lagen. Målet för den sektorsövergripande samservicen är att främja sysselsättningen av arbetslösa genom att de erbjuder offentlig arbetskraftsservice, socialservice, hälso- och sjukvårdstjänster samt rehabiliteringstjänster i enlighet med sitt servicebehov. För närvarande finns det 31 nätverk för samservice i enlighet med ovannämnda lag, och därtill bildar de kommunförsök som gäller sysselsättning ett eget nätverk inom ramen för genomförandet av den lagen.

Enligt lagen om sektorsövergripande samservice som främjar sysselsättningen har en arbetslös person behov av sektorsövergripande samservice om det för att främja sysselsättningen av honom eller henne krävs samordning av den service och de tjänster som nämns ovan och som TE-byrån, kommunen och Folkpensionsanstalten är skyldiga att ordna. Så länge kommunförsöket som gäller sysselsättning pågår ansvarar de kommuner som deltar i försöket för de uppgifter som hör till TE-byrån enligt ovannämnda lag.

2.6.2 Kundregister över sektorsövergripande samservice

I lagen om sektorsövergripande service som främjar sysselsättningen föreskrivs det om ett kundregister över sektorsövergripande samservice (nedan *TYPPI-registret*). TE-byråerna, kommunerna och Folkpensionsanstalten använder TYPPI-registret för att sköta de uppgifter som de har enligt ovannämnda lag. Enligt 13 kap. 1 § 2 mom. i lagen om offentlig arbetskrafts- och företagsservice är registret ett delregister till registret över enskilda kunder inom arbets- och näringsbyråns kundinformationssystem. Detta innebär att det som föreskrivs i 13 kap. i den lagen tillämpas på TYPPI-registret, om något annat inte föreskrivs i lagen om sektorsövergripande samservice som främjar sysselsättningen. Enligt 9 § i lagen om sektorsövergripande service som främjar sysselsättningen förs TYPPI-registret av UF-centret.

TYPPI-registret började användas vid servicecentralerna för arbetskraft redan i början av 2007. Syftet med det separata informationssystemet, som används gemensamt av de myndigheter som deltar i servicecentralernas verksamhet, var att producera uppgifter om kundrelationsprocessen samt att förbättra den kundservice som tjänstemän inom olika förvaltningsområden erbjuder och deras samarbete i nätverk. På grund av utvecklingen och uppföljningen av verksamheten betodnades det att alla parter ska använda informationssystemet i kundservicen på ett övergripande

sätt. Under de senaste åren har systemet inte uppdaterats aktivt. Enligt TE-byråerna, kommunerna och Folkpensionsanstalten som använder det nuvarande TYPPI-registret är ett gemensamt kundregister en viktig förutsättning för en fungerande och effektiv samservice.

I 9 § i lagen om sektorsövergripande service som främjar sysselsättningen föreskrivs det om vilka uppgifter som kan föras in i TYPPI-registret och om skyldigheten för aktörer som deltar i sektorsövergripande service att föra in kunduppgifter i registret. För att använda TYPPI-registret krävs det personliga användarrättigheter. I 9 § i ovannämnda lag föreskrivs det om förutsättningarna för att bevilja användarrättigheter och om vilka personer som kan beviljas användarrättigheter. Användarrättigheter till TYPPI-registret kan beviljas en tjänsteman som är anställd hos arbets- och näringsbyrån, kommunen eller Folkpensionsanstalten och som sköter uppgifter som avses i lagen i fråga. Genom en lag som trädde i kraft den 1 juni 2021 ändrades 9 § så att användarrättigheter även kan beviljas en person som är anställd hos en samkommun och som sköter uppgifter som avses i lagen om sektorsövergripande service som främjar sysselsättningen. Paragrafens formulering har justerats så att det i paragrafen inte längre talas om tjänstemän, utan användarrättigheter kan beviljas en person som är anställd hos nämnda aktörer oberoende av vilken typ av anställningsförhållande personen i fråga har.

De gemensamma kunduppgifterna i TYPPI-registret får registreras i TE-byråns, kommunens och Folkpensionsanstaltens register, till den del de behövs för att myndigheterna ska kunna tillhandahålla arbetslösa den service och de tjänster som de är skyldiga att ordna. TE-byrån, kommunen och Folkpensionsanstalten ska i sina register registrera uppgifter om den offentliga arbetskraftsservice, den socialservice samt de hälso- och sjukvårdstjänster och rehabiliteringstjänster som en kund har fått medan sektorsövergripande samservice har fortgått och uppgifter om förmåner relaterade till servicen och tjänsterna på det sätt som anges i de lagar som gäller den servicen samt de tjänsterna och förmånerna.

Eftersom TYPPI-registret är ett delregister till registret över enskilda kunder inom arbets- och näringsbyråns nuvarande kundinformationssystem, är UF-centret och TE-byråerna gemensamt personuppgiftsansvariga för registret enligt 13 kap. 2 § i lagen om offentlig arbetskrafts- och företagsservice. På TYPPI-registret tillämpas dessutom bestämmelserna i 13 kap. i den lagen, vilka gäller radering och arkivering av uppgifter, den registrerades rätt att begränsa behandlingen av uppgifter, användarrättigheter (4 a §), ändring och upphävande av användarrättigheter (5 a §) samt utlämnande av uppgifter ur kundinformationssystemet.

2.7 Arbetskraftspolitiska utlåtanden

Arbets- och näringsbyråerna eller en kommun som deltar i kommunförsöket för främjande av sysselsättningen ska ge arbetskraftspolitiska utlåtanden till arbetslöshetskassan eller Folkpensionsanstalten, av vilka det ska framgå om den person som ansökt om en arbetslöshetsförmån uppfyller de villkor för betalning av förmånen som arbets- och näringsbyrån eller kommunen är behörig att avgöra. Ett utlåtande är i detta avseende bindande för arbetslöshetskassan och Folkpensionsanstalten.

För att göra behandlingen av utkomstskyddsärendet smidigare kan arbets- och näringsförvaltningens kundservicecenter ge arbetskraftspolitiska utlåtanden i vissa situationer och rätta fel i arbets- och näringsbyråns eller kommunens utlåtanden samt hänvisa det arbetskraftspolitiska utlåtandet till en annan institution som betalar ut arbetslöshetsförmån. Dessutom kan kundservicecentret ändra ett utlåtande så att det gäller en annan typ av arbetslöshetsförmån (inkomstrelaterad dagpenning, grunddagpenning eller arbetsmarknadsstöd) än vad utlåtandet ursprungligen gällde.

Arbets- och näringsförvaltningens kundservicecenter ger arbetskraftspolitiska utlåtanden till exempel efter att arbetslöshetskassan eller Folkpensionsanstalten har kontaktat centret per telefon.

2.8 Nättjänster inom den offentliga arbetskrafts- och företagsservicen

2.8.1 Elektroniska tjänster för enskilda kunder

Nättjänsten Mina e-tjänster för enskilda kunder är en webbplats där man samlat olika e-tjänster. Tjänsten tillhandahålls av UF-centret. I nättjänsten kan kunden sköta sina aktuella ärenden på ett enda ställe, och tjänsten anpassas efter situationen så att skötseln av ärendena underlättas. De uppgifter som sparas i Mina e-tjänster och i de tjänster som erbjuds via webbplatsen registreras i arbets- och näringsbyråns kundinformationssystem.

Via tjänsten kan kunden inleda jobbsökning vid TE-byrån. Om en person ansöker om arbetslöshetsförmån ger TE-byrån eller arbets- och näringsförvaltningens kundservicecenter via nättjänsten ett arbetskraftspolitiskt utlåtande om de arbetskraftspolitiska förutsättningarna för arbetslöshetsförmån till den aktör som betalar arbetslöshetsförmånen. Dessutom kan kunden svara på frågor för att bedöma sitt servicebehov, anmäla ändringar i sina grundläggande uppgifter och vissa ändringar som rör jobbsökningen samt meddela TE-byrån att jobbsökningen avslutas.

Den arbetssökande har rätt att få en sysselsättningsplan eller motsvarande plan. Via Mina e-tjänster kan kunden godkänna den plan som föreslagits eller göra ett eget utkast till plan för TE-byrån. Kunden kan också kontrollera de uppgifter som man kommit överens om i den plan som kunden gjort upp tillsammans med TE-byrån och redogöra för genomförandet av uppgifterna samt ta del av arbets- och utbildningserbjudanden och meddela resultatet av arbetserbjudanden. Den sökande kan använda Arbetslivsradarn och bedöma vilka faktorer som påverkar förutsättningarna att hitta ett arbete eller en utbildning. Via Mina e-tjänster kan kunden även anmäla sig till olika TE-tjänster, till exempel arbetskraftsutbildning.

Via Mina e-tjänster kan kunden kontrollera sina egna uppgifter i kundinformationssystemet. Vid behov kan kunden via tjänsten inom utsatt tid svara på en begäran om utredning från TE-byrån och bifoga bilagor till utredningen. I ärenden som gäller utkomstskydd kan kunden kontrollera de utkomstskyddsuppgifter som registrerats om honom eller henne i kundinformationssystemet. Dessa är begäran om utredning, arbetskraftspolitiska utlåtanden och meddelanden om betalning av arbetskraftsutbildning. Den som inleder företagsverksamhet kan via Mina e-tjänster ansöka om startpeng och följa handläggningen av ansökan om startpeng samt ansöka om utbetalning av startpeng.

Mina e-tjänster baserar sig på stark autentisering av personer. De uppgifter som sparas vid användningen av e-tjänsten registreras under kodinnehavarens namn och personbeteckning i kundinformationssystemet. Uppgifterna visas i regel i sex månader i Mina e-tjänster. Vissa uppgifter, till exempel utkomstskyddsuppgifter och kontaktuppgifter, visas dock tills uppgifterna raderas ur kundinformationssystemet.

2.8.2 Elektroniska tjänster för företag och arbetsgivare

I nättjänsten Mina e-tjänster finns även e-tjänster för företag och arbetsgivare. I nättjänsten kan dessa bland annat anmäla lediga jobb och ta del av kompetensprofilerna för arbetssökande (de arbetssökandes presentationer) som sakkunniga vid TE-tjänsterna valt ut.

De uppgifter som förs in i nättjänsten registreras i arbets- och näringsbyråns kundinformationssystem. Ett jobb som ledigförklaras för öppen ansökan syns genast i tjänsten Lediga jobb. Platsannonser som anmälts till webbtjänsten syns också i EU:s gemensamma arbetsplatsinformation (EURES-systemet).

I söktjänsten Lediga jobb kan man i realtid läsa uppdaterade meddelanden som arbetsgivare och företag lägger ut för att rekrytera arbetstagare eller söka en företagspartner eller någon som kan ta över företagsverksamheten. Ett meddelande kan innehålla information om flera arbetsplatser.

2.8.3 TE-tjänster.fi

TE-tjänster.fi är en webbplats med information om offentlig arbetskrafts- och företagsservice och om skötseln av ärenden vid TE-byrån. På webbplatsen finns e-tjänster för enskilda kunder, företag och arbetsgivare samt lediga jobb som anmälts till TE-byrån.

Merparten av de e-tjänster som erbjuds via TE-tjänster.fi är integrerade i det nuvarande kundinformationssystemet. Det nuvarande kundinformationssystemet och de e-tjänster som är kopplade till det är i hög grad beroende av varandra, eftersom nättjänsterna för TE-byråernas och kommunförsökens kunder är kopplade till de serviceprocesser och uppgifter som finns tillgängliga för tjänstemannen i kundinformationssystemet. På detta sätt producerar och behandlar även kunderna uppgifter i kundinformationssystemet i enlighet med den egna serviceprocessen. Kundinformationssystemet och de e-tjänster som grundar sig på det utgör således ett integrerat elektroniskt servicesystem för TE-tjänster.

2.9 UF-centrets rättsliga ställning och informationsförvaltningsuppgifter

Lagen om närings-, trafik- och miljöcentralerna (897/2009) innehåller bestämmelser om närings-, trafik- och miljöcentralerna (nedan *NTM-centralerna*) och om TE-byråerna. Lagen innehåller även bestämmelser om UF-centrets syfte och uppgifter. UF-centret inledde sin verksamhet den 1 januari 2015. UF-centret är ett riksomfattande, nätverksbaserat ämbetsverk som bedriver verksamhet med stöd av en geografiskt decentraliserad verksamhetsmodell och producerar utvecklings- och förvaltningstjänster för NTM-centralerna och TE-byråerna. Cirka 550 personer arbetar vid UF-centret.

Enligt 3 a § i lagen om närings-, trafik- och miljöcentralerna sköter UF-centret NTM-centralernas och TE-byråernas gemensamma personalförvaltnings- och ekonomiförvaltningsuppgifter och andra motsvarande serviceuppgifter och allmänna förvaltningsuppgifter samt ger allmänna administrativa anvisningar och styr tillämpningen av dem vid NTM-centralerna och TE-byråerna. Statsrådets förordning om närings-, trafik och miljöcentralerna (1373/2018) innehåller närmare bestämmelser om UF-centrets uppgifter. Enligt 28 § i förordningen sköter UF-centret bland annat NTM-centralernas och TE-byråernas styruppgifter, tjänster och anskaffning av tjänster inom informationsförvaltningen. Enligt 29 § i förordningen sköter UF-centret dessutom NTM-centralernas, TE-byråernas och regionförvaltningsverkens informationsförvaltningstjänster. I form av informationsförvaltningstjänster utvecklar, producerar och skaffar UF-centret elektroniska tjänster och datasystem samt sköter andra motsvarande uppgifter som föreskrivs eller åläggs centret.

Dessutom föreskrivs uppgifter för UF-centret även annanstans i lagstiftningen, såsom de ovan nämnda uppgifter som hänför sig till ansvaret för registret och som föreskrivs i lagen om offentlig arbetskrafts- och företagsservice samt den skyldighet att föra TYPPI-registret som föreskrivs i lagen om sektorsövergripande samservice som främjar sysselsättningen. Eftersom UF-centret är en myndighet tillämpas på centret bestämmelserna om informationshanteringsenheter

i lagen om informationshantering inom den offentliga förvaltningen, och eftersom det till UF-centrets uppgifter hör att utveckla och föra TE-byråns kundinformationsregister och TYPPI-registret omfattas centret även av den systemansvariga myndighetens skyldighet att definiera användarrättigheterna till informationssystemet vilken föreskrivs i ovan nämnda lag. Dessutom tillämpas på UF-centret den skyldighet för en myndighet att främja öppenhet i sin verksamhet och att offentliggöra publikationer och datamaterial som anges i 20 § i lagen om offentlighet i myndigheternas verksamhet.

Enligt lagen om närings-, trafik- och miljöcentralerna ankommer den allmänna administrativa styrningen av UF-centret på arbets- och näringsministeriet, som bestämmer de allmänna administrativa resultatmålen. Arbets- och näringsministeriet och finansministeriet styr tillsammans UF-centrets informationsförvaltningstjänster och bestämmer resultatmålen för dem.

Arbets- och näringsministeriet ingår regelbundet ett strategiskt resultatavtal med UF-centret. Avtalet för 2020 undertecknades i februari 2020. Som en del av resultatet av verksamheten har det i resultatavtalet bland annat avtalats om en utveckling och reform av arbets- och närings-tjänsterna och om projektet för att digitalisera arbets- och närings-tjänsterna.

2.10 Reformen som beretts inom projektet för att digitalisera arbets- och närings-tjänsterna

Syftet med TE-digi-projektet är att skapa helt nya, digitala arbets- och näringsmyndighetstjänster för enskilda kunder, företagskunder och experter och att ersätta det nuvarande kundinformationssystemet med ett nytt kundinformationssystem. När det gäller arbets- och näringsmyndighetstjänsterna och kundinformationssystemet utformas det nya systemet i huvudsak i enlighet med den serviceprocess som baserar sig på den gällande lagen om offentlig arbetskrafts- och företagsservice. De ändringar som görs i serviceprocessen till följd av den nordiska modellen för arbetskraftsservice beaktas vid utvecklingen av arbets- och näringsmyndighetstjänsterna och kundinformationssystemet. Avsikten är att de nya arbets- och näringsmyndighetstjänsterna och det nya kundinformationssystemet ska vara enklare att använda än det nuvarande systemet och styra användaren av tjänsterna.

Inom ramen för projektet utvecklas även den nya serviceplattformen Jobbmarknad, där man har för avsikt att samla de digitala arbets- och närings-tjänsterna och tjänsternas datainnehåll (inklusive datainnehållet på te-tjänster.fi) samt e-tjänsterna för enskilda kunder, företagskunder och experter. Serviceplattformen Jobbmarknad ska enligt planerna även vara en öppen tjänst där man utan att registrera sig som arbetssökande kan söka information, ta del av lediga jobb och arbetsmöjligheter, göra en bedömning av sitt eget kunnande samt utarbeta och publicera en jobbsökarprofil. Avsikten är att serviceplattformen Jobbmarknad ska ha en funktion för matchning, som hjälper de arbetssökande att hitta de jobb och myndighetstjänster som passar dem bäst och arbetsgivarna att hitta de kandidater som är bäst lämpade för ett ledigt jobb. Ibruktagandet av serviceplattformen Jobbmarknad bedöms kräva ändringar i lagstiftningen.

TYPPI-registret ingår inte i TE-digi-projektet. TE-digi-projektet måste ändå beakta de konsekvenser som de ändringar som bereds får för TYPPI-registret och säkerställa registrets verksamhetsförutsättningar. TYPPI-registret kommer inte att tas ur bruk, utan blir en del av den nya helheten av kundinformationssystem. Det kommer att göras en mer ingående, separat bedömning av behovet av att utveckla TYPPI-registret.

2.11 Förhållande till social- och hälsovårdsreformen

Riksdagen har antagit regeringens proposition med förslag till lagstiftning om inrättande av välfärdsområden och om en reform av ordnandet av social- och hälsovården och räddningsväsendet

(RP 241/2020 rd). Enligt propositionen överförs ansvaret för att ordna social- och hälsovården, räddningsväsendet samt andra särskilt föreskrivna tjänster och uppgifter på de välfärdsområden som inrättas från ingången av 2023. Avsikten är att de lagändringar som ingår i propositionen ska träda i kraft i maj 2022, då det fortfarande är kommunerna som ansvarar för att ordna social- och hälsovården. Eventuella lagändringar som gäller offentlig Arbetskrafts- och företagsservice och lagen om sektorsövergripande samservice som främjar sysselsättningen och som följer av social- och hälsovårdsreformen kommer att genomföras i ett annat sammanhang.

3 Bedömning av nuläget

3.1 UF-centrets uppgifter

UF-centret svarar för att det nuvarande kundinformationssystemet och andra elektroniska tjänster förvaltas och utvecklas och centret har också sedan 2016 ansvar för genomförandet av projektet för digitalisering av arbets- och närings tjänsterna. UF-centret har med stöd av lagen om offentlig Arbetskrafts- och företagsservice sedan den 1 juli 2020 skött den personuppgiftsansvariges uppgifter i anslutning till dataskyddet i det nuvarande kundinformationssystemet och TYPPI-registret. UF-centret har alltså förutom erfarenhet och kompetens i frågor som gäller utveckling, förvaltning och dataskydd av elektroniska tjänster och system också de bästa möjligheterna att i praktiken säkerställa att de nya elektroniska tjänster, system och informationsresurser som nu ska utvecklas uppfyller de krav som ställs på dem i den nationella lagstiftningen och i unionslagstiftningen.

Av de skäl som nämns ovan är det motiverat och ändamålsenligt att UF-centret förvaltar och utvecklar också den framtida helheten av riksomfattande kundinformationssystem som staten erbjuder, det gemensamma informationslagret för myndighetstjänster och det nya informationslagret för jobbsökarprofiler på serviceplattformen Jobbmarknad samt själva serviceplattformen. I egenskap av förvaltare och upprätthållare av serviceplattformen Jobbmarknad är det motiverat att UF-centret också svarar för det administrativa beslutsfattandet, som bland annat gäller en ändamålsenlig användning av serviceplattformen (se nedan punkt 3.4 Plattformförvaltarens uppgifter och ansvar).

Lagstiftningen om UF-centrets uppgifter måste kompletteras. Nya uppgifter är utveckling och förvaltning av serviceplattformen Jobbmarknad, godkännande av användningsvillkoren för plattformen, beslut om konsekvenser av osaklig användning av plattformen samt utveckling och förvaltning av informationslagret för jobbsökarprofiler.

Enligt 16 § i informationshanteringslagen är det den systemansvariga myndigheten som ska definiera användarrättigheterna för informationssystem. Övriga uppgifter som föreskrivs i den lagen är allmänt riktade till myndigheter eller informationshanteringsenheter. Enligt 13 kap. 4 a § i lagen om offentlig Arbetskrafts- och företagsservice är det UF-centret som svarar för uppgifter som hänför sig till kontrollen av användarrättigheterna och för insamling av logginformation. UF-centret är således den i 16 § i lagen om informationshantering avsedda myndighet som ansvarar för de informationssystem som ingår i helheten av kundinformationssystem. I övrigt ska varje myndighet – arbets- och näringsbyrån, närings-, trafik- och miljöcentralen samt försökskommunen – vara en i informationshanteringslagen avsedd myndighet och informationshanteringsenhet på vilka tillämpas informationshanteringslagen direkt med stöd av den lagen.

Dessutom bör bestämmelserna om UF-centrets nuvarande uppgifter i lagen om offentlig Arbetskrafts- och företagsservice uppdateras eftersom nya uppgifter läggs till och terminologin ses

över. Nedan utvärderas separat behoven att komplettera UF-centrets uppgifter som personuppgiftsansvarig.

3.2 Uppgiften som personuppgiftsansvarig och behandlingen av personuppgifter

Utgångspunkter

Vid begreppsdefinitionen är det viktigt att den personuppgiftsansvarige är en aktör som de facto utövar den personuppgiftsansvariges bestämmande inflytande och kan fullgöra de skyldigheter som gäller den personuppgiftsansvarige. Uppgiften som personuppgiftsansvarig måste vara en del av det operativa ansvaret.

Det är klart att endast en aktör som ordnar ett kundinformationssystem för behandling av kunduppgifter kan svara för de skyldigheter i anslutning till dataskyddet i systemet i fråga så som föreskrivs i den allmänna dataskyddsförordningen. På motsvarande sätt är det klart att de bästa möjligheterna att ansvara för att de uppgifter som behandlas är korrekta, aktuella, minimerade osv. finns hos den aktör i vars verksamhet dessa uppgifter i första hand uppkommer och behandlas.

Den personuppgiftsansvariges uppgifter i anslutning till systemen

Staten ska även i fortsättningen tillhandahålla en helhet av kundinformationssystem och en informationsresurs för behandling av kunduppgifter inom den offentliga arbetskrafts- och företagsservicen. UF-centret, som svarar för att utveckla och förvalta den helhet av kundinformationssystem och den informationsresurs som staten tillhandahåller, ska även i fortsättningen ansvara för den personuppgiftsansvariges uppgifter i anslutning till dataskyddet och informations säkerheten i systemet och resursen i fråga på samma sätt som i nuläget samt för den personuppgiftsansvariges uppgifter i anslutning till dataskyddet och informationssäkerheten för den nya serviceplattformen, eftersom centret de facto utövar bestämmande inflytande i egenskap av personuppgiftsansvarig och kan fullgöra den personuppgiftsansvariges skyldigheter.

Den personuppgiftsansvariges uppgifter i anslutning till de uppgifter som behandlas

Inom den offentliga arbetskrafts- och företagsservicen är arbets- och näringsbyråerna de huvudsakliga användarna och producenterna av kunduppgifter. I lagen om offentlig arbetskrafts- och företagsservice definieras för närvarande arbets- och näringsbyråerna och UF-centret som gemensamt personuppgiftsansvariga som svarar för andra uppgifter som personuppgiftsansvariga än de som särskilt föreskrivs för UF-centret i 13 kap. 2 § 2 mom. i den lagen. Bestämmelser om gemensamt personuppgiftsansvar och inbördes ansvarsfördelning mellan de personuppgiftsansvariga har tagits in i lagen från och med den 1 juli 2020 på grundval av den allmänna dataskyddsförordningen. Bestämmelserna har nyligen bedömts med avseende på den allmänna dataskyddsförordningen (RP 12/2020 rd). En lösning som bygger på gemensamt personregisteransvar och ansvarsfördelning kan anses motiverad och motsvarande definition bör kvarstå också i fortsättningen.

De kommuner som deltar i kommunförsöket för främjande av sysselsättningen ansvarar för en betydande del av arbets- och näringsbyråernas uppgifter i fråga om de kundgrupper som definieras i försökslagen. Till kommunernas uppgifter hör bland annat att bedöma arbetssökandes servicebehov, utarbeta sysselsättningsplaner och följa hur planen genomförs samt hänvisa ar-

betssökande till service. Försöskommunerna har emellertid i försökslagen definierats som personuppgiftsbiträden i motsats till arbets- och näringsbyråerna i lagen om offentlig arbetskrafts- och företagsservice.

Det är oklart för vilken personuppgiftsansvarigs räkning försöskommunerna behandlar kunduppgifter, dvs. huruvida det sker för arbets- och näringsbyråerna eller för UF-centret. I försökslagen eller motiveringen till den tas det inte ställning till detta och det motiveras inte heller varför försöskommunerna anses vara personuppgiftsbiträden och inte personuppgiftsansvariga för de personuppgifter som uppstår när de sköter sina uppgifter enligt försökslagen.

UF-centrets uppgifter som personuppgiftsansvariga hänför sig till dataskyddet och informationssäkerheten i systemen, varför försöskommunerna inte kan anses behandla personuppgifter för centrets räkning. Däremot kan exempelvis ett programvaruföretag som ansvarar för det tekniska genomförandet av kundinformationssystemet anses ha rollen som personuppgiftsbiträde i förhållande till UF-centret. Uppgifterna som personuppgiftsansvarig vid arbets- och näringsbyråerna hänför sig till behandlingen av uppgifter om deras kunder. I försökslagen finns det dock bestämmelser om kundgrupper som består av personer som under försöket är kunder hos försöskommunerna och inte hos arbets- och näringsbyråerna. Inte heller försöskommunerna behandlar uppgifter för arbets- och näringsbyråernas räkning. Däremot har arbets- och näringsförvaltningens kundservicecenter kunnat definieras som personuppgiftsbiträde, eftersom det behandlar uppgifter om arbets- och näringsbyråernas kunder – och under försöket försöskommunerna – för arbets- och näringsbyråernas och kommunernas räkning när det erbjuder rådgivning, handledning och information om offentlig arbetskraftsservice och när det tar emot anmälningar från enskilda kunder om bland annat ändringar i jobbsökningen. Det förefaller därför som om definitionen av försöskommunernas roll som personuppgiftsbiträden i försökslagen inte motsvarar det som i dataskyddsförordningen föreskrivs om personuppgiftsbiträde och den roll som kommunerna som användare och producenter av uppgifter med stöd av försökslagen i verkligheten har.

Det är nödvändigt att på nytt bedöma vilken roll de kommuner som deltar i kommunförsöket för främjande av sysselsättningen har vid behandlingen av personuppgifter. Med beaktande av att arbets- och näringsbyråernas och försöskommunernas uppgifter motsvarar varandra och har egna kundgrupper samt med beaktande av dataombudsmannens byrås anvisningar om hur personuppgiftsansvarigheten ska fastställas så att ansvaret utgör en del av det operativa ansvaret, är det motiverat att försöskommunerna i lagen om kommunförsök definieras som personuppgiftsansvariga på samma sätt som arbets- och näringsbyråerna i lagen om offentlig arbetskrafts- och företagsservice. De ska alltså i fråga om de egna kunderna ansvara för den personuppgiftsansvariges uppgifter annat än i fråga om de uppgifter som i den allmänna dataskyddsförordningen särskilt har ålagts UF-centret. Att kommunerna definieras som personuppgiftsansvariga förbättrar också de personers möjligheter som är kunder hos kommunerna, när det gäller att åberopa sina rättigheter. För närvarande är det oklart vem kunden ska vända sig till om han eller hon vill utöva sina rättigheter enligt den allmänna dataskyddsförordningen.

Att försöskommunerna definieras som personuppgiftsansvariga ändrar inte på det faktum att grunden för behandling av arbetssökandes personuppgifter är de åligganden som föreskrivs för kommunen i försökslagen, och kommunerna får inte behandla uppgifter för andra ändamål än den lagstadgade uppgiften, om det inte är fråga om en i lag bestämd uppgift eller rätt att få information. Också skyldigheten att utnyttja det kundinformationssystem som staten erbjuder kommer att kvarstå framöver.

Personuppgiftsansvarig i fråga om jobbsökarprofiler på serviceplattformen Jobbmarknad

Uppgifterna i de jobbsökarprofiler som skapas och publiceras på serviceplattformen Jobbmarknad ska bilda en ny informationsresurs som är fristående från den informationsresurs som används i myndighetstjänsterna och som har ett innehåll och ett användningsändamål som avviker från informationslagret för myndighetstjänster. Såsom nämnts ovan ska utvecklingen och förvaltningen av serviceplattformen och informationslagret för jobbsökarprofiler vara en lagstadgad uppgift för UF-centret. Eftersom det är fråga om behandling av personuppgifter som grundar sig på en myndighets lagstadgade uppgift (den behandlingsgrund som avses i artikel 6.1 c i den allmänna dataskyddsförordningen), är det nödvändigt att föreskriva om användningsändamålen för och datainnehållet i informationslagret för jobbsökarprofiler. För tydlighetens skull behövs det också en definition i lagstiftningen av uppgiften som personuppgiftsansvarig.

Avsikten är att när den nya systemhelheten tas i bruk ska det gå att överföra uppgifterna i en jobbsökarprofil från en separat informationsresurs till en informationsresurs för myndighetstjänster, om den person som skapat profilen inleder jobbsökning och vill överföra sina uppgifter. Det krävs bestämmelser om denna möjlighet och om personens samtycke som en förutsättning.

3.3 Plattformförvaltarens uppgifter och ansvar

Serviceplattformen Jobbmarknad är en helt ny tjänst och de uppgifter och det ansvar som den som förvaltar plattformen har förutsätter ny reglering. Utöver bestämmelser om de uppgifter som anknyter till att förvalta och utveckla serviceplattformen bör det föreskrivas om vem som ansvarar för att behandlingen av personuppgifter om de användare som förekommer på serviceplattformen harmonierar med kraven i dataskyddslagstiftningen, det vill säga vem som är personuppgiftsansvarig för uppgifterna i jobbsökarprofilerna. Dessutom måste det föreskrivas om plattformsförvaltarens ansvar för att det innehåll som publiceras på plattformen och plattformsanvändarnas aktiviteter är lagenliga och ändamålsenliga, det vill säga att plattformsförvaltaren övervakar plattformens innehåll och användarnas aktiviteter på plattformen. Det bör också föreskrivas om eventuella sanktioner i fall av missbruk.

Behovet av att övervaka användningen av serviceplattformen kan gälla både enskilda kunder och arbetsgivarkunder. Plattformoperatörens tillsynsuppgift och bestämmande av eventuella påföljder i samband med den kan anses vara fråga om utövning av offentlig makt, vilket kräver att det föreskrivs om tillsynsuppgiften i lag och att det är en myndighet som ansvarar för den.

Bestämmelser om att vägra ta emot en platsanmälan och att ta bort en anmälan ur kundinformationssystemet finns i 3 kap. 3 § i lagen om offentlig arbeidskrafts- och företagsservice. Bestämmelsens hänvisning till det nuvarande kundinformationssystemet bör ändras så att hänvisningen gäller serviceplattformen.

Det behövs nya bestämmelser om plattformsförvaltarens tillsynsuppdrag i synnerhet när det gäller tillsynsåtgärder som riktar sig till de enskilda kunderna på serviceplattformen Jobbmarknad. Påföljderna ska vara förenliga med proportionalitetsprincipen och nödvändiga.

3.4 Profiler

Den matchningsfunktion som planerats för serviceplattformen Jobbmarknad skulle utnyttja en sådan profilering som avses i den allmänna dataskyddsförordningen. Det här betyder att de arbetstillfällen som finns på plattformen visas i den ordning som bestäms utifrån de uppgifter en person har lämnat i sin profil. Personuppgifterna i jobbsökarprofilerna är således föremål för automatisk behandling, som på basis av behandlade personuppgifter producerar en förteckning över arbetsmöjligheterna så att de lämpligaste jobben syns först på listan. För arbetsgivare som

söker arbetstagare visas däremot jobbsökarprofiler på plattformen i en ordning som utgår från uppgifter som arbetsgivaren lämnat.

Matchningsfunktionen hindrar inte en person från att se de arbetsmöjligheter som publiceras på plattformen. Man kan se alla arbetsmöjligheter och det har inga rättsverkningar för personen om den reagerar eller låter bli att reagera på dem. Att en jobbsökarprofil finns med på listan över de lämpligaste profilerna som skrivs ut till arbetsgivaren medför inte heller några rättsverkningar för den person som skapat profilen. Profilerings på serviceplattformen används inte som grund för beslutsfattande och det är inte heller fråga om automatiskt beslutsfattande. Den nya funktionen anses således inte kräva nationell lagstiftning men den bedöms dock kräva ny reglering bland annat om skapande och publicering av jobbsökarprofiler.

3.5 Kunduppgifter och rätt att få dem

Användningsändamålen för kunduppgifterna inom den offentliga arbetskrafts- och företagsservicen är uppdaterade i den nuvarande lagstiftningen. I regeringens proposition RP 12/2020 rd finns en färsk bedömning av användningsändamålen mot bakgrund av den allmänna dataskyddsförordningen och de ändringar som föreslogs i propositionen trädde i kraft den 1 juli 2020. I detta sammanhang föreslås inga ändringar i de tjänster eller serviceprocesser som påverkar användningsändamålen. Behandlingen av kunduppgifter i arbetskraftsförvaltningens informationsresurs anses omfattas av de nuvarande användningsändamålen. För tydlighetens skull är det dock nödvändigt att bland användningsändamålen särskilt nämna tillsyns-, utvecklings-, uppföljnings-, statistikförings-, prognostiserings- och styrudduppgifter.

Också de uppgifter som behandlas i det nuvarande kundinformationssystemet har bedömts med tanke på den allmänna dataskyddsförordningen i den ovannämnda propositionen och även de ändringar som gällde dem trädde i kraft den 1 juli 2020. Eftersom det i detta sammanhang inte föreslås några ändringar som gäller tjänster eller serviceprocesser och som påverkar informationsbehoven, föreslås endast smärre preciserande ändringar gällande uppgifter som behandlas.

I 12 kap. 6 § 3 mom. i lagen om offentlig arbetskrafts- och företagsservice föreskrivs det om arbetsgivarens rätt att få uppgifter för att fullgöra den skyldighet att återanställa en uppsagd arbetstagare eller tjänsteinnehavare som anges i de lagar som gäller arbetsavtals- och tjänsteförhållanden. Under remissbehandlingen väcktes frågan om huruvida statstjänstemän avsiktligt har utelämnats från momentet eller om saken har reglerats någon annanstans i lagstiftningen.

Bestämmelser om arbetsgivarens skyldighet att återanställa finns i statstjänstemannalagen (750/1994, 32 §), lagen om tjänsteinnehavare inom kommuner och välfärdsområden (304/2003, 46 §) och arbetsavtalslagen (55/2001, 6 §). I dessa lagar finns inga bestämmelser om arbetsgivarens rätt att få uppgifter för fullgörandet av återanställningsskyldigheten. Bestämmelsen om rätt att få uppgifter eller rätt eller skyldighet att lämna ut uppgifter behövs, eftersom uppgiften om att någon är arbetssökande vid arbets- och näringsbyrån är sekretessbelagd med stöd av 24 § 1 mom. 25 punkten i offentlighetslagen.

Den nuvarande bestämmelsen om arbetsgivarens rätt att få uppgifter för att fullgöra återanställningsskyldigheten är bristfällig, eftersom tjänstemän inte nämns där. Bestämmelsen måste kompletteras för att rätten att få uppgifter också ska gälla statstjänstemän. Ett annat alternativ är att föreskriva om arbetsgivarens rätt att få uppgifter i tjänstemannalagen, tjänsteinnehavarlagen och arbetsavtalslagen, dvs. i samma lagar där det föreskrivs om själva återanställningsskyldigheten. Av dessa alternativ är en ändring av 12 kap. 6 § 3 mom. i lagen om offentlig arbetskrafts- och

företagsservice lättare att genomföra, eftersom då endast en lag i stället för tre lagar ändras och ändringen jämfört med den nuvarande regleringen är möjligast liten.

3.6 Publicering av jobbsökarprofiler

Den planerade tjänsten för att publicera jobbsökarprofiler på serviceplattformen Jobbmarknad är sådan publicering av personuppgifter som avses i grundlagsutskottets tolkningspraxis. Syftet med att publicera jobbsökarprofiler, dvs. personuppgifter, är att främja matchningen av arbetstagare och arbetsplatser och därigenom sysselsättningen. Bestämmelsen kan antas harmoniera med den skyldighet som det allmänna enligt 18 § 2 mom. i grundlagen har att främja sysselsättningen och verka för att alla tillförsäkras rätt till arbete.

Den lagstiftning som bereds utifrån grundlagsutskottets utlåtandep Praxis ska innehålla bestämmelser om publicering av jobbsökarprofiler med personens samtycke samt en bestämmelse enligt vilken uppgifter om jobbsökarprofiler endast kan sökas som enskilda sökningar. Möjligheten att söka information endast som enskilda sökningar bör beaktas också vid det tekniska genomförandet av publiceringen av profiler i samband med digitaliseringen av arbets- och näringstjänsterna.

3.7 Behandlingen av kunduppgifter inom den sektorsövergripande samservicen

Bestämmelserna i lagen om offentlig arbetskrafts- och företagsservice tillämpas numera delvis också på det så kallade TYPPI-registret. Det är emellertid inte helt klart vilka bestämmelser i lagen om offentlig arbetskrafts- och företagsservice som avses bli tillämpade på TYPPI-registret. Exempelvis bestämmelserna om personuppgiftsansvar som ingår i lagen om offentlig arbetskrafts- och företagsservice lämpar sig inte som sådana helt för TYPPI-registret, eftersom det inom den sektorsövergripande samservicen finns fler tjänstemän som producerar och behandlar personuppgifter i sina lagstadgade uppgifter än inom den offentliga arbetskrafts- och företagsservicen. För tydlighetens skull bör det föreskrivas separat om behandlingen av kunduppgifter inom den sektorsövergripande samservicen.

Bestämmelserna om de personuppgiftsansvariga i fråga om TYPPI-registret bör ändras så att också kommunerna och Folkpensionsanstalten framöver ska vara personuppgiftsansvariga för de personuppgifter som de behandlar. I sina lagstadgade uppgifter tar de fram information som ska föras in i TYPPI-registret, vilket innebär att de har de bästa möjligheterna att svara för den personuppgiftsansvariges uppgifter i anslutning till uppgifternas integritet, aktualitet och riktighet samt för de uppgifter som gäller den registrerades rättigheter när det gäller denna information.

Enligt de arbets- och näringsbyråer, kommuner och Folkpensionsanstalten som alla använder det nuvarande TYPPI-registret är ett gemensamt kundregister en vital förutsättning för en fungerande och verkningsfull samservice. Det finns emellertid många behov att förbättra det nuvarande systemet. Dessa behov bedöms separat i ett annat sammanhang.

4 Målsättning

Syftet med propositionen är att göra det möjligt att ta i bruk en ny serviceplattform som tillhandahålls av det allmänna. Syftet med den nya serviceplattformen är att förbättra matchningen av arbetstagare och arbetstillfällen samt effektivisera arbetsförmedlingen.

Ett ytterligare mål är att förtydliga och uppdatera bestämmelserna om behandlingen av kunduppgifter inom offentlig arbetskrafts- och företagsservice genom att slopa den reglering som

utgår från själva kundinformationssystemet. Samtidigt ska de olika rollerna i anslutning till behandlingen av personuppgifter ses över så att ansvaret och uppgifterna riktas till rätt instanser.

5 Förslagen och deras konsekvenser

5.1 De viktigaste förslagen

I propositionen föreslås det att bestämmelserna i lagen om offentlig arbetskrafts- och företags-service gällande behandling av kunduppgifter revideras i syfte att ta införa nya riksomfattande informationssystemstjänster inom arbets- och näringsförvaltningen. En serviceplattform skulle utgöra en ny del av dessa tjänster. I propositionen föreslås det att närings-, trafik- och miljöcentralerna samt arbets- och näringsbyråernas utvecklings- och förvaltningscenter också ska utveckla och förvalta den nya serviceplattformen på samma sätt som den riksomfattande helhet av kundinformationssystem och informationsresurs, som ska ersätta det nuvarande kundinformationssystemet. UF-centret ska godkänna användningsvillkoren för plattformen, övervaka att de iaktas och ingripa om användningen av plattformen strider mot lag, användningsvillkor eller god sed. I propositionen föreslås också bestämmelser om jobbsökarprofiler som skapas på serviceplattformen, om informationen i profilerna och om deras användningsändamål, om publicering av profiler och om att UF-centret ska vara personuppgiftsansvarig i fråga om den informationsresurs som produceras utifrån uppgifterna i jobbsökarprofilerna.

I propositionen föreslås det att de kommuner som deltar i kommunförsöket för främjande av sysselsättningen ska definieras i fråga om sådana personuppgiftsansvariga som avses i den allmänna dataskyddsförordningen när det gäller uppgifter om de egna klienterna. De ska ansvara för andra uppgifter som den personuppgiftsansvarige har enligt den allmänna dataskyddsförordningen än för sådana uppgifter i anslutning till dataskydd och informationssäkerhet i fråga om informationssystemstjänster som särskilt föreskrivs för UF-centret. Användningsändamålet för kunduppgifter är också i fortsättningen att ordna och producera de uppgifter som föreskrivs i försökslagen. Försökskommunerna ska använda de riksomfattande informationssystemtjänster inom arbets- och näringsförvaltningen som staten tillhandahåller på motsvarande sätt som för närvarande är fallet med arbets- och näringsbyråernas helhet av kundinformationssystem.

I propositionen föreslås det att de myndigheter som ansvarar för sektorsövergripande samservice som främjar sysselsättningen ska definieras som sådana personuppgiftsansvariga som avses i den allmänna dataskyddsförordningen i fråga om kunduppgifter som hänför sig till deras egna lagstadgade uppgifter. Arbets- och näringsbyråerna, kommunerna och Folkpensionsanstalten ska ansvara för andra uppgifter som den personuppgiftsansvarige har enligt den allmänna dataskyddsförordningen än för sådana uppgifter i anslutning till dataskydd och informationssäkerhet i fråga om informationssystemstjänster som särskilt föreskrivs för UF-centret. Framöver ska det föreskrivas särskilt om behandling av kunduppgifter inom den sektorsövergripande sam servicen i stället för i lagen om offentlig arbetskrafts- och företagsservice.

5.2 De huvudsakliga konsekvenserna

5.2.1 Ekonomiska konsekvenser

Konsekvenser för de offentliga finanserna och samhällsekonomin

Propositionen innehåller också förslag till sådana lagändringar som ibruktagandet av arbets- och näringsförvaltningens informationssystemtjänster kräver. De nya informationssystemtjänsterna innefattar en riksomfattande helhet av kundinformationssystem, en serviceplattform och en

kundinformationsresurs. De ersätter den nuvarande helheten av kundinformationssystem vid arbets- och näringsbyråerna. Genom ändringarna i lagstiftningen ges inte statliga myndigheter, såsom UF-centret, nya uppgifter, utan dess förutsättningar att sköta de uppgifter som ankommer på centret säkerställs också genom de förnyade informationssystemtjänsterna. De nya informationssystemtjänsterna genomförs inom digitaliseringsprojektet. Åren 2016–2020 har projektet i enlighet med den närmare specifikationen nedan finansierats med 37,9 miljoner euro av arbets- och näringsbyråernas omkostnader på moment 32.01.03. År 2021 har för digitaliseringsprojektet i en tredje tilläggsbudget reserverats inalles 3 miljoner euro på moment 32.01.10 Utveckling av digitaliseringen, och i en fjärde tilläggsbudget ingår ett förslag om en finansiering på samma moment om 13 miljoner euro. Kostnaderna för att utveckla det nya kundinformationssystemet inom ramen för digitaliseringsprojektet uppskattas ligga på sammanlagt 18,8 miljoner euro 2022 och 17,8 miljoner euro 2023. Åren 2024 och 2025 beräknas det årliga finansieringsbehovet vara 5,6 miljoner euro. Kostnaderna på 18,8 miljoner euro under 2022 finansieras med anslag som reserverats på moment 32.01.03 och 32.01.10. I en kompletteringsproposition till budgetförslaget för 2022 föreslås på moment 32.01.10 ytterligare 5,8 miljoner i tilläggsfinansiering av projektet. Upprätthållandet av de digitala arbets- och näringstjänsterna medför dessutom årliga kostnader. Kostnaderna för underhåll och småskalig utveckling av det nuvarande kundinformationssystemet uppgår till 5–7 miljoner euro på årsnivå. Kostnaderna för underhåll och småskalig utveckling av den nya helheten av kundinformationssystem beräknas förbli på nuvarande nivå åren 2024–2026. De kostnader som inte täckts i projektets budget, dvs. 17,8 miljoner år 2023 och 5,6 miljoner 2024 och 2025, finansieras genom internöverföringar inom arbets- och näringsministeriets förvaltningsområde.

Finansieringsbehoven hänför sig i fråga om 2022 i synnerhet till genomförandet av de ändringar som sammanhänger med den nya serviceplattformen Jobbmarknad och utvecklingskostnaderna för de funktioner som i den första fasen införs i fråga om hanteringen av kundrelationer samt för kostnaderna under övergångsperioden. I den första fasen införs nya funktioner som gäller åtminstone utkomtskydd för arbetslösa. Utvecklingskostnaderna år 2022 hänför sig i fråga om serviceplattformen Jobbmarknad till ändringar som gäller matchningsfunktionen, jobbsökarprofiler, arbetsplatsanmälningar och EURES-funktionerna. I övrigt hänför sig kostnaderna till definiering av funktioner, kodning, samordning, testning, ibruktagande och utbildning både under den första fasen och senare. I början av 2022 läggs en närmare plan fram för ibruktagningsfaserna för kundrelationshantering och det närmare innehållet i dem.

Utöver de åtgärder för utveckling av kundinformationssystemet som genomförs inom ramen för digitaliseringsprojektet förekommer det samtidigt andra ändringsbehov i kundrelationshanteringen, bland annat på grund av övergången till den nordiska modellen för arbetskraftsservice. För de ändringar i informationshanteringen och de digitala tjänsterna som övergången till den nordiska arbetskraftsservicen medför har det anvisats 20 miljoner euro i finansiering genom EU:s facilitet för återhämtning och resiliens (RRF).

Under 2023 hänför sig finansieringsbehoven till utvecklingskostnaderna för funktioner som tas i bruk i ett senare skede samt till kostnader under övergångsperioden. Till de funktioner som tas i bruk senare hör bl.a. bedömning av servicebehovet, processen med lönesubvention och startpeng, arbetsgivarkundens basfunktioner, hanteringen av utbildningar och tjänster, frivilliga studier som stöds med arbetslöshetsförmån, arbetsprövning och responstjänst samt funktioner som dittills saknats för person- och arbetsgivarkunder. Utvecklingskostnaderna år 2023 hänför sig till definiering av de ovan nämnda funktionerna, testning, utbildning och ibruktagande. I fråga om administreringen av utbildningar och tjänster utreds också möjligheterna att skaffa färdiga lösningar som kan integreras i det nya kundinformationssystemet.

Under övergångsperioden används det nuvarande URA-systemet och det nya kundinformationssystemet parallellt. Utgångspunkten för övergångsskedet har varit en så osynlig förändring som möjligt för kunden, arbets- och näringstjänsternas funktionssäkerhet, kontrollerad parallell användning av två system samt hantering av kundrelationer så att nya kundrelationer inleds i det nya systemet, nuvarande kundrelationer finns i URA-systemet och överföringen av kunduppgifter till det nya systemet görs i sin helhet när alla funktioner i det nya systemet är i bruk, vilket enligt målet ska ske senast före utgången av 2023.

Under 2023–2025 uppstår finansieringsbehov när det gäller systemförbättringar som är nödvändiga efter det att den omfattande helheten av informationssystem har tagits i bruk. Systemförbättringarna syftar till att göra processerna smidigare och bättre utifrån de erfarenheter man fått av användningen hittills. Det nya datasystemet kommer under åren 2022–2025 också att medföra personella kostnader och kostnader i anslutning till plattformtekniken. I nedanstående tabell finns en uppskattning av kostnaderna för digitaliseringsprojektet för åren 2022–2025:

	v. 2022 €	v. 2023 €	v. 2024 €	v. 2025 €	Totalt
Utvecklingskostnader, köpta tjänster	14 000 000	9 000 000	–	–	23 000 000
Kostnader under övergångsfasen, köptjänster	2 400 000	2 400 000	–	–	4 800 000
Systemförbättringar	–	4 000 000	4 000 000	4 000 000	12 000 000
Personalkostnader	900 000	900 000	125 000	125 000	2 050 000
Teknisk plattform	1 500 000	1 500 000	1 500 000	1 500 000	6 000 000
Totalt	18 800 000	17 800 000	5 625 000	5 625 000	47 850 000

När det gäller det nya systemets utvecklingsfas består personalkostnaderna av en insats på 10–12 årsverken vid UF-centret. Efter utvecklingsfasen, dvs. från 2024, beräknas upprätthållandet av systemen kräva en insats på cirka två årsverken vid UF-centret.

Utveckling och förvaltning av ny teknik medför kostnader. Under 2016–2021 har kostnadsutfallet när det gäller utveckling och personella kostnader varit 50 898 000 euro. Kostnaderna har påverkats av att verksamhetsfältet för arbets- och näringstjänsterna är sårbart i relation till andra förändringar och reformer som har lett till att en del av de reformer som färdigställts inom digitaliseringsprojektet har strandat av orsaker som inte beror på projektet. I synnerhet den reform av landskaps- och tillväxttjänsterna som bereddes under de första åren av digitaliseringsprojektet och den överföring av processen för utkomstskydd för arbetslösa till Folkpensionsanstalten som bereddes 2019–2020, men som förföll, har haft konsekvenser för projektet och andra reformer som beretts inom ramen för det. Under 2016–2021 har kostnaderna fördelat sig på följande sätt:

RP 225/2021 rd

	v. 2016 €	v. 2017 €	v. 2018 €	v. 2019 €	v. 2020 €	v. 2021 €	Totalt, M€
Utvecklingskostnader, köptjänster	0,32	2,19	5,15	12,34	14,32	12,1	46,42
Personal-kostnader	–	0,35	0,08	1,53	1,61	0,90	4,48
Totalt	0,32	2,54	5,23	13,87	15,94	13,00	50,90

Åren 2016–2020 har serviceplattformen Jobbmarknad fått en andel om 12,8 miljoner euro av utvecklingskostnaderna medan 13,3 miljoner lagts på hanteringen av kundrelationer och 8,1 miljoner för gemensamma kostnader.

Förnyandet av datasystemet och utvecklandet samt införandet av den nya serviceplattformen beräknas totalt uppgå till cirka 98,7 miljoner euro. Dessutom föranleder förvaltningen av den nya helheten av kundinformationssystem årliga kostnader på sammanlagt 5–7 miljoner euro, vilket konstaterats ovan.

Enligt propositionen ska det i lagen om offentlig arbetskrafts- och företagsservice föreskrivas om en serviceplattform där arbetssökande kan publicera jobbsökarprofiler och där arbetsgivare kan leta efter sådana arbetssökande som bäst lämpar sig för dem. Plattformen kan också rekommendera platser som lämpar sig för arbetssökande. Plattformen bedöms påskynda och effektivisera den nuvarande offentliga arbetsförmedlingen. En effektivare offentlig arbetsförmedling beräknas på årsbasis leda till en ökning av sysselsättningen med cirka 200–1200 årsverken, när de jobb som anmälts till den offentliga arbetsförmedlingen med hjälp av den nya tekniken skulle kunna tillsättas snabbare än tidigare. Den prognostiserade sysselsättningseffekten är förenad med betydande osäkerhetsfaktorer, vilket beskrivs nedan i avsnittet om propositionens samhällsliga konsekvenser.

En ökad sysselsättning ökar skatteintäkterna och sänker utgifterna för arbetslöshetsförmåner. Till exempel i det utkast till regeringsproposition med förslag till lagstiftning om en reform av serviceprocessen för arbetssökande och av vissa förutsättningar för erhållande av arbetslöshetsförmåner, som för närvarande undergår remissbehandling, har det antagits att en sysselsatt person stärker den offentliga ekonomin med i genomsnitt cirka 23 000 euro, efter att den sysselsatta har varit arbetslös. Eftersom en del av de personer som skulle komma att utnyttja serviceplattformen är personer som arbetar eller står utanför arbetskraften, är effekten på den faktiska sysselsättningen och den offentliga ekonomin något mindre.

Det går inte att inte att på förhand exakt bedöma hur stor andel av användarna och av dem som hittar ett jobb via serviceplattformen är arbetslösa och hur många som är i arbete eller står utanför arbetskraften. Grovt taget är hälften av de för närvarande registrerade arbetssökandena i arbete, utanför arbetskraften, i utbildning eller i arbete med offentligt stöd. Således kan man anta att hälften av den ovan beskrivna sysselsättningseffekten härrör från personer som övergår från arbetslöshet till arbete och därmed står för en äkta sysselsättningseffekt. I fråga om resten av användarna gäller det en övergång från arbete till arbete, vilket inte ökar den totala sysselsättningen direkt men nog indirekt, om de arbetstillfällen som därmed blir lediga tillsätts med arbetslösa eller personer som har stått utanför arbetskraften. Förenklat antas det i kalkylen att

även i detta avseende har den föreslagna ändringen konsekvenser för sysselsättningen och den offentliga ekonomin (exklusive besparingar i arbetslöshetsförmån).

Beräknat utifrån det genomsnittliga antalet arbetslöshetsförmåner per dag åren 2019–2020 uppgår den genomsnittliga arbetslöshetsförmånen för en person under ett år till cirka 11 000–12 000 euro. Den ovan beskrivna sysselsättningseffekten har beräknats utifrån antagandet att lediga jobb tillsätts. I fråga om andra än arbetslösa antas således den effekt som stärker den offentliga ekonomin uppgå till cirka 11 000–12 000 och i fråga om arbetslösa till 23 000 euro. Antagandena är enbart riktgivande. I fråga om andra än arbetslösa handlar det om att en del av den sysselsättande verksamheten är övergång från ett arbete till ett annat, vilket delvis minskar effekterna. Å andra sidan betalas det skatt på förmånerna, vilket inte har beaktats när det genomsnittliga förmånsbeloppet direkt dragits av från den genomsnittliga effekt som sysselsättningen av arbetslösa har på den offentliga ekonomin.

Beräknat enligt dessa antaganden skulle 100–600 sysselsatta stärka den offentliga ekonomin med cirka 23 000 euro per person, dvs. cirka 2,3–13,8 miljoner euro per år. I fråga om andra än arbetslösa antas effekten vara cirka 11 000–12 000 euro per person, dvs. cirka 1,1–7,2 miljoner euro per år. Totalt sett skulle den offentliga ekonomin förstärkas med cirka 3–21 miljoner euro per år.

Serviceplattformen kan inte direkt jämföras med den arbetsförmedling som för närvarande sköts vid arbets- och näringsbyråerna. Det kan dock förväntas att införandet av plattformen frigör personalresurser för arbetsförmedlingen i någon mån eller stöder sakkunnigas arbetsförmedlingsarbete. En motsvarande effekt har också den nya helheten av kundinformationssystem, men det går inte att i kvantitativ mening uppskatta effekten.

Med beaktande av utvecklings- och förvaltningskostnaderna för den nya serviceplattformen bedöms den bli lönsam för den offentliga sektorn inom 5–33 år. Om man ser till kostnaderna för att förvalta systemen kan återbetalningstiden som kortast uppgå till cirka sex år. Med beaktande av underhållskostnaderna kan investeringen vara ekonomiskt olönsam om sysselsättningseffekten blir lägre än beräknat. I bedömningen har man emellertid beaktat kostnaderna såväl för serviceplattformen som för den systemhelhet som de sakkunniga använder. I fråga om dessa system är det inte möjligt att göra en kvantitativ bedömning av fördelarna. Eftersom det nuvarande kundinformationssystemet är nära slutet av sin livslängd är det nödvändigt att förnya det. Vid bedömningen av nyttan ska alltså den totala nyttan av det nuvarande kundinformationssystemet beaktas för att kostnads- nyttoanalysen ska vara täckande. En sådan kvantitativ bedömning går inte att göra eftersom kundinformationssystemet i praktiken är ett måste för ordnandet av tjänsterna. Med utgångspunkt i att en del av åtgärderna är nödvändiga och att nyttan i ett alternativt fall till denna del inte kan beräknas, är projektets totalekonomiska konsekvenser sannolikt positiva också i en situation där sysselsättningseffekterna blir lägre än väntat. Den så kallade återbetalningstiden för projektet kan dock vara mycket lång i förhållande till den förväntade användningstiden för de plattformar och system som utvecklas.

Propositionens konsekvenser för samhällsekonomin sammanhänger med sysselsättningseffekterna. Uppskattat enligt den genomsnittliga lönenivån uppgår den årliga ökningen av produktionsvärdet till följd av 200–1 200 ytterligare sysselsatta (om man antar att priset på arbetet motsvarar gränsintäkten) till cirka 9–56 miljoner euro.

Konsekvenser för företagen

Propositionens viktigaste konsekvenser för företagen hänför sig till användningen av serviceplattformen Jobbmarknad. Serviceplattformen bedöms i synnerhet göra rekryteringsprocesserna smidigare för företagen och främja tillgången på kompetent arbetskraft. I enlighet med propositionens förslag ska det finnas en ny serviceplattform och en ny matchningsfunktion som utgör en del av plattformen. Med hjälp av plattformen kan företagen bland de jobbsökarprofiler som publicerats på plattformen söka de kandidater som bäst lämpar sig för den aktuella uppgiften. Dessutom kan företagen utannonsera lediga jobb på plattformen.

Det är svårt att bedöma vilka effekter införandet av matchningsfunktionen har för företagen eftersom det inte finns några tidigare erfarenheter av en sådan funktion. Det är dessutom fråga om en ny tjänst och de digitala lösningarna utvecklas kontinuerligt, vilket också försvårar en noggrannare bedömning av vilka konsekvenserna av matchningsfunktionen kommer att vara för företagen. Möjligheten att utnyttja matchningsfunktionerna kan öka den direkta rekryteringen i företag, eftersom företag som loggat in på serviceplattformen i fortsättningen kan söka tillgänglig arbetskraft bland jobbsökarprofiler utan att publicera en jobbanmälan. Utnyttjandet av sökfunktionen kan underlätta i synnerhet rekryteringen till uppgifter för vilka det är svårt att hitta en lämplig arbetstagare. För närvarande finns det inte någon motsvarande sökfunktion. Utnyttjandet av direkt rekrytering kan minska företagets rekryteringskostnader både genom att utarbetandet av en annons och behandlingen av ansökningar faller bort. Samtidigt kan rekryterings tiden förkortas.

Det är frivilligt för företagen att använda serviceplattformen och de föreslagna lagändringarna medför således inte någon regleringsbörda för dem. Serviceplattformen Jobbmarknad ska vara öppen och avgiftsfri för alla företag. Plattformen kan användas av både inhemska och utländska företag. Ibruktagandet av den nya serviceplattformen kräver inte att företagen gör några administrativa satsningar. Det kan uppkomma administrativa kostnader i samband med utbildning i hur plattformen används, men å andra sidan minskar de administrativa kostnaderna också eftersom den nya plattformen är lättanvänd jämfört med de e-tjänster som för närvarande står till buds. Inloggningen på serviceplattformen kommer att kräva stark autentisering, vilket redan nu i stor utsträckning används i alla inhemska företag. För utländska företag kan stark autentisering till en början medföra administrativa kostnader eftersom de blir tvungna att utreda alternativa autentiseringslösningar.

Det är svårt att exakt definiera målgruppen i fråga om lagförslagens konsekvenser när det gäller företag, eftersom det är omöjligt att bedöma vilken typ av företag som i framtiden kommer att utnyttja serviceplattformen exempelvis vid rekrytering. Genom att kartlägga användarna av de nuvarande tjänsterna kan man dock sluta sig till hurdana företag som sannolikt även i fortsättningen kommer att utnyttja motsvarande tjänster. Vid fastställande av målgruppen har man använt uppgifter om vilka företag som utnyttjar arbets- och näringsbyråns tjänster vid rekryteringar.

År 2019 var arbets- och näringsbyråns tjänster den näst populäraste metoden för att skaffa arbetskraft. Metoden användes av 45 procent av de rekryterande verksamhetsställena. Populära metoder för att hitta arbetskraft var också att meddela den egna personalen och att kontakta tidigare anställda. De här förfarandena har dock minskat klart i och med att de sociala mediernas betydelse har ökat.¹ Arbets- och näringsbyråernas tjänster används vid rekrytering inom såväl den privata och den offentliga sektorn som inom organisationssektorn. År 2020 hade 40

¹ TEM-analysseja 103/2020: Työvoiman hankinta toimipaikoissa vuonna 2019.

procent av den privata sektorns verksamhetsställen utnyttjat arbets- och näringsbyråernas tjänster vid rekrytering, medan andelen var 50 procent i fråga om staten och den kommunala sektorn.

Av branscherna är det relativt sett social- och hälsovården (61 procent) och hotell- och restaurangbranschen (53 procent) som flitigast har utnyttjat arbets- och näringsbyråerna. Utom den branschspecifika koncentrationen kan man också notera att antalet anställda inverkar på i vilken utsträckning arbets- och näringsbyråernas tjänster utnyttjas, eftersom företag med större personalstyrka vanligen oftare utannonserar lediga jobb vid arbets- och näringsbyrån än företag med mindre personal. Av exempelvis verksamhetsställen som sysselsätter 1–4 personer hade 27 procent utnyttjat arbets- och näringsbyrån, medan 55 procent av verksamhetsställen med över 50 personer hade anmält en öppen arbetsplats till arbets- och näringsbyrån.² Man kan anta att företag som är verksamma i synnerhet inom social- och hälsovården samt inom hotell- och restaurangbranschen även i fortsättningen kommer att utnyttja arbets- och näringsbyråernas tjänster och därmed också serviceplattformen.

Under de fem senaste åren (2016–2020) har sammanlagt 75 000 företag låtit publicera platsanmälningar i den nättjänst som nu används, medan sammanlagt 26000 företag år 2020 publicerade annonser om lediga jobb.³ Volymen har ökat under flera år varav man kan anta att antalet företag som kommer att utnyttja serviceplattformen Jobbmarknad i framtiden kommer att uppgå till minst tiotals tusen per år. Företagarna har haft möjlighet att testa användningen av serviceplattformen, eftersom en version av den redan har publicerats. För användarna av försöksversionen gjordes i början av 2021 en användarenkät enligt vilken arbetsgivarna var nöjda med plattformen och insåg möjligheterna med tjänsten. Efter ibrukttagandet kommer serviceplattformen och matchningsfunktionerna att utvecklas bl.a. genom att företagens användarerfarenheter utnyttjas. Utifrån en efterhandsutvärdering kan man följa upp de faktiska effekterna, såsom hur serviceplattformens marknadsposition utvecklas.

5.2.2 Konsekvenser för myndigheterna

I propositionen föreslås det att bestämmelserna om personuppgiftsansvarig och om behandling av personuppgifter inom den offentliga arbetskrafts- och företagsservicen ska ändras. Till denna del föreslås det ändringar i lagen om offentlig arbetskrafts- och företagsservice, lagen om sektorsövergripande samservice som främjar sysselsättningen samt lagen om ett kommunförsök som gäller främjande av sysselsättningen. Dessutom föreslås det att till lagen om offentlig arbetskrafts- och företagsservice fogas bestämmelser om förvaltning av serviceplattformen och tillsynen över dess användning. Konsekvenserna för myndigheterna till följd av propositionen hänför sig till dessa ändringar. Konsekvenserna gäller i synnerhet UF-centret men också kommunerna och Folkpensionsanstalten.

Den nya helheten av kundinformationssystem är lättare att använda än det nuvarande systemet och den vägleder användarna. Ibrukttagandet av det nya kundinformationssystemet bedöms kunna minska den administrativa bördan för de myndigheter som ansvarar för ordnandet och produktionen av arbetskrafts- och näringstjänster, eftersom systemet antas minska den tid som går åt till behandling av uppgifterna, samtidigt som det försnabbar upprätthållandet av kontakten mellan myndigheten och kunden.

² Uppgifterna baserar sig på den årliga arbetsgivarintervju som Statistikcentralen producerat för arbets- och näringsministeriet för 202, opublicerad statistik.

³ UF-centret 2021, opublicerad rapport.

Konsekvenser för UF-centret

Såsom konstaterats i avsnitt 3.2 ansvarar UF-centret för förvaltningen och utvecklandet av det nuvarande kundinformationssystemet och andra digitala tjänster samt för genomförandet av projektet för digitalisering av arbets- och närings tjänsterna. I propositionen föreslås således inte att det till alla delar ska föreskrivas om nya uppgifter för UF-centret, men den föreslagna utvecklings-, underhålls- och tillsynsuppgiften i fråga om den nya serviceplattformen bedöms öka UF-centrets arbetsmängd, vilket också kräver tilläggsresurser. En försöksversion av serviceplattformen Jobbmarknad har publicerats. Användningen av plattformen har också övervakats. På basis av erfarenheterna från försöksverksamheten kan det konstateras att behovet av egentliga tillsynsåtgärder varit ringa. Under försökstiden har mindre än fem olämpliga jobbsökarprofiler och platsanmälningar raderats från serviceplattformen. Antalet tillsynsåtgärder kan bedömas öka när serviceplattformen tas i bruk, eftersom antalet jobbsökarprofiler och platsanmälningar som skapas på serviceplattformen sannolikt då ökar något.

Den beräknade ökningen av UF-centrets arbetsmängd och behovet av tilläggsresurser sammanhänger också med att det nya kundinformationssystemet delvis tas i bruk samtidigt som det nuvarande kundinformationssystemet är i användning. Således kommer det nuvarande och det nya informationssystemet att förvaltas samtidigt. Det ökade resursbehov vid UF-centret som följer av lagförslaget påverkas dessutom av att det nya systemet bedöms öka behovet av utbildning och användarstöd särskilt i den inledande fasen. Det ingår i UF-centrets uppgifter att ordna utbildning och att ge stöd i samband med att det nya kundinformationssystemet införs.

Behovet av personalresurser vid UF-centret utgör en del av de totala kostnaderna för serviceplattformen på det sätt som framgår ovan i avsnitt 5.2.1 om de ekonomiska konsekvenserna. Av beräkningarna framgår det att de årliga personalkostnaderna under den tid som systemet utvecklas, alltså 2021–2023, kommer att uppgå till cirka 900 000 euro, dvs. sammanlagt 2,7 miljoner euro. Det har uppskattats att det från 2022 behövs två fastanställda IT-specialsakkunniga för uppgifter som anknyter till införandet och upprätthållandet av systemet. Det är fråga om årliga lönekostnader som uppgår till sammanlagt 125 000 euro per år.

Konsekvenser för kommunerna

Förslagen i propositionen kommer inte de facto att öka kommunernas uppgifter eller administrativa börda. När kommunerna sköter uppgifter enligt försökslagen och lagen om sektorsövergripande samservice som främjar sysselsättningen behandlar de för närvarande också sådana personuppgifter som avses i lagen om offentlig arbetskrafts- och företagsservice och i lagen om sektorsövergripande samservice. Att kommunernas roll vid behandlingen av personuppgifter framöver definieras som personuppgiftsansvariga i försökslagen och delvis i lagen om sektorsövergripande samservice förtydligar ansvarsfördelningen mellan dem och UF-centret.

Propositionen innehåller inga förslag som ändrar den arbetssökandes serviceprocess, utan syftet med propositionen är att möjliggöra införandet av ett nytt och modernt kundinformationssystem. Enligt försökslagen ska kommunerna inom försöksområdet använda det informationssystem som staten tillhandahåller för att ordna och producera uppgifter enligt försökslagen. Staten ska också i fortsättningen erbjuda ett kundinformationssystem som kommunerna ska använda för skötseln av sina lagstadgade uppgifter. Eftersom staten ansvarar för kostnaderna för det nya systemet, ökar förslaget inte datasystems uppgifterna för de kommuner som deltar i kommunförsöket. Ibruktageandet av den nya helheten av kundinformationssystem förutsätter att försökskommunerna sätter sig in i de nya funktionerna och ordnar utbildning i användningen av det nya systemet. UF-centret ska också ansvara för utbildningen av personer som är anställda hos

försökskommunerna. Det att systemet är lätt att använda underlättar också dess införande i försökskommunerna.

Den nuvarande skyldigheten att använda datasystemet i samband med kommunförsöken, som gäller kommunerna också efter det att den nya helheten av kundinformationssystem tagits i bruk, gäller endast under den tid försöket pågår. Propositionen innehåller inga förslag som gäller informationshantering eller den helhet av informationshanteringssystem inom det pågående projektet för arbets- och närings tjänster 2024, som bereder överföringen av arbets- och närings tjänsterna till kommunerna. Beredningen av överföringen av tjänster framskrider som en egen helhet och de informationssystemlösningar som hänför sig till den och deras konsekvenser för kommunerna bedöms senare när beredningen framskrider.

Andra myndigheter

I det nuvarande kundinformationssystemet för arbets- och närings tjänster finns genom ett tekniskt gränssnitt möjlighet till kontakt till andra myndigheters kundinformationslager. Med hjälp av dessa gränssnitt går det att få uppgifter exempelvis ur det inkomstregister som förs av Skatteförvaltningen. Uppgifter om enskilda kunder kan således överföras till utbetalarna av arbetslöshetsförmåner (Folkpensionsanstalten, arbetslöshetskassorna). Från kundinformationssystemet överförs dessutom på personnivå samt i form av statistik, uppgifter till Statistikcentralen som tar fram publikationen Arbetsförmedlingsstatistik. När det nuvarande kundinformationssystemet ersätts med ett nytt system måste vissa gränssnittslösningar ändras och uppdateras.

I samband med att arbets- och närings tjänsternas nya system byggs ut har det ansetts ändamålsenligt att också ta i bruk de nya gränssnitt som använts vid informationsförmedling. Förnyandet av de tekniska gränssnitten kräver ändringar också i de tekniska gränssnitt som används av andra myndigheter, i synnerhet vid Folkpensionsanstalten och arbetslöshetskassorna. Reformen kräver däremot inte några ändringar i de system som Skatteförvaltningen använder eller i inkomstregistret och dess tekniska gränssnitt.

De förnyade gränssnittslösningarna samt de helt nya gränssnittslösningarna och upprätthållandet av dem kommer att orsaka andra myndigheter kostnader. Folkpensionsanstalten har uppskattat att byggandet av nya gränssnittslösningar och ändringar i det nuvarande systemet innebär cirka 12 200 timmar för ombyggnad av förmånssystemet inom utkomstskyddet för arbetslösa, vilket kostar cirka 800 000 euro. Dessutom kommer ändringarna i systemet för informationsförmedling att medföra kostnader på ca 221 000 euro, enligt Folkpensionsanstalten. Arbetslöshetskassorna kommer att orsakas kostnader på 0,55–1,2 miljoner euro för förnyande och ombyggnad av gränssnitt.

5.2.3 Samhälleliga konsekvenser

Konsekvenser för sysselsättningen

När det gäller konsekvenserna för sysselsättningen hänför sig de viktigaste ändringarna i lagförslagen till den nya serviceplattformen (Jobbmarknad) samt till serviceplattformens nya matchningsfunktion. Lagförslagets sysselsättningseffekter har behandlats särskilt med tanke på matchningen mellan de offentliga arbetsförmedlingarna och lediga jobb samt med hänsyn till tidsfaktorer vid rekrytering.

Reformens viktigaste verkningsmekanism sammanhänger med den nya matchningsfunktion som ska finnas med på serviceplattformen Jobbmarknad och som använder sig av artificiell

intelligens. Mekanismen gör det snabbare och smidigare såväl för enskilda kunder att hitta lämpliga arbetstillfällen som för arbetsgivare att hitta lämpliga arbetssökande. Den potentiella effektiviseringen av matchning bedöms förkorta den tid lediga jobb är otillsatta samt dessutom hela rekryteringsprocessen. Det här innebär inte bara att den potentiella sysselsättningen, som tar sig uttryck i otillsatta arbetstillfällen, kan realiseras i större utsträckning än för närvarande, utan också ökad direktrekrytering inom den offentliga arbetsförmedlingen utan att jobb ledig-anslås.

Dessutom innebär det att den nya systemhelhet som införs utifrån de föreslagna författnings-ändringarna kombinerar system som myndigheter och enskilda kunder använder, vilket bedöms underlätta kommunikationen mellan myndigheterna och kunderna och göra serviceprocessen smidigare, i synnerhet när det gäller tjänster för enskilda kunder. En smidigare serviceprocess och snabbare rådgivning med kortare handläggningstider i anslutning till basala ärenden kan indirekt bidra till att en tjänstemans arbetsinsats i högre grad kan inriktas på frågor som har att göra med egentlig jobbsökning och förbättra stödet för den, när serviceprocessens tekniska plattform mellan kunden och tjänstemannen har samma utformning. När det gäller arbetslösa arbetssökande finns det utsikter för att arbetslöshetsperioderna förkortas. Det går emellertid inte att presentera någon tillförlitlig uppskattning av den tidsbesparing i tjänstemannaarbetsinsatsen som uppkommer på grund av systemintegrationen och t.ex. en arbetsinsats som består av många små delar av serviceprocessen kan sannolikt i praktiken inte inriktas på annat. I detta avseende finns det alltså en potentiell effekt men det är inte möjligt att göra kvantitativa bedömningar av den.

Tekniska utgångspunkter för matchningsfunktionen

Tekniskt sett ger matchningsfunktionen den arbetssökande en lista över rekommenderade arbetstillfällen och samtidigt får arbetsgivaren en lista över rekommenderade jobbsökarprofiler. Matchningsberäkningen utnyttjar både den strukturella matchningen med hjälp av poängalgoritmen utifrån yrkesbenämning, kompetens, språkkunskap, utbildning och jobbsökningsområde samt det naturliga språket. Listor eller annonser med nya lämpliga platser produceras dock inte automatiskt utan utgående från sökning.

Platsanmälningarna förs in i systemet med hjälp av en relevansmodell som sammanfattar de väsentligaste uppgifterna i annonsen. Den fritextbaserade så kallade NLP-sökningen baserar sig på det naturliga språket och är en kombination av tre självständiga sökalgoritmer. Till exempel den text som fås ur jobbsökarprofilen sänds till alla tre sökningar och var och en returnerar en lista över de platsanmälningar som bäst motsvarar texten jämte poängsättning. Poängsättningen visar hur väl varje platsanmälan motsvarar ansökningstexten. Därefter sammanställs de uppgifter som dessa olika algoritmer ger och en lista över de lämpligaste platsanmälningarna återsänds till den sökande.

Orden i en platsanmälan omvandlas först till numeriska vektorer varefter orden matas in i ett återkopplat neuronnätverk som räknar ut ett poängtal för varje ord. Relevansmodellen ger slutligen ut de ord som har det högsta poängtalet. Antalet ord som återsänds beror förutom på ordens poängtal även på platsanmälanens längd: en större del av orden i en kortare anmälan återsänds, medan en mindre del av orden i en längre annons återsänds. Relevansmodellen är språkneutral och den har skapats utifrån platsanmälningar på finska, svenska och engelska.

Internationella forskningsresultat

Altman, Falk, Jäger och Zimmerman (2018, 44)⁴ gjorde fältundersökningar i Tyskland av effekterna av förbättrad arbetsmarknadsinformation. Informationen förbättrades genom en broschyr som gavs till de arbetssökande. Den förbättrade informationen om jobbsökningen hade ingen inverkan på hela gruppen av arbetssökande, men i fråga om arbetssökande som beräknades löpa risk för långtidsarbetslöshet upptäcktes en ökning av sysselsättningen och inkomsterna med fyra procent under det följande året. Enligt forskarna motsvarar resultatet hypotesen att friktion mellan informationen och beteendet hos arbetssökande som löper risk för långtidsarbetslöshet är viktiga negativa faktorer när det gäller sysselsättning.

Belot, Kircher och Muller (2019, 1444–5)⁵ konstaterade att ett alternativt användargränssnitt ökar mångfalden av yrken vid jobbsökningar i Storbritannien. I ett normalt användargränssnitt ska den arbetssökande själv definiera vilka yrken eller sökord som ska användas. Det alternativa användargränssnittet ger förslag utgående från hur andra arbetssökande blivit sysselsatta och vilka yrken som kräver motsvarande färdigheter. Forskningsdesignen ligger ganska nära det förslag om införande av matchningsfunktionalitet som ingår i denna proposition, vilket innebär att resultaten är intressanta med tanke på lagförslaget. En utvidgning av yrkessökningen iakttoogs särskilt bland dem som ursprungligen bara sökt inom ett smalt yrkesområde. De som hade sökt brett gick för sin del in för smalare sökningar, men den förstnämnda effekten var mer dominerande. Bland de som gått in för en smalare sökning och bland långtidsarbetslösa konstaterades en positiv effekt (+52 procent) när det gällde kallelse till anställningsintervjuer. I fråga om samplet ökade antalet anställningsintervjuer med 29 procent, främst tack vare de långtidsarbetslösa. Ingen grupp upplevde några negativa effekter på chanserna att bli kallad till anställningsintervju. Av skäl som hänför sig till materialet kan inga egentliga konsekvenser för sysselsättningen noteras, vilket bör hållas i minnet. Forskarna kom dock fram till att riktat stöd vid jobbsökning i övrigt kan vara verkningsfullt och kostnadseffektivt för dem som sökt arbete inom en snäv sektor och för dem som varit arbetslösa en längre tid. Upplägget skiljer sig från serviceplattformen Jobbmarknad så till vida att det nya användargränssnittet användes under övervakning i en datorklass, medan de sökande på serviceplattformen Jobbmarknad kan utnyttja webbplatsen hemma enligt sina egna tidtabeller och sin egen motivation.

Horton (2017, 345–7, 376–7)⁶ undersökte algoritm-baserade rekommendationer om lämpliga arbetstagare och deras effekt på rekryteringen. Undersökningen är intressant eftersom upplägget motsvarar användargränssnittet på serviceplattformen Jobbmarknad, där matchningsfunktionen rekommenderar arbetsgivaren lämpliga sökande. Det var fråga om en plattform som förmedlade frilansarbete på distans och där arbetsgivare kunde bläddra bland arbetstagares profiler och göra platsanmälningar (oDesk/Upwork). I testet rekommenderades vissa arbetsgivare sex lämpliga arbetstagare direkt när platsanmälan lämnades in, vilket innebar att arbetsgivarna slapp bläddra i profiler eller vänta på att lämpliga sökande skulle uppenbara sig. Rekommendationerna ökade kontakterna till lämpliga kandidater med nästan 40 procent och i fråga om programmeringsarbete också antalet tillsatta arbetstillfällen med 20 procent (på plattformen tillsätts i genomsnitt

⁴ Altmann, Steffen – Falk, Armin – Jäger, Simon – Zimmermann, Florian (2018); Learning about job search: A field experiment with job seekers in Germany. Journal of Public Economics. Vol 164, August 2018, p. 33–49 [Altmann 2020 - learning about job search.pdf](#)

⁵ Belot, Michele – Kircher, Philipp – Muller, Paul (2019); Providing Advice to Jobseekers at Low Cost: An Experimental Study on Online Advice. Review of Economic Studies (2019) 86, p. 1411–1447 [Belot et al 2019 - Providing advice to jobseekers.pdf](#)

⁶ Horton, John J. (2017); The Effects of Algorithmic Labor Market Recommendations: Evidence from a Field Experiment. Journal of Labor Economics, 2017, vol. 35, no 2, p. 345–385 [Horton 2017 - The Effects of Algorithmic Labor \(RCT\).pdf](#)

endast 50 procent av arbetstillfällena). Arbetsuppgifter som inbegriper programmering resulterar i allmänhet i färre ansökningar, vilket kan förklara att effekten blev så tydlig endast i denna grupp. Det handlade om snabba, kortvariga jobb där flexibiliteten i fråga om enkel och snabb rekrytering torde vara större än på serviceplattformen Jobbmarknad, där det i huvudsak är fråga om mer traditionella arbetstillfällen. Å andra sidan var den tekniska ändring som undersöktes (rekommendationer) mindre betydelsefull än i fråga om serviceplattformen Jobbmarknad, där en ny funktion utöver rekommendationer är arbetsgivarnas möjlighet att själva göra sökningar i databasen över arbetssökande.

Enligt en rapport som beställts av arbets- och näringsministeriet om utnyttjande av artificiell intelligens inom den offentliga arbetskraftsservicen användes 2019 applikationerna för artificiell intelligens av 11 av de 19 EU-medlemsstater som ingick i rapporten, tre länder befann sig i planeringsfasen medan fem länder inte använde några sådana applikationer. Bland EU:s medlemsstater har applikationer för artificiell intelligens utvecklats bl.a. i Belgien, Kroatien, Sverige, Frankrike och Finland. I länder utanför Europeiska unionen används applikationer för artificiell intelligens bland annat på arbetsmarknaden i Indien och Malaysia.⁷ Enligt OECD:s publikation från 2019 användes statistiska profileringsmodeller i 11 länder. I en del av dessa modeller, t.ex. i Danmark, används tillämpningar som baserar sig på artificiell intelligens.⁸

Forskningsresultat som gäller Finland

Det finns relativt lite forskning i Finland kring arbetsförmedlingsteknik och dess betydelse. Busk (2014)⁹ undersökte den nätbaserade rekryteringen för arbetsgivare som 2002 togs med i plattformen för offentlig arbetsförmedling. Busk kom i sin undersökning fram till att teknikreformen förkortade den tid jobb var lediga, eftersom sannolikheten för att de skulle tillsättas ökade med 14 procent. Resultatet påverkades av vissa osäkerhetsfaktorer i fråga om säsongvariationer och regionala skillnader (Busk 2014, 111). De olika metoder eller tekniker som använts vid arbetsförmedling har analyserats genom att jobberbjudanden och tillsättning via nätet (Räisänen 2006¹⁰) jämförts med jobberbjudanden och rekryteringsförslag (Sundvall–Härmälä 2016¹¹). Dessutom finns det forskning om hur arbetserbjudanden i allmänhet förhåller sig till

⁷ Artificial Intelligence in Employment Services – A Mapping. Final Report 29.11.2019, OwlGroup, [TVÄTTADE mappens report 29.11 \(tem.fi\)](https://www.tvattade.fi/mappens-report-29.11.2019).

⁸ Desiere, S., K. Langenbucher and L. Struyven (2019), "Statistical profiling in public employment services: An international comparison", OECD Social, Employment and Migration Working Papers, No. 224, OECD Publishing, Paris, <https://doi.org/10.1787/b5e5f16e-en>.

⁹ Busk, Henna (2014): Search in the Labour Markets. Empirical Evidence of the Role of Technology and Sanctions. Jyväskylä Studies in Business and Economics 151, University of Jyväskylä https://jyx.jyu.fi/bitstream/handle/123456789/44575/978-951-39-5841-1_vaitos_14112014.pdf

¹⁰ Räisänen, Heikki (2006); Kaksi näkökulmaa julkisen työnvälityksen tehokkuuteen. VATT-keskustelualoitteita 393, Valtion taloudellinen tutkimuskeskus <https://www.doria.fi/bitstream/handle/10024/148373/k393.pdf?sequence=1&isAllowed=y>

¹¹ Sundvall, Santtu – Härmälä, Kennet (2016); Julkisen työnvälityksen vaikuttavuus – vertailussa työtarjoukset ja ehdolle asetelut. Työpoliittinen aikakauskirja 3/2016, työ- ja elinkeinoministeriö <http://urn.fi/URN:NBN:fi-fe2016100724895>.

andra sätt att rekrytera (Räisänen 2013¹²) samt separat om ökad användning av arbetserbjudanden (Räisänen–Järvelä 2014¹³ och Räisänen 2016¹⁴).

Matomäki, Leuhu och Alin (2018)¹⁵ har vid undersökning av matchningsalgoritmer också utnyttjat information som fås genom arbetserbjudanden. Resultaten åskådliggör väl hur svårt det är att generalisera resultaten av olika undersökningar i anslutning till den aktuella reformen av serviceplattformen Jobbmarknad. När forskare testat olika matchningsalgoritmer visade det sig att modellernas träffsäkerhet varierade mellan cirka 50 och 96 procent. Sysselsättningseffekten kan därför antas vara beroende av hur effektiv den modell är som kommer att finnas på serviceplattformen Jobbmarknad. Det är också svårt att bedöma hur exakt modelleringen på serviceplattformen Jobbmarknad står sig i jämförelse med de tillämpningar som utvärderats i forskningslitteraturen. I vilket fall som helst kan man på basis av litteraturen med fog anta att utvecklingen av arbetsförmedlingstekniken *kan* ha en betydande sysselsättningseffekt.

Förbättrad matchningsteknik som verkningsmekanism

De ovan beskrivna sökfunktioner som kommer att finnas på serviceplattformen Jobbmarknad och som baserar sig på artificiell intelligens förbättrar överlag tekniken i anslutning till arbetsförmedling och matchning. Effekten kan indelas i två kategorier: för det första ett effektiviserat tillsättande och snabbare rekrytering samt för det andra direktrekrytering, dvs. direktsökning. Det är fråga om två olika mekanismer eftersom snabbare tillsättning av lediga jobb och rekrytering innebär att den potential som finns i otillsatta arbetstillfällen samt direktrekrytering utan vakanser ger en bättre matchning mellan utbud och efterfrågan.

Effekterna av de tekniska förbättringarna kan bedömas genom att jämföra hur effektiva olika metoder för att tillsätta lediga jobb är inom den nuvarande arbetsförmedlingstekniken. Det analytiska och tekniska utvecklingsarbetet på serviceplattformen Jobbmarknad grundar sig bland annat på ett test av cirka 100 algoritmer som beskrivits av Matomäki, Leuhu och Alin (2018). Information om uppkomst av anställningsförhållanden har fått genom uppgifter om sysselsättning via arbetserbjudanden. De enskilda faktorer som bäst förutspår möjligheter till sysselsättning är yrke och boningsort.

Arbetserbjudanden och nätrekrytering i referensberäkningar

Arbets- och näringsbyråerna kan ge sina arbetssökande kunder arbetserbjudanden, vilket är arbets- och näringsbyråns ställningstagande till att den arbetssökande med beaktande av bakgrund, kompetens och önskemål kan sysselsättas i ett visst jobb. En arbetslös arbetssökande ska med risk för att annars förlora utkomstskydd för arbetslösa söka den plats som arbetserbjudandet

¹² Räisänen, Heikki (2013); Työtarjouksen vaikutus työpaikkojen täytön ja rekrytoinnin kestoon julkisessa työnvälityksessä, TEM-analyyseja 54/2013, työ- ja elinkeinoministeriö, <http://tem.fi/analyysit-vuosi-2013>.

¹³ Räisänen, Heikki, - Järvelä, Simo (2014); Työtarjousten käytön lisäys – vuoden 2014 politiikkamuutoksen arviointia, TEM-analyyseja 61/2014, työ- ja elinkeinoministeriö <http://tem.fi/analyysit-vuosi-2014>.

¹⁴ Räisänen, Heikki (2016); Saavutettiin kylläntymispiste? Työtarjousten lisätyn käytön vaikutus avointen työpaikkojen täyttöön ja rekrytoinnin kestoon vuonna 2015. TEM-analyyseja 70/2016, työ- ja elinkeinoministeriö <http://urn.fi/URN:ISBN:978-952-327-106-7>.

¹⁵ Jaakko Matomäki – Tiia Leuhu – Jouni Alin: Mätsäysalgoritmi kohtaannon edistäjänä. Työpoliittinen aikakauskirja 1/2018, työ- ja elinkeinoministeriö. <https://julkaisut.valtioneuvosto.fi/handle/10024/160692>

gäller, om han eller hon inte lägger fram något godtagbart skäl för att låta bli att söka. Arbetserbjudandet är således både individuellt riktat och selektivt. Den arbetsgivare som erbjuder arbetet ska också godkänna tillsättningsförfarandet.

Tidigare analyser av effekterna av arbetserbjudanden visar vid olika tidpunkter samstämmigt att arbetserbjudanden i övrigt har konsekvenser som effektiviserar varaktigheten av lediga jobb av samma typ och att hela rekryteringsprocessen för arbetsgivaren försnabbas genom arbetserbjudanden. Effekterna har undersökts genom överlevnadsanalyser som visat att effektivitetsfördelarna av arbetserbjudanden jämfört med andra sätt att tillsätta lediga platser skiljer sig från varandra i fråga om hur länge ett jobb är vakant och hur lång tid rekryteringen tar. Effektivitetsskillnaderna är till fördel för arbetserbjudanden med rentav flera tiotals procentenheter (Räisänen 2013, Räisänen – Järvelä 2014, Räisänen 2016). Med hjälp av motsvarande metod har man för denna konsekvensbedömning analyserat effekterna av arbetserbjudanden och andra sätt att tillsätta lediga platser utifrån den offentliga arbetsförmedlingens vakansinformation som gäller 2019. (Varaktigheten av lediga jobb och rekrytering inom den offentliga arbetsförmedlingen samt arbetsförmedlingsteknikens inverkan 2019¹⁶).

Syftet med studierna har varit att specificera arbetsförmedlingsteknikens effekter. En referensgrund är att jämföra arbetserbjudanden med alla andra sätt att tillsätta jobb. Efter dessa analyser har man jämfört tillsättning genom arbetserbjudande med tillsättning bland sökande vid arbets- och näringsbyrån samt tillsättning via nätet med andra sätt att tillsätta jobb, varvid också ”sökandepoolerna” är mera jämförbara. Analysen har gjorts endast med avseende på lönejobb. Efter dessa kontroller har det varit möjligt att jämföra jobb som ska tillsättas och huruvida de arbetssökande som valts till jobbet har kommit via arbets- och näringsbyrån eller på något annat sätt. Arbets- och näringsbyrån kan endast ge sina egna arbetssökande arbetserbjudanden, så jämförelsen av ett erbjudande har i övrigt gjorts med jobb som tillsatts med sökande hos arbets- och näringsbyrån. Ett jobb som tillsatts via nätet har på motsvarande sätt jämförts med jobb som tillsatts på något annat sätt. När ett jobb tillsätts via nätet eller på något annat sätt kan det i princip tillsättas med vilken arbetssökande som helst. Också dessa analyser visar att tillsättning på basis av ett arbetserbjudande är effektivare än tillsättning med en av arbets- och näringsbyråns sökande och att tillsättning via nätet är effektivare än något annat tillsättningsätt. Resultaten bekräftar tidigare undersökningar som visat att en avancerad arbetsförmedlingsteknik har betydelse för effektiviteten. Eftersom motsvarande analyser har gjorts vid olika tidpunkter förefaller effektivitetsskillnaderna vara av bestående karaktär.

Arbetserbjudandenas effekt jämfört med annan tillsättning ger en preliminär referensgrund för bedömningen av konsekvenserna av en förbättrad matchningsteknik. Arbetserbjudandena ser ut att förkorta hela rekryteringsprocessen för arbetsgivaren inom ett tidsspänn på 1–50 dagar med 18–47 procentenheter i fråga om alla jobb och med 19–47 procentenheter, om man undantar jobb med särskilda ansökningstider. Utgående från antalet lediga jobb kan effekten av arbetserbjudanden uppskattas till - 5–35 procentenheter av alla jobb och till 33–48 procentenheter när man undantar jobb med särskild ansökningstid. Med undantag för varaktigheten av en modell från och med den 25:e dagen är effekten positiv och synnerligen stark.

Särdragen vid arbetserbjudanden som metod, såsom selektivitet och inriktning, är desamma som matchningsfunktionen på serviceplattformen Jobbmarknad. Till skillnad från arbetserbjudanden är matchningsfunktionerna dock inte förpliktande. Därför når den tekniska reform som utvärderas här inte upp till samma nivå som de som kan utläsas ur effekterna av arbetserbjudanden

¹⁶ Julkisen työnvälityksen työpaikkojen avoinna olon ja rekrytoinnin kesto ja työnvälitysteknologian vaikutus v. 2019. Arbets- och näringsministeriets publicerade promemoria 11.6.2021

som metod. Däremot kan resultaten i fråga om tillsättning via nätet tillämpas som en referenskalkyl.

Genom en noggrannare kontroll av analysuppsättningen är skillnaden i effektivitet mellan arbetserbjudanden och tillsättning av sökande vid arbets- och näringsbyrå 26–42 procentenheter inom ett tidsspann på 1–50 dagar i fråga om samtliga lediga jobb och 38–52 procentenheter om man undantar lediga platser med särskild ansökningstid. Om granskningen endast gäller samtliga lönejobb krymper effektivitetsskillnaden till 3–20 procentenheter.

Inom tidsspannet 1–50 dagar visar jämförelsen på 2–44 procentenheter i fråga om tillsättning via nätet jämfört med annan tillsättning. Om man undantar jobb med särskilda ansökningstider är effektivitetsskillnaderna i fråga om tillsättning via nätet 0–19 procentenheter. När granskningen gäller uteslutande lönejobb är effektivitetsskillnaden 2–44 procentenheter till förmån för tillsättning via nätet. Skillnaden är minst eller obefintlig i fråga om ett tidsspann på en dag och som mest på tidsspannet på 15–35 dagar. Den genomsnittliga effektivitetsökningen vid tillsättande av jobb via nätet var i fråga om lönejobb, med undantag av platser med särskild ansökningstid, 33 procent 2019.

Utifrån de referenskalkyler för den tekniska förändring som presenterats ovan är det inte ens efter diverse kontroller möjligt att entydigt utvärdera konsekvenserna för serviceplattformen Jobbmarknad när det gäller effekterna av matchningsegenskaperna. I de underliggande beräkningarna har man strävat efter att kontrollera urvalet både med hjälp av förklarande variabler och genom att utveckla konstellationerna, men det är ändå sannolikt att resultaten av referenskalkylerna fortfarande innehåller okontrollerad selektivitet. Däremot är det inte möjligt att uppskatta hur anmälnings-, ansöknings- och tillsättningsprocessen i fråga om lediga jobb som kommer att fungera i det nya systemet i förhållande till de grupper som på olika sätt valts för referenskalkylerna. Det är möjligt att bedömningarna enligt de ovan presenterade kalkylerna kan förverkligas under vissa förhållanden. Det är emellertid sannolikt att de blir verklighet endast i fråga om vissa arbetstillfällen. Utifrån försiktighetsprincipen används dock på tidsspannet 8–50 dagar 3–19 procentenheter som i fråga om sedvanlig tillsättning är det lägsta estimatet för tillsättning via nätet. Denna utgångspunkt kan också motiveras med att kontrollen av lediga jobb och grupper av sökande som jämförs i bedömningen inte kan vara fullständig, utan den kan fortfarande innehålla sådan selektivitet som inte upptäcks i materialet. Jobb inom det kortaste tidsspannet kan vara förknippat med på förhand avtalade anställningsförhållanden och även om man har strävat efter en standardisering, utelämnas tider på en dag från kalkylerna. Busks (2014) resultat i fråga om införande av nätrekrytering var 14 procent högre när det gällde sannolikheten för tillsättning. Den nya serviceteknologin förkortade den tid ett jobb var ledigt, eftersom sannolikheten för tillsättande var 14 procent högre efter reformen. Busk kom fram till att arbetsgivare i synnerhet i urbana områden drog nytta av teknikreformen.

Bedömning av den potentiella sysselsättningens betydelse

År 2019 anmäldes 789 026 nya lediga jobb till den offentliga arbetsförmedlingen. Under pandemiåret 2020 anmäldes 68 970 nya jobb. Tiden för hur länge jobben var otillsatta kan granskas med hjälp av olika statistiska indikatorer. På grund av arbetsförmedlingspraxis och definitioner i arbetsförmedlingsstatistiken syns endast en relativt liten del av de lediga jobben och de jobb som inte längre är lediga såsom tillsatta jobb i statistiken. Det här beror på att kategorierna ”ansökningstiden har gått ut” och ”tillräckligt många sökande” för närvarande inte räknas som tillsatta arbetsplatser eftersom den offentliga arbetsförmedlingen inte med säkerhet känner till om en plats har tillsatts på grund av arbetsgivarens servicebegäran.

Nedan används uppgifter utifrån definitionerna i arbets- och näringsministeriets arbetsförmedlingsstatistik om hur länge lediga jobb varit otillsatta under en period av ett år. År 2018 fanns det 734 472 lediga jobb inom den offentliga arbetsförmedlingen och de var i genomsnitt otillsatta i 30 dagar. År 2019 var motsvarande siffror 837 749 jobb och 31 dagar. År 2020 fanns det 741 506 lediga jobb och de var otillsatta i genomsnitt i 33 dagar. Antalet vakanser och deras varaktighet utgör den potentiella sysselsättningen. Såväl varaktigheten som antalet vakanser har på längre sikt ökat, vilket innebär att en teknisk reform har en allt större potentiell effekt.

Den potentiella sysselsättning som sammanhänger med vakanserna inom den offentliga arbetsförmedlingen kan beräknas enligt följande:

$E_{\text{potentialen}}(\text{år}) = (\text{hur många dagar en plats är otillsatt} / \text{antal dagar i året}) * \text{antal lediga platser} = \text{rekryteringsfördröjning uttryckt i årsverken, dvs. den övre gränsen för den potentiella sysselsättningseffekten}$

$$E_{\text{potentialen}}(2019) = (31/365) \times 837\,749 = 71\,151$$

$$E_{\text{potentialen}}(2020) = (33/365) \times 741\,506 = 67\,040$$

Inverkan av en förändring på en dag 2019 = $71\,151/365 = 195$ sysselsatta

Motsvarande förändring i situationen 2020 = $67\,040/365 = 184$ sysselsatta

Den ovan nämnda effektivitetsskillnaden på 3–19 procentenheter tolkas här som en motsvarande lika stor relativ förändring.¹⁷

En effektivisering av varaktigheten med 1–6 dagar innebär i dagar räknat enligt situationen 2019 (3 procent av 31 dagar är ca 0,92 och 19 procent cirka 5,9 dagar). En effektivisering av varaktigheten med 1–6 dagar skulle innebära att den potentiella sysselsättningen hade omfattat cirka 200–1 200 personer och något färre på 2020 års nivå.

Effekten kan inte fördelas jämnt över alla lediga jobb och rekryteringsprocesser och i många fall kan den inte alls realiseras. Realisering av den potentiella sysselsättningen innebär att anställningen också inleds tidigare än vad som hade varit fallet om inte reformen hade genomförts. I de ansökningsprocesser där man följer särskilda fastställda tidsgränser för lediga jobb kan en snabbare rekryteringsprocess ske för arbetsgivarnas vidkommande. I vissa rekryteringar har det också på förhand bestämts när anställningen ska inledas. Den förbättrade matchningsfunktionen på serviceplattformen Jobbmarknad kan också leda till kortare på förhand fastställda ansökningstider när den arbetsgivare som bestämmer ansökningstiderna och den offentliga arbetskraftsservicen varseblir teknikens effektiviserade effekter. Det är därför inte motiverat att anta att matchningen effektiviseras endast i fråga om andra lediga jobb än de som är förenade med särskilda ansökningstider. Däremot finns det skäl att förhålla sig restriktivt till den övre beräkningsgränsen.

¹⁷ I analyserna har överlevnaden beräknats med hjälp av Cox regressionsmodell i SPSS-programmet. Inledningsvis var alla platser ”vid liv”, dvs. otillsatta. Den skillnad i platsernas överlevnad som kan iakttas vid vissa varaktighetspunkter i fördelningen kan tolkas som skillnader i procentenheter. Om skillnaderna sätts i relation till alla iakttagelser i modellen är den nämnda skillnaden samtidigt en relativ skillnad. I vissa modelleringar har beräkningarna gjorts så att tillsättnings sättet är antingen en binär eller kategorisk förklarande kovariat, varvid resultatet anger kovariatens genomsnittliga effekt.

När effekter kumuleras under många år är konsekvenserna för sysselsättningen tämligen betydande. Många empiriska resultat visar att teknikens effekt på matchning är rätt permanent. Detta innebär inte att den tid lediga jobb är otillsatta eller rekryteringstiderna blir allt kortare, utan att de relativa skillnaderna mellan olika matchningstekniker består i varje arbetsmarknadssituation.

Verkningsmekanismen vid direktrekrytering

Enligt Farm (2009¹⁸ och 2018¹⁹) kan rekrytering vara direkt, vilket innebär att det inte finns några lediga jobb. Avvikelser från direktrekrytering leder till otillsatta jobb och kan minska sysselsättningen och öka arbetslösheten (Farm 2018, 1). Enligt Farm är vakansgraden inte ett mått på efterfrågan på arbetskraft utan ett mått på avvikelse från direktrekrytering. Även Noll, Heckman och Rebien (2009²⁰, 9–10) behandlar motsvarande rekryteringssätt, dvs. utan att jobb ledigförklaras. Det är realistiskt att anta att en del av de lediga jobben inom den offentliga arbetsförmedlingen inte kommer att ledigförklaras när arbetsgivarna själva kan leta bland jobb-sökarprofilerna och i stället försöker man använda den direkta rekrytering som Farm avser för att få arbetskraft. Den förändring som följer av förbättrad arbetsförmedlingstekniken kan för-snabba rekryteringsprocesserna, vilket i sig ökar sysselsättningen en aning. Att följa profiler ger en arbetsgivare som funderar på eventuell rekrytering marknadsinformation om de sökandes lämplighet för just den rekrytering som arbetsgivaren har i tankarna. Alternativet, att annonsera om lediga jobb, lämna tilläggsuppgifter, behandla ansökningar, ordna intervjuer och eventuella tester är arbetsintensiva och tidskrävande skeden i en rekryteringsprocess. I synnerhet brådskan kan inverka på i vilken utsträckning man kommer att gå in för direktrekrytering via sökandenas profiler och via kontakter utan att ledigförklara jobb. Också exempelvis ett spånt marknadsläge påverkar benägenheten att prioritera direktrekrytering. I synnerhet under perioder med hög arbetslöshet kan arbetsgivaren försöka undvika att utannonsera ett ledigt jobb och på så sätt nå ut till en stor grupp sökande. Direktrekrytering via uppföljning av sökandeprofiler och anknytande kontakter kan i vissa situationer försämra arbetsmarknadens funktion när sökandena inte får information om arbetstillfällen. Om systemet med direktrekrytering fortsätter och blir allmän-nare försvinner den signaleffekt som är förknippad med lediga jobb som ger arbetsmöjlighet samt information om hur det lönar sig att rikta jobbsökningen. Med tanke på främjandet av matchning mellan utbud och efterfrågan är direktrekrytering på det sätt som beskrivs ovan ett redskap för den rekryterande arbetsgivaren. Arbetssökande kan vara i kontinuerlig kontakt endast med den som anmäler ett ledigt jobb, även om han eller hon kan fråga sig för hos lämpliga arbetsgivare om arbetstillfällen.

Osäkerhetsfaktorer i samband med konsekvensbedömningen

För att bedöma sysselsättningseffekterna av jobbmarknadsreformen har man i konsekvensbedömningen gått igenom de viktigaste utvärderingar som baserar sig på forskningsrön och det bästa annonsrelaterade mikromaterialet. Uppskattningen av sysselsättningseffekterna är dock förenad med osäkerhetsfaktorer som gör att prognoserna bör ses som riktgivande. Det har inte varit möjligt att specifikt utnyttja forskning som gäller Finland, eftersom denna forskning är

¹⁸ Farm, Ante (2009); Unemployment and Vacancies, Swedish Institute for Social Research (SOFI), Stockholm University, Working paper 8/2009, https://www.su.se/polopoly_fs/1.65003.1323949613!/WP09no8.pdf

¹⁹ Farm, Ante (2018); Measuring the Effect of Matching Problems on Unemployment. International Labour Review vol 159, issue 2, p 243-258, <https://onlinelibrary.wiley.com/doi/pdf/10.1111/ilr.12095>.

²⁰ Noll, Susanne – Heckmann, Markus – Rebien, Martina (2009); Erscheinungsformen und Ausmass ungedeckter Arbeitskräftenachfrage in der Verlaufsperspektive. IAB Forschungsbericht 7/2009, [Er-scheinungsformen und Ausmaß ungedeckter Arbeitskräftenachfrage in der Verlaufsperspektive \(iab.de\)](https://www.iab.de/Uploads/2009/07/09_Erscheinungsformen_und_Ausmass_ungedeckter_Arbeitskräftenachfrage_in_der_Verlaufsperspektive.pdf)

obetydlig. Dessutom bör det beaktas att arbetsmarknadsläget i det skede då reformen blir verklighet samt hur olika aktörer tillägnar sig användningen av ny teknik kan inverka på resultaten även framöver.

Osäkerhetsfaktorerna hänger dessutom samman med att beräkningar kan läggas fram endast i fråga om en identifierad verkningsmekanism, dvs. reformen av matchningstekniken. Beräkningarna kan i sin tur innehålla urval som de tidigare undersökningarna och den bedömningsmetod som använts här inte kan identifiera. För att kontrollera selektionseffekten har man i bedömningen använt flera modellberäkningar, flera förklarande variabler och genom jämförelsekonstellationerna har man stegvis strävat efter att förbättra jämförbarheten så att reformen av matchningstekniken blir så enkel som möjligt.

Direkta kontakter mellan arbetssökande och arbetsgivare utan krav på platsanmälningar kan ha både positiva och negativa effekter på sysselsättningen. En förbättring av matchningarnas effektivitet och träffsäkerhet kan vara positiva element medan minskad information om arbetsmarknadsaktörer och rekryteringar kan ha negativa effekter. Det finns inga belägg för beräkningen av denna effekt men det förefaller rätt sannolikt att fenomenet uppstår i någon utsträckning.

Konsekvenser för jämlikheten

Enligt 6 § 1 mom. i grundlagen är alla lika inför lagen. Enligt 6 § 2 mom. i grundlagen får ingen utan godtagbart skäl särbehandlas på grund av kön, ålder, ursprung, språk, religion, övertygelse, åsikt, hälsotillstånd eller handikapp eller av någon annan orsak som gäller hans eller hennes person. I 1 kap 8 § i lagen om offentlig arbetskrafts- och företagsservice föreskrivs det om likabehandling och jämställdhet när offentlig arbetskrafts- och företagsservice tillhandahålls. Enligt 1 mom. i den paragrafen ska man vid tillhandahållande och utveckling samt information om den offentliga arbetskrafts- och företagsservicen aktivt främja likabehandling och jämställdhet på arbetsmarknaden. Genom propositionen blir det möjligt att ta i bruk en ny serviceplattform och jämlikhetsaspekter ska beaktas vid beredningen av propositionen, särskilt i fråga om den matchningsfunktion som finns på serviceplattformen.

På det sätt som föreslås i propositionen har den som söker arbete möjlighet att skapa en jobb-sökarprofil för sig själv på den nya serviceplattformen. Arbetsgivare som erbjuder jobb kan i sin tur söka arbetstagare som lämpar sig för en ledig uppgift bland de jobbsökarprofiler som publicerats på serviceplattformen. Serviceplattformen kommer att ha en funktion som förbättrar matchningen av jobbsökarprofiler och platsanmälningar och som utnyttjar sådan profilering som avses i den allmänna dataskyddsförordningen. Matchningsfunktionen ska ordna anmälningarna om lediga jobb för arbetssökanden så att de anmälningar som bäst motsvarar uppgifterna om utbildning, kompetens och arbetsönskemål i jobbsökarprofilen skrivs ut överst i listan över lediga platser. För arbetsgivaren visas igen jobbsökarprofiler på plattformen i den ordning som motiveras av den information som arbetsgivaren har uppgett. Matchningsfunktionen hindrar inte en arbetssökande från att se alla platsannonserna på plattformen, utan den bara ordnar platsanmälningar utifrån de uppgifter som sökanden lämnat i sin jobbsökarprofil och skapar på detta sätt en personifierad förteckning över de lediga jobben eller de platsanmälningar som bäst motsvarar jobbsökarprofilen. Användningen av matchningsfunktionen medför inga rättsverkningar för den som skapat en jobbsökarprofil, och den som skapat profilen är t.ex. inte skyldig att söka de arbetsplatser som matchningsfunktionen rekommenderar.

Matchningsfunktionen utnyttjar på det sätt som beskrivs ovan i avsnittet om sysselsättningseffekter både den strukturella matchningen och det naturliga språket. Den strukturella matchningen baserar sig på en poängalgoritm som jämför yrkesbenämningar, kompetens (inklusive

förvärvade tillstånd och kort samt uppgifter om körkort), språkkunskaper, utbildning och placering i jobbsökarprofiler och platsanmälningar. Vid sökningar som bygger på det naturliga språket (s.k. NLP-sökning, natural language processing) beaktas fritext om kompetens och önskemål beträffande arbete som lagts till profilen, och i fråga om platsanmälningar beaktas relevanta ord. Den lista över lediga jobb som skrivs ut till arbetssökanden och det sökresultat som skrivs ut till arbetsgivaren beträffande de bäst lämpade kandidaterna baserar sig på en kombination av poängsättningen för den strukturella matchningen och NLP-matchningen.

I matchning som utnyttjar det naturliga språket införs platsanmälningarna först i systemet genom en relevansmodell som sammanfattar de väsentligaste uppgifterna om platsanmälan. Relevansmodellen är språkneutral och inläringen har skett på finska, svenska och engelska. Modellen kan alltså behandla anmälningarna oberoende av på vilket eller vilka av de språk som nämns ovan de har skrivits. Den egentliga NLP-ansökningen är en kombination av tre självständiga sökalgoritmer. Algoritmen jämför antingen delar av ord i fritexten med ord i platsanmälan eller identifierar ord som hör till samma ämnesområde i söktexten och platsanmälningarna eller utnyttjar yrkesbenämningar. NLP-sökningen använder alltid alla tre algoritmer och kombinerar resultaten med lämpliga viktcoefficienter till en lista.

Jobbsökarprofilen har byggts upp så att likabehandlings- och jämställdhetsaspekterna beaktats. Jobbsökarprofilen är anonym och dess syfte är att styra jobbsökningen så att den utgår från kompetens. När jobbsökarprofilen skapas efterfrågas inte personens ålder, nationalitet, ursprung eller någon annan i 8 § i diskrimineringslagen (1325/2014) nämnd omständighet som ska betraktas som diskrimineringsgrund, och den som skapar en profil råds inte att lämna sådan information i profilen. Vid poängsättningen i matchningsfunktionen utnyttjas endast de uppgifter om kompetens, yrke, utbildning, språkkunskaper, tillståndskort och körkort som personen själv lämnat. Kompetensen och yrkeskunskapen beskrivs genom arbetserfarenhet samt fritt formulerad information om kompetens och önskemål. Vid poängsättningen används således inte uppgifter som ska betraktas som diskrimineringsgrund. De uppgifter som fyllts i för jobbsökarprofilen jämförs med uppgifterna om de krav som ställs i platsanmälan. Eftersom poängsättningen görs med hjälp av ovan nämnda information om personens kompetens och yrkesskicklighet, anses det inte heller sannolikt att de faktorer som används vid poängsättningen korrelerar med sådana egenskaper hos en person som skulle utgöra en diskrimineringsgrund enligt vare sig diskrimineringslagen eller jämställdhetslagen (609/1986).

Den som skapar en jobbsökarprofil kan i sin profil inkludera en fritt formulerad presentations-text vars innehåll inte har definierats. I anslutning till textfältet för den fria presentationen informeras den som skapar profilen på att dess anonymitet kan äventyras, om personen i presentationen ger identifierbar information om sig själv eller i presentationen inkluderar en länk till externa tjänster, såsom t.ex. sin profil i sociala medier. Den fritt formulerade presentationstexten utnyttjas inte alls vid poängsättningen av matchningsfunktionen. Även om personen alltså i sin presentation anger exempelvis sin ålder eller sitt kön, inverkar det inte på poängsättningen i matchningsfunktionen eller på de arbetstillfällen som rekommenderas för personen.

Vid utvecklandet av matchningsfunktionen har man också beaktat risken för skrivfel och strävat efter att minimera deras betydelse vid matchningen. Matchningsfunktionen utnyttjar både strukturell information och fri text. När det gäller strukturell information väljer användaren medvetet de kompetenser och yrkesbenämningar som bäst beskriver honom eller henne, antingen utgående från de föreslagna termerna eller genom att själv söka nyckelord. Till den strukturella informationen hör också t.ex. information om utbildningsnivån. Till dessa delar är möjligheten eller betydelsen av skrivfel mycket liten, eftersom användaren medvetet väljer de alternativ som är lämpligast för honom eller henne. När det gäller den fria texten tål funktionen i viss mån

skrivfel, men den baserar sig delvis på en kombination av bokstäver som förekommer tillsammans. Man har dock strävat efter att minimera betydelsen av skrivfel i matchningen på det sätt som beskrivs ovan, så att den lista över lediga jobb som matchningsfunktionerna producerar sammanställs utifrån flera olika källor och med hjälp av olika algoritmer. Den fria texten utnyttjas endast i fråga om ord som relaterar till kompetens och yrke.

Serviceplattformens matchningsfunktion är inte ett system eller en algoritm med kontinuerlig inlärning. Trimningen av funktionen sker medvetet genom att man ändrar beräkningsformeln för och viktningen av algoritmen mellan de uppgifter som används vid matchningen. I en matchningsfunktion som utnyttjar det naturliga språket är det möjligt att trimma in slutledningsförmåga i efterhand, men matchningsfunktionen lär sig inte per automatik. Trimning av funktionaliteten kräver också att de val på basis av vilka modellen kan läras granskas manuellt. Likabehandlingsaspekterna kan således beaktas också i den fortsatta utvecklingen av funktionen, varvid man även framöver kan kontrollera att funktionen främjar jämlikhet.

Jobbsökarprofilen och matchningsfunktionen har utformats med beaktande av kravet på jämlikhet. De arbetssökande anvisas att i jobbsökarprofilen endast fylla i uppgifter om kompetens, yrkesskicklighet och önskemål om arbete, vilket innebär att de diskrimineringsgrunder som avses i diskrimineringslagen inte kan utnyttjas i matchningen. Den nya funktionen anses inte äventyra likabehandlingen av användarna och med beaktande av den information som används av matchningsfunktionerna vid poängsättningen, är det osannolikt att funktionen ger diskriminerande resultat. Matchningsfunktionen är däremot ett verktyg för att främja i synnerhet likabehandling av arbetssökande, eftersom den bättre än tidigare möjliggör anonym jobbsökning.

Vid utvecklandet av den nya serviceplattformen har kraven på tillgänglighet beaktats. Vid genomförandet följs kriterierna på A- och AA-nivå i WCAG 2.1-anvisningarna. Innan serviceplattformens produktionsbruk inleds genomförs separat ett omfattande tillgänglighetstest och eventuella brister avhjälpas.

Sociala konsekvenser

Konsekvenser för arbetslösa

Genom lagförslaget införs nya digitala tjänster som ska vara lättare för arbetssökande kunder att använda än de nuvarande tjänsterna. År 2019 inledde cirka 84 procent och år 2020 cirka 91 procent av arbetssökandena jobbsökningen via nättjänsten, vilket innebär att ett smidigare sätt att utträtta ärenden antas ha en positiv inverkan på de flesta som påbörjar jobbsökning. Om man utgår från det nuvarande antalet användare bedöms det att ett smidigare sätt att utträtta ärenden blir en positiv upplevelse för majoriteten av dem som inleder jobbsökning. Eftersom en del av de arbetssökande inte har förmåga eller den kunskap som krävs för att använda webbtjänster, har de även i fortsättningen möjlighet att inleda sin jobbsökning och få annan service vid arbets- och näringsbyrån, t.ex. genom att utträtta ärenden på plats.

Förutom att inleda jobbsökning kan man i webbtjänsten bl.a. meddela ändringar i och avslutande av jobbsökningen, söka till arbetskraftsutbildning, ansöka om startpeng eller lämna utredningar som hänför sig till utkomstskyddet för arbetslösa. Den arbetssökande kunden kan i webbtjänsten Mina e-tjänster också meddela att de åtgärder som överenskommits i en sysselsättningsplan har genomförts. Åren 2019 och 2020 har webbtjänstens andel av det sammanlagda antalet kontakter varit följande:

	2019	2020
--	------	------

Meddelande om ändringar i jobbsökningen	62 %	76 %
Meddelande om att jobbsökningen avslutats	52 %	61 %
Ansökan till arbetskraftsutbildning	95 %	97 %
Utredningar om utkomstskydd för arbetslösa	56 %	64 %
Insända ansökningar om startpeng (andel positiva)	94 %	93 %

Funktionen Mina e-tjänster erbjuder arbetssökande möjlighet att granska sina egna uppgifter och uppdatera dem. På den nya serviceplattformen blir användningen av motsvarande funktion smidigare för de arbetssökande, vilket underlättar hanteringen av de egna uppgifterna. På basis av de statistiska uppgifter om nättjänster som presenteras ovan kan det konstateras att en betydande del av ärendehanteringerna numera sker via nätet, men att det också alltför ofta förekommer andra sätt att uträtta ärenden. Att webbtjänsterna blir smidigare i och med att den nya helheten av informationssystem tas i bruk har en positiv inverkan på en stor del av de som anmält sig som arbetssökande. Eftersom alla arbetssökande inte har använt digitala tjänster, sörjer man för stöd och handledning till kunden för användningen av tjänsten när de digitala tjänsterna förnyas. Likaså ska tillgänglighetskraven beaktas på den nya serviceplattformen.

Mer lättanvända nya nättjänster kan också öka kundernas benägenhet och möjligheter att uträtta ärenden genom att använda sig av digitala tjänster. Vid sidan av de digitala tjänsterna kvarstår också möjligheten att uträtta ärenden på plats hos arbets- och näringsbyrå eller i en kommun inom försöksområdet eller genom att kontakta arbets- och näringsbyråernas kundservicecenter, varvid det t.ex. för personer som behöver särskilt stöd för jobbsökning fortfarande är möjligt att få service på plats eller per telefon, beroende på vad som är lämpligast. Kunden ska också fortsättningsvis ha möjlighet att anlita en stödperson när han eller hon uträttar ärenden hos arbets- och näringsbyrå eller i en försökskommun.

Jobbsökningen ska även i fortsättningen stödjas förutom genom individuell handledning också genom olika tjänster som tillhandahålls vid personliga möten och, beroende på kundens individuella situation, genom samarbete mellan olika myndigheter. I och med lagförslaget ska arbetssökande ha möjlighet att självständigt utnyttja nya möjligheter för jobbsökning. Den arbetssökande kan med hjälp av stark autentisering skapa en anonym presentation av sig själv på den nya serviceplattformen (jobbsökarprofil), varvid till exempel personens namn, kön eller ålder inte framgår för arbetsgivaren. En anonym ansökan av detta slag bedöms åtminstone i vissa lägen öka likabehandlingen av arbetssökande. Enligt utredningar och även respons från arbetssökande upplever äldre arbetslösa att åldern är en allmän orsak till att de inte har kallats till anställningsintervju. Även arbetssökande med utländska namn kan enligt undersökningar om rekryteringsdiskriminering trots sin kompetens ha svårt att få kallelse till intervju. Arbetssökandenas motivation att söka arbete kan minska avsevärt om de upplever sig bli förbigångna i jobbsökningsprocessen av andra orsaker än sådana som har samband med kompetensen. Anonym rekrytering har testats i vissa stora städer och erfarenheterna har varit positiva.

En effektivare arbetsförmedling och matchning förbättrar sysselsättningen. Lagförslaget kan således indirekt inverka på de arbetslösas välbefinnande och delaktighet.

Konsekvenser för jämställdheten

De föreslagna bestämmelserna är könsneutrala. Eventuella konsekvenser för jämställdheten är indirekta och uppstår när de offentliga arbets- och närings tjänsterna omsätts i praktiken.

Enligt arbets- och näringsministeriets Arbetslöshetsstatistik var könsfördelningen mellan de arbetssökande 2019 mycket jämn. Under det året hade sammanlagt cirka 770 000 personer anmält sig som arbetssökande, av vilka endast cirka 8 000 flera män än kvinnor. Även åldersgruppsvis var skillnaden i könsfördelningen mellan män och kvinnor liten, med undantag för arbetssökande under 25 år, där männens andel uppgick till cirka 55 procent av de arbetssökande. I åldersgruppen 25–49 år fanns det fler kvinnor än män bland de arbetssökande, där kvinnornas andel var cirka 51 procent.

De föreslagna lagändringarna har bedömts göra arbetsförmedlingen snabbare och utträttandet av ärenden smidigare. Smidigare möjligheter att uträtta ärenden och funktioner som försnappar arbetsförmedlingen kan främja jämställdheten mellan könen. Möjligheten till anonymiserad jobbsökning kan förbättra sysselsättningsmöjligheterna exempelvis för personer som fyllt 50. En lättanvänd matchningsfunktion kan sporra företag till att i högre grad än för närvarande i rekryteringen beakta det kön som utgör en minoritet, vilket kan ha betydande följder inom branscher som är starkt mans- eller kvinnodominerade.

Andra samhällseliga konsekvenser

Den nya helheten av digitala arbets- och närings tjänster bidrar till att genomföra regeringsprogrammets program för främjande av digitalisering. Målet för programmet är att Finland ska identifieras som ett föregångarland som tillvaratar de möjligheter som digitaliseringen och den tekniska utvecklingen medför och där man utnyttjar denna utveckling över förvaltnings- och sektorsgränserna. Ett program för främjande av digitaliseringen ska sammanställas så att de offentliga tjänsterna före 2023 ska stå till medborgarnas och företagens förfogande digitalt.

Propositionen bedöms genom sysselsättningseffekterna indirekt ha positiva konsekvenser för utvecklingen, livskraften och serviceutbudet i regionerna.

En smidig arbets- och näringsmyndighetsservice och en verkningsfull matchningsfunktion på serviceplattformen Jobbmarknad befäster arbetsgivarnas och företagens förtroende för tjänsten och deras intresse för att använda den. Sett ur den arbetssökande kundens perspektiv främjar en lättanvänd myndighetstjänst med tydliga funktioner och smidighet vid skötseln av ärenden transparensen i myndighetens verksamhet, vilket stärker förtroendet för myndigheten.

5.2.4 Konsekvenser för informationssäkerheten

Arbets- och näringsförvaltningens nya informationssystemtjänster ska stegvis från och med maj 2022 ersätta arbets- och näringsbyråernas nuvarande helhet av kundinformationssystem. I artikel 35 i den allmänna dataskyddsförordningen förutsätts det att den personuppgiftsansvarige för behandlingen gör en bedömning av konsekvenserna av de planerade behandlingsåtgärderna för skyddet av personuppgifter, om behandlingen sannolikt medför hög risk för fysiska personers rättigheter och friheter. Vid bedömningen är det skäl att ta hänsyn till förfarandets art, omfattning och kontext samt ändamål. Lagstiftaren kan som en del av lagberedningen göra en konsekvensbedömning av dataskyddet. Om konsekvensbedömningen genomförs i samband med lagstiftningsarbetet är det inte längre nödvändigt att göra en bedömning i samband med behandlingsåtgärderna. Dataombudsmannen har ansett att detta är en mycket bra lösning när det gäller högriskbehandling (utlåtande 777/03/2018). Den stora mängden användare och de användarrättigheter till datasystemen som beviljats dem är också en faktor som är en förenad med en hög risk (777/03/2018).

De nya riksomfattande informationssystemstjänsterna inom arbets- och näringsförvaltningen med vidhängande kundinformationssystem kommer i stor utsträckning att användas på motsvarande sätt som det nuvarande kundinformationssystemet vid arbets- och näringsbyråerna. I juni 2021 fanns det i arbets- och näringsbyråernas kundinformationssystem uppgifter om cirka 640 000 personer i ett aktivt skede av behandlingen. Dessutom fanns det uppgifter om cirka 910 000 personer vars jobbsökning hade avslutats vid den tidpunkt då uppgifterna kontrollerades. I den framtida helheten av kundinformationssystem antas det att man kommer att behandla uppgifter om motsvarande antal personer, eftersom det i denna proposition inte föreslås att förutsättningarna för behandling av uppgifterna ändras.

I det system som ingår i den nya helheten av kundinformationssystem ska det vara möjligt att bevilja användarrättigheter för tjänstemän från flera olika myndigheter och personer som är anställda hos aktörer som utför särskilda uppgifter, på samma sätt som i fråga om det nuvarande kundinformationssystemet. I juni 2021 hade sammanlagt 6 600 personer beviljats användarrättigheter till det nuvarande systemet. I antalet ingår också de användarrättigheter som beviljats personer anställda i kommuner som ingår i kommunförsöket. Man kan utgå från att både det nuvarande och det framtida systemet kommer att användas av ett stort antal personer.

Utifrån antalet registrerade, arten av de personuppgifter som behandlas (nationellt definierade som sekretessbelagda uppgifter, dessutom delvis uppgifter som hör till de särskilda kategorier av personuppgifter som avses i den allmänna dataskyddsförordningen) och antalet handläggare kan det bedömas att behandlingen av personuppgifter i kundinformationssystemet för rekrytering och sysselsättning sannolikt är förknippad med en hög risk. Förutsättningarna för behandlingen ska således genomgå en sådan konsekvensbedömning som avses i artikel 35 i den allmänna dataskyddsförordningen.

Enligt artikel 35.7 i dataskyddsförordningen ska bedömningen omfatta åtminstone följande:

- a) en systematisk beskrivning av den planerade behandlingen och behandlingens syften, inbegripet, när det är lämpligt, den personuppgiftsansvarigas berättigade intressen,
- b) en bedömning av behovet och av proportionaliteten hos behandlingen i förhållande till syftena,
- c) en bedömning av de risker för de registrerades rättigheter och friheter som avses i punkt 1, och
- d) de åtgärder som planeras för att hantera riskerna, inbegripet skyddsåtgärder, säkerhetsåtgärder och rutiner för att säkerställa skyddet av personuppgifterna och för att visa att denna förordning efterlevs, med hänsyn till de registrerades och andra berörda personers rättigheter och berättigade intressen.

Bestämmelser om syftet med behandlingen, registrering och utlämnande av uppgifter som avses i underpunkt a samt om de användarrättigheter som är en förutsättning för behandlingen av personuppgifter ingår i 12 kap. 6 § samt 13 och 13 a kap. i lagen om offentlig arbetskrafts- och företagsservice. Närmare beskrivningar av de behandlingsåtgärder som ska vidtas i de dataskyddssystem som ingår i den riksomfattande helheten av kundinformationssystem utarbetas separat.

Både den nuvarande och den föreslagna lagstiftningen innehåller bestämmelser om avgränsning av användarrättigheterna till enbart det nödvändiga med avseende på behandlarens uppgifter. På detta sätt säkerställs det att behandlingsåtgärderna är behövliga och proportionerliga i för-

hållande till ändamålen, dvs. skötseln av lagstadgade uppgifter eller av ett uppdrag från en myndighet. Bestämmelserna om myndigheternas uppgifter och användarrättigheter bedöms styra handläggningsåtgärderna så att de är behövliga och proportionerliga med tanke på ändamålen. Närmare anvisningar kan dessutom ges för varje separat kundinformationssystem.

Såsom det konstaterats ovan är användningen av det nya kundinformationssystemet sannolikt förknippad med en hög risk med tanke på de registrerades rättigheter och friheter och på grund av det stora antalet registrerade och behandlare samt arten av de uppgifter som behandlas. Det finns också risker med fördelningen av det praktiska ansvaret och styrningsförhållandena mellan olika organisationer – UF-centret, arbets- och näringsbyråerna och försökskommunerna – vid behandlingen av personuppgifter. Det föreslås att ansvarsfördelningen förtydligas genom lagförslag 2 och 3 så att försökskommunerna definieras som personuppgiftsansvariga i försökslagen och Folkpensionsanstalten och kommunerna som personuppgiftsansvariga i lagen om offentlig arbetskrafts- och företagsservice, i överensstämmelse med deras faktiska roller. Detta förbättrar de registrerades rättsliga ställning eftersom de aktörer som ansvarar för de registrerades rättigheter definieras tydligare i lagstiftningen.

Åtgärder för att hantera den höga risk som är förknippad med behandlingen av personuppgifter har utretts och beretts som en del av planeringen och genomförandet av den nya helheten av kundinformationssystem. Arbetet stöds sedan april 2021 av en utomstående aktör vars iakttagelser kommer att beaktas i den fortsatta planeringen och genomförandet. Utifrån arbets- och näringsministeriets och UF-centrets gemensamma uppdrag har man utvärderat det system som projektet för digitalisering av arbets- och närings tjänsterna har resulterat i och de serviceproduktionsprocesser som systemet stöder och genom vilka arbets- och näringsbyråerna och kommunerna i kommunförsöket producerar sysselsättningstjänster för sina kunder. I analysen kartlades de ändringar som digitaliseringsprojektet medför samt dess konsekvenser. Tyngdpunkten i analysen har legat på reformens konsekvenser för dataskyddet. Till dessa delar har man granskat de personuppgiftsansvarigas och registerbiträdenas ansvar för datasäkerheten och dataskyddet samt organisationsstrukturernas faktiska möjligheter att inverka på varandras dataskydd och datasäkerhet.

Konsekvensbedömningen i fråga om dataskyddet blev färdig i september 2021. Enligt vad man noterat vid bedömningen ändrar den systemreform som genomförs inom projektet för digitalisering av arbets- och närings tjänsterna inte grunderna för behandlingen av uppgifter vid produktionen av myndighetstjänster. I denna proposition preciseras de personuppgiftsansvarigas och registerbiträdenas ansvar och skyldigheter. I propositionen fastställs för UF-centret den personuppgiftsansvariges roll i fråga om informationssystemets dataskydd och datasäkerhet, för arbets- och näringsbyråerna och för de kommuner som deltar i kommunförsöket den personuppgiftsansvariges roll i fråga om de egna kundernas uppgifter och för arbets- och näringsförvaltningens kundservicecenter rollen som registerbiträde. För tjänsteproducenterna kommer den nya systemhelheten enligt utvärderingen att underlätta utlämnandet av uppgifter, även om rätten att få uppgifter, grunderna för utlämnande och begäran om uppgifter inte ändras. Det nya digitaliserade systemet innebär således inte någon förändring i fråga om roller, makt eller ansvar. Det är dock till fördel att de är tydliga när systemet införs.

Enligt bedömningen medför ersättandet av det nuvarande kundinformationssystemet med en ny, modernare systemhelhet inga negativa konsekvenser för skyddet av personuppgifter eller datasäkerheten. De risker som reformen medför är förknippade med utbildning i användningen av den nya helheten av kunduppgifter och den nya tekniken. Den förstnämnda risken kan hanteras till exempel genom omsorgsfull utbildning av användarna och förstärkt resursering av användarstödet när systemet tas i bruk.

Dataombudsmannen har påpekat att en väsentlig skyddsåtgärd vid tillsynen över att datasystem används på ett lagligt sätt är loggdatasystemet och övervakningen av hur det används. Enligt dataombudsmannen kan följande skyddsåtgärder komma i fråga (utlåtande 777/03/2018):

- loggdatasystem och annan tillsyn över användningen,
- användarvillkor som styr användningen av informationen,
- regelbunden auditering som genomförs av utomstående, och
- rapporteringsskyldighet för tillsynsmyndigheterna.

Bestämmelserna i dataskyddslagen om tystnadsplikt och sanktioner kan betraktas som skyddsåtgärder. Dataskyddslagen är en allmän lag och därför gäller dessa skyddsåtgärder också behandlingen av personuppgifter i den nya helheten av kundinformationssystem. Också den i dataskyddslagen föreskrivna skyldigheten för den personuppgiftsansvarige och för personuppgiftsbiträdet att vidta ändamålsenliga och särskilda åtgärder för att skydda den registrerades rättigheter till den del behandlingen gäller personuppgifter som hör till de särskilda kategorier av personuppgifter som avses i den allmänna dataskyddsföreningen gäller personuppgiftsansvariga och personuppgiftsbiträden i fråga om de personuppgifter som behandlas i den nya helheten av kundinformationssystem. Också de skyldigheter i anslutning till tryggheten av informationssäkerheten vid enheten för informationshantering som nämns i lagen om informationshantering inom den offentliga förvaltningen kan betraktas som skyddsåtgärder. Även denna allmänna lag tillämpas på behandlingen av arbets- och näringsförvaltningens kunduppgifter. Dessutom tillämpas de allmänna lagarna om förvaltning och tjänsteansvar på myndigheternas verksamhet.

Enligt en utredning som UF-centret presenterat tidigare under arbetet med projektet för digitalisering av arbets- och närings tjänsterna samlas logguppgifter om tjänstens tekniska funktion, datakommunikation och informationssäkerhetsincidenter samt om behandlingen av personuppgifter in från de system som ingår i den nya kundinformationshelheten. All läsning, bearbetning och radering av personuppgifter antecknas i loggen. Loggfilerna skyddas så att det inte är möjligt att ändra eller radera dem med rätt att utföra eller förvalta tjänster. De tekniska loggarna separeras från de loggar som innehåller personuppgifter. Loggar som innehåller personuppgifter skyddas så att endast personer som har utsetts för uppgiften har möjlighet att läsa dem. Förvaringstiden för loggarna bestäms så att det blir möjligt att inom ramen för preskriptionstiden utreda brott som riktar sig mot personuppgifter eller andra sekretessbelagda uppgifter, samtidigt som man i lagringstiden också beaktar dataskyddsförordningens krav visavi lagring av personuppgifter.

För behandlingen av kunduppgifter ställs det villkor för användarrättigheterna. Av villkoren framgår grunden för beviljande av användarrättigheter i fråga om uppgifter, processen för godkännande och hanteringen av användarrättigheterna samt övervakningen av hur uppgifterna används. I villkoren för användarrättigheterna avtalas också om ansvarsfrågor och sanktioner vid eventuellt missbruk eller kränkning av dataskyddet. Avvikelser i dataskyddet och informationssäkerheten som upptäckts i systemet rapporteras på det sätt som situationen kräver till tillsynsmyndigheterna, såsom dataombudsmannen, de styrande ministerierna, kommunikationsverkets cybersäkerhetscentral och statens revisionsverk.

Enligt den allmänna dataskyddsförordningen ska medlemsstaterna höra dataombudsmannen när de förbereder en regeringsproposition som gäller behandling av personuppgifter. Dataombuds-

mannens byrå inhämtade i maj 2021 preliminära kommentarer till utgångspunkterna för propositionen. Hos dataombudsmannens byrå har inhämtats och erhållits ett utlåtande i samband med den skriftliga remissomgången om propositionsutkastet.

5.2.5 Konsekvenser för informationshanteringen

I förslaget finns bestämmelser om informationshantering. I samband med beredningen av propositionen har man gjort en sådan bedömning av förändringarna i informationshanteringen som förutsätts i 8 § 2 mom. i informationshanteringslagen. Propositionen har konstaterats få konsekvenser för ordnandet av informationshanteringen samt för informationssäkerheten. I bedömningen av ändringarna i informationshanteringen har man inte beaktat de ändringar som bereds i projektet för överföring av arbets- och näringstjänsterna till kommunerna och inte heller de konsekvenser som övergången till den nordiska modellen för arbetskraftsservice har för informationshanteringen, utan i fråga om dem bedöms konsekvenserna av ändringarna i informationshanteringen i samband med beredningen av de nämnda reformerna.

De ändringar som föreslås i lagförslaget ansågs inte ha några konsekvenser för ärendehantering, såsom för uppgifter som ska registreras, rätten till uppgifter eller för de metadata som ska användas vid registrering och inte heller för informationshanteringen i fråga om tjänster. De föreslagna ändringarna ansågs inte heller ha konsekvenser för handlingars offentlighet, sekretess, dataskydd eller rätten att få uppgifter.

Ansvar för ordnande av informationshanteringen

Propositionen innehåller förslag till nya uppgifter som är relevanta när det gäller ordnande av informationshanteringen och ansvaret för den. De ändringar som gäller ansvar och uppgifter i anslutning till informationshanteringen berör huvudsakligen UF-centret. Utvecklingen och förvaltningen av serviceplattformen, utarbetande av användningsvillkor för serviceplattformen, övervakningen av användningen av serviceplattformen, utvecklingen och förvaltningen av informationslagret för jobbsökarprofiler samt registeransvaret för informationslagret för jobbsökarprofiler är nya uppgifter som åläggs UF-centret. I fråga om ansvaret i dessa uppgifter har det konstaterats ett behov av uppdatering av lagstiftningen. I lagförslaget föreslås behövliga bestämmelser om UF-centrets ovan nämnda nya uppgifter. UF-centrets ansvar i anslutning till behandlingen av kunduppgifter, helheten av kundinformationssystem samt i anslutning till informationslagret förblir oförändrat.

Personuppgiftsansvar

Enligt gällande lagstiftning är UF-centret samt arbets- och näringsbyråerna gemensamt personuppgiftsansvariga för arbets- och näringsbyråernas kundinformationssystem. Enligt propositionen ska de kommuner inom försöksområdena som avses i försökslagen bli gemensamt personuppgiftsansvariga med UF-centret i stället för med arbets- och näringsbyråerna när det gäller uppgifter om kunder som hör till de kundgrupper som avses i försökslagen. Att kommunerna i försöksområdena definieras som personuppgiftsansvariga ändrar inte grunden för eller ändamålen med behandlingen av personuppgifter. Dessutom ska kommunerna inom försöksområdet fortfarande vara skyldiga att vid ordnandet och produktionen av de uppgifter som avses i försökslagen använda de informationssystemtjänster som avses i 13 kap. i lagen om offentlig arbetskrafts- och företagsservice vid behandlingen av kunduppgifter. Kommunerna i försöksområdena ansvarar för sin del för riktigheten och integriteten i de uppgifter som de behandlar och

registrerar samt för begäranden om information i anslutning till dem. De uppgifter som försökskommunerna har lagrat förvaras i ett informationslager och uppgifterna arkiveras i enlighet med arkivlagen (831/1994).

Utvecklings- och förvaltningscentret svarar i fråga om behandlingen av personuppgifter i kundinformationssystemet för det integrerade dataskyddet och dataskyddet i standardfallet enligt artikel 25 i dataskyddsförordningen, säkerheten i samband med behandlingen enligt artikel 32, konsekvensbedömningen avseende dataskyddet enligt artikel 35 och förhandssamråd enligt artikel 36 samt för de skyldigheter för den personuppgiftsansvarige som avses i artikel 12.1 och 12.2 och andra sådana skyldigheter som i den allmänna dataskyddsförordningen ålagts den personuppgiftsansvarige och som gäller informationssäkerheten i datasystem, eftersom utvecklings- och förvaltningscentret de facto kommer att utnyttja sitt bestämmande inflytande och kan uppfylla de ovan nämnda skyldigheterna som personuppgiftsansvarig. Utvidgningen av det gemensamma personuppgiftsansvaret till att omfatta kommunerna i försöksområdet ändrar inte UF-centrets roll som teknisk administratör av helheten av kundinformationssystem.

Informationssäkerhet

När det gäller informationssäkerheten har man granskat de eventuella risker som de föreslagna ändringarna medför för informationshanteringen, databehandlingen, informationssystemen och informationsmaterialet.

De föreslagna ändringarna påverkar inte ansvaret för informationssäkerheten. På det sätt som konstaterats ovan ska UF-centret även i fortsättningen ansvara för den tekniska informationssäkerheten i kundinformationssystemet, informationslagret och serviceplattformen. UF-centret beviljar användarrättigheter till kundinformationssystemet på basis av rätten att få uppgifter samt med hänsyn till användningsändamålet.

Systemändringen där gammal teknik ersätts med ny bedöms i princip inte ha några negativa konsekvenser och anses förbättra informationssäkerheten. De största riskerna med det nya datasystemet när det gäller informationssäkerheten har att göra med användarnas kompetens och den tekniska kompetensen hos systemadministratörerna. Med den risk som sammanhänger med användarnas kompetens avses bland annat att de inte behärskar systemet eller att utbildningen och introduktionen är bristfällig. Med den risk som är förknippad med systemadministratörernas tekniska kompetens avses bland annat bristfällig testning i fråga om externa dataskyddshot.

Det kommer att göras en bedömning av dataskyddskonsekvenserna i anslutning till projektet för digitalisering av arbets- och näringstjänsterna. Vid sidan av rollerna granskas också processerna och anvisningar mer detaljerat. Vid bedömningen av dataskyddskonsekvenserna ligger fokus på roller, ansvar och makt, åtgärder under systemutvecklingen samt förberedelser inför ibruktagandet och användningen. Utvärderingen blev klar i september 2021 och avsikten är att den ska utnyttjas vid genomförandet och styrningen av projektet.

Skapande av informationslagret och hur uppgifter får utlämnas

Granskningen gäller avvikelser från de skyldigheter som föreskrivs i informationshanteringslagen och grunderna för avvikelserna. De ovan nämnda skyldigheterna gäller ändringar av handlingar i elektronisk form, tillgången till uppgifter i maskinläsbar form, inhämtande av utdrag och intyg hos kunderna samt förvaringsbehoven och sätten att lämna ut informationsmaterial. De ändringar som ingår i lagförslaget har inga konsekvenser för hur informationsmaterial uppkommer eller för regleringsbehovet och inte heller några direkta konsekvenser för sättet att

lämna ut uppgifter. Ur de informationslager som avses i lagförslaget görs regelbundna och standardiserade utlämnanden av uppgifter bland annat för arbetsförmedlingsstatistiken. På dessa utlämnande tillämpas i 22 § 1 mom. i informationshanteringslagen avsedda tekniska gränssnitt.

Interoperabiliteten och utnyttjandet av informationslagren

De föreslagna ändringarna anses inte ha några konsekvenser för innehållet i dataöverföringen mellan myndigheterna. Den nya serviceplattformen bedöms dock förutsätta att det byggs nya gränssnitt för dataöverföring mellan myndigheterna. Detta medför kostnader i synnerhet för UF-centret, men eventuellt också för andra myndigheter.

6 Alternativa handlingsvägar

Bakgrunden till att digitaliseringsprojektet inleddes var konstaterandet av behovet av att reformera det nuvarande kundinformationssystemet URA och webbtjänsten. Genom den föreslagna lagstiftningen införs en ny serviceplattform som gör det möjligt att utarbeta jobbsökarprofiler och använda en matchningsfunktion. Det nuvarande URA-systemet är kopplat till arbets- och näringsanstaltens webbtjänster för kunder. Det föråldrade kundinformationssystemet har också hindrat utvecklingen av nya digitala tjänster som bättre motsvarar kundernas aktuella behov. I samband med digitaliseringsprojektet har man granskat alternativ och risker i anslutning till förvaltandet och utvecklandet av det nuvarande kundinformationssystemet och webbtjänsten.

Under utvecklingsarbetets gång inom projektet har som ett alternativ till att ersätta det nuvarande URA-systemet med en ny helhet av kundinformationssystem övervägts en fortsatt användning av den nuvarande systemhelheten efter vissa utvecklingsåtgärder. Utgående från UF-centrets beredning kunde man inom digitaliseringsprojektet identifiera flera utmaningar i det nuvarande URA-systemet. En sådan var att tekniken i den nuvarande systemhelheten är föråldrad och att man skulle ha varit tvungen att förnya nästan alla delar, arkitekturen och tekniken. Behovet av att reformera den nuvarande systemhelheten är således så omfattande, att de åtgärder som krävs i praktiken till sin omfattning hade motsvarat byggandet av en ny systemhelhet. Dessutom bör det beaktas att URA-systemet och webbtjänsterna bildar en tämligen omfattande helhet av system där en ändring i en del också påverkar flera andra delar av systemet. Därför skulle en delspecifik modernisering och utveckling av systemet vara utmanande och kostsam, men också riskfylld och långsam. År 2020 uppskattades tiden för att ersätta hela systemet vara två till tre år. Eftersom ibruktagandet av den nya helheten av kundinformationssystem har fördröjts, har det varit nödvändigt att utveckla det nuvarande systemet. Genom utvecklingsåtgärder, till exempel bytet av databas, har det nuvarande systemets användningstid förlängts till utgången av 2023 samtidigt som de höga driftskostnaderna och leverantörsrisken för föråldrad teknik minskats. Genom bytet av databas möjliggjordes en utvidgning av användningen av det nuvarande URA-systemet i kommunförsöket för sysselsättning, som inleddes i mars 2021. I och med försöket ökade antalet personer som använder systemet med över 1 500 personer.

Ett annat alternativ till en totalreform av helheten av kundinformationssystem har varit att övergå till att använda ett system som består av en färdig lösning. Då används för skötseln av arbetskraftsservice, i stället för en enhetlig systemhelhet, en helhet som består av flera olika verktyg, såsom separat hantering av kundrelationer och separat hantering av servicebegäranden. Att bygga ett komplex som baserar sig på färdiga lösningar kräver dock många anpassningsåtgärder och skräddarsydda lösningar som anskaffas av konsulter, och det har inte bedömts att betydande kostnadsfördelar kunnat uppnås jämfört med att anskaffa en komplett ny helhet av kundinformationssystem. En övergång till färdiga lösningar förutsätter också mer ingående och omfattande anvisningar och utbildningar för användarna än övergången till en ny

enhetlig helhet av informationssystem. Dessutom kräver användningen av en helhet bestående av färdiga lösningar mer manuellt arbete av de sakkunniga som använder systemet och ökar därmed deras arbetsbelastning på grund av att flera parallella system används. Alternativet som baserar sig på färdiga lösningar skulle i praktiken innebära att den nytta av digitaliseringen som reformen eftersträvar delvis går förlorad.

Utan en omfattande reform av systemet är det omöjligt att fortsätta att använda det nuvarande kundinformationssystemet efter 2023, eftersom det bygger på en föråldrad teknik. Systemet kan således ersättas antingen med en helt ny enhetlig helhet av kundinformationssystem eller genom skräddarsydda och samordnade färdiga lösningar. Med stöd av vad som anförts ovan ansåg man i digitaliseringsprojektet att övergången till ett nytt övergripande system som bereds som en helhet är det lämpligaste alternativet med tanke på både kostnaderna och systemens användbarhet.

7 Remissvar

7.1 Remissvar

Ett remissförfarande om utkastet till proposition ordnades 28.6.2021–20.8.2021 i tjänsten Lausuntopalvelu.fi. Begäran om utlåtande skickades till 235 instanser. Sammanlagt 75 utlåtanden lämnades.

Utlåtanden lämnades av städerna Esbo, Forssa, Helsingfors, Idensalmi, Joensuu, Jyväskylä, Kajana, Kervo, Karleby, Kuhmo, Kuopio, Lieksa, Uleåborg, Outokumpu, Björneborg, Raumo, Seinäjoki, Tammerfors, Vasa, Varkaus och Äänekoski, Hollola, Janakkala, Laukaa, Liperi och Paltamo kommuner, Närings-, trafik- och miljöcentralerna i Södra Savolax, Tavastland, Mellersta Finland, Lappland, Birkaland, Norra Karelen, Norra Österbotten och Nyland (NTM-centralerna), Södra Savolax, Tavastlands, Sydöstra Finlands, Kajanalands, Mellersta Finlands, Birkalands, Norra Österbottens, Nylands och Egentliga Finlands arbets- och näringsbyråer, Mellersta Österbottens och Norra Österbottens förbund, kommunikationsministeriet, justitieministeriet, undervisnings- och kulturministeriet, arbets- och näringsministeriets enhet för arbeidskraftsinvandring och integration, finansministeriet, Finansinspektionen, Folkpensionsanstalten, UF-centret, justitiekanslersämbetet, Utbildningsstyrelsen, Dataombudsmannens byrå, Sysselsättningsfonden, försäkringsdomstolen, diskrimineringsombudsmannens byrå, Akava rf, Fackförbundet Pro rf, Ammattiosaamisen kehittämisyhdistys AMKE ry, Näringslivets centralförbund EK rf, Henkilöstöpalveluyritysten liitto ry, Förhandlingsorganisationen för offentliga sektorns utbildade FOSU rf, Förbundet för den offentliga sektorn och välfärdsområdena JHL rf, Kommun- och välfärdsområdesarbetsgivarna KT, Arbetsgivarna för servicebranscherna PALTA rf, FFC rf, SASKY koulutuskuntayhtymä, Suomen Kasvupalvelujen tuottajat ry (KASPA), Finlands Kommunförbund, Työttömien Keskusjärjestö ry och MunJob Oy. Riksdagens justitieombudsman, Migrationsverket och Skatteförvaltningen meddelade att de inte har något att yttra i ärendet.

7.1.1 Allmän respons på propositionen

I remissyttrandena understöddes allmänt utkastet till proposition, och införandet av en ny helhet av kundinformationssystem upplevdes som en nödvändig reform. Också den nya serviceplattformen och i synnerhet möjligheten att skapa och publicera jobbsökarprofiler och möjligheten till anonym jobbsökning ansågs vara en välkommen reform med tanke på jämlikheten. Dessutom identifierades behovet av matchningsfunktioner på serviceplattformen.

I flera utlåtanden bedömdes övergångsskedet som en kritisk punkt när den nya systemhelheten införs, eftersom det då samtidigt finns ett gammalt kundinformationssystem (URA) och ett nytt. Flera remissinstanser ansåg att parallell användning av systemen kommer att belasta kundservice och andra processer samt öka riskerna för fel. I remissyttrandena fästes också uppmärksamhet vid att avsikten är att övergången till det nya kundinformationssystemet ska ske samtidigt som övergången till den nordiska modellen för arbetskraftsservice, vilket upplevdes innebära ett flertal utmaningar i övergångsskedet. I responsen konstaterades det att det finns skäl att omsorgsfullt förbereda sig på eventuella olägenheter till följd av överlappande användning av det nya och det gamla systemet och att kontinuiteten i verksamheten bör tryggas när ändringen av informationssystemen sker. Å andra sidan ansågs det i responsen också viktigt att reformen träder i kraft samtidigt som den nordiska modellen för arbetskraftsservice. I Folkpensionsanstaltens utlåtande ansågs det att om jobbsökarmodellen träder i kraft före reformen av de digitala arbets- och näringstjänsterna, bör de systemändringar som den medför göras både i det nuvarande systemet och i det system som kommer att finnas efter reformen.

I synnerhet kommunerna ansåg att propositionen utgår från arbets- och näringstjänsternas behov och att den inte i tillräcklig utsträckning beaktar kommunernas roll i kommunförsöken för att främja sysselsättningen. I kommunernas respons konstaterades det dessutom att man i propositionen inte beaktar den servicestrukturreform som är under beredning, där arbetskraftsservicen ska överföras till kommunerna 2024, och det ansågs viktigt att kommunerna i högre grad än för närvarande tas med i utvecklingen av arbets- och näringsförvaltningens informationssystem och serviceplattformar samt beredningen av lagstiftning i anslutning till dem. Med anledning av responsen konstateras till denna del att överföringen av arbets- och näringstjänsterna till kommunerna bereds i ett separat projekt och att också kommunerna i stor utsträckning deltar i den beredningen.

7.1.2 Respons på konsekvensbedömningen

I finansministeriets utlåtande konstaterades det att konsekvenserna bl.a. genom de nya uppgifterna för personuppgiftsansvariga har konstaterats gälla också de kommuner som deltar i kommunförsöken samt Folkpensionsanstalten och de kommunerna som deltar i sektorsövergripande samservice som främjar sysselsättningen och att det i förslaget också har bedömts att ersättandet av det nuvarande kundinformationssystemet med ett nytt system förutsätter att gränssnitten till andra myndigheters kundinformationslager byggs om och således medför kostnader för de myndigheter som använder uppgifterna. Finansministeriet ansåg i sitt utlåtande att konsekvensbedömningen bör utvidgas till att omfatta konsekvenserna för nämnda myndigheter. Dessutom ansågs det i utlåtandet att propositionens konsekvenser för kommunerna, ställda i relation till det mål om överföring av arbets- och näringstjänsterna till kommunerna som uppställts i regeringens plan för de offentliga finanserna 2022–2025, bör utvärderas generellt. I finansministeriets utlåtande ansågs det också att det vid bedömningen av de skyldigheter som åläggs kommunerna och i synnerhet av tidtabellen för ikraftträdandet av de föreslagna förpliktelserna vore skäl att i större utsträckning även beakta relationen till andra, samtidigt pågående ändringar i kommunernas uppgifter, såsom social- och hälsovårdsreformen, vars genomförande enligt finansministeriet utöver remissförslaget kommer att kräva ändringar i samma informationssystem som används inom kommunförvaltningen och i den databehandling som sker i dem.

Också i Finlands Kommunförbunds utlåtande konstaterades det att man i konsekvensbedömningarna inte i tillräcklig utsträckning beaktat de ändringar och kostnader som orsakas andra än UF-centret. I utlåtandet påpekades det att man också bör beakta kommunernas direkta och indirekta kostnader, såsom eventuella integreringar av olika informationssystem. I många kommuner ansvarar en tredje part för informationssystemen.

På basis av remissvaren har propositionens konsekvenser för kommunerna och andra myndigheter granskats på nytt och delvis kompletterats. Det bör dock beaktas att syftet med denna proposition är att möjliggöra införandet av en ny helhet av kundinformationssystem när det nuvarande kundinformationssystemets livscykel löper ut samt att skapa en författningsgrund för att ta i bruk en ny serviceplattform. Propositionen innehåller inga förslag till sådana lösningar som gäller behandlingen av personuppgifter och de informationssystem som hänför sig till det pågående projekt som gäller överföring av arbets- och näringstjänster till kommunerna 2024. De informationssystemlösningar som hör till det projektet preciseras i takt med att beredningen av överföringen framskrider, varvid det också är möjligt att bedöma vilka konsekvenser de kommande ändringarna har för kommunerna.

I flera utlåtanden ansågs det att man i propositionen inte i tillräcklig utsträckning har granskat de resurser och kostnader som den introduktion, handledning och annan rådgivning som införandet av systemhelheten orsakar. I remissyttrandena konstaterades det att man i propositionen har beaktat konsekvenserna av introducering och överlappande användning av det nya och det gamla systemet i fråga om UF-centret samt att man fäst uppmärksamhet vid att introduktionen av personer som är anställda hos kommunerna i praktiken har gjorts av anställda vid UF-centret och anställda som övergått till kommunförsöket. Den tid som använts för introduktion går alltid ut över kundservicen.

I flera utlåtanden påpekades avsaknaden av privata tjänsteproducenter och samarbete med dem. I utlåtandena från arbetsgivarna för servicebranscherna, Palta rf och Henkilöstöpalveluyritysten liitto, ansågs det att man genom att utnyttja privata serviceproducenter skulle kunna lösa utmaningarna i samband med matchningen av arbetskraft på ett betydligt bredare plan och effektivare förbättra sysselsättningen. Utifrån den inkomna responsen konstateras det att syftet med propositionen är att möjliggöra ibruktagandet av en ny systemhelhet och en ny serviceplattform i myndighetsverksamheten. Därför föreslås inga ändringar i privata tjänsteproducenters roll.

Folkpensionsanstaltens utlåtande innehöll en uppskattning av antalet timmar som går åt för det ändringsarbete som byggandet av nya gränssnitt kräver samt av kostnaderna för arbetet. Folkpensionsanstaltens uppskattning har beaktats i den fortsatta beredningen när bedömningen av propositionens konsekvenser för andra myndigheter har kompletterats.

I utlåtandet från dataombudsmannens byrå sägs det att införandet av funktioner som i synnerhet utnyttjar profilering kan öka förfrågningarna till dataombudsmannens byrå om funktionens överensstämmelse med den allmänna dataskyddsförordningen.

I utlåtandet sägs det vidare att det i propositionen inte har gjorts någon bedömning av konsekvenserna för jämlikheten. Enligt utlåtandet bör propositionens konsekvenser för jämlikheten mellan olika grupper utredas mer detaljerat i den fortsatta beredningen och den föreslagna nya interoperabilitet som baserar sig på profilering och som utnyttjar artificiell intelligens bör bedömas med tanke på konsekvenserna för jämlikheten. I utlåtandet ansågs det nödvändigt att diskrimineringslagen och jämställdhetslagen i den fortsatta beredningen bör beaktas med hänsyn till det system för artificiell intelligens som föreslås och i fråga om bestämmelserna om systemet och motiveringen till regleringen. I den fortsatta beredningen har man beaktat responsen och kompletterat propositionen med en bedömning av dess konsekvenser för jämlikheten.

7.1.3 Respons på rätten att få uppgifter och behandlingen av klientuppgifter

Respons på rätten att få uppgifter

Den föreslagna ändringen av 12 kap. 6 § 1 mom. så att rätten att få uppgifter grundar sig på att informationen är behövlig i stället för nödvändig, var bland annat i utlåtandena från kommunerna, arbets- och näringsbyråerna, Folkpensionsanstalten och Kommunförbundet en ändring som bifölls. I responsen ansågs det att kopplingen av rätten att få information till behovet av information gör det lättare att i praktiken utöva rätten att få information. I justitiekanslersämbetets och justitieministeriets utlåtanden förhöll man sig avvisande till den föreslagna ändringen av rätten att få uppgifter.

I justitiekanslersämbetets utlåtande ansågs den föreslagna rätten att få uppgifter vara mycket omfattande, även om uppgifterna specificeras i hänvisningsbestämmelsen. Det föreslogs att man överväger om ett nödvändighetskriterium som förutsättning för rätten att få uppgifter ska uppställas. Vidare konstaterades det i utlåtandet att i bestämmelsen om de uppgifter som ska behandlas också nämns uppgifter som kan anses vara känsliga. I utlåtandet påpekades det att grundlagsutskottet ansett att det bör finnas exakta och noggrant avgränsade bestämmelser som begränsar behandling av känsliga uppgifter till endast det nödvändiga. I justitieministeriets utlåtande fästes det likaså uppmärksamhet vid omfattningen av rätten att få uppgifter och konstaterades att även om de uppgifter som enligt föreslagna 12 kap. 6 § 1 mom. hör till området för rätten att få sådana uppgifter som nämns i 13 kap 2 §, så varierar nivån på preciseringen av vilka uppgifter som avses. Justitieministeriet ansåg att man vid den fortsatta beredningen bör utreda om det är möjligt att utfärda mer detaljerade bestämmelser om datainnehållet än vad som föreslås och också försäkra sig om att alla de uppgifter som nämns i hänvisningsbestämmelsen verkligen behövs för alla de myndigheter som nämns i momentet. Också i justitieministeriets utlåtande fästes uppmärksamhet vid att bestämmelsen om de uppgifter som får behandlas innehåller känsliga uppgifter, i fråga om vilka rätten att få uppgifter ska vara bunden till att uppgifterna är nödvändiga. I justitieministeriets påpekades att rätten att behandla sådana uppgifter i den nämnda bestämmelsen är bunden till nödvändighetskriteriet. I justitieministeriets utlåtande ansågs det att den föreslagna regleringen till denna del är oklar och bör preciseras. Vid den fortsatta beredningen har justitiekanslersämbetets och justitieministeriets respons samt grundlagsutskottets utlåtandepraxis beaktats och det har konstaterats att en ändring av rätten att få uppgifter grundat på behovsprövning förutsätter att rätten bedöms separat för varje myndighet som nämns i momentet och så att de behövliga uppgifter som omfattas av rätten att få uppgifter specificeras separat för varje myndighet i bestämmelsen. Eftersom en ändring av bestämmelsen om rätt att få uppgifter på det sätt som nämns ovan kräver en grundlig utredning som inte kan genomföras inom ramen för tidtabellen för detta lagstiftningsprojekt, har man vid den fortsatta beredningen beslutat föreslå att 12 kap. 6 §, som gäller rätt att få uppgifter, inte ska ändras i fråga om innehållet i rätten att få uppgifter, utan paragrafens ordalydelse bibehålls i sin nuvarande form.

I justitieministeriets utlåtande konstateras det i fråga om föreslagna 12 kap. 6 § 2 mom. att det förefaller som om bestämmelsen om utlämnande av uppgifter inte motsvarar de förutsättningar som grundlagsutskottet i sin utlåtandepraxis har ställt för utlämnande av sekretessbelagda uppgifter. Av bestämmelsen framgår inte var det finns bestämmelser om de i momentet avsedda tjänsteproducenternas uppgifter för vilkas utförande det är nödvändigt att få uppgifter. Vid den fortsatta beredningen bör det preciseras vilken tjänst som avses i punkten. Enligt utlåtandet ska bestämmelsen också preciseras så att det av den framgår vilka slags uppgifter om enskilda kunder det är fråga om.

Respons på behandlingen av kunduppgifter

I utlåtandet från dataombudsmannens byrå ansågs det motiverat att för tydlighetens skull komplettera 13 kap. 1 § 1 mom., ifall det har ansetts att övervakning, utveckling, uppföljning, statistikföring, prognostisering och styrning redan ingår i de lagstadgade uppgifter som avses i bestämmelsen. I utlåtandet sägs det dock att motiveringarna till de enskilda bestämmelserna bör

kompletteras till denna del. Dessutom ansågs det i utlåtandet att det utifrån de omständigheter som anförs i utkastet förblir oklart också om de andra användningsändamålen än statistikföring har bedömts i ljuset av den allmänna dataskyddsförordningen. Vid den fortsatta beredningen har propositionen kompletterats med beaktande av responsen.

Justitieministeriet fäste i sitt utlåtande uppmärksamhet vid att utnyttjandet av det nationella handlingsutrymmet inte till alla delar framgår av propositionsutkastet. I utlåtandet konstateras det att det nationella handlingsutrymmet bör beskrivas särskilt för varje bestämmelse i propositionsutkastet och av motiveringen ska det klart framgå på vilket sätt utkastet avser att komplettera eller precisera dataskyddsförordningen. Justitieministeriet ansåg i sitt utlåtande att propositionsutkastet till denna del bör kompletteras i den fortsatta beredningen, särskilt i fråga om 13 a kap. i lagen om offentlig arbetskrafts- och företagsservice. Vid den fortsatta beredningen har man i enlighet med responsen kompletterat frågan om användningen av det nationella handlingsutrymmet.

Justitieministeriet lyfte i sitt utlåtande fram att det i motiveringen till propositionsutkastet inte redogörs för att behandlingen av personuppgifter delvis grundar sig på den registrerades samtycke. Enligt det föreslagna 13 a kap. 4 § 3 mom. i lagen om offentlig arbetskrafts- och företagsservice kan uppgifterna i jobbsökarprofilen med den arbetssökandes samtycke kopieras till den informationsresurs som avses i 13 kap. 3 §, om den person som har skapat profilen registreras som arbetssökande. I utlåtandet sägs det att justitieministeriet inte direkt anser det vara olämpligt att utlämnandet av uppgifter till informationsresursen i jobbsökningsprofilen baserar sig på den registrerades samtycke. Det är dock nödvändigt att vid den fortsatta beredningen komplettera propositionsutkastet så att det av motiveringen framgår att behandlingen av personuppgifter till denna del grundar sig på ett sådant samtycke som avses i artikel 6.1 a i dataskyddsförordningen. Vid den fortsatta beredningen har propositionen kompletterats med beaktande av responsen.

I synnerhet i närings-, trafik- och miljöcentralernas och arbets- och näringsbyråernas utlåtanden understöddes förslaget att till lagen om offentlig arbetskrafts- och företagsservice foga en bestämmelse enligt vilken det är möjligt att bevilja också personer som är anställda hos en producent av offentlig arbetskrafts- och företagsservice rätt att använda den riksomfattande helheten av kundinformationssystem.

7.1.4 Respons på serviceplattformen

I utlåtandet från dataombudsmannens byrå konstaterades det att bestämmelserna i 13 a kap. 2 § om skapande av en jobbsökarprofil och uppgifter om den samt om publicering av profilen verkar vara lämpliga och motiverade med tanke på skyddet för personuppgifter. Dataombudsmannen påtalade emellertid att de skyddsåtgärder som föreslås för att säkerställa skyddet för personuppgifter begränsas till endast jobbsökningsprofiler. Enligt utlåtandet kan en fysisk person också verka i egenskap av arbetsgivare och således publicera platsanmälningar på plattformen, och därför bör skyddet för personuppgifter bedömas också ur detta perspektiv. I utlåtandet från dataombudsmannens byrå ansågs det vidare att t.ex. de föreslagna skyddsåtgärderna i anslutning till skapande och publicering av jobbsökarprofiler bör utsträckas till att gälla också situationer där en fysisk person i egenskap av arbetsgivare lämnar en platsanmälan och det i fråga om det aktuella jobbet är vanligt att arbetsgivaren i sin anmälan också om sig själv uppger t.ex. sådant som hänförs till en särskild kategori av personuppgifter och som är sekretessbelagda enligt lag. Uppmärksamhet fästes särskilt vid situationer där en fysisk person söker till exempel en personlig assistent.

I utlåtandet från Närings-, trafik- och miljöcentralen i Nyland fästes uppmärksamhet vid 13 a kap. 5 § 2 mom., som gäller övervakningen av användningen av serviceplattformen, där det föreskrivs att UF-centret kan uppmana en användare att från det innehåll som användaren har publicerat inom utsatt tid radera sådant innehåll som strider mot lag, användningsvillkor eller god sed. Om användaren inte iakttar uppmaningen inom utsatt tid, kan UF-centret radera innehållet i fråga, men användaren ska höras och ett överklagbart förvaltningsbeslut fattas. I utlåtandet föreslogs ett alternativ, där rätten att söka ändring begränsas t.ex. till situationer där användarens hela profil raderas eller användaren hindras från att använda plattformen, och att rätt att söka ändring inte gäller då ur profilen raderas avgränsat innehåll som strider mot lag eller användningsvillkor.

I utlåtandet från diskrimineringsombudsmannens byrå ansågs det nödvändigt att diskrimineringslagen och jämställdhetslagen i den fortsatta beredningen beaktas när det gäller det system för artificiell intelligens som föreslås samt i fråga om bestämmelserna om systemet och motiveringen till regleringen.

7.1.5 Respons på förslagen rörande ändringar i försökslagen

I remissvaren ansågs det viktigt och ändamålsenligt att kommunernas roll ändras från personuppgiftsbiträden till personuppgiftsansvariga. I responsen ansågs den föreslagna ändringen skapa klarhet i de olika aktörernas faktiska roller vid behandlingen av personuppgifter.

I utlåtandet från dataombudsmannens byrå ansågs det dock att motiveringen till en så betydande innehållsmässig justering av lagstiftningen bör vara utförligare. I utlåtandet sägs det att det med stöd av förslaget förblir oklart och omotiverat t.ex. vilken roll arbets- och näringsbyråerna har i den behandling av personuppgifter som kommunerna i försöksområdena utför. I utlåtandet fästes dessutom uppmärksamhet vid att försöksområdets kommuners roll som gemensamt personuppgiftsansvariga inte har bedömts utifrån hur kommunerna deltar i fastställandet av ändamålen och metoderna för behandlingen av personuppgifter. I utlåtandet ansågs det därför att specialmotiveringarna till paragrafförslagen bör preciseras i detta avseende. I kommunernas utlåtanden lyftes likaså fram kommunernas möjligheter att delta i fastställandet av ändamålen och metoderna för behandlingen av personuppgifter i informationsresursen. Vid den fortsatta beredningen har propositionen kompletterats med beaktande av responsen.

7.1.6 Respons på förslagen rörande lagen om sektorsövergripande samservice som främjar sysselsättningen

Den föreslagna ändringen som gäller de personuppgiftsansvariga understöddes i huvudsak i remissyttrandena. I synnerhet i kommunernas och arbets- och näringsbyråernas utlåtanden fästes uppmärksamhet vid att det i propositionen förblir oklart var TYPPI-registret står i förhållande till det nya informationssystemet. Det ansågs också viktigt att verksamhetsförutsättningarna för TYPPI-registret tryggas vid övergången till den nya systemhelheten.

I utlåtandet från dataombudsmannens byrå hänvisades det till vad som i responsen sagts i fråga om lagen om sektorsövergripande samservice som främjar sysselsättningen och konstaterades att myndigheternas roll i behandlingen av personuppgifter bör motiveras mer detaljerat samt också bedömas utifrån hur de deltar i fastställandet av ändamålen med och metoderna för behandlingen av personuppgifter. I utlåtandet från dataombudsmannens byrå fästes ytterligare avseende vid att fastställandet av de personuppgiftsansvarigas ansvar på basis av vem som lagrat uppgifterna kan riktas till rätt aktör endast om den aktör som lagrat uppgifterna är tillräckligt exakt spårbar. I utlåtandet sades det att om spårningen i praktiken är utmanande, kan skötseln av den personuppgiftsansvariges uppgifter, tillgodoseendet av de registrerades rättigheter och

en transparent information om behandlingen betydligt försvåras och det ansågs att dessa eventuella utmaningar ännu bör bedömas vid beredningen av lagförslaget. Också i Folkpensionsanstaltens utlåtande ansågs det att motiveringarna till de enskilda bestämmelserna i fråga om den föreslagna lagen om sektorsövergripande samservice som främjar sysselsättningen bör preciseras i fråga om ansvarsfördelningen mellan de registeransvariga. Vid den fortsatta beredningen har man med beaktande av responsen preciserat specialmotiveringen till lagen om sektorsövergripande samservice som främjar sysselsättningen.

7.2 Utlåtande från rådet för bedömning av lagstiftningen

Rådet för bedömning av lagstiftningen har gett sitt utlåtande om propositionen. I utlåtandet ansågs det att de frågor i propositionsutkastet som måste utvecklas är en noggrannare specificering av de kostnader som utkastet medför för staten, en tydligare beskrivning av nyttan med reformen och en precisering av de föreslagna åtgärdernas konsekvenser för myndigheterna, med beaktande av de konsekvenser som reformen av gränssnitten mellan informationssystemen medför. Rådet för bedömning av lagstiftningen ansåg dessutom att det till utkastet bör fogas en beskrivning av hur uppföljningen och efterhandsutvärderingen av hur den föreslagna ändringen fungerar ska gå till. Rådet anser att utkastet till proposition är bristfälligt med avseende på anvisningarna för bedömning av författningsförslags konsekvenser. Propositionsutkastet bör kompletteras i enlighet med rådets utlåtande innan propositionen lämnas.

Rådet för bedömning av lagstiftningen ansåg det vara positivt att propositionsutkastets beskrivning av nuläget, bakgrunden till lagändringen och de föreslagna ändringarna har presenterats på ett lättillgängligt sätt, vilket ansågs skapa en god grund för konsekvensbedömningen. Rådet välkomnade också att man i konsekvensbedömningen systematiskt lyfter fram vilka osäkerhetsfaktorer som kan vara förenade med konsekvensbedömningarna och vad osäkerhetsfaktorerna kan bero på. I utlåtandet konstaterades det att konsekvenserna för sysselsättningen har bedömts mycket noggrant i utkastet och att forskningsrön har utnyttjats. Rådet välkomnade likaså att man i propositionsutkastet beaktat remissyttrandena om bedömningen av konsekvenserna av jämställdheten och att dataskyddet har granskats ur många synvinklar.

När det gäller de viktigaste utvecklingsobjekten konstaterades det i utlåtandet för det första att i fråga om de ekonomiska konsekvenserna har de centrala verkningsområdena behandlats i utkastet och att det i bedömningarna redogörs för storleksklassen när det gäller de ekonomiska konsekvenserna. Rådet för bedömning av lagstiftningen välkomnade att kvantitativa konsekvensbedömningar läggs fram. Rådet ansåg dock att det av propositionsutkastet förblir oklart hur kostnaderna fördelar sig på den nya helheten av informationssystemtjänster och om kostnaderna kan specificeras i förhållande till den riksomfattande kundinformationssystemhelheten, serviceplattformen och kunddatalagret. Dessutom konstateras det i utlåtandet att av de tabeller över tidigare och framtida kostnader för digitaliseringsprojektet som ingår i utkastet inte tillräckligt exakt framgår hur kostnaderna för just denna proposition uppkommer.

När det gäller att beskriva nyttan med reformen konstaterade rådet att nyttan i den utsträckningen det är möjligt bör presenteras i tabellerna. Om det inte är möjligt att göra en kvantitativ bedömning bör fördelarna, de faktorer som påverkar dem, konsekvenskedjorna samt fördelarnas inriktning och storleksklass bedömas kvalitativt också i fråga om reformen av kundinformationssystemet.

Rådet för bedömning av lagstiftningen ansåg att de kvantitativa konsekvenserna av de förnyade gränssnitten till informationssystemen för de relevanta myndigheterna bör bedömas noggrannare och presenteras i tabellform. I övrigt har konsekvenserna för myndigheterna bedömts i tillräcklig utsträckning, anser rådet för bedömning av lagstiftningen.

Rådet ansåg det vara positivt att man vid konsekvensbedömningen av propositionen har utnyttjat internationella forskningsrön, men konstaterade att det förblir oklart om man i andra länder verkligen har utnyttjat matchningsfunktionen. Rådet ansåg att det i utkastet till proposition förblir oklart hur man ska övervaka hur den nya typen av matchningsfunktion som utnyttjar artificiell intelligens fungerar och hur verkningsfull den är.

I utlåtandet lyftes också andra utvecklingsobjekt upp. Rådet fäste bland annat uppmärksamhet vid att man i propositionsutkastet inte har behandlat några alternativa handlingsätt och ansåg att man i utkastet noggrant bör lägga fram möjliga alternativ för genomförandet av informationssystemreformen, inklusive ett alternativ där ingen reform alls görs. Dessutom bör konsekvenserna för företagen preciseras genom att man redogör för de centrala verkningsmekanismerna och en riktgivande bedömning av storleksklassen på konsekvenserna samt klarlägger om den nya matchningsfunktionen ökar företagens benägenhet att använda arbets- och näringsbyråns tjänster vid rekrytering av arbetskraft och hur företagen drar nytta av reformen. I fråga om de samhälleliga konsekvenserna konstaterades det i rådets utlåtande att propositionen innehåller en beskrivning av konsekvenserna för jämlikheten och dataskyddet och av den gällande lagstiftningen, varvid det ställvis är svårt att av texten identifiera relevanta konsekvenser. Enligt rådet är det nödvändigt att göra en mångsidigare granskning av konsekvenserna för jämlikheten med utgångspunkt i serviceplattformens användbarhet. I utlåtandet konstaterades det att det i utkastet förblir oklart hur man ska förhålla sig till arbetssökande som har särskilda problem med jobbsökningen.

Vid den fortsatta beredningen av propositionen har man beaktat de centrala utvecklingsobjekt som lyfts fram i rådets utlåtande och kompletterat propositionen genom att precisera dess konsekvenser för statsfinanserna samt genom att tydligare beskriva nyttan med reformen. Dessutom har konsekvenserna för myndigheterna kompletterats med uppskattningar av följderna av nya gränssnitt till informationssystemen och av kostnaderna för de nya gränssnittslösningarna. Propositionen har också kompletterats med en beskrivning av hur man ämnar följa upp och utvärdera hur den föreslagna ändringen och särskilt matchningsfunktionen fungerar. Propositionen har kompletterats med en beskrivning av alternativen till en reform av informationssystemhelheten och det har gjorts vissa mindre kompletteringar med beaktande av det som framförs i rådets utlåtande.

8 Specialmotivering

8.1 Lagen om offentlig arbetskrafts- och företagsservice

1 kap. Allmänna bestämmelser

9 §. *Pendlingsregion.* Begreppet arbets- och näringsbyråns kundinformationssystem, som nämns i paragrafen, föreslås bli ändrat till det riksomfattande informationslagret, i överensstämmelse med de ändringar som föreslås i 13 kap.

2 kap. Arbetssökande

1 §. *Inledande av jobbsökning och jobbsökningens giltighet.* Begreppet arbets- och näringsbyråns kundinformationssystem föreslås bli ändrat till det riksomfattande informationslagret, i enlighet med de ändringar som föreslås i 13 kap.

3 kap. Arbetsförmedling

3 §. *Att vägra ta emot en platsanmälan och att ta bort en anmälan.* Begreppet arbets- och näringsbyråns kundinformationssystem i paragrafens 1 mom. föreslås bli ersatt med begreppen serviceplattform och det riksomfattande informationslagret, i enlighet med de ändringar som föreslås i 13 kap. När en anmälan tas bort från serviceplattformen kan den inte längre läsas och all information om anmälan avlägsnas samtidigt från informationslagret.

12 kap. **Genomförande av offentlig Arbetskrafts- och företagsservice och tillhörande samarbete**

6 §. *Rätt att få uppgifter.* Det föreslås att 1 mom. ändras så att Pensionsskyddscentralen ändras till Sysselsättningsfonden, i överensstämmelse med den namnändring som trädde i kraft 2019.

Till 2 mom. fogas för tiden för kommunförsöket för främjande av sysselsättning en temporär och kompletterande bestämmelse om rätt för serviceproducenter som producerar sådan service som stödjer sysselsättningen att få uppgifter. Under perioden för kommunförsöket gäller en ändring av 9 kap. 9 § 3 mom. i lagen om offentlig Arbetskrafts- och företagsservice där det föreskrivs om behovsprövad kostnadsersättning till enskilda kunder för den som deltar i service som stödjer sysselsättning som avtalats i en sysselsättningsplan eller en plan som ersätter den. Den service som avses i bestämmelsen kan vara något annat än de tjänster som avses i lagen om offentlig Arbetskrafts- och företagsservice. I arbetslivs- och jämställdhetsutskottets betänkande (AjUB 16/2020 rd) med anledning av regeringens proposition om kommunförsöket för främjande av sysselsättningen (RP 87/2020) sägs det att med sysselsättningsfrämjande service avses sådana sysselsättningstjänster som ordnas av Arbets- och näringsbyrån och av kommunen inom dess allmänna verksamhetsområde och som enligt gällande tolkningspraxis kan vara förpliktande för kunden genom att man avtalar om dem i en plan. Det väsentliga är att servicen hänför sig till sysselsättning. I 12 kap. 6 § 2 mom. föreskrivs för närvarande om rätt för den som producerar offentlig Arbetskrafts- och företagsservice att få uppgifter. Rätten att få uppgifter gäller således inte en annan tjänsteproducent vars service är något annat än det som avses i lagen om offentlig Arbetskrafts- och företagsservice. En sådan tjänsteproducent behöver dock på samma sätt som en producent av offentlig Arbetskrafts- och företagsservice vissa uppgifter om enskilda kunder för att kunna ordna servicen för honom eller henne. Typiska uppgifter som är nödvändiga för tjänsteproducenten för att kunna ordna tjänsten är den enskilda kundens namn- och kontaktuppgifter.

Till paragrafens 3 mom. fogas enligt förslaget ett omnämnande om tjänstemän. Avsikten är att rätten att få uppgifter också ska gälla statstjänstemän. Enligt 32 § i statstjänstemannalagen (750/1994) gäller också i fråga om statstjänstemän en strikt återanställningsskyldighet. Med tjänsteinnehavare avses en kommunalt anställd (lagen om tjänsteinnehavare inom kommuner och välfärdsområden (304/2003), medan statsanställda benämns tjänstemän. Enligt den gällande formuleringen skulle tjänstemän inte ingå i den krets som har rätt att få uppgifter.

Paragrafens 4 mom., där det föreskrivs om utlämnande av uppgifter i maskinläsbar form eller med hjälp av en teknisk anslutning, föreslås bli slopat. I 22 § i informationshanteringslagen föreskrivs om utlämnande av uppgifter mellan myndigheter med hjälp av ett tekniskt gränssnitt, vilket innebär att 4 mom. blivit överflödigt.

13 kap. **Behandling av kunduppgifter**

1 §. *Användningsändamål.* I paragrafen föreslås bestämmelser som gäller användningsändamålen för uppgifter om kunder och tjänsteproducenter inom den offentliga Arbetskrafts- och företagsservicen. Det nuvarande sättet att utfärda bestämmelser utifrån kundinformationssystemen anses inte längre ändamålsenligt. Rättsligt relevant är vilka uppgifter som behandlas och för

vilket ändamål men inte medlen för behandlingen. Det föreslås att paragrafens rubrik ändras i enlighet med detta.

I paragrafens 1 mom. föreskrivs det om användningsändamålen, vilka motsvarar den gällande lagen. Användningsändamålen har i regeringens proposition RP 12/2020 rd bedömts med hänsyn till dataskyddsförordningen och de ändringar bedömningen föranledde trädde i kraft den 1 juli 2020. Av den anledningen har det inte ansetts nödvändigt att här bedöma användningsändamålen med hänsyn till den allmänna dataskyddsförordningen.

För tydlighetens skull delas paragrafens 1 mom. in i fyra punkter. De kunder som avses i det inledande stycket är i enlighet med 1 kap. 3 § 1 mom. 1 punkten enskilda (enskilda kunder), arbetsgivare och företag som ansöker om eller får service, stöd eller ersättningar enligt denna lag.

I 1 punkten görs en språklig precisering medan punkterna 2 och 3 motsvarar det som för närvarande föreskrivs i 1 mom. För tydlighetens skull tas i momentet in som en egen 4 punkt övervakning, utveckling, uppföljning, statistikföring, prognostisering och styrning i fråga om de uppgifter som avses i 1–3 punkten. Dessa användningsändamål kan anses ingå redan i de lagstadgade uppgifter som avses i 1–3 punkten, och statistikföring är dessutom ett tillåtet användningsändamål direkt med stöd av artiklarna 5.1 och 89.1 i den allmänna dataskyddsförordningen. För tydlighetens skull anses det dock nödvändigt att nämna dem separat, med hänsyn till den i artikel 5 i den allmänna dataskyddsförordningen nämnda ändamålsbundenhetsprincipen.

Den föreslagna regleringen i 4 punkten av uppgifter ingår också i annan lagstiftning. I lagen om närings-, trafik- och miljöcentralerna föreskrivs om NTM-centralerna och arbets- och näringsbyråerna. Arbets- och näringsbyråerna är myndigheter inom lokalförvaltningen som lyder under NTM-centralerna. Arbets- och näringsbyråerna ska arbeta för att trygga tillgången på arbetskraft och förbättra sysselsättningen, verkställa den offentliga arbetskraftsservicen, främja invandrades integration och tillhandahålla rådgivning i fråga om företagstjänster. NTM-centralerna ska bl.a. styra och övervaka arbets- och näringsbyråerna. NTM-centralerna och arbets- och näringsbyråerna har ett gemensamt riksomfattande kundservicecenter för arbets- och näringsförvaltningen. Bestämmelser om detta finns i statsrådets förordning om närings-, trafik- och miljöcentralerna (1373/2018). Arbets- och näringsförvaltningens kundservicecenter producerar tjänster inom arbets- och näringsministeriets förvaltningsområde för person- och företagskunder. TE-förvaltningens kundservicecenter ger information, rådgivning och vägledning om offentlig arbetskrafts- och företagsservice per telefon, e-post eller via andra elektroniska kanaler. Enligt statsrådets förordning om arbets- och näringsministeriet har ministeriet i uppdrag att planera och verkställa den offentliga arbetskrafts- och näringsservicen.

Enligt artikel 6.4 i den allmänna dataskyddsförordningen får personuppgifter behandlas för något annat ändamål än det för vilket de har samlats in, om behandlingen grundar sig på den registrerades samtycke eller medlemsstatens lagstiftning. Lagstiftningen ska i sådana fall utgöra en nödvändig och proportionell åtgärd för att säkerställa de syften som nämns i artikel 23.1 i den allmänna dataskyddsförordningen, såsom folkhälsa och social trygghet. Det är nödvändigt att använda de uppgifter som registrerats i helheten av kundinformationssystem på det sätt som avses i 4 punkten för övervakning, utveckling, uppföljning, statistikföring, prognostisering och styrning, för att de myndigheter som sköter nämnda uppgifter ska kunna sköta sina lagstadgade uppgifter och ordna de tjänster som avses i 1 mom. 1–3 punkten på ett högklassigt och resultatrikt sätt med beaktande av bl.a. de tillhandahållna tjänsternas effekt på en förbättrad sysselsättning.

Det föreslås att 2 mom. upphävs. För närvarande föreskrivs i momentet om de tre register som ingår i arbets- och näringsbyråns kundinformation, vilket inte längre är behövligt. I momentet föreskrivs det vidare att ett kundregister över sektorsövergripande samservice utgör ett delregister till registret över enskilda kunder och att lagen om offentlig arbetskrafts- och företagsservice i fråga om detta delregister ska tillämpas endast om något annat inte föreskrivs i lagen om sektorsövergripande samservice som främjar sysselsättningen. I lagförslag 2 i denna proposition föreslås det att i den sist nämnda lagen tas in behövliga bestämmelser om kundregistret för sektorsövergripande samservice och därför behövs inte längre bestämmelserna i 2 mom. om delregister och om tillämpning av bestämmelserna.

Paragrafens 3 och 4 mom. föreslås kvarstå oförändrade och bli nya 2 och 3 mom. eftersom nuvarande 2 mom. upphävs.

2 §. Uppgifter som behandlas. Bestämmelserna om uppgifter som behandlas överförs från nuvarande 3 § till 2 §. På samma sätt som i gällande 3 § 1–3 mom. ingår i föreslagna 2 § 1–3 mom. särskilda bestämmelser om uppgifter som gäller enskilda kunder, arbetsgivare eller företag och tjänsteproducenter. Till skillnad från den gällande lagen föreslås det att i momentens inledande stycken föreskrivs om vilka uppgifter som kan behandlas och i vilka register de kan införas. Paragrafens 1 mom. handlar om enskilda kunder och 2 mom. om arbetsgivare eller företag som ansöker om eller får offentlig arbetskrafts- och företagsservice, vilket hänvisar till lagens 1 kap. 3 § 1 punkten där definitionen av kund inte avser enskilda kunder. Paragrafens 3 mom. avser den som producerar offentlig arbetskrafts- och företagsservice.

När det gäller bestämmelserna om vilka uppgifter som kan behandlas föreslås endast smärre ändringar. Till paragrafens 1 mom. 3 punkten fogas ett omnämnande om andra uppgifter som används i arbetsförmedlingen. Med sådana uppgifter avses exempelvis fritt formulerade presentationer som en enskild kund gör av sig själv, eller någon annan med avseende på möjligheterna att bli sysselsatt och på jobbsökningen, relevant information som enskilda kunder har lämnat. Bestämmelsen i 1 mom. 4 punkten preciseras genom att det i bestämmelsen nämns uppgifter om genomförande av sysselsättningsplaner och andra planer. Med dessa uppgifter avses bland annat uppgifter om de jobbmöjligheter som arbetssökanden har sökt på det sätt som överenskommits eller förutsatts i planen.

Enligt 13 kap. 3 § 1 mom. 7 punkten i den gällande lagen kan sådana uppgifter om hälsotillståndet och arbets- och funktionsförmågan som har inverkan på personens sysselsättning och som är nödvändiga för att tillhandahålla personen service föras in i registret över enskilda kunder. I detaljmotiveringen till gällande 13 kap. 3 § 1 mom. 7 punkten (RP 12/2020 rd) konstateras att utgångspunkten är att de uppgifter om hälsotillstånd och arbetsförmåga som förs in i registret ska grunda sig på en bedömning av en yrkesutbildad person inom hälso- och sjukvården. Dessutom konstateras det i motiveringen att information om arbetsförmågan också kan grunda sig på exempelvis feedback från en producent av rehabiliteringstjänster. På grund av dessa motiveringar har det rått oklarhet om huruvida det är tillåtet att i kundinformationssystemet föra in och behandla en persons egen bedömning av hans eller hennes arbetsförmåga och hälsotillstånd. I motiveringen till den nämnda propositionen 12/2020 rd har inte nämnts det uppenbara faktum att också de uppgifter och bedömningar om hälsotillstånd och arbets- och funktionsförmåga som kunden själv har lämnat kan behandlas och föras in i kundinformationssystemet. Till exempel kartläggning av servicebehovet och utarbetande av en sysselsättningsplan är i praktiken omöjligt, om inte arbets- och näringsbyrån kan använda kundens egna bedömningar vid ordnandet av offentlig arbetskraftsservice. I praktiken har kundens egna bedömningar också hittills skrivits in i den sysselsättningsplan som gjorts upp med kunden, och ordalydelsen i den nuvarande 7 punkten anses inte hindra införande i register. På grund av oklarheter i tolkningen har det dock ansetts lämpligt att precisera punktens ordalydelse.

Den föreslagna 1 mom. 7 punkten motsvarar till övriga delar gällande lagstiftning, men preciseras så att det till punkten fogas ett omnämnande om bedömningar av hälsotillståndet och arbets- och funktionsförmågan som inverkar på personens sysselsättning och som är nödvändiga för att tillhandahålla tjänster. Uppgifter och bedömningar av en klients hälsotillstånd och arbets- och funktionsförmåga är nödvändiga för att man ska kunna erbjuda offentliga rekryterings- och kompetensutvecklingstjänster. Det kan exempelvis anses nödvändigt att hos arbetsförmedlingen göra anteckningar om begränsningar i en persons hälsotillstånd som innebär att han eller hon inte kan utföra vissa arbeten. Utöver de bedömningar som gjorts av yrkesutbildade personer inom hälso- och sjukvården kan också klientens egen bedömning av sin egen arbetsförmåga och förmåga att klara sig i arbetet vara nödvändig information för att kunden ska kunna hänvisas till service som bäst stödjer hans eller hennes sysselsättning. Det är vanligt att kunden i en arbetsintervju som arbets- och näringsmyndigheten ordnar berättar om eventuella hinder eller begränsningar för sysselsättningen. Eftersom det inte alltid finns tillgång till en bedömning av kundens hälsotillstånd eller arbets- och funktionsförmåga som utarbetats av en yrkesutbildad person inom hälso- och sjukvården, ska den information eller bedömning av kundens hälsotillstånd eller arbets- och funktionsförmåga som kunden själv lämnat kunna utnyttjas när man dryftar vilka tjänster som bäst främjar kundens sysselsättning. Kundens bedömning kan vara muntlig eller basera sig på en självutvärderingsmetod, såsom t.ex. Kykyviisari-metoden som utvecklats av Arbetshälsoinstitutet. I princip ska andra bedömningar av hälsotillståndet och arbetsförmågan än personens egna göras av en yrkesutbildad person inom hälso- och sjukvården.

I paragrafens 2 mom. 7 punkten och 3 mom. 6 punkten samt i 4 mom. föreskrivs för närvarande om uppgifter som gäller planering och genomförande av sådan offentlig arbetskrafts- och företagsservice (2 mom. 7 punkten) som behövs för planeringen, anordnandet och uppföljningen av den offentliga arbetskrafts- och företagsservicen men som inte är personuppgifter (4 mom.). De uppgifter som avses här är inte sekretessbelagda. Bestämmelserna kan närmast uppfattas som informativa. Paragrafens 2 mom. 7 punkten och 3 mom. 6 punkten föreslås bli ändrade så att de användningsändamål som definierar uppgifterna kompletteras med de användningsändamål som för närvarande ingår i 4 mom.

Det föreslås att 4 mom. upphävs. Såsom det har framförts ovan inkluderas den första meningen i 2 mom. 7 punkten och 3 mom. 6 punkten. I momentets andra mening föreskrivs för närvarande att registret också kan innehålla handlingar som inte registreras i kundinformationssystemet. I bestämmelsen hänvisas det både till handlingar i pappersform och till handlingar som förvaras i elektronisk form och separat från kundinformationssystemet (RP 12/2020 rd, s. 21). Behovet av bestämmelsen är inte längre detsamma eftersom det i lagen inte längre föreskrivs om lagring av uppgifter i kundinformationssystemets register utan om vilka uppgifter som får behandlas. Bestämmelsen behöver dock överföras i ändrad form så att den finns i anknytning till bestämmelsen om registrering av uppgifter. Frågan behandlas nedan i motiveringen till 5 §.

Liksom användningsändamålen har också frågan om de uppgifter som behandlas i regeringens proposition 12/2020 rd bedömts med tanke på den allmänna dataskyddsförordningen och ändringarna i fråga om dem trädde i kraft den 1 juni 2020. Av den anledningen bedöms de uppgifter som behandlas inte i denna proposition med avseende på den allmänna dataskyddsförordningen.

3 §. Arbets- och näringsförvaltningens riksomfattande informationssystemtjänster. Paragrafen är ny. I den föreskrivs det om UF-centrets uppgift att utveckla och förvalta en riksomfattande helhet av kundinformationssystem, en serviceplattform och ett informationslager.

4 §. Personuppgiftsansvariga. Paragrafen motsvarar nuvarande 2 § men i 1 mom. föreskrivs om personuppgiftsansvarighet för de uppgifter som avses i 2 § i stället för det nuvarande kundinformationssystemet och i 2 mom. hänvisas det till de informationssystemtjänster som avses i 3 § i stället för det nuvarande kundinformationssystemet.

5 §. Registrering, radering och arkivering av uppgifter. Paragrafen motsvarar till sitt innehåll i huvudsak gällande 4 §. I 1 mom. föreslås ändringar som beror på att det nuvarande kundinformationssystemet ersätts med nya informationssystemtjänster. Dessutom överförs till momentet bestämmelsen i den sista meningen i nuvarande 3 § 4 mom. En del av svaren på begäran om utredning i anslutning till utkomstskyddet för arbetslösa ska sändas som pappersdokument som förs in i ärendehanteringssystemet men inte nödvändigtvis i kundinformationssystemet.

I 2 mom. görs en ändring som motsvarar föreslagna 2 §. Det hänvisas inte längre till personkundsregistret utan till de uppgifter som avses i 2 § 1 mom. Paragrafens 3 och 4 mom. kvarstår oförändrade.

6 §. Användarrättigheter. Paragrafen motsvarar nuvarande 4 a § men i 1 mom. görs det ändringar som föranleds av att det nuvarande kundinformationssystemet ersätts med nya informationssystemtjänster. I 3 mom. hänvisas det till de uppgifter som avses i den föreslagna 2 § i stället för till de uppgifter som registrerats i kundinformationssystemet.

7 §. Beviljande av användarrättigheter. Paragrafen motsvarar till sitt innehåll i huvudsak gällande 5 §. I 1 mom. föreslås det ändringar som beror på att det nuvarande kundinformationssystemet ersätts med nya informationssystemtjänster. I 1 mom. stryks dessutom en bestämmelse som inneburit att beviljande av åtkomsträttigheter under vissa förutsättningar ger rätt att behandla sekretessbelagda uppgifter. Bestämmelsens förhållande till rätten att få uppgifter, de användningsändamål som avses i den föreslagna 1 § och de förutsättningar för beviljande av användarrättigheterna som anges i 6 § är oklar. Beviljandet av användarrättigheter kan inte åsidosätta lagstiftningen om sekretess utan användarrättigheten är en teknisk skyddsåtgärd genom vilket det säkerställs att endast de som har i lag föreskriven rätt att få uppgifter får tillgång till sekretessbelagd information. Med andra ord kan användarrättigheter inte beviljas om inte personen utför sådana arbetsuppgifter där han eller hon enligt lag har rätt att få uppgifter.

I det sista momentet i 6 § föreskrivs redan om begränsning av användarrättigheten till nödvändiga uppgifter och för sådana ändamål som avses i 1 §. I 12 kap. 6 § föreskrivs om rätten att få uppgifter för arbetsuppgifter som avses i denna lag och för andra uppgifter som avses på annat ställe i lag. Bestämmelsen behövs alltså inte och därför bör den strykas.

I 3 mom. föreslås en teknisk ändring för att skapa en förteckning som gör bestämmelsen lättare att läsa. Samtidigt ersätts begreppet kundinformationssystem med begreppet nya informationssystemtjänster. Dessutom föreslås det att till momentet fogas en bestämmelse om möjligheten att bevilja också personer som är anställda hos en producent av offentlig arbetskrafts- och företagsservice användarrättigheter. De nya kundinformationssystem som ingår i den riksomfattande helheten av kundinformationssystem gör det möjligt att begränsa användarrättigheterna till ett mycket snävt område, vilket innebär att det inte finns något hinder för att bevilja även tjänsteproducenter användarrättigheter. Också en sådan användarrättighet ska definieras så att den motsvarar tjänsteproducenters rätt att enligt 12 kap. 6 § få användarrättigheter. I paragrafens 2 mom. föreslås inga ändringar.

8 §. Ändring och upphävande av användarrättigheter. Paragrafen motsvarar gällande 5 a § men hänvisningarna till paragrafen i dess 1, 2 och 4 mom. ändras så att de motsvarar den föreslagna

inledningen i paragrafen och i 2 mom. ersätts formuleringen ”de uppgifter som registrerats i kundinformationssystemet” med en hänvisning till de uppgifter som avses i 2 §.

9 §. Samtycke till utlämnande av uppgifter till arbetsgivare. Paragrafen motsvarar nuvarande 6 §. Endast omnämmandet av personkundsregistret i 1 mom. ersätts med registret över enskilda kunder.

10 §. Särskilda bestämmelser om utlämnande av uppgifter. Det föreslås att 1 mom., som innehåller en hänvisning till offentlighetslagen, stryks eftersom paragrafens innehåll betraktas som enbart informativt. Det är självklart att offentlighetslagen tillämpas på de uppgifter som avses i denna lag. I det moment som blir 1 mom. och i det moment som blir 2 mom. ändras omnämningarna av arbets- och näringsbyråns kundinformationssystem till hänvisningar till de uppgifter som avses i 2 §. Paragrafens rubrik ändras så att den motsvarar det föreslagna innehållet.

13 a kap. Serviceplattform

I det föreslagna 13 a kap. föreskrivs om en ny serviceplattform som hör till arbets- och näringsförvaltningens riksomfattande informationssystemtjänster (Jobbmarknad). 1 kap. 2 § i lagen om offentlig arbetskrafts- och företagsservice främjas genom den offentliga arbetskrafts- och företagsservicens arbetsmarknadens funktion genom att tillgången på kunnig arbetskraft tryggas och de som söker arbete erbjuds möjligheter att få arbete och dessutom främjas uppkomsten av ny företagsverksamhet och utvecklas företagens verksamhetsförutsättningar och arbetslivets kvalitet. Den nya serviceplattformen ska utnyttjas i synnerhet inom arbetsförmedlingen. Den bidrar till att förbättra den offentliga arbetskrafts- och företagsservicens syfte, dvs. att främja tillgången på kunnig arbetskraft och vara en ny kanal genom vilken arbetssökande erbjuds arbetsmöjligheter.

Den som söker arbete kan på serviceplattformen skapa en presentation som stöder hans eller hennes möjlighet att få jobb (jobbsökarprofil). I föreslagna 13 a kap. 2 § föreskrivs det om jobbsökarprofiler och i 4 § om informationslager. Detta ligger också i linje med den skyldighet som det allmänna enligt 18 § 2 mom. i grundlagen har att främja sysselsättningen och verka för att alla tillförsäkras rätt till arbete. De uppgifter som lagrats i informationsresursen ska användas för att främja sysselsättningen och arbetsmarknadens funktion samt för statistikföring. Bestämmelserna om serviceplattformen och jobbsökarprofiler uppfyller i fråga om allmänt intresse kravet i artikel 6.3 i den allmänna dataskyddsförordningen. Den behandling av personuppgifter som avses i det föreslagna 13 a kap. är ändamålsenlig för att främja tillgången på kunnig arbetskraft och erbjuda arbetsmöjligheter för dem som söker arbete. Behandlingen av de personuppgifter som ingår i jobbsökarprofilerna har i fråga om både registreringen av uppgifter och tillgången till uppgifter begränsats till att gälla främjande och statistikföring av sysselsättningen och arbetsmarknadens funktion. Behandlingen av personuppgifter är således i enlighet med proportionalitetsprincipen begränsad till serviceplattformens syfte och det legitima syfte som eftersträvas med den. Grunden för behandlingen av de personuppgifter som avses i kapitlet är artikel 6.1 c i den allmänna dataskyddsförordningen. Till den del det är fråga om sådan kopiering av uppgifter i jobbsökarprofilen enligt 4 § 3 mom. till myndighetens datalager, grundar sig behandlingen på artikel 6.1 a i den allmänna dataskyddsförordningen.

1 §. Syfte. I 1 § 1 mom. i det nya kapitlet hänvisas det till den serviceplattform som enligt 13 kap. 3 § hör till arbets- och näringsförvaltningens riksomfattande informationssystemtjänster. Serviceplattformen är i första hand ett sätt att erbjuda sådana offentliga arbetskrafts- och företagstjänster som avses i lagen om offentlig arbetskrafts- och företagsservice. Som offentlig arbetskrafts- och företagsservice erbjuds arbetsförmedlingstjänster, informations- och rådgiv-

ningstjänster, tjänster för kompetensutveckling samt tjänster för att starta och utveckla företagsverksamhet. Till den offentliga arbetskrafts- och företagsservice hör också sakkunnigbedömningar som gäller enskilda kunders serviceprocess samt stöd och ersättningar enligt denna lag.

I 1 kap. 4 § i lagen om offentlig arbetskrafts- och företagsservice föreskrivs det om tillhandahållande av offentlig arbetskrafts- och företagsservice. Enligt paragrafen baserar sig tillhandahållandet av offentlig arbetskrafts- och företagsservice på näringslivets och arbetsmarknadens behov och bygger på prognostisering av förändringar. Tillhandahållandet av tjänster baserar sig på kundens servicebehov. Offentlig arbetskrafts- och företagsservice ska tillhandahållas i form av service som kunderna på egen hand kan använda och i form av personlig service. Kunden anlitar service och håller kontakt med den myndighet som tillhandahåller offentlig arbetskrafts- och företagsservice utifrån det uppskattade servicebehovet. I paragrafen föreskrivs det vidare att om kundens servicebehov kräver annan service än offentlig arbetskrafts- och företagsservice eller om serviceansvaret ligger på en annan myndighet eller aktör, ska arbets- och näringsbyrå, arbets- och näringsförvaltningens kundservicecenter eller närings-, trafik- och miljöcentralen informera kunden om andra servicemöjligheter och vid behov i samarbete med andra myndigheter eller tjänsteleverantörer hänvisa kunden till service som ordnas av dessa.

I det föreslagna 1 § 1 mom. konstateras det att serviceplattformen omfattar elektroniska tjänster för kunder och för arbets- och näringsmyndigheter. Med kund avses enligt 1 kap. 3 § 1 punkten i lagen om offentlig arbetskrafts- och företagsservice en enskild person (enskild kund), en arbetsgivare eller ett företag som ansöker om eller får service, stöd eller ersättningar enligt denna lag. Begreppet kund är alltså omfattande.

I momentet konstateras också att tanken med plattformen som en tjänst som samlar offentliga tjänster och som främjar arbetsmarknadens funktion samt andra arbetslivs- och utbildningstjänster. Med en sammanställning av andra myndigheters tjänster på plattformen avses att det ska finnas information om andra myndigheters tjänster och länkar till dessa. På så sätt uppfylls skyldigheten enligt 1 kap. 4 § att informera kunden om andra servicemöjligheter. Avsikten är dessutom att plattformen ska förbättra kundens möjligheter att hitta den service som står till buds och som främjar sysselsättningen och kompetensutvecklingen, oberoende av vem som tillhandahåller den. Avsikten är att serviceplattformen ska utvecklas så att man i framtiden också kan samla arbetslivs- och utbildningstjänster som tillhandahålls av andra än myndigheter, när tillhandahållandet kan anses främja arbetsmarknadens funktion t.ex. genom att stödja kundernas möjligheter att utveckla sin kompetens. Tillhandahållare av andra arbetslivs- och utbildningstjänster som eventuellt samlas på serviceplattformen i ett senare skede kan vara t.ex. läroanstalter, allmännyttiga föreningar och privata serviceproducenter. Det är ändamålsenligt att samla arbetslivs- och utbildningstjänster som tillhandahålls av andra än myndigheter på serviceplattformen för att kunder som söker sig till offentlig arbetskrafts- och företagsservice ska kunna erbjudas heltäckande information också om tjänster som tillhandahålls av andra än myndigheter till stöd för jobbsökning och karriärplanering samt för att utveckla sin kompetens. En förutsättning för att tjänster som tillhandahålls av andra än myndigheter ska kunna samlas på serviceplattformen är att det utreds om det vid tillhandahållande av en serviceplattform för andra än myndigheter är fråga om statligt stöd till tjänsteproducenterna, för att man närmare ska kunna bedöma under vilka förutsättningar andra än myndigheter kan erbjuda sina tjänster på Jobbmarknad. För att man ska kunna fortsätta utveckla Jobbmarknad också i fråga om andra funktioner än de som myndigheterna tillhandahåller i anslutning till arbetslivs- och utbildningstjänster, har det för klarhetens skull ansetts nödvändigt att redan i detta skede på lagnivå säkerställa att även andra än myndigheters tjänster kan samlas på serviceplattformen.

En annan viktig serviceform på plattformen, nämligen möjligheten att skapa och publicera en jobbsökarprofil som ett komplement till de andra myndighetstjänsterna, nämns i paragrafens 2 mom. Närmare bestämmelser om jobbsökarprofiler finns i det föreslagna kapitlet.

2 §. Skapande av en jobbsökarprofil och uppgifter om den. I paragrafens 1 mom. föreskrivs det om förutsättningarna för att skapa en jobbsökarprofil. En person kan skapa en jobbsökarprofil utan att registrera sig som arbetssökande. Skapandet av en jobbsökarprofil förutsätter alltså inte att personen är registrerad som arbetssökande eller att han eller hon är arbetslös. Det är frivilligt att skapa en profil. Skapandet av en jobbsökarprofil förutsätter inloggning på serviceplattformen, vilket i sin tur förutsätter stark autentisering och godkännande av användningsvillkoren. Autentisering behövs för att man ska kunna försäkra sig om att en profil har skapats av personen själv. Det är alltså fråga om en skyddsåtgärd.

I paragrafens 2 mom. föreslås det bestämmelser om innehållet i jobbsökarprofilerna. En jobbsökarprofil består av de uppgifter om kompetens, önskemål i fråga om arbete samt arbets- och utbildningserfarenhet som personen själv vill lägga till sin jobbsökarprofil. I kategorin övrig kompetens kan som exempel ingå språkkunskaper samt förvärvade tillstånd eller kompetenser såsom hygienpass eller arbetarskyddskort. Önskemål i fråga om arbetet kan innehålla uppgifter om de branscher där personen söker arbete, vilket geografiska område som önskas, den tidpunkt från och med vilken den arbetssökande står till förfogande samt uppgifter om en sökande önskar hel- eller deltidsanställning eller en permanent anställning eller en anställning för viss tid. Den som så önskar kan inkludera en fritt formulerad presentation av sig själv i sin profil samt länkar till tjänster utanför serviceplattformen. Uppgifterna ska emellertid överensstämma med lag och god sed och de får inte innehålla uppgifter som är sekretessbelagda enligt lag. Plattformens förvaltare, dvs. UF-centret, ska se till att den som skapar en profil uppmärksamgörs på de begränsningar som gäller för de uppgifter som ingår i en presentation inklusive länkar samt på möjligheten att identiteten avslöjas i samband med att man erbjuder länkar till sin profil.

Uppgifterna i en jobbsökarprofil betraktas inte som sådana uppgifter om arbetsförvaltningens enskilda kunder som avses i 24 § 1 mom. 25 punkten i offentlighetslagen. Vem som helst kan skapa en jobbsökarprofil och av profilen framgår inte om personen är registrerad som arbetssökande eller arbetslös.

I 1 kap. 3 § 1 punkten i lagen om offentlig arbetskrafts- och företagsservice definieras en kund som en enskild kund som söker eller får service, stöd eller ersättningar enligt den lagen. Den som skapar en jobbsökarprofil kunde betraktas som en enskild kund enligt denna definition, eftersom möjligheten att publicera en jobbsökarprofil på grund av de ändringar som föreslås i propositionen kan betraktas som en form av service enligt lagen om offentlig arbetskrafts- och företagsservice. En sådan enskild kund inom arbetsförvaltningen som avses i 24 § 1 mom. 25 punkten i offentlighetslagen är dock ett självständigt begrepp. Definitionsbestämmelsen i lagen om offentlig arbetskrafts- och företagsservice kan inte direkt användas för att definiera begreppet i offentlighetslagen. Med beaktande av att sekretess är ett undantag från offentlighetsprincipen enligt grundlagen och att uppgifter om den som skapar en jobbsökarprofil inte har något motsvarande sekretessintresse som uppgifterna om en person som får annan offentlig arbetskrafts- och företagsservice, ska uppgifterna i jobbsökarprofilen i princip betraktas som offentliga personuppgifter.

I 3 mom. föreskrivs om en persons möjlighet att när som helst redigera eller radera uppgifter i sin jobbsökarprofil eller radera den jobbsökarprofil som han eller hon har skapat. Att skapa en profil innebär ännu inte att andra som använder plattformen kan läsa den utan detta skulle förutsätta att profilen publiceras separat. Men också utan att publicera profilen kan personen utnyttja plattformens matchningsfunktion och se de arbetstillfällen och myndighetstjänster som

publicerats på plattformen utifrån personens profil, i den ordning som lämpar sig för honom eller henne.

3 §. Publicering av en jobbsökarprofil och sökning av profiler. I 1 mom. föreskrivs det om publicering av en jobbsökarprofil. Det är frivilligt för en person att publicera profilen och han eller hon kan bestämma till vilken del och under vilken tid profilen ska vara publicerad. Ett slutdatum ska fastställas för publiceringen. Den som skapar en profil kan när som helst återkalla publiceringen. Utgångspunkten är att jobbsökarprofilerna publiceras anonymt. De länkar till externa tjänster som fogats till profilen och de uppgifter som personen uppger om sig själv i den fritt formulerade presentationen kan dock leda till att en arbetsgivare kan få reda på vem det är som skapat profilen. Därför föreslås det i 2 § att den som skapar profilen ska informeras om de begränsningar som gäller för de uppgifter som ingår i dessa och om konsekvenserna för skyddet av hans eller hennes personuppgifter.

I paragrafens 2 mom. föreskrivs det om konsekvenserna av publiceringen. Efter publiceringen kan arbetsgivare som loggat in på plattformen via matchningsfunktionen se den publicerade jobbsökarprofilen. Matchningsfunktionen kan göra jobbsökarprofilen synlig på ett sätt som visar att den som skapat den lämpar sig för det arbetstillfälle som arbetsgivaren har anmält. Inloggning på plattformen förutsätter också stark autentisering av arbetsgivaren och godkännande av användningsvillkoren för plattformen. På så sätt kan man säkerställa att den som offentliggör en platsanmälan på plattformen har rätt att företräda företaget i fråga och att missbruk i samband med användning av plattformen vid behov kan utredas i efterhand.

I 3 mom. föreskrivs det att jobbsökarprofiler endast kan sökas med enskilda sökningar. Med enskild sökning avses att det inte med ett enda sökvillkor går att få fram all information eller en betydande mängd information. Förslaget gällande enskild sökning baserar sig på grundlagsutskottets utlåtandepraxis. Enligt 3 mom. ska som sökkriterium anges åtminstone yrkesbeteckning, kunnande eller arbetsområde. På detta sätt säkerställs det att det genom ett antal separata sökningar inte är möjligt att visa alla jobbsökarprofiler eller ens största delen av dem. Kravet på att yrkesbeteckning, kunnande eller arbetsområdet ska användas som sökvillkor möjliggör dock ett tillräckligt omfattande sökresultat, så att användningen av funktionen på ett ändamålsenligt sätt betjänar också arbetsgivarnas behov. Att använda ett arbetsområde som grund för en sökning gör det möjligt att hitta lämpliga arbetstagare också när det för en ledig uppgift inte krävs tidigare erfarenhet av ett visst yrke eller noggrant definierat kunnande, utan arbetet till sin natur är sådant att arbetsgivaren kan erbjuda behövlig introduktion. När arbetsområde används som sökkriterium skrivs sökresultaten ut för de profiler där den arbetssökande meddelar att hen är beredd att arbeta inom det område som används som sökkriterium. Sökresultaten baserar sig alltså också till denna del på det prefererade geografiska område som den som upprättat profilen själv har meddelat och inte t.ex. på personens boplatssort. Sökningen kan preciseras och sökresultaten avgränsas med hjälp av andra sökkriterier såsom utbildningsnivå, språkkunskaper och information om körkort.

4 §. Informationslager för jobbsökarprofiler. I paragrafen föreslås det bestämmelser om användningsändamålet för uppgifterna i jobbsökarprofilerna, om radering av uppgifterna, om möjlighet att kopiera uppgifterna i jobbsökarprofiler till myndighetstjänster samt om personuppgiftsansvar för jobbsökarprofiler. Enligt 1 mom. används jobbsökarprofilerna för att främja sysselsättningen och arbetsmarknadsverksamheten och för statistikföring. Syftet med och grunden för användningen av uppgifterna i jobbsökarprofilen kan härledas ur det allmännas skyldighet enligt 18 § 2 mom. i grundlagen att främja sysselsättningen och sträva efter att tillförsäkra var och en rätt till arbete. De bestämmelser i lagen om offentlig arbetskrafts- och företagsservice som gäller UF-centrets skyldighet att utveckla och förvalta en serviceplattform på vilken jobb-

sökarprofiler kan skapas och publiceras kan anses uppfylla den skyldighet som anges i grundlagen. Det är alltså fråga om ett sådant användningsändamål som avses i artikel 6.1 c i den allmänna dataskyddsförordningen. Uppgifterna i jobbsökarprofilerna ska också användas för statistikföring, vilket har konstaterats vara förenligt med det ursprungliga användningsändamålet i artikel 5.1 b i den allmänna dataskyddsförordningen.

I paragrafens 2 mom. föreskrivs det om registrering av uppgifter i ett informationslager och om radering av uppgifter ur informationslagret, antingen när personen avlägsnar sin profil eller senast när det gått ett år sedan personen senast loggade in på serviceplattformen. Genom bestämmelsen preciseras den princip om begränsning av lagring som anges i artikel 5.1 e i den allmänna dataskyddsförordningen i fråga om den behandlingsgrund som avses i artikel 6.1 c, inom ramen för de nationella handlingsutrymmet.

I 3 mom. föreskrivs det om en persons möjligheter att, om han eller hon så önskar, kopiera uppgifter i sin jobbsökarprofil för att användas i myndighetstjänster. Om en person registreras som arbetssökande på det sätt som avses i 2 kap. 1 § i lagen om offentlig arbetskrafts- och företagsservice blir han eller hon en arbetssökande som avses i den lagen och om vars serviceprocess det föreskrivs i 2 kap. i den lagen. Arbets- och näringsbyråns grund för att behandla arbetssökandens uppgifter är de skyldigheter som i lagen om offentlig arbetskrafts- och företagsservice föreskrivs för byråerna. I 12 kap. 6 § 1 mom. i lagen om offentlig arbetskrafts- och företagsservice finns det bestämmelser om arbets- och näringsbyråernas rätt att få uppgifter, med stöd av vilka de kan få de uppgifter som de behöver. Syftet med den föreslagna bestämmelsen är att möjliggöra en smidig övergång till service för arbetssökande så att personen inte på nytt behöver ange de uppgifter som redan ingår i jobbsökarprofilen. Personen ska dock fortfarande ha möjlighet att separat anmäla de uppgifter som arbets- och näringsbyrån behöver när han eller hon anmäler sig som arbetssökande, och kopiering av uppgifterna från jobbsökarprofilen är således inte det enda alternativet att anmäla uppgifterna till myndigheten. Kopierbara uppgifter begränsas till vad som enligt det föreslagna 13 kap. 2 § 1 mom. kan behandlas i fråga om enskilda kunder. Kopiering av uppgifterna förutsätter personens samtycke. Till den del det är fråga om kopiering av personuppgifter ur serviceplattformens informationsresurs till den i 13 a kap. 3 § avsedda informationsresursen, är grunden för behandling av personuppgifter det samtycke som avses i artikel 6.1 a i den allmänna dataskyddsförordningen. Också de förutsättningar för samtycke som anges i artikel 7 i den allmänna dataskyddsförordningen ska tillämpas. Den personuppgiftsansvarige ska enligt artikel 7 i den allmänna dataskyddsförordningen kunna påvisa att den registrerade gett sitt samtycke till behandling av personuppgifterna. Dessutom har den registrerade rätt att när som helst återkalla sitt samtycke och återkallandet ska vara lika lätt som att ge samtycket. Enligt artikel 7.3 i den allmänna dataskyddsförordningen ska återkallandet av ett samtycke inte påverka lagligheten av behandling som grundar sig på samtycke, innan detta återkallas. Innan samtycke lämnas ska den registrerade informeras om detta. Bestämmelsen om samtycke i dataskyddsförordningen är tvingande och i detta moment föreskrivs inga undantag från den. Eftersom de uppgifter som ska kopieras från informationsresursen för jobbsökarprofiler till myndighetens informationsresurs begränsas till de uppgifter som myndigheten med stöd av det föreslagna 13 kap. 2 § 1 mom. har grund att behandla, baserar sig endast kopieringen av uppgifterna på den registrerades samtycke, varvid behandlingsgrunden endast i fråga om kopiering utgörs av artikel 6.1 a i den allmänna dataskyddsförordningen. I fråga om behandlingen av uppgifter som lagrats i den nationella informationsresursen grundar sig behandlingen av personuppgifter på artikel 6.1 c i den allmänna dataskyddsförordningen, oberoende av om uppgifterna kopierats från informationsresursen för jobbsökarprofiler eller från den nationella informationsresursen. Bestämmelsen om samtycke i dataskyddsförordningen är tvingande och i detta moment föreskrivs inga undantag från den. I paragrafens 3 mom. föreslås det också en informativ hänvisning till 13 kap. 5 §, där det föreskrivs om radering och arkivering av uppgifter som avses i 13 kap. 2 mom.

I 4 mom. föreskrivs det att UF-centret i fråga om informationslagret för jobbsökarprofiler är en sådan personuppgiftsansvarig som avses i den allmänna dataskyddsförordningen. Det är möjligt att med stöd av artikel 4.7 i dataskyddsförordningen föreskriva om den personuppgiftsansvariga, emedan ändamålen och metoderna för behandling av personuppgifter definieras i lag.

5 §. Övervakning av användning av serviceplattformen. I 1 mom. föreskrivs det om UF-centrets uppgift att utarbeta användningsvillkoren för serviceplattformen, övervaka användningen av plattformen samt övervaka att det innehåll som publiceras på plattformen överensstämmer med lag, användningsvillkor och god sed. I 2 mom. föreskrivs det om de påföljder som UF-centret kan ålägga den som använder serviceplattformen. Påföljderna ska i praktiken påföras genom förvaltningsbeslut som är förenade med rätten att söka ändring. Vid det förfarande som ska iakttas vid övervakningen ska förvaltningslagens bestämmelser bland annat om hörande av den som är delaktig i ärendet iakttas.

Det primära sättet att ingripa i olämplig användning av plattformen är att uppmana den som använder plattformen att inom utsatt tid radera sådant innehåll som strider mot lag, användningsvillkor eller god sed från det innehåll som användaren har publicerat. Om användaren inte iakttar uppmaningen inom utsatt tid, kan UF-centret radera innehållet i fråga. Om det innehåll som användaren publicerar på plattformen upprepade gånger strider mot lag, användningsvillkor eller god sed kan UF-centret hindra användare från att för viss tid använda plattformen.

I 3 kap. 3 § i lagen om offentlig arbetskrafts- och företagsservice finns bestämmelser om att ta bort en platsanmälan. I det föreslagna 3 mom. föreskrivs att denna bestämmelse också ska tillämpas på platsanmälningar som publicerats på serviceplattformen. För tydlighetens skull konstateras i momentet också UF-centrets behörighet att radera platsannonser från serviceplattformen, eftersom enligt lagens 3 kap. 3 § kan en platsanmälan tas bort av arbets- och näringsmyndigheten, varmed enligt 1 kap. 3 § 1 mom. 4 punkten avses arbets- och näringsbyrån samt arbets- och näringsförvaltningens kundservicecenter. Eftersom UF-centret upprätthåller serviceplattformen, är det lämpligt att också centret vid behov kan radera en platsanmälan som publicerats på serviceplattformen.

14 kap. **Sökande av ändring**

2 §. Sökande av ändring i ett beslut om kostnadsersättning. Den felaktiga hänvisningen i paragrafens 1 mom. till 9 kap. 1 § 3 punkten ändras till en hänvisning till 3 mom. i den paragrafen. Bestämmelser om kostnadsersättning enligt prövning finns i 9 kap. 1 § 3 mom., inte i 1 § 3 punkten.

8.2 Lagen om ändring av 14 och 18 § i lagen om ett kommunförsök som gäller främjande av sysselsättningen

14 §. Behandling av kunduppgifter. Paragrafen föreslås bli ändrad så att det föreskrivs om grunderna för behandlingen av kunduppgifter i kommunförsöket. I 1 mom. föreskrivs om tillämpningen av bestämmelserna i 13 kap. i lagen om offentlig arbetskrafts- och företagsservice på behandling av kunduppgifter vid ordnande och produktion av uppgifter som avses i lagen om kommunförsök, om inte något annat föreskrivs i den lagen. Bestämmelsen innehåller de hänvisningar som för närvarande finns i 14 § 4 mom. och 18 § 2 mom. Med anledning av bestämmelsen ska bland annat 13 kap. 2 § i lagen om offentlig arbetskrafts- och företagsservice om de uppgifter som ska behandlas tillämpas också på kommunförsök.

I paragrafens 2 mom. föreskrivs det också om det användningsändamål för kunduppgifter som kompletterar 13 kap. 1 § i lagen om offentlig arbetskrafts- och företagsservice. Det föreslås att

bestämmelsen tas in i lagen för tydlighetens skull. Kunduppgifter kan behandlas då det gäller ordnande av produktion av tjänster och uppgifter som avses i denna lag samt tillsyn vid utveckling, uppföljning, statistikföring, prognostisering och styrning i fråga om uppgifter som avses i denna lag.

I 3 mom. föreskrivs det om försökskommunens roll som sådan personuppgiftsansvarig som avses i den allmänna dataskyddsförordningen i fråga om uppgifter om kunder som hör till de kundgrupper som avses i denna lag. I 13 kap. 4 § 1 mom. i lagen om offentlig arbetskrafts- och företagsservice föreskrivs det att arbets- och näringsbyråerna tillsammans med UF-centret är gemensamt personuppgiftsansvariga för de uppgifter som avses i kapitlets 2 §. Detta förslag till personuppgiftsansvar i kommunerna är således ett undantag från ansvarsfördelningen enligt lagen om offentlig arbetskrafts- och företagsservice till den del de uppgifter som avses i 2 § gäller kunder i försökskommunerna.

I artikel 26 i den allmänna dataskyddsförordningen föreskrivs det att om två eller flera personuppgiftsansvariga gemensamt fastställer ändamålen med och medlen för behandlingen, ska de vara gemensamt personuppgiftsansvariga. De gemensamt personuppgiftsansvarigas ansvarsområden kan fastställas genom ett ömsesidigt arrangemang mellan de gemensamt personuppgiftsansvariga eller helt eller delvis i en medlemsstats lagstiftning. Arrangemangen ska på lämpligt sätt återspegla de gemensamt personuppgiftsansvarigas respektive roller och förhållanden gentemot registrerade. Den registrerade kan utöva de rättigheter som avses i den allmänna dataskyddsförordningen i förhållande till varje personuppgiftsansvarig och mot varje personuppgiftsansvarig, oberoende av dessas ansvarsfördelning.

Ansvarsområdena för UF-centret och försökskommunerna, som är gemensamt personuppgiftsansvariga, fastställs i lagstiftningen. UF-centret ansvarar för den personuppgiftsansvarigas uppgifter enligt den allmänna dataskyddsförordningen och uppgifterna ska nämnas i 13 kap. 4 § 2 mom. i lagen om offentlig arbetskrafts- och företagsservice. Kommunerna inom försöksområdet ansvarar för sina kunders del enligt det föreslagna 3 mom. för andra än de i 13 kap. 4 § 2 mom. avsedda personuppgiftsansvarigas uppgifter. De personuppgiftsansvarigas ansvarsfördelning mellan UF-centret och kommunerna inom försöksområdet motsvarar således i huvudsak ansvarsfördelningen mellan UF-centret och arbets- och näringsbyråerna. Den personuppgiftsansvariges uppgifter enligt den allmänna dataskyddsförordningen som kommunerna i försöksområdet ansvarar för innefattar t.ex. skyldigheten enligt artikel 28.1 att använda endast sådana personuppgiftsbiträden som vidtar tillräckliga skyddsåtgärder för att genomföra lämpliga tekniska och organisatoriska åtgärder, så att kraven i förordningen uppfylls. Även den personuppgiftsansvariges uppgifter i anslutning till tillgodoseendet av den registrerades rättigheter, med undantag av de uppgifter som hör till UF-centret, ska höra till kommunerna i försöksområdena. Bestämmelser om kunderna hos kommunerna i försöksområdet finns i 4 § i försökslagen. Ansvaret för den personuppgiftsansvariges uppgifter mellan kommunerna i försöksområdena bestäms utifrån den registrerade kundrelationen.

Eftersom arbets- och näringsbyråerna inom ramen för kommunförsöket ansvarar för vissa uppgifter, såsom att ge vissa arbetskraftspolitiska utlåtanden i fråga om kunderna i försökskommunerna, åläggs arbets- och näringsbyrån en omsorgsplikt i fråga om de uppgifter som behandlas i detta sammanhang. Även om försökskommunerna är personuppgiftsansvariga för kundernas uppgifter, ska arbets- och näringsbyråerna se till att de uppgifter om kunden som kommunen i försöksområdet har registrerat är exakta och vid behov uppdaterade, för till denna del behandlar arbets- och näringsbyråerna uppgifterna för kommunernas räkning på det sätt som föreskrivs i lag. Som det konstaterats ovan i punkt 3.2 ändrar definitionen av försökskommuner som personuppgiftsansvariga inte det faktum att grunden för behandling av arbetssökandes personuppgifter är de uppgifter som föreskrivs för kommunen i försökslagen. Kommunerna får inte utom

på grundval av sin lagstadgade uppgift och rätten att få uppgifter behandla personuppgifter som gäller de egna kunderna.

Enligt artikel 26.3 kan den registrerade utöva de rättigheter som avses i den allmänna dataskyddsförordningen i förhållande till varje personuppgiftsansvarig och mot varje personuppgiftsansvarig oberoende av dessas inbördes ansvarsfördelning. Med detta avses att den registrerade kan inleda ett ärende oberoende av till vilken personuppgiftsansvarig han eller hon riktar sin begäran. För att den registrerades rättigheter ska kunna tillgodoses förutsätts det att en begäran eller förfrågan från någon av de personuppgiftsansvariga vid behov förmedlas till den personuppgiftsansvarige, som enligt ansvarsfördelningen mellan de personuppgiftsansvariga ansvarar för ärendet. Om den registrerade t.ex. framställer ett yrkande till UF-centret om rättelse av sina uppgifter, kan verket i enlighet med förvaltningslagen (434/2003) överföra ärendet till den kommun inom försöksområdet där den registrerade är kund.

I 4 mom. föreskrivs på motsvarande sätt som i gällande 4 § 1 mom. om skyldigheten för försöksområdenas kommuner att när i den lagen avsedda uppgifter ordnas och produceras använda de informationssystem som staten tillhandahåller för behandling av kunduppgifter. Det föreslås att hänvisningen till lagen om offentlig arbetskrafts- och företagsservice ändras så att den motsvarar det som föreslås i lagförslaget. Såsom konstaterats ovan i punkt 3.2 eliminerar kommunernas status som personuppgiftsansvariga inte skyldigheten att använda de informationssystemstjänster som staten tillhandahåller.

Det föreslås att till 5 mom. överförs bestämmelsen i nuvarande 18 § 4 mom. om tillämpning av offentlighetslagens sekretessbestämmelser också på kunder i försökskommunerna.

18 §. Användarrättigheter för behandling av kunduppgifter. I 1 och 2 mom. föreskrivs på motsvarande sätt som i gällande 24 § 2 mom. beviljande av användarrättigheter. Till skillnad från de nuvarande bestämmelserna slopas den informativa hänvisningen till den allmänna lagstiftningen om behandling av personuppgifter, eftersom en sådan hänvisning redan finns i 13 kap. 1 § i lagen om offentlig arbetskrafts- och företagsservice som ska tillämpas med stöd av det föreslagna 14 § 1 mom. i denna lag. I motsats till det nuvarande 2 mom. har villkoren för beviljande av användarrättigheter framställts i listform för att förbättra läsbarheten och i bestämmelserna har gjorts vissa ändringar till följd av de ändringar som föreslås i lagförslag 1.

I paragrafens 3 mom. samlas de bestämmelser som för närvarande finns i 14 § 3 mom., 18 § 1 mom. andra meningen och 3 mom. Med stöd av det föreslagna 14 § 1 mom. ska bestämmelserna i 13 § i lagen om offentlig arbetskrafts- och näringservice om beviljande samt ändring och upphävande av användarrättigheter tillämpas.

8.3 Lagen om ändring av lagen om sektorsövergripande samservice som främjar sysselsättningen

9 §. Uppgifter om arbetslösa och uppgifternas användningsändamål. Det föreslås att paragrafen ändras så att det föreskrivs om användningsändamålet för uppgifter om arbetslösa personer och om de uppgifter som ska behandlas. Paragrafens rubrik ändras på motsvarande sätt. Användningsändamålet för de uppgifter som ska behandlas förblir oförändrat men det görs vissa språkliga ändringar i bestämmelserna. I stället för att genomföra sektorsövergripande samservice är användningsändamålet, så som det sägs i 1 mom., de uppgifter som i lagen föreskrivs för arbets- och näringsbyråerna, kommunerna och Folkpensionsanstalten. Det inledande stycket i 2 mom., som gäller innehållet i uppgifterna, ändras så att det i stället för uppgifter som ska föras in i registret talas om sådana uppgifter om arbetslösa som får behandlas. Samtidigt stryks omnämnandena av arbetslösa i de enskilda punkterna.

Det föreslås också motsvarande precisering i paragrafens 2 mom. 5 punkten som i 13 kap. 2 § 1 mom. 7 punkten i lagförslag 1. I den gällande 9 § 2 mom. 5 punkten föreskrivs på motsvarande sätt som i 13 kap. 3 § 1 mom. 7 punkten i lagen om offentlig arbetskrafts- och företagsservice om de uppgifter som ska föras in i registret över enskilda kunder, att i kundregistret för sektorsövergripande samservice kan föras in sådana uppgifter om den arbetslösas hälsotillstånd och arbets- och funktionsförmåga som har inverkan på hans eller hennes sysselsättning och som är nödvändiga för att tillhandahålla personen service. Enligt detaljmotiveringen till de regeringspropositioner som berör den gällande 5 punkten (RP 183/2014 rd och RP 12/2020 rd) är utgångspunkten den, att de uppgifter om hälsotillstånd och arbetsförmåga som antecknats i registret baserar sig på en bedömning som gjorts av en yrkesutbildad person inom hälso- och sjukvården. Dessutom konstateras det i motiveringen att uppgifter om arbetsförmågan också kan grunda sig t.ex. på respons från en producent av rehabiliteringstjänster. Motiveringen till 9 § 2 mom. 5 punkten i RP 183/2014 rd och RP 12/2020 rd motsvarar motiveringen till 13 kap. 3 § 1 mom. 7 punkten i lagen om offentlig arbetskrafts- och företagsservice i regeringens proposition 12/2020 rd. Vid tillämpningen av den nuvarande 5 punkten gäller således samma ovisshet som gällande tillämpningen av 13 kap. 3 § 1 mom. 7 punkten i lagen om offentlig arbetskrafts- och företagsservice, eftersom det i motiveringen till regeringens propositioner 183/2014 rd och 12/2020 rd inte har konstaterats att också uppgifter och bedömningar om kundens eget hälsotillstånd och arbets- och funktionsförmåga som denne själv har uppgett kan behandlas och registreras i kundinformationssystemet.

Den föreslagna 2 mom. 5 punkten motsvarar i övrigt gällande lagstiftning, men punkten föreslås bli kompletterad med ett omnämnande om bedömning av hälsotillståndet och arbets- och funktionsförmågan som har inverkan på personens sysselsättning och som är nödvändigt för att tillhandahålla honom eller henne service. Uppgifter om hälsotillståndet och arbets- och funktionsförmågan är nödvändiga för att bedöma behovet av sektorsövergripande samservice och för att tillhandahålla personen service. Till exempel med tanke på arbetsförmedlingen kan det vara nödvändigt att ange en begränsning i personens hälsotillstånd som hindrar denne att arbeta i vissa uppgifter. Utöver de bedömningar som gjorts av yrkesutbildade personer inom hälso- och sjukvården kan också kundens egen bedömning av den egna arbetsförmåga och förmågan att klara sig i arbetet vara nödvändig information för att han eller hon bäst ska kunna hänvisas till service som stöder sysselsättningen. Det är vanligt att kunden under den kartläggningsperiod som ingår i den sektorsövergripande samservicen berättar om eventuella hinder eller begränsningar för sysselsättningen. Eftersom det inte alltid finns tillgång till en bedömning av kundens hälsotillstånd eller arbets- och funktionsförmåga som utarbetats av en yrkesutbildad person inom hälso- och sjukvården, ska den information eller bedömning av kundens hälsotillstånd eller arbets- och funktionsförmåga som kunden själv lämnat kunna utnyttjas när man granskar vilka tjänster som bäst främjar hans eller hennes sysselsättning. Kundens bedömning kan vara muntlig eller basera sig på en självutvärderingsmetod, såsom t.ex. Kykyviisari-metoden som utvecklats av Arbetshälsoinstitutet. Utgångspunkten är att andra bedömningar av hälsotillståndet och arbetsförmågan än de som personen själv gör ska göras av en yrkesutbildad person inom hälso- och sjukvården.

Paragrafens 3 mom. innehåller en informativ hänvisning till tillämpningen av den allmänna dataskyddsförordningen och dataskyddslagen. Bestämmelsen om att föra registret flyttas från 1 mom. delvis ändrad till den föreslagna 9 a §, liksom också bestämmelsen om skyldigheten att registrera uppgiften i 3 mom. och bestämmelsen om användarrättigheter i 4 mom.

9 a §. Kundinformationsmaterial och kundinformationssystem för sektorsövergripande samservice. I denna paragraf samlas bestämmelserna ur nuvarande 9 § 1, 3 och 4 mom. i den gällande lagen om sektorsövergripande samservice som främjar sysselsättningen samt ur 13 kap. 4 § 3

mom. och 4 mom. samt 4 a § 1 mom. i lagen om offentlig arbetskrafts- och företagsservice, ändrade till behövliga delar.

I det föreslagna 1 mom. föreskrivs det om UF-centrets uppgift att utveckla och förvalta kundinformationsmaterial och kundinformationssystem i syfte att genomföra sektorsövergripande samservice. Jämfört med 9 § 1 mom. i den nuvarande lagen föreslås det att till momentet även fogas utveckling och förvaltning.

I den första meningen i 2 mom. föreskrivs på motsvarande sätt som i 9 § 3 mom. i den gällande lagen om skyldighet att föra in uppgifter och om begränsningen av inledandet av registreringen av uppgifter. Till bestämmelsen fogas en precisering om att skyldigheten att föra in uppgifter gäller sådana uppgifter som avses i 9 §.

I momentets andra mening föreskrivs om förvaringstiderna för uppgifter om arbetslösa och det föreslås att det är UF-centrets uppgift att radera uppgifter. Bestämmelsen motsvarar gällande 13 kap. 4 § 3 mom. i lagen om offentlig arbetskrafts- och företagsservice, som för närvarande tillämpas på kundregistret för sektorsövergripande samservice med stöd av 13 kap. 1 § 1 mom. i den nämnda lagen. Med stöd av bestämmelsen har UF-centret också för närvarande sört för att uppgifterna raderas efter att den föreskrivna förvaringstiden löpt ut också i fråga om kunduppgifterna inom den sektorsövergripande samservicen. Med tanke på kunduppgifternas integritet är det motiverat att raderingen även i fortsättningen sköts av endast en personuppgiftsansvarig. Eftersom TYPPI-registret inte revideras i detta sammanhang, är UF-centret tekniskt sett den enda instans som upprätthåller kundinformationssystemet och som i praktiken kan radera kunduppgifter. Det är viktigt att bestämmelsen tas in i lagen om sektorsövergripande samservice eftersom det i det förslag till ändring av 13 kap. 1 § i lagen om offentlig arbetskrafts- och företagsservice som ingår i lagförslag 1 föreslås slopande av delregisterregleringen och regleringssättet när bestämmelserna i lagen om offentlig arbetskrafts- och företagsservice tillämpas på kundregistret för sektorsövergripande samservice, om inte något annat föreskrivs i lagen om sektorsövergripande samservice.

I paragrafens 3 mom. föreslås det bli föreskrivet att den registrerade inte har en i artikel 18 i den allmänna dataskyddsförordningen avsedd rätt att begränsa behandlingen av uppgifter som avses i 9 §. Bestämmelsen motsvarar i huvudsak 13 kap. 4 § 2 mom. i lagen om offentlig arbetskrafts- och företagsservice, som numera med stöd av 13 kap. 1 § 1 mom. i lagen om offentlig arbetskrafts- och företagsservice tillämpas på kundregistret över sektorsövergripande samservice. Den föreslagna ändringen måste nödvändigt tas in i lagen om sektorsövergripande samservice som främjar sysselsättningen på grund av den ändring av det föreslagna regleringssättet som konstateras i motiveringen till 2 mom. och slopandet av delregisterregleringen.

Den första meningen i paragrafens 4 mom. motsvarar 13 kap. 4 a § 1 mom. i lagen om offentlig arbetskrafts- och företagsservice, som i övrigt inte längre ska tillämpas, vilket har konstaterats ovan. Momentets andra och tredje mening motsvarar andra och tredje meningen i det gällande 9 § 4 mom. i lagen om sektorsövergripande samservice. Däremot stryks den nuvarande sista meningen i 9 § 4 mom. Enligt den får en person som har beviljats användarrättigheter trots sekretessbestämmelserna söka och använda uppgifter i kundregistret, om det behövs för att ordna kundbetjäningen. Det föreslås att bestämmelsen stryks eftersom dess förhållande till rätten att få uppgifter är oklar. Beviljandet av användarrättigheter kan inte åsidosätta sekretesslagstiftningen. Med andra ord kan användarrättigheter inte beviljas om inte personen sköter sådana uppgifter där han eller hon enligt lag har rätt att få uppgifter. I 11 § i den gällande lagen föreskrivs om rätt att få sekretessbelagda uppgifter för sektorsövergripande samservice. Enligt paragrafens 2 mom. har, oberoende av den arbetslösas samtycke, arbets- och näringsbyrån, kom-

munen och Folkpensionsanstalten trots sekretessbestämmelserna och andra begränsningar i rätten att få information rätt att av varandra få och för att utföra uppgifter enligt denna lag använda de uppgifter om den arbetslösa som avses i 9 § 2 mom. och som är nödvändiga för att de för den arbetslösa ska kunna ordna sektorsövergripande samservice som främjar sysselsättningen.

9 b §. Personuppgiftsansvariga. I 1 mom. föreslås det bestämmelser om gemensamt personuppgiftsansvar mellan UF-centret och de arbets- och näringsbyråer som tillhandahåller sektorsövergripande samservice, kommunerna och Folkpensionsanstalten. För närvarande finns det inga bestämmelser om gemensamt personuppgiftsansvar i lagen om sektorsövergripande samservice, vilket innebär att nuvarande 13 kap. 2 § i lagen om offentlig arbetskrafts- och företagsservice ska tillämpas. Enligt den paragrafen är närings-, trafik- och miljöcentralernas samt arbets- och näringsbyråernas utvecklings- och förvaltningscenter och arbets- och näringsbyråerna gemensamt personuppgiftsansvariga. Som det konstaterats i punkt 3.6 producerar arbets- och näringsbyråerna, kommunerna och Folkpensionsanstalten uppgifter som behandlas inom den sektorsövergripande samservicen, vilket innebär att de har de bästa möjligheterna att svara för de uppgifter som den personuppgiftsansvariga har när det gäller uppgifternas integritet, aktualitet och korrekthet samt för de registrerades rättigheter i anslutning till de uppgifter som dessa myndigheter producerar. Det är möjligt att med stöd av artikel 4.7 i dataskyddsförordningen föreskriva om den personuppgiftsansvariga, eftersom ändamålen och metoderna för behandling av personuppgifter definieras i lag.

I paragrafens 2 mom. föreskrivs det om ansvarsfördelningen mellan de gemensamt personuppgiftsansvariga. Den föreslagna ansvarsfördelningen följer samma indelning som i den nuvarande 13 kap. 2 § i lagen om offentlig arbetskrafts- och företagsservice och i den föreslagna 13 kap. 4 § i lagförslag 1. UF-centret svarar för den personuppgiftsansvariges i den allmänna dataskyddsförordningen avsedda skyldigheter och uppgifter i anslutning till informationssäkerheten i kundinformationssystemet och datamaterialet, medan de aktörer som ansvarar servicen svarar för de övriga i den allmänna dataskyddsförordningen avsedda skyldigheterna för den personuppgiftsansvarige i fråga om de uppgifter som de har lagrat i kundinformationssystemet.

För att kunna använda TYPPI-registret krävs det inloggning och därför måste behövlig logginformation insamlas med stöd av 17 § i informationshanteringslagen. Enligt förslaget till 9 a § 3 mom. krävs det personlig användarrättighet för att logga in i registret. Registret samlar in data bland annat om inloggning, lagring av kunduppgifter samt om skapade och uppdaterade servicehändelser. Det går således att med hjälp av registrets uppgifter om upprätthållande exakt spåra den person som har lagrat uppgifter i registret. Eftersom den som har lagrat uppgifter är tydligt spårbar kan personuppgiftsansvaret riktas exakt till den personuppgiftsansvarige där den som lagrat uppgifter är anställd.

I artikel 26 i den allmänna dataskyddsförordningen föreskrivs det att om två eller flera personuppgiftsansvariga gemensamt fastställer ändamålen med och medlen för behandlingen, ska de vara gemensamt personuppgiftsansvariga. De gemensamt personuppgiftsansvarigas ansvarsområden kan fastställas genom ett ömsesidigt arrangemang mellan de gemensamt personuppgiftsansvariga eller helt eller delvis i en medlemsstats lagstiftning. Arrangemangen ska på lämpligt sätt återspegla de gemensamt personuppgiftsansvarigas respektive roller och relation till de registrerade. Den registrerade kan utöva de rättigheter som avses i den allmänna dataskyddsförordningen i förhållande till varje personuppgiftsansvarig och mot varje personuppgiftsansvarig oberoende av dessas ansvarsfördelning.

Ansvarsområdena för UF-centret, arbets- och näringsbyråerna, kommunerna och Folkpensionsanstalten, som är gemensamt personuppgiftsansvariga, fastställs i lagstiftningen. Den person-

uppgiftsansvariges uppgifter enligt den allmänna dataskyddsförordningen som hör till UF-centrets ansvar räknas upp på det sätt som beskrivs ovan i 9 b § 2 mom. i lagen om sektorsöverskridande samservice. Enligt det föreslagna 9 b § 3 mom. ska arbets- och näringsbyråerna, kommunerna och Folkpensionsanstalten svara för andra än i 9 b § 2 mom. i lagen om sektorsöverskridande samservice nämnda uppgifter, till den del de har lagrat uppgifterna. De personuppgiftsansvarigas ansvarsfördelning mellan UF-centret samt arbets- och näringsbyråerna, kommunerna och Folkpensionsanstalten motsvarar således i huvudsak ansvarsfördelningen mellan UF-centret och arbets- och näringsbyråerna i lagen om offentlig arbetskrafts- och företagsservice. Den personuppgiftsansvariges uppgifter enligt den allmänna dataskyddsförordningen som arbets- och näringsbyråerna, kommunerna och Folkpensionsanstalten ansvarar för är t.ex. skyldigheten enligt artikel 28.1 att använda endast sådana personuppgiftsbiträden som vidtar tillräckliga skyddsåtgärder för att genomföra lämpliga tekniska och organisatoriska åtgärder så att kraven i förordningen uppfylls. Också den registeransvariges uppgifter i anslutning till tillgodosendandet av den registrerades rättigheter, med undantag av de uppgifter som hör till UF-centret, ska hör till arbets- och näringsbyråerna, kommunerna och Folkpensionsanstalten.

Enligt artikel 26.3 i den allmänna dataskyddsförordningen kan den registrerade utöva de rättigheter som avses i den allmänna dataskyddsförordningen i förhållande till varje personuppgiftsansvarig och mot varje personuppgiftsansvarig, oberoende av dessas inbördes ansvarsfördelning. Med detta avses att den registrerade kan inleda ett ärende oberoende av till vilken personuppgiftsansvarig han eller hon riktar sin begäran. För att den registrerades rättigheter ska kunna tillgodoses förutsätts det att en begäran eller förfrågan från någon av de personuppgiftsansvariga vid behov förmedlas till den personuppgiftsansvarige, som enligt ansvarsfördelningen mellan de personuppgiftsansvariga ansvarar för ärendet. Om den registrerade t.ex. framställer ett yrkande till UF-centret om rättelse av sina uppgifter, kan verket i enlighet med förvaltningslagen överföra ärendet till den kommun inom försöksområdet där den registrerade är kund.

8.4 Lagen om utkomstskydd för arbetslösa

11 kap. Bestämmelser om verkställighet

4 §. Arbetskraftspolitiskt utlåtande. I det nya kundinformationssystemet ska arbetskraftspolitiska utlåtanden inte riktas till en viss institution som betalar ut arbetslöshetsförmån (en viss arbetslöshetskassa eller Folkpensionsanstalten). Hur utlåtandet riktas till rätt institution som betalar ut förmånen bestäms på ett annat sätt i datasystemet. I utlåtandena ska dessutom inte längre ingå uppgifter om typen av arbetslöshetsförmån (inkomstrelaterad dagpenning, grunddagpenning eller arbetsmarknadsstöd).

Som en följd av att datasystemen utvecklas föreslås det att 2 mom. 2 och 3 punkten upphävs som obehövliga. I dem föreskrivs för närvarande om rätten för arbets- och näringsförvaltningens kundservicecenter att ändra uppgifter om den institution som betalar ut en förmån och den typ av förmån som antecknats i arbets- och näringsbyråns arbetskraftspolitiska utlåtande. Med stöd av hänvisningen i lagen om kommunförsök för främjande av sysselsättningen ska upphävandet av bestämmelserna också gälla de arbetskraftspolitiska utlåtanden som kommunerna ger.

I den ändring som gäller arbetskraftspolitiska utlåtanden föreslås ingen övergångsbestämmelse. I vissa situationer kan dock arbetskraftspolitiska utlåtanden som getts innan lagen trädde i kraft och innan ändringar i informationssystemen infördes ha betydelse också efter ändringarna. Arbetslöshetskassan och Folkpensionsanstalten är behöriga att avgöra vilken av de institutioner som betalar ut en förmån som är behörig i ett utkomstskyddsärende som gäller en person, och vilken typ av arbetslöshetsförmån som betalas till personen. På denna grund kan arbetslöshetskassan eller Folkpensionsanstalten behandla en förmånsansökan också på basis av ett sådant

arbetskraftspolitiskt utlåtande som ursprungligen har getts till en annan institution som betalar ut arbetslöshetsförmån eller i vilket det har antecknats någon annan typ av arbetslöshetsförmån än den som sökanden kommer att få.

9 Ikraftträdande

Det föreslås att lagarna träder i kraft den 2 maj 2022.

Efter att ändringarna har trätt i kraft kan arbets- och näringsförvaltningens nya riksomfattande informationssystemtjänster tas i bruk. Detta har planerats ske stegvis åren 2022 och 2023. I introduktionsfasen ingår en övergångsperiod under vilken de nya informationssystemtjänsterna och den nuvarande kundinformationshelheten delvis ska användas parallellt. I anslutning till detta föreslås det att i lagförslag 1 tas in en övergångsbestämmelse.

Den ändring som föreslås i 12 kap. 6 § 2 mom. i lagförslag 1 i propositionen hänför sig till kommunförsöket för främjande av sysselsättningen och till följd av detta till den temporära ändringen av 9 kap. 1 § 3 mom. i lagen om offentlig Arbetskrafts- och företagsservice. Det föreslås därför att den föreslagna bestämmelsens giltighetstid begränsas så att den motsvarar giltighetstiden för 9 kap. 1 § 3 mom. Detta innebär att bestämmelserna är i kraft till den 30 juni 2023.

10 Genomförande och uppföljning

Implementeringen av de nya riksomfattande informationssystemtjänsterna inom arbets- och näringsförvaltningen förutsätter bland annat att användarna utbildas och att informationen överförs från den nuvarande systemhelheten till den nya. I juni 2021 godkändes planen för övergången till det nya systemet. I planen konstateras behovet av utbildning och introduktion för användarna i den inledande fasen. Introduktionshelheten planeras närmare vid UF-centret som också ska ansvara för utbildningen av dem som använder informationssystemtjänsterna.

Efter att ändringarna trätt i kraft är avsikten att fortsätta använda den nuvarande helheten av kundinformationssystem vid sidan av den nya helheten åtminstone fram till 2023, för att ett smidigt utbyte av system ska kunna förverkligas och kundservicen säkerställas.

I och med den föreslagna ändringen av lagen om offentlig Arbetskrafts- och företagsservice ska man utifrån de registeruppgifter som datasystemet producerar följa hur den nya matchningsfunktionen fungerar genom att se hur lediga platser, tillsättandet av platserna och rekryterings-tiden påverkas. Den offentliga arbetsförmedlingens marknadsandel av alla lediga platser följs upp i Statistikcentralens statistik över lediga jobb.

En uppföljningsundersökning kommer att göras om konsekvenserna av ibruktagandet av den nya helheten av kundinformationssystem. Införande av det system som följer av lagändringen leder till en diskontinuitet i de ovan nämnda statistiska indikatorerna, vilket kan utnyttjas i forskningsramen för effektivitetsundersökningen för att bedöma ändringens omedelbara effekt.

11 Förhållande till andra propositioner

Regeringen har överlämnat en proposition till riksdagen med förslag till lagstiftning om en reform av serviceprocessen för arbetssökande och villkoren för erhållande av vissa arbetslöshetsförmåner (RP 167/2021 rd). Om riksdagen godkänner de ändringar som föreslås i den nämnda propositionen ska 1 kap. 9 § i lagen om offentlig Arbetskrafts- och företagsservice inte ändras på det sätt som föreslås i denna proposition när det gäller informationssystemen, utan bestämmelsen ska kvarstå i den form som föreslås i regeringens proposition RP 167/2021 rd.

Om riksdagen godkänner de ändringar som föreslås i proposition RP 167/2021 rd ska de ändringar som föreslås i 2 kap. 1 § 1 mom. och i 14 kap. 2 § 1 mom. i lagen om offentlig arbetskrafts- och företagsservice i denna proposition, till den del det gäller informationssystem, göras i de bestämmelser som föreslås i regeringens proposition RP 167/2021 rd. Dessutom ska de ändringar i 3 kap. 3 § i lagen om offentlig arbetskrafts- och företagsservice som föreslås i denna proposition, till den del det gäller lagstiftning om informationssystem, göras i 3 kap. 8 § i den lag som föreslås i regeringens proposition RP 167/2021 rd.

Regeringen har till riksdagen överlämnat en proposition med förslag till lag om Jobbkanalen Ab -benämnda aktiebolag och vissa lagar som har samband med den (RP 198/2021 rd) och en proposition om rekryteringsprövning (RP 160/2021 rd). Om riksdagen godkänner de ändringar som föreslås i regeringens propositioner RP 198/2021 rd och 160/2021 rd, bör de ändringar som i denna proposition föreslås i 13 kap. 1 § i lagen om offentlig arbetskrafts- och företagsservice beträffande lagstiftning som gäller informationssystem, göras med beaktande av de ändringar som i regeringens propositioner RP 198/2021 rd och RP 160/2021 rd har föreslagits bli gjorda i 13 kap. 1 § i den nämnda lagen.

12 Förhållande till grundlagen samt lagstiftningsordning

12.1 Skydd för personuppgifter och privatliv

Vissa av de föreslagna ändringarna i lagen om offentlig arbetskrafts- och företagsservice har samband med skyddet för privatlivet enligt 10 § 1 mom. i grundlagen, offentlighetsprincipen enligt 12 § 2 mom. och det allmännas skyldighet enligt 18 § 2 mom. att främja sysselsättningen och sträva efter att tillförsäkra vars och ens rätt till arbete. Sådana ändringar är de som föreslås i 12 kap. 6 § 2 mom. och i det nya 13 a kap. 2 §.

I grundlagens 12 § 2 mom. föreskrivs det om offentlighetsprincipen. Till den hör att handlingar och upptagningar som innehas av myndigheter är offentliga, om inte offentligheten av tvingande skäl särskilt har begränsats genom lag. Var och en har rätt att ta del av offentliga handlingar och upptagningar.

Enligt 10 § 1 mom. i grundlagen är vars och ens privatliv, heder och hemfrid tryggade. I samma lagrum föreskrivs det att närmare bestämmelser om skydd för personuppgifter utfärdas genom lag. När det gäller skyddet för personuppgifter avser bestämmelsen i grundlagen behovet av att i lagstiftningen trygga individens rättsskydd och integritetsskydd vid behandling, registrering och användning av personuppgifter. (RP 309/1993 rd, s. 56/II)

Enligt grundlagsutskottets etablerade praxis begränsas lagstiftarens handlingsutrymme förutom av bestämmelsen om skydd för personuppgifter också av att skyddet för personuppgifter delvis omfattas av skyddet för privatliv i samma moment. Lagstiftaren ska således trygga rätten till skydd för personuppgifter på ett sätt som kan anses godtagbart med tanke på systemet med de grundläggande fri- och rättigheterna som helhet. Bestämmelsen hänvisar till behovet av att i lagstiftningen trygga individens rättsskydd och integritetsskydd vid behandlingen av personuppgifter.

Utskottet har i sin praxis ansett att det med tanke på skyddet för personuppgifter är viktigt att reglera bland annat tillåtna användningsändamål för personuppgifter, inklusive möjligheten att lämna ut uppgifter. Regleringen på lagnivå har dessutom varit täckande och detaljerad. (Se. t.ex. GrUU 31/2017 rd, s. 2, GrUU 42/2016 rd, s. 2, GrUU 38/2016 rd, s. 2, GrUU 29/2016 rd, s. 4, GrUU 13/2016 rd, s. 3–4).

Grundlagsutskottet har också bedömt bestämmelserna om myndigheternas rätt att få och lämna ut uppgifter trots sekretessplikten med hänsyn till skyddet för privatlivet och personuppgifter enligt 10 § 1 mom. i grundlagen och fäst uppmärksamhet bland annat vid vilka och vem rätten att få uppgifter gäller och hur rätten att få uppgifter binds till nödvändighetskriteriet.

Myndigheternas rätt att få uppgifter och att lämna ut uppgifter har enligt utskottets uppfattning kunnat anknyta till ”behövliga uppgifter” för visst syfte, om den granskade lagen ger en uttömmande förteckning över innehållet i uppgifterna. Om innehållet i uppgifterna däremot inte anges i form av en förteckning, ska det i lagstiftningen ingå ett krav på att ”uppgifterna är nödvändiga” för ett visst syfte (se t.ex. GrUU 31/2017 rd, s. 2–3 och där nämnda utlåtanden).

Utskottet har särskilt granskat tillåtandet av behandling av känsliga uppgifter som gäller kärnan i det skydd för personuppgifter som hör till privatlivet (GrUU 37/2013 rd, s. 2/I), vilket innebär att till exempel inrättandet av register som innehåller sådana uppgifter ska bedöms utifrån förutsättningarna för begränsning av de grundläggande fri- och rättigheterna, särskilt begränsningarnas godtagbarhet och proportionalitet (se GrUU 29/2016 rd, s. 4 – 5 och t.ex. GrUU 21/2012 rd, GrUU 47/2012 rd samt GrUU 14/2009 rd). Utskottet har fäst avseende vid arten av de uppgifter som lämnas ut som känsliga uppgifter vid bedömningen av omfattningen, exaktheten och innehållet i bestämmelserna om rätten att få och lämna ut uppgifter trots sekretessplikten (se t.ex. GrUU 38/2016 rd, s. 3). Grundlagsutskottet har lyft fram de risker som behandlingen av känsliga uppgifter medför. Utskottet anser att omfattande databaser som innehåller känsliga uppgifter är förenade med allvarliga risker som hänför sig till informationssäkerhet och missbruk av uppgifterna och som i sista hand kan utgöra ett hot mot personens identitet (se GrUU 13/2016 rd., s. 4, GrUU 14/2009 rd, s. 3/I). Även enligt skäl 51 i ingressen till EU:s allmänna dataskyddsförordning ska sådana särskilda personuppgifter som avses i artikel 9 i förordningen och som är särskilt känsliga med tanke på de grundläggande rättigheterna och friheterna åtnjuta särskilt skydd, eftersom behandling av sådana uppgifter kan innebära betydande risker för de grundläggande rättigheterna och friheterna. Grundlagsutskottet har därför fäst speciell uppmärksamhet vid att behandlingen av känsliga uppgifter genom exakta och noggrant avgränsade bestämmelser bör begränsas till vad som är absolut nödvändigt (se t.ex. GrUU 3/2017 rd, s. 5, GrUU 15/2018 rd, s. 37).

Grundlagsutskottet har i sin nyare praxis ansett att det inte finns något hinder för att kraven på att bestämmelserna ska vara heltäckande, exakta och noggrant avgränsade i fråga om skyddet för personuppgifter till vissa delar kan uppfyllas också genom en allmän EU-förordning eller en allmän lag som ingår i den nationella lagstiftningen. (Se också GrUU 2/2018 rd, s. 4–8, GrUU 31/2017 rd, s. 3–4, GrUU 5/2017 rd, s. 9, GrUU 38/2016 rd, s. 4 och GrUU 14/2018 rd, s. 3).

Utifrån grundlagsutskottets utlåtandep Praxis kan man anse det möjligt att publicera personuppgifter i form av en offentlig informationstjänst om argumenten för det är godtagbara med tanke på garantierna för rättsskyddet och de grundläggande fri- och rättigheterna (GrUU 2/2017 rd, GrUU 65/2014 rd, GrUU 32/2008 rd). Med avseende på skyddet för privatlivet och för personuppgifter har grundlagsutskottet ansett att det är relevant att det i ett sådant här nätbaserat personregister inte går att söka uppgifter för stora grupper utan till exempel bara genom enskilda sökningar. Utskottet har ansett det viktigt att en avgränsning som är motiverad med avseende på registrets innehåll och ändamål också införs för utlämnande av uppgifter ur denna typ av register (t.ex. GrUU 17/2018 rd och de utlåtanden som nämns där).

I den föreslagna temporära ändringen av 12 kap. 6 § 2 mom. i lagen om offentlig Arbetskrafts- och företagsservice är det fråga om att komplettera lagen med en ny rätt att få uppgifter. Såsom det konstaterats i specialmotiveringen till bestämmelsen gäller under tiden för kommunförsöket

för främjande av sysselsättningen en ändring av 9 kap. 1 § 3 mom. i lagen om offentlig arbetskrafts- och företagsservice, där det föreskrivs om beviljande av behovsprövad kostnadsersättning till enskilda kunder som deltar i sysselsättningsfrämjande service som överenskommit i en sysselsättningsplan eller en plan som ersätter sysselsättningsplanen. Den service som avses i bestämmelsen kan också vara annan än sådan service som avses i lagen om offentlig arbetskrafts- och företagsservice. I arbetslivs- och jämställdhetsutskottets betänkande (AjUB 16/2020 rd) med anledning av regeringens proposition om kommunförsöket för främjande av sysselsättningen (RP 87/2020) sägs det att med sysselsättningsfrämjande service avses sådana sysselsättnings tjänster som ordnas av arbets- och näringsbyrån och av kommunen inom dess allmänna verksamhetsområde och som enligt gällande tolkningspraxis kan vara förpliktande för kunden genom att man avtalar om dem i en plan. Det väsentliga är att servicen hänför sig till sysselsättning.

För närvarande finns det i 12 kap. 6 § 2 mom. bestämmelser om rätten för den som producerar offentlig arbetskrafts- och företagsservice att få uppgifter. Rätten att få uppgifter gäller således inte en sådan tjänsteproducent vars service är någon annan än en sådan serviceform som avses i lagen om offentlig arbetskrafts- och företagsservice, men som kan betraktas som sysselsättningsfrämjande service. En sådan tjänsteproducent behöver dock på samma sätt som en producent av offentlig arbetskrafts- och företagsservice vissa uppgifter om enskilda kunder för att kunna ordna service för honom eller henne. Typiska uppgifter som är nödvändiga för att tjänsteproducenten ska kunna ordna servicen är den enskilda kundens namn- och kontaktuppgifter, som är sekretessbelagda med stöd av 24 § 1 mom. 25 punkten i offentlighetslagen, eftersom det är fråga om uppgifter som gäller arbetsförvaltningens enskilda kunder. Eftersom den föreslagna rätten att få uppgifter motsvarar den rätt att få uppgifter för tillhandahållare av offentlig arbetskrafts- och företagsservice som redan finns i lagen och som har föreskrivits med grundlagsutskottets medverkan (RP 133/2012 rd, GrUU 32/2012 rd), och bestämmelsen endast skulle gälla under den tid som den ändring av den behovsprövade kostnadsersättningen som innehåller begreppet sysselsättningsstöd är i kraft, anses förslaget vara förenligt med det integritetsskydd som tryggas i grundlagen.

De föreslagna 13 a kap. 2–4 §, som gäller skapande av jobbsökarprofiler, uppgifter och deras användningsändamål, publicering och ansökan, är av betydelse för integritetsskyddet på många sätt. Syftet med jobbsökarprofilerna är att en person med hjälp av dem lättare och snabbare ska hitta arbetsmöjligheter, utbildningar eller andra tjänster som stöder sysselsättning och kompetensutveckling och att arbetsgivare lättare och snabbare ska hitta lämpliga personer för lediga jobb. Att erbjuda en möjlighet att skapa och publicera jobbsökarprofiler är alltså ett nytt sätt för det allmänna att gynna den skyldighet att främja sysselsättning och verka för att alla tillförsäkras rätt till arbete som det föreskrivs om i 18 § 2 mom. i grundlagen. Jobbsökarprofilerna är en förutsättning för att den planerade matchningsfunktionen, vars årliga kumulativa sysselsättnings effekter utifrån siffror från 2019 har uppskattats vara 200–1 200 ytterligare sysselsatta, ska kunna fungera.

I det föreslagna 13 a kap. 2 och 4 § är det fråga om vilka uppgifter en myndighet kan behandla om en person som skapat en jobbsökarprofil och för vilka ändamål. Såsom det konstaterats i specialmotiveringen till 13 a kap. 2 § ska de uppgifter som behandlas, dvs. uppgifter om en persons utbildning, arbetserfarenhet, övriga kunskaper och önskemål om arbete, betraktas som offentliga personuppgifter. Dessutom kan personen, om han eller hon så önskar, lägga till en fritt formulerad presentation av sig själv och länkar till tjänster utanför serviceplattformen. Dessa uppgifter, som kunden frivilligt lämnar i sin jobbsökarprofil och lagrar på serviceplattformen, är inte sådana myndighetsuppgifter som avses i lagen om offentlighet i myndigheternas verksamhet. För att begränsa den fritt formulerade presentationen och informationen i utomstå-

ende länkar föreskrivs det i den föreslagna 2 § att uppgifterna i jobbsökarprofilen ska stå i överensstämmelse med lag och god sed och att i profilen inte får ingå uppgifter som enligt lag är sekretessbelagda. UF-centret, som förvaltar serviceplattformen, har i praktiken inte möjlighet att på förhand försäkra sig om vilken information personer lämnar om sig själva genom fritt formulerade presentationer i sina jobbsökarprofiler eller via utomstående länkar. Av den anledningen föreslås det i 2 § en bestämmelse enligt vilken i profilen inte får ingå information som enligt lag är sekretessbelagd samt en bestämmelse enligt vilken den som förvaltar plattformen, innan en fritt formulerad presentation och länkar läggs till, ska informera den som skapar profilen om de begränsningar som gäller för de uppgifter som ingår i dessa och om konsekvenserna för skyddet av hans eller hennes personuppgifter. Möjligheten att foga en fritt formulerad presentation och länkar till jobbsökarprofilen är en viktig egenskap hos serviceplattformen när arbetsgivare söker personer för lediga jobb.

Uppgifter om utbildning, arbetserfarenhet, kompetens och önskemål i fråga om arbete används i matchningsfunktionerna. Utifrån uppgifterna kan man för den som söker jobb presentera arbetsmöjligheter och tjänster i den ordning som är relevanta för jobbsökaren och för arbetsgivarna kan presumtiva arbetstagare presenteras i den ordning som lämpar sig bäst för den lediga uppgiften. Matchningsfunktionen hindrar inte en person från att se de arbetsmöjligheter som publiceras på plattformen, utan personen kan se alla arbetsmöjligheter som publiceras på plattformen och att reagera på eller inte reagera på arbetsmöjligheterna har inga rättsverkningar för personen. Vid beredningen av propositionen har grundlagsutskottets utlåtandepraxis i fråga om automatiskt beslutsfattande (i synnerhet GrUU 62/2018 rd och 7/2019 rd) beaktats, och den föreslagna lagstiftningen om jobbsökarprofiler innehåller inga bestämmelser om automatiskt beslutsfattande. Matchningsfunktionen utnyttjar sådan profilering som avses i den allmänna dataskyddsförordningen, men profilering på serviceplattformen används inte som grund för beslutsfattandet och det är inte heller fråga om automatiskt beslutsfattande. Informationen i jobbsökarprofilen raderas helt när personen själv vill och senast när det har gått ett år sedan han eller hon senast loggade in på serviceplattformen. På ovan anförda grunder anses de personuppgifter som myndigheterna behandlar vara begränsade endast till vad som är nödvändigt med tanke på ändamålet med behandlingen av dem, med beaktande också av att det är frivilligt att skapa en jobbsökarprofil och att personen själv kan bestämma vilka uppgifter som ingår i den och hur länge den ska finnas på plattformen.

I den föreslagna 13 a kap. 3 § finns bestämmelser om publicering av personuppgifter. Syftet med publiceringen är att främja matchningen av arbetstagare och arbetstillfällen och därigenom sysselsättningen. Endast publicerade jobbsökarprofiler kan används vid matchningen mellan arbetssökande och arbetsgivare, dvs. när man för en inloggad arbetsgivare presenterar de tänkbara arbetstagare som är lämpligast för det lediga jobbet. Publiceringen av jobbsökarprofiler är ett sätt att förbättra arbetsgivarnas möjligheter att hitta den arbetstagare som är lämpligast för en ledig uppgift, medan utarbetande av en profil utan möjlighet att publicera den enbart skulle påverka de arbetssökandes möjligheter att hitta ett nytt jobb. Bestämmelsen hänger nära samman med den skyldighet som det allmänna enligt 18 § 2 mom. i grundlagen har att främja sysselsättningen och verka för att alla tillförsäkras rätt till arbete. Den nämnda bestämmelsen om främjande av sysselsättningen är till sin karaktär ett grundlagsenligt uppdrag som riktar sig mot det allmänna. Bestämmelsen tar inte ställning till det utbud av metoder som används vid skötseln av sysselsättningen, utan ger det allmänna ett betydande handlingsutrymme när det gäller att överväga hur sysselsättningen bäst kan främjas. De föreslagna bestämmelserna om jobbsökarprofiler och publicering av dem syftar till att effektivare främja dels sysselsättningen av arbetssökande, dels tillgången på kunnig arbetskraft för arbetsgivarna, och på så sätt trygga vars och ens rätt till arbete.

Såsom konstaterats ovan är informationen i jobbsökarprofilen offentliga personuppgifter. Att publicera en profil är en separat åtgärd som är frivillig för den person som har skapat profilen. Han eller hon kan också bestämma till vilken del och under vilken tid profilen ska vara publicerad. Publiceringen ska alltid var tidsbunden. Profilerna ska publiceras anonymt men den fritt formulerade presentationen som den som skapat profilen eventuellt själv formulerar eller länkar som läggs till profilen kan avslöja upphovsmannens identitet. Innan en presentation och länkar läggs till bör därför den som skapar profilen uppmärksammas på konsekvenserna för skyddet av hans eller hennes personuppgifter. De publicerade profilerna kan endast läsas av arbetsgivare som loggat in på serviceplattformen med stark autentisering. Således kan man vid behov i efterhand utreda vem som har gjort sökningar eller läst uppgifterna i jobbsökarprofilen. I den föreslagna 3 § föreskrivs dessutom att jobbsökarprofilerna kan sökas endast som enskilda sökningar. Av ovan anförda skäl anses det att uppgifterna i jobbsökarprofilerna kan publiceras på det föreslagna sättet och att publiceringen inte strider mot det skydd för personuppgifter som tryggas i grundlagen.

12.2 Jämlikhet

Enligt generalklausulen i 6 § 1 mom. i grundlagen är alla lika inför lagen. Enligt grundlagens 6 § 2 mom. om förbud mot diskriminering i får ingen utan godtagbart skäl särbehandlas på grund av kön, ålder, ursprung, språk, religion, övertygelse, åsikt, hälsotillstånd eller handikapp eller av någon annan orsak som gäller hans eller hennes person. Den nya serviceplattformen ska ha en funktion som förbättrar matchningen av jobbsökarprofiler och platsanmälningar och som utnyttjar den profilering som avses i den allmänna dataskyddsförordningen, så att de arbetsmöjligheter som finns på plattformen visas för personen i den ordning som bestäms utifrån de uppgifter som personen lämnat i sin jobbsökarprofil. Uppgifterna i jobbsökarprofilerna är således föremål för automatisk behandling, som utifrån behandlade personuppgifter producerar en förteckning över arbetsmöjligheter, på så sätt att de lämpligaste arbetsmöjligheterna skrivs ut överst i förteckningen. Matchningsfunktionen hindrar dock inte personen från att se alla de jobberbjudanden som publicerats på plattformen. För arbetsgivare som söker arbetstagare visas däremot jobbsökarprofiler på plattformen i en ordning som utgår från de uppgifter som arbetsgivaren lämnat.

Profilering på serviceplattformen används inte som grund för beslutsfattande och det är inte heller fråga om automatiskt beslutsfattande. Profileringen medför inga skyldigheter för personen, såsom att reagera på jobberbjudandena, och det att jobbsökarprofilen syns för arbetsgivaren i listan över de lämpligaste profilerna medför inte heller några rättsverkningar för den person som skapat profilen. Införandet av matchningsfunktionen anses således inte kräva nationell lagstiftning. Även om införandet av en matchningsfunktion inte anses kräva nationell lagstiftning, är det motiverat att granska om matchningsfunktionen harmonierar med grundlagen, särskilt i fråga om likabehandling och förbudet mot diskriminering.

Syftet med användningen av funktionen är att främja matchningen av arbetssökande och lediga jobb. Matchningen är ett sätt att förverkliga den skyldighet som det allmänna enligt 18 § 2 mom. i grundlagen har att främja sysselsättningen och verka för att alla tillförsäkras rätt till arbete. Matchningsfunktionen har genomförts på det sätt som beskrivs närmare i avsnitt 5.2.3 i avsnittet om konsekvenser för jämlikheten med beaktande av kraven på likabehandling. Funktionen utnyttjar inte sådana uppgifter som sammanhänger med diskrimineringsgrunderna, utan den utgår från de uppgifter om kompetens, yrke, utbildning, språkkunskaper, tillståndskort och körkort som personen själv har lämnat. Vid utvecklingen av matchningsfunktionerna har man också beaktat eventuella skrivfel i de fria texterna i jobbsökarprofilerna. Man har strävat efter att minimera verkan av skrivfel så att funktionen inte försätter sådana personer i en ojämlig ställning

som t.ex. på grund av handikapp har läs- eller skrivsvårigheter. Serviceplattformen har utvecklats med hänsyn till kraven på tillgänglighet.

Regeringen anser att det i propositionen inte föreslås sådana ändringar som skulle medföra att den inte kan behandlas i vanlig lagstiftningsordning. Regeringen anser det dock vara önskvärt att grundlagsutskottets utlåtande om propositionen inhämtas.

Kläm

Med stöd av vad som anförts ovan föreläggs riksdagen följande lagförslag:

1.

Lag

om ändring och temporär ändring av lagen om offentlig arbetskrafts- och företagsservice

I enlighet med riksdagens beslut
upphävs i lagen om offentlig arbetskrafts- och företagsservice (916/2012) 12 kap. 6 § 4 mom., sådant det lyder i lag 1456/2016,
ändras 1 kap. 9 §, 2 kap. 1 § 1 mom., det inledande stycket i 3 kap. 3 § 1 mom., 12 kap. 6 § 1 mom., temporärt 12 kap. 6 § 2 mom. samt 12 kap. 6 § 3 mom., 13 kap. och 14 kap. 2 § 1 mom., av dem 1 kap. 9 § sådan den lyder i lag 1452/2016, 12 kap. 6 § 1–3 mom. sådana de lyder i lag 1456/2016 och 14 kap. 2 § 1 mom. sådant det lyder i lag 422/2021, och
fogas till lagen ett nytt 13 a kap. som följer:

1 kap.

Allmänna bestämmelser

9 §

Pendlingsregion

Pendlingsregionen sträcker sig 80 kilometer från personens faktiska bostad. Om det inte finns skäl att göra någon annan bedömning, betraktas som personens faktiska bostad den adress som antecknats för personen i den riksomfattande informationsresurs som avses i 13 kap. 3 §.

2 kap.

Arbetssökande

1 §

Inledande av jobbsökning och jobbsökningens giltighet

En enskild kunds jobbsökning inleds den dag då kunden elektroniskt begär det via den för ändamålet avsedda nättjänsten eller personligen på arbets- och näringsbyrån och han eller hon registreras som arbetssökande i den riksomfattande informationsresurs som avses i 13 kap. 3 §. Arbets- och näringsmyndigheterna kan också godkänna en begäran som framförts på annat sätt.

3 kap.

Arbetsförmedling

3 §

Att vägra ta emot en platsanmälan och att ta bort en anmälan

Arbets- och näringsmyndigheten kan vägra ta emot en platsanmälan om en ledig anställning och kan ta bort en anmälan från den riksomfattande serviceplattform som avses i 13 kap. 3 mom. om det utifrån anmälan är uppenbart eller utifrån arbetsgivarens tidigare handlande eller i övrigt finns grundad anledning att misstänka att

12 kap.

Genomförande av offentlig arbetskrafts- och företagsservice och tillhörande samarbete

6 §

Rätt att få uppgifter

Arbets- och näringsbyrån, arbets- och näringsförvaltningens kundservicecenter, närings-, trafik- och miljöcentralen och närings-, trafik- och miljöcentralernas samt arbets- och näringsbyråernas utvecklings- och förvaltningscenter har oberoende av sekretessbestämmelserna och andra begränsningar av rätten att få uppgifter rätt att avgiftsfritt av andra statliga myndigheter, kommunala myndigheter, Folkpensionsanstalten, arbetslöshetskassorna, Pensionsskyddscentralen, Sysselsättningsfonden, dem som producerar offentlig arbetskrafts- och företagsservice och dem som anordnar arbetsprövning som anges i 4 kap. 5 § få de uppgifter som är nödvändiga för att genomföra den offentliga arbetskrafts- och företagsservicen.

De som producerar offentlig arbetskrafts- och företagsservice och de som producerar sådan service som stöder sysselsättning som avtalats i en sysselsättningsplan eller en plan som ersätter den och som ordnas av arbets- och näringsbyrån eller kommunen har oberoende av sekretessbestämmelserna och andra begränsningar av rätten att få uppgifter rätt att avgiftsfritt av arbets- och näringsbyrån, arbets- och näringsförvaltningens kundservicecenter och närings-, trafik- och miljöcentralen få de uppgifter om enskilda kunder som är nödvändiga för att ordna servicen.

Arbetsgivaren har för att fullgöra skyldigheten enligt de lagar som gäller arbetsavtals- och tjänsteförhållanden att återanställa uppsagda arbetstagare, tjänstemän och tjänsteinnehavare, oberoende av sekretessbestämmelserna och av andra begränsningar av rätten att få uppgifter, rätt att avgiftsfritt av arbets- och näringsmyndigheterna få information om huruvida en person som arbetsgivaren namngett är arbetssökande vid arbets- och näringsbyrån. Arbetsgivaren har dessutom, för att uppfylla den förutsättning för beviljande av lönesubvention som anges i 7 kap. 3 § 3 mom., rätt få information om huruvida en person som arbetsgivaren namngett och vars anställningsförhållande upphört under de 12 månader som föregått ansökan om lönesubvention är arbetssökande vid arbets- och näringsbyrån.

13 kap.

Behandling av kunduppgifter

1 §

Användningsändamål

Uppgifter om kunder och producenter av offentlig arbetskrafts- och företagsservice får användas för

- 1) ordnande och produktion av service och uppgifter som avses i denna lag,
- 2) utförande av uppgifter som ålagts arbets- och näringsbyrån eller arbets- och näringsförvaltningens kundservicecenter enligt lagen om främjande av integration, lagen om utkomstskydd

för arbetslösa, lagen om alterneringsledighet, lagen om arbetsverksamhet i rehabiliteringssyfte och lagen om yrkesutbildning,

3) utförande av uppgifter som ålagts arbets- och näringsministeriet enligt lagen om sociala företag,

4) övervakning, utveckling, uppföljning, statistikföring, prognostisering och styrning i fråga om de uppgifter som avses i 1–3 punkten.

Bestämmelser om behandling av personuppgifter finns i Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2016/679 om skydd för fysiska personer med avseende på behandling av personuppgifter och om det fria flödet av sådana uppgifter och om upphävande av direktiv 95/46/EG (allmän dataskyddsförordning), nedan *den allmänna dataskyddsförordningen*, och i dataskyddslagen (1050/2018).

Bestämmelser om kundinformationssystemet för företagstjänster finns i lagen om kundinformationssystemet för företagstjänster (293/2017).

2 §

Uppgifter som behandlas

I fråga om enskilda kunder får följande uppgifter behandlas:

- 1) namn, personbeteckning och kontaktuppgifter,
- 2) uppgifter som har samband med kundrelationen till arbets- och näringsbyrån, anlitandet av service vid byrån och eventuella specialarrangemang som anlitandet av servicen kräver,
- 3) uppgifter om utbildning, anställningar och yrkeskunnande samt andra uppgifter som används vid arbetsförmedling,
- 4) uppgifter om servicebehov, planer och genomförande av planer,
- 5) uppgifter om arbets- och utbildningserbjudanden och presentationer för arbetsgivare,
- 6) uppgifter om offentlig arbetskrafts- och företagsservice och annan sysselsättningsfrämjande service samt sakkunnigbedömningar,
- 7) sådana uppgifter om och bedömningar av hälsotillståndet och arbets- och funktionsförmågan som har inverkan på personens sysselsättning och som är nödvändiga för att tillhandahålla personen service,
- 8) utredningar och arbetskraftspolitiska utlåtanden som gäller utkomstskydd för arbetslösa eller alterneringsledighet,
- 9) uppgifter om förmåner som hör till den offentliga arbetskrafts- och företagsservicen.

I fråga om arbetsgivare eller företag som ansöker om eller får offentlig arbetskrafts- och företagsservice får följande uppgifter behandlas:

- 1) uppgifter för identifiering,
- 2) uppgifter som har samband med kundrelationen till arbets- och näringsbyrån och anlitandet av service vid byrån,
- 3) uppgifter om verksamhet och servicebehov,
- 4) uppgifter om arbeten och deras tillsättande,
- 5) beslut om lönesubvention och tillhörande uppgifter om uppföljning och utbetalning,
- 6) avtal om arbetsprövning,
- 7) andra uppgifter som behövs för planeringen, ordnandet, genomförandet och uppföljningen av den offentliga arbetskrafts- och företagsservicen än de som avses i 1–6 punkten,

I fråga om dem som producerar offentlig arbetskrafts- och företagsservice får följande uppgifter behandlas:

- 1) uppgifter för identifiering av serviceproducenten,
- 2) uppgifter som har samband med anlitandet av service vid arbets- och näringsbyrån,
- 3) upphandlingsavtal som ingåtts med serviceproducenten och tillhörande uppgifter om utbetalning,
- 4) uppgifter om den service som anskaffats,

- 5) uppgifter om ansökning och antagning till servicen samt om uppföljning av servicen,
- 6) andra uppgifter om serviceproducenten som behövs för planeringen och ordnandet av offentlig arbetskrafts- och företagsservice än de som avses i 1–5 punkten,
- 7) uppgifter om arbetskraftsutbildning enligt lagen om yrkesutbildning och utbildningsanordnaren samt uppgifter om ansökan, urval och uppföljning i anslutning till utbildningen.

3 §

Arbets- och näringsförvaltningens riksomfattande informationssystemtjänster

Närings-, trafik- och miljöcentralernas samt arbets- och näringsbyråernas utvecklings- och förvaltningscenter utvecklar och förvaltar en riksomfattande helhet av kundinformationssystem, och en riksomfattande serviceplattform och informationsresurs.

4 §

Personuppgiftsansvariga

Närings-, trafik- och miljöcentralernas samt arbets- och näringsbyråernas utvecklings- och förvaltningscenter och arbets- och näringsbyråerna är gemensamt personuppgiftsansvariga för de uppgifter som avses i 2 §. Arbets- och näringsförvaltningens kundservicecenter är ett i den allmänna dataskyddsförordningen avsett personuppgiftsbiträde.

Närings-, trafik- och miljöcentralernas samt arbets- och näringsbyråernas utvecklings- och förvaltningscenter ansvarar i fråga om i 3 § avsedda informationssystemtjänster enligt den allmänna dataskyddsförordningen för

- 1) inbyggt dataskydd och dataskydd som standard enligt artikel 25 i den förordningen,
- 2) säkerhet i samband med behandlingen enligt artikel 32 i den förordningen,
- 3) konsekvensbedömning avseende dataskydd enligt artikel 35 i den förordningen,
- 4) förhandssamråd enligt artikel 36 i den förordningen,
- 5) den personuppgiftsansvariges skyldigheter enligt artikel 12.1 och 12.2 i den förordningen och sådana andra skyldigheter med anknytning till informationssystemets informationssäkerhet som den personuppgiftsansvarige har enligt den förordningen.

Arbets- och näringsbyråerna ansvarar för den personuppgiftsansvariges andra skyldigheter enligt den allmänna dataskyddsförordningen än de som avses i 2 mom. avsedda skyldigheter. Varje arbets- och näringsbyrå ansvarar för den personuppgiftsansvariges uppgifter för sina kunders del.

5 §

Registrering, radering och arkivering av uppgifter

Arbets- och näringsbyrån, arbets- och näringsförvaltningens kundservicecenter och närings-, trafik- och miljöcentralernas samt arbets- och näringsbyråernas utvecklings- och förvaltningscenter ska registrera de i 2 § avsedda uppgifterna i den riksomfattande informationsresursen med hjälp av ett kundinformationssystem som hör till den riksomfattande helheten av kundinformationssystem. Uppgifterna kan dock bevaras i ett från informationsresursen separat ärendehanteringssystem, om det är nödvändigt av tekniska skäl. Om en personuppgift som registreras har erhållits på något annat sätt än av den som registreras, ska det i personens uppgifter antecknas var uppgiften har erhållits och vem som har antecknat den.

Den registrerade har inte en i artikel 18 i den allmänna dataskyddsförordningen avsedd rätt att begränsa behandlingen av uppgifter som avses i 2 § 1 mom.

Närings-, trafik- och miljöcentralernas samt arbets- och näringsbyråernas utvecklings- och förvaltningscenter ska radera alla uppgifter om kunden eller serviceproducenten när fyra år har förflutit från den dag då kundrelationen eller avtalsförhållandet upphörde. En uppgift behöver dock inte raderas, om den behövs för skötseln av ett uppdrag som baserar sig på bestämmelser eller ett ärende som fortfarande är anhängigt.

Bestämmelser om arkivering av uppgifter finns i arkivlagen (831/1994).

6 §

Användarrättigheter

För att använda ett kundinformationssystem som hör till den riksomfattande helheten av kundinformationssystem krävs det personliga användarrättigheter. Närings-, trafik- och miljöcentralernas samt arbets- och näringsbyråernas utvecklings- och förvaltningscenter svarar för skötseln av uppgifter som hänför sig till kontrollen av användarrättigheterna och för insamling av logginformation. Uppgifterna om gällande användarrättigheter ska hållas uppdaterade.

Användarrättigheterna ska till sitt innehåll, sin omfattning, sina behörigheter och sin varaktighet begränsas till vad som är nödvändigt för att en person ska kunna sköta sina uppgifter.

Den som beviljats användarrättigheter får behandla endast sådana i 2 § avsedda uppgifter som är nödvändiga för skötseln av hans eller hennes uppgifter och endast på det sätt som är nödvändigt för skötseln av uppgifterna.

7 §

Beviljande av användarrättigheter

Närings-, trafik- och miljöcentralernas samt arbets- och näringsbyråernas utvecklings- och förvaltningscenter beviljar användarrättigheter till det kundinformationssystem som hör till den riksomfattande helheten av kundinformationssystem på ansökan av arbets- och näringsbyrån, arbets- och näringsförvaltningens kundservicecenter, närings-, trafik- och miljöcentralen eller arbets- och näringsministeriet. Ansökan ska innehålla de uppgifter som behövs för beviljande av användarrättigheter och bestämmande av användarrättigheternas giltighetstid.

Användarrättigheter kan beviljas en tjänsteman som är anställd vid någon av de i 1 mom. nämnda myndigheterna och som sköter

- 1) uppgifter enligt denna lag,
- 2) sådana uppgifter enligt lagen om främjande av integration som anknyter till offentlig arbetskrafts- och företagsservice,
- 3) sådana uppgifter enligt lagen om yrkesutbildning som anknyter till arbetskraftsutbildning,
- 4) uppgifter enligt lagen om sociala företag,
- 5) uppgifter enligt lagen om utkomstskydd för arbetslösa,
- 6) uppgifter enligt lagen om altemneringsledighet,
- 7) tillsyns-, utvecklings-, uppföljnings-, statistikförings-, prognostiserings- eller styruppgifter som anknyter till sådana tjänster, stöd eller kundprocesser som avses i 1–4 punkten eller till systemet för utkomstskydd för arbetslösa eller systemet för altemneringsledighet,
- 8) uppgifter för personuppgiftsansvariga eller uppgifter som anknyter till kontroll av användarrättigheter eller insamling av logginformation.

Användarrättigheter kan dessutom beviljas en person

- 1) som är anställd hos och sköter utvärderings-, gransknings- eller utredningsuppgifter hos en sådan aktör som antingen på uppdrag av arbets- och näringsministeriet, närings-, trafik- och miljöcentralen eller närings-, trafik- och miljöcentralernas samt arbets- och näringsbyråernas utvecklings- och förvaltningscenter utför separat utvärdering, granskning eller utredning,

2) som är anställd hos och sköter sådana utvecklings- eller förvaltningsuppgifter hos en sådan aktör som på uppdrag av närings-, trafik- och miljöcentralernas samt arbets- och näringsbyråernas utvecklings- och förvaltningscenter utför uppgifter som anknyter till utveckling eller förvaltning av de i 3 § avsedda informationssystemtjänsterna,

3) som är anställd hos och sköter uppgifter som anknyter till arbetskrafts- och företagsservice hos en producent av offentlig arbetskrafts- och företagsservice.

8 §

Ändring och upphävande av användarrättigheter

Närings-, trafik- och miljöcentralernas samt arbets- och näringsbyråernas utvecklings- och förvaltningscenter ska upphäva användarrättigheterna, om

1) förutsättningarna enligt 7 § för beviljande av användarrättigheter inte längre uppfylls,

2) det är nödvändigt att upphäva användarrättigheterna av något annat vägande skäl som hänför sig till skyddet av personuppgifter eller kundinformationssystemets informationssäkerhet än de som avses i 1 punkten.

Närings-, trafik- och miljöcentralernas samt arbets- och näringsbyråernas utvecklings- och förvaltningscenter kan upphäva användarrättigheterna, om de i 2 § avsedda uppgifterna har behandlats i strid med 6 § 3 mom., den allmänna dataskyddsförordningen eller dataskyddslagen.

Närings-, trafik- och miljöcentralernas samt arbets- och näringsbyråernas utvecklings- och förvaltningscenter ska ändra användarrättigheterna, om den användarrättighet som söks eller beviljats inte längre till sitt innehåll, sin omfattning, sina behörigheter eller sin varaktighet motsvarar det syfte för vilket rättigheten har söks eller beviljats.

Arbets- och näringsbyrån, arbets- och näringsförvaltningens kundservicecenter, närings-, trafik- och miljöcentralen och arbets- och näringsministeriet samt en i 7 § 3 mom. avsedd aktör utanför arbets- och näringsförvaltningen ska utan dröjsmål informera närings-, trafik- och miljöcentralernas samt arbets- och näringsbyråernas utvecklings- och förvaltningscenter om grunder för upphävande eller ändring av användarrättigheter.

9 §

Samtycke till utlämnande av uppgifter till arbetsgivare

Till arbetsgivare får det endast med den arbetssökandes skriftliga samtycke lämnas ut uppgifter som behövs för att tillsätta ett arbete. Samtycket eller uteblivet samtycke ska antecknas i uppgifterna om enskilda kunder.

Behövliga uppgifter för att tillsätta ett arbete är

1) arbetssökandens namn och kontaktuppgifter, modersmål, övriga språkkunskaper och medborgarskap,

2) arbetssökandens utbildning och avlagda yrkesexamina och till behövliga delar deras innehåll och vitsord,

3) tidigare anställningar plus uppgifterna i arbetsintyg,

4) fullgjord värnplikt,

5) specialkompetens, arbets- och utbildningsönskemål samt den arbetssökandes egenhändigt uppgjorda jobbsökarpresentation för arbetsgivare,

6) information om att personen har varit arbetslös arbetssökande utan avbrott under de senaste 12 månaderna i syfte att utreda de förutsättningar för att ingå arbetsavtal för viss tid som avses i 1 kap. 3 a § i arbetsavtalslagen och i 1 kap. 4 a § i lagen om sjöarbetsavtal.

Till arbetsgivare får det lämnas ut uppgifter om den arbetssökandes hälsotillstånd endast om den arbetssökande ger sitt specificerade skriftliga samtycke och om uppgifterna är nödvändiga för tillsättande av ett ledigt arbete eller uppfyllande av särskilda krav på hälsotillståndet inom

branschen i fråga, eller för att främja sysselsättningen för en arbetssökande som har en skada eller sjukdom som försvårar sysselsättningen.

10 §

Särskilda bestämmelser om utlämnande av uppgifter

Trots sekretessbestämmelserna och andra begränsningar som gäller erhållande av uppgifter är närings-, trafik- och miljöcentralernas samt arbets- och näringsbyråernas utvecklings- och förvaltningscenter skyldigt att utöver det som föreskrivs i lagen om offentlighet i myndigheternas verksamhet (621/1999) ur arbets- och näringsbyråns kundinformationssystem på begäran avgiftsfritt lämna arbets- och näringsministeriet och närings-, trafik- och miljöcentralen i 2 § avsedda uppgifter som är nödvändiga för att dessa ska kunna sköta sina i lag föreskrivna uppgifter. De uppgifter som behövs för upprättande av arbetsförmedlingsstatistik ska dock närings-, trafik- och miljöcentralernas samt arbets- och näringsbyråernas utvecklings- och förvaltningscenter lämna till arbets- och näringsministeriet på eget initiativ.

Tillstånd enligt 28 § i lagen om offentlighet i myndigheternas verksamhet att lämna ut i 2 § avsedda sekretessbelagda uppgifter för statistikföring, vetenskaplig forskning eller myndigheters planerings- eller utredningsarbete beviljas enligt beslut av närings-, trafik- och miljöcentralernas samt arbets- och näringsbyråernas utvecklings- och förvaltningscenter.

13 a kap.

Serviceplattform

1 §

Syfte

På en sådan riksomfattande serviceplattform som avses i 13 kap. 3 § tillhandahålls det offentliga arbetskrafts- och företagsservice enligt denna lag. Serviceplattformen omfattar elektroniska tjänster för kunder och arbets- och näringsmyndigheter. Dessutom kan det på plattformen tillhandahållas andra myndighetstjänster som främjar arbetsmarknadens funktion samt arbetslivs- och utbildningstjänster.

Serviceplattformen är dessutom en öppen tjänst där en person till stöd för sin sysselsättning kan skapa och publicera en presentation om sig själv (*jobbsökarprofil*).

2 §

Skapande av en jobbsökarprofil och uppgifter om den

En person kan skapa en jobbsökarprofil utan att registrera sig som arbetssökande. Skapandet av en jobbsökarprofil förutsätter inloggning på serviceplattformen. Inloggningen förutsätter stark autentisering och godkännande av användningsvillkoren för plattformen.

Den som skapar en jobbsökarprofil beslutar vilka uppgifter den ska innehålla. Jobbsökarprofilen kan innehålla uppgifter om personens utbildning, arbetserfarenhet, övriga kompetenser och arbetsönskemål. Dessutom kan den innehålla en fritt formulerad presentation av den som skapat profilen och länkar till tjänster utanför serviceplattformen. Profilen får inte innehålla uppgifter som enligt lag är sekretessbelagda. Innan en fritt formulerad presentation och länkar läggs till ska administratören för plattformen informera den som skapat profilen om de begränsningar som gäller för de uppgifter som ingår i dessa och om konsekvenserna för skyddet av hans eller hennes personuppgifter.

Personen kan när som helst redigera eller radera uppgifter i sin jobbsökarprofil, eller radera en jobbsökarprofil som han eller hon har skapat.

3 §

Publicering av en jobbsökarprofil och sökning av profiler

Det är frivilligt att publicera en jobbsökarprofil. Den som skapar en profil kan bestämma till vilka delar och för hur lång tid jobbsökarprofilen publiceras. Ett slutdatum ska fastställas för publiceringen. Den som skapar en profil kan när som helst återkalla publiceringen.

Publicerade jobbsökarprofiler kan sökas och granskas endast av arbetsgivare som loggat in på serviceplattformen. Inloggning på serviceplattformen förutsätter stark autentisering och godkännande av användningsvillkoren för plattformen.

Jobbsökarprofiler kan sökas endast med enskilda sökningar där åtminstone yrkesbeteckning, kunnande eller arbetsområde används som sökvillkor.

4 §

Informationsresurs för jobbsökarprofiler

Uppgifterna i jobbsökarprofilerna används för att främja sysselsättningen och arbetsmarknadens funktion och för statistikföring.

De i 2 § avsedda uppgifter som gäller jobbsökarprofiler registreras i en informationsresurs för jobbsökarprofiler som är separat från den informationsresurs som avses i 13 kap. 3 §. Uppgifterna raderas från informationsresursen för jobbsökarprofiler när personen raderar sin jobbsökarprofil från serviceplattformen, dock senast när det har gått ett år sedan personen sist loggade in på serviceplattformen.

Om den person som har skapat en jobbsökarprofil registreras som arbetssökande, kan uppgifterna i jobbsökarprofilen med den arbetssökandes samtycke kopieras till den informationsresurs som avses i 13 kap. 3 § till den del det är fråga om sådana uppgifter som avses i 13 kap. 2 §. På radering och arkivering av kopierade uppgifter tillämpas bestämmelserna i 13 kap. 5 §.

Närings-, trafik- och miljöcentralernas samt arbets- och näringsbyråernas utvecklings- och förvaltningscenter är personuppgiftsansvarig för informationsresursen för jobbsökarprofiler.

5 §

Övervakning av användningen av serviceplattformen

Närings-, trafik- och miljöcentralernas samt arbets- och näringsbyråernas utvecklings- och förvaltningscenter utarbetar användningsvillkoren för serviceplattformen och övervakar användningen av plattformen samt övervakar att det innehåll som publiceras på plattformen överensstämmer med lag, användningsvillkor och god sed.

Närings-, trafik- och miljöcentralernas samt arbets- och näringsbyråernas utvecklings- och förvaltningscenter kan uppmana den som använder serviceplattformen att inom utsatt tid radera sådant innehåll som strider mot lag, användningsvillkor eller god sed från det innehåll som användaren publicerat. Om användaren inte iakttar uppmaningen inom utsatt tid, kan närings-, trafik- och miljöcentralernas samt arbets- och näringsbyråernas utvecklings- och förvaltningscenter radera innehållet i fråga. Om det innehåll som användaren publicerat på plattformen upprepade gånger strider mot lag, användningsvillkor eller god sed, kan närings-, trafik- och miljöcentralernas samt arbets- och näringsbyråernas utvecklings- och förvaltningscenter förhindra användaren från att använda plattformen för viss tid.

Vad som i 3 kap. 3 § föreskrivs om att vägra ta emot en platsanmälan och om att ta bort en anmälan tillämpas på platsanmälningar som publiceras på serviceplattformen. Utöver vad som föreskrivs i den paragrafen kan även närings-, trafik- och miljöcentralernas samt arbets- och näringsbyråernas utvecklings- och förvaltningscenter ta bort en anmälan om en ledig anställning från serviceplattformen.

14 kap.

Sökande av ändring

2 §

Sökande av ändring i ett beslut om kostnadsersättning

Med avvikelse från 1 § 1 mom. får ändring i ett beslut om sådan kostnadsersättning som avses i 9 kap. 1 § 3 mom. sökas hos besvärsnämnden för social trygghet. Ändring i beslut av besvärsnämnden för social trygghet får sökas hos försäkringsdomstolen. Försäkringsdomstolens beslut får inte överklagas genom besvär.

Denna lag träder i kraft den 20 . Bestämmelserna i 12 kap. 6 § 2 mom. gäller till och med den 30 juni 2023.

Arbets- och näringsbyråns kundinformationssystem som var i bruk vid ikraftträdandet av denna lag kan användas till utgången av 2024. Vad som i denna eller någon annan lag föreskrivs om arbets- och näringsförvaltningens riksomfattande informationssystemtjänster tillämpas på arbets- och näringsbyråns kundinformationssystem.

Lagens 13 kap. 7 § 3 mom. 3 punkt tillämpas endast på beviljande av användarrättigheter till det kundinformationssystem som tas i bruk efter ikraftträdandet av denna lag.

2.

Lag

om ändring av 14 och 18 § i lagen om ett kommunförsök som gäller främjande av sysselsättningen

I enlighet med riksdagens beslut
ändras i lagen om ett kommunförsök som gäller främjande av sysselsättningen (1269/2020) 14 och 18 §, av dem 14 § sådan den lyder delvis ändrad i lag 421/2021, som följer:

14 §

Behandling av kunduppgifter

På behandling av kunduppgifter vid ordnande och produktion av uppgifter som avses i denna lag tillämpas vad som i 13 kap. i lagen om offentlig arbetskrafts- och företagsservice föreskrivs om behandling av kunduppgifter, om inte något annat föreskrivs i denna lag.

Utöver vad som föreskrivs i 13 kap. 1 § i lagen om offentlig arbetskrafts- och företagsservice får uppgifter om kunder och producenter av offentlig arbetskrafts- och företagsservice användas för ordnande och produktion av tjänster och uppgifter som avses i denna lag samt för tillsyn, utveckling, uppföljning, statistikföring, prognostisering och styrning i fråga om uppgifter som avses i denna lag.

Med avvikelse från 13 kap. 4 § 1 mom. i lagen om offentlig arbetskrafts- och företagsservice är det kommunerna inom försöksområdena som är gemensamt personuppgiftsansvariga tillsammans med närings-, trafik- och miljöcentralernas samt arbets- och näringsbyråernas utvecklings- och förvaltningscenter i fråga om uppgifter om kunder som hör till de kundgrupper som avses i denna lag. En kommun inom försöksområdet svarar för den personuppgiftsansvariges andra än i 13 kap. 4 § 2 mom. i lagen om offentlig arbetskrafts- och företagsservice avsedda skyldigheter enligt den allmänna dataskyddsförordningen föreskrivna andra än i 13 kap. 4 § 2 mom. i lagen om offentlig arbetskrafts- och företagsservice avsedda skyldigheter för sina kunders del. Arbets- och näringsbyrån ska se till att de uppgifter som registrerats om en kund i en sådan kommun inom försöksområdet som finns inom byråns verksamhetsområde är exakta och vid behov uppdaterade.

Försöksområdenas kommuner ska när i denna lag avsedda uppgifter ordnas och produceras använda de riksomfattande informationssystemtjänster som avses i 13 kap. 3 § i lagen om offentlig arbetskrafts- och företagsservice för behandling av de uppgifter som anges i 2 § i det kapitlet.

Vad som i 24 § 1 mom. 25 punkten i lagen om offentlighet i myndigheternas verksamhet (621/1999) föreskrivs om sekretess för uppgifter som avser arbetsförvaltningens kunder tillämpas på de uppgifter som avser de i denna lag avsedda kunderna hos försöksområdenas kommuner.

18 §

Användarrättigheter för behandling av kunduppgifter

Närings-, trafik- och miljöcentralernas samt arbets- och näringsbyråernas utvecklings- och förvaltningscenter kan på ansökan av en kommun inom ett försöksområde eller av en samkommun som bildats av kommunerna inom ett försöksområde och som svarar för de uppgifter som avses i denna lag bevilja tjänsteinnehavare som hör till kommunens eller samkommunens personal användarrättigheter till ett sådant i 13 kap. 3 § i lagen om offentlig arbetskrafts- och företagsservice avsett kundinformationssystem som hör till den riksomfattande helheten av kundinformationssystem.

För beviljande av användarrättigheter till en tjänsteinnehavare som hör till kommunens eller samkommunens personal i en kommun inom ett försöksområde eller i en samkommun som bildats av kommunerna inom ett försöksområde och som svarar för de uppgifter som avses i denna lag förutsätts det att

1) beviljandet av användarrättigheter är nödvändigt för skötseln av de uppgifter som avses i denna lag,

2) skötseln av de uppgifter som avses i denna lag eller de tillsyns-, utvecklings-, uppföljnings-, statistikförings-, prognostiserings- eller styruppgifter som anknyter till den service, de stöd eller de kundprocesser som avses i denna lag utgör minst hälften av den arbetsbeskrivning som den som ansöker om användarrättigheterna har, och

3) behovet av att använda kunduppgifter inte är sporadiskt eller sällsynt.

Kommunerna inom ett försöksområde ska utan dröjsmål informera närings-, trafik- och miljöcentralernas samt arbets- och näringsbyråernas utvecklings- och förvaltningscenter om en i

13 kap. 8 § i lagen om offentlig arbetskrafts- och företagsservice avsedd grund för upphävande eller ändring av användarrättigheter.

Denna lag träder i kraft den 20 . _____

3.

Lag

om ändring av lagen om sektorsövergripande samservice som främjar sysselsättningen

I enlighet med riksdagens beslut
ändras i lagen om sektorsövergripande samservice som främjar sysselsättningen (1369/2014) 9 §, sådan den lyder i lagarna 448/2020 ja 424/2021, och
fogas till lagen nya 9 a och 9 b § som följer:

9 §

Uppgifter om arbetslösa och uppgifternas användningsändamål

Arbets- och näringsbyrån, kommunen och Folkpensionsanstalten får behandla uppgifter om arbetslösa personer för att utföra uppgifter enligt denna lag.

Följande uppgifter om arbetslösa får behandlas:

- 1) namn, personbeteckning och kontaktuppgifter,
- 2) uppgifter som har samband med kundrelationen vid sektorsövergripande samservice, anlitandet av den sektorsövergripande samservicen och eventuella specialarrangemang som anlitandet av servicen kräver,
- 3) uppgifter om utbildning, anställningar och yrkeskunnande,
- 4) sådana uppgifter om den sociala situationen som inverkar på sysselsättningen för personen,
- 5) sådana uppgifter om och bedömningar av hälsotillstånd samt arbets- och funktionsförmåga som inverkar på sysselsättningen av honom eller henne och som är nödvändiga för att tillhandahålla service för honom eller henne,
- 6) uppgifter om servicebehov,
- 7) uppgifter om den sektorsövergripande sysselsättningsplanen och hur den genomförs, följs upp och revideras.

Bestämmelser om behandling av personuppgifter finns i Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2016/679 om skydd för fysiska personer med avseende på behandling av personuppgifter och om det fria flödet av sådana uppgifter och om upphävande av direktiv 95/46/EG (allmän dataskyddsförordning), nedan *den allmänna dataskyddsförordningen*, och i dataskyddslagen (1050/2018).

9 a §

Kundinformationsmaterial och kundinformationssystem för sektorsövergripande samservice

Närings-, trafik- och miljöcentralernas samt arbets- och näringsbyråernas utvecklings- och förvaltningscenter utvecklar och förvaltar kundinformationsmaterial och kundinformationssystem för sektorsövergripande samservice i syfte att genomföra sektorsövergripande samservice.

Arbets- och näringsbyrån, kommunen och Folkpensionsanstalten ska föra in de i 9 § avsedda uppgifterna i kundinformationsmaterialet med hjälp av kundinformationssystemet för sektorsövergripande samservice. Uppgifter om arbetslösa får registreras i informationssystemet efter att den sektorsövergripande samservicen har inletts. Närings-, trafik- och miljöcentralernas samt arbets- och näringsbyråernas utvecklings- och förvaltningscenter ska radera alla uppgifter om den arbetslösa när fyra år har förflutit från den dag då den sektorsövergripande samservicen upphörde. En uppgift behöver dock inte raderas, om den behövs för skötseln av ett uppdrag som baserar sig på bestämmelser eller ett ärende som fortfarande är anhängigt.

Den registrerade har inte en i artikel 18 i den allmänna dataskyddsförordningen avsedd rätt att begränsa behandlingen av uppgifter som avses i 9 §.

Användningen av kundinformationssystemet kräver personliga användarrättigheter. Närings-, trafik- och miljöcentralernas samt arbets- och näringsbyråernas utvecklings- och förvaltningscenter kan bevilja användarrättigheter på ansökan av arbets- och näringsbyrån, kommunen, samkommunen eller Folkpensionsanstalten. Användarrättigheter kan beviljas en person som är anställd hos arbets- och näringsbyrån, kommunen, samkommunen eller Folkpensionsanstalten och som sköter uppgifter som avses i denna lag.

9 b §

Personuppgiftsansvariga

Närings-, trafik- och miljöcentralernas samt arbets- och näringsbyråernas utvecklings- och förvaltningscenter, arbets- och näringsbyråerna, kommunerna och Folkpensionsanstalten är gemensamt personuppgiftsansvariga för de uppgifter som avses i 9 §.

Närings-, trafik- och miljöcentralernas samt arbets- och näringsbyråernas utvecklings- och förvaltningscenter svarar i fråga om kundinformationssystem och informationsmaterial enligt den allmänna dataskyddsförordningen för

- 1) inbyggt dataskydd och dataskydd som standard enligt artikel 25 i den förordningen,
- 2) säkerhet i samband med behandlingen enligt artikel 32 i den förordningen,
- 3) konsekvensbedömning avseende dataskydd enligt artikel 35 i den förordningen,
- 4) förhandssamråd enligt artikel 36 i den förordningen,
- 5) den personuppgiftsansvariges skyldigheter enligt artikel 12.1 och 12.2 i den förordningen och sådana andra skyldigheter med anknytning till informationssystemets och informationsmaterialets informationssäkerhet som den personuppgiftsansvarige har enligt den förordningen.

Arbets- och näringsbyråerna, kommunerna och Folkpensionsanstalten svarar för den personuppgiftsansvariges andra än i 2 mom. avsedda skyldigheter enligt den allmänna dataskyddsförordningen i fråga om de uppgifter som de har registrerat i kundinformationsmaterialet.

Denna lag träder i kraft den 20 .

4.

Lag

om ändring av 11 kap. 4 § i lagen om utkomstskydd för arbetslösa

I enlighet med riksdagens beslut
ändras i lagen om utkomstskydd för arbetslösa (1290/2002) 11 kap. 4 § 2 mom., sådant det
lyder i lag 1457/2016, som följer:

11 kap.

Bestämmelser om verkställighet

4 §

Arbetskraftspolitiskt utlåtande

Arbets- och näringsförvaltningens kundservicecenter kan ge ett arbetskraftspolitiskt utlåtande enligt 1 kap. 4 § 3 mom. om de allmänna arbetskraftspolitiska förutsättningarna för att få förmåner enligt 2 kap. utan en arbetskraftspolitisk prövning samt rätta uppenbara skriv- eller räknepel eller andra jämförbara klara fel i arbets- och näringsbyråns arbetskraftspolitiska utlåtande.

Denna lag träder i kraft den 20 .

Vid användning av arbets- och näringsbyråns kundinformationssystem som var i bruk vid ikraftträdandet av denna lag, ska på arbets- och näringsförvaltningens kundservicecenters behörighet att ge arbetskraftspolitiska utlåtanden tillämpas 11 kap. 4 § 2 mom. som gällde vid ikraftträdandet av denna lag.

Helsingfors den 25 november 2021

Statsminister

Sanna Marin

Arbetsminister Tuula Haatainen

1.

Lag

om ändring och temporär ändring av lagen om offentlig arbetskrafts- och företagsservice

I enlighet med riksdagens beslut
upphävs i lagen om offentlig arbetskrafts- och företagsservice (916/2012) 12 kap. 6 § 4 mom., sådant det lyder i lag 1456/2016,
ändras i 1 kap. 9 §, 2 kap. 1 § 1 mom., det inledande stycket i 3 kap. 3 § 1 mom., 12 kap. 6 § 1 mom., temporärt 12 kap. 6 § 2 mom. samt 12 kap. 3 mom., 13 kap. och 14 kap. 2 § 1 mom., av dem 1 kap. 9 § sådan den lyder i lag 1452/2016, 12 kap. 6 § 1–3 mom. sådana de lyder i lag 1456/2016 och 14 kap. 2 § 1 mom. sådant det lyder i lag 422/2021, och
fogas till lagen ett nytt 13 a kap. som följer:

Gällande lydelse

Föreslagen lydelse

1 kap

1 kap.

Allmänna bestämmelser

Allmänna bestämmelser

9 §

9 §

Pendlingsregion

Pendlingsregion

Pendlingsregionen sträcker sig 80 kilometer från personens faktiska bostad. Om det inte finns skäl att göra någon annan bedömning, betraktas som personens faktiska bostad den adress som antecknats för personen i *arbets- och näringsbyråns kundinformationssystem*.

Pendlingsregionen sträcker sig 80 kilometer från personens faktiska bostad. Om det inte finns skäl att göra någon annan bedömning, betraktas som personens faktiska bostad den adress som antecknats för personen i *den riksomfattande informationsresurs som avses i 13 kap. 3 §*.

2 kap

2 kap.

Arbetssökande

Arbetssökande

1 §

1 §

Inledande av jobbsökning och jobbsökningens giltighet

Inledande av jobbsökning och jobbsökningens giltighet

En enskild kunds jobbsökning inleds den dag då kunden elektroniskt begär det via den för ändamålet avsedda nättjänsten eller personligen på arbets- och näringsbyrån och han eller hon registreras som *arbetssökande i arbets-*

En enskild kunds jobbsökning inleds den dag då kunden elektroniskt begär det via den för ändamålet avsedda nättjänsten eller personligen på arbets- och näringsbyrån och han eller

Gällande lydelse

och näringsbyråns kundinformationssystem. Arbets- och näringsmyndigheterna kan också godkänna en begäran som framförts på annat sätt.

Föreslagen lydelse

hon registreras som arbetssökande i den riks-omfattande informationsresurs som avses i 13 kap. 3 §. Arbets- och näringsmyndigheterna kan också godkänna en begäran som framförts på annat sätt.

3 kap

Arbetsförmedling

3 §

Att vägra ta emot en platsanmälan och att ta bort en anmälan

Arbets- och näringsmyndigheten kan vägra ta emot en platsanmälan om en ledig anställning och kan ta bort en anmälan ur arbets- och näringsbyråns kundinformationssystem om det utifrån anmälan är uppenbart eller utifrån arbetsgivarens tidigare handlande eller i övrigt finns grundad anledning att misstänka att

3 kap.

Arbetsförmedling

3 §

Att vägra ta emot en platsanmälan och att ta bort en anmälan

Arbets- och näringsmyndigheten kan vägra ta emot en platsanmälan om en ledig anställning och kan ta bort en anmälan från den riks-omfattande serviceplattform som avses i 13 kap. 3 mom. om det utifrån anmälan är uppenbart eller utifrån arbetsgivarens tidigare handlande eller i övrigt finns grundad anledning att misstänka att

12 kap

Genomförande av offentlig arbetskrafts- och företagsservice och tillhörande samarbete

6 §

Rätt att få uppgifter

Arbets- och näringsbyrån, arbets- och näringsförvaltningens kundservicecenter, närings-, trafik- och miljöcentralen och närings-, trafik- och miljöcentralernas samt arbets- och näringsbyråernas utvecklings- och förvaltningscenter har oberoende av sekretessbestämmelserna och andra begränsningar av rätten att få uppgifter rätt att avgiftsfritt av andra statliga myndigheter, kommunala myndigheter, Folkpensionsanstalten, arbetslöshetskassorna, Pensionsskyddscentralen, Arbetslöshetsförsäkringsfonden, dem som producerar offentlig arbetskrafts- och företagsservice och dem som anordnar arbetsprövning som anges i 4 kap. 5

12 kap.

Genomförande av offentlig arbetskrafts- och företagsservice och tillhörande samarbete

6 §

Rätt att få uppgifter

Arbets- och näringsbyrån, arbets- och näringsförvaltningens kundservicecenter, närings-, trafik- och miljöcentralen och närings-, trafik- och miljöcentralernas samt arbets- och näringsbyråernas utvecklings- och förvaltningscenter har oberoende av sekretessbestämmelserna och andra begränsningar av rätten att få uppgifter rätt att avgiftsfritt av andra statliga myndigheter, kommunala myndigheter, Folkpensionsanstalten, arbetslöshetskassorna, Pensionsskyddscentralen, Sysselsättningsfonden, dem som producerar offentlig arbetskrafts- och företagsservice och dem som anordnar arbetsprövning som anges i 4 kap. 5 §

Gällande lydelse

§ få de uppgifter som är nödvändiga för att genomföra den offentliga arbetskrafts- och företagsservicen.

De som producerar offentlig arbetskrafts- och företagsservice har oberoende av sekretessbestämmelserna och andra begränsningar av rätten att få uppgifter rätt att avgiftsfritt av arbets- och näringsbyrån, arbets- och näringsförvaltningens kundservicecenter och närings-, trafik- och miljöcentralen få de uppgifter om enskilda kunder som är nödvändiga för att ordna servicen.

Arbetsgivaren har för att fullgöra skyldigheten enligt de lagar som gäller arbetsavtals- och tjänsteförhållanden att återanställa uppsagda arbetstagare och tjänsteinnehavare, oberoende av sekretessbestämmelserna och av andra begränsningar av rätten att få uppgifter, rätt att avgiftsfritt av arbets- och näringsmyndigheterna få information om huruvida en person som arbetsgivaren namngett är arbetssökande vid arbets- och näringsbyrån. Arbetsgivaren har dessutom, för att uppfylla den förutsättning för beviljande av lönesubvention som anges i 7 kap. 3 § 3 mom., rätt få information om huruvida en person som arbetsgivaren namngett och vars anställningsförhållande upphört under de 12 månader som föregått ansökan om lönesubvention är arbetssökande vid arbets- och näringsbyrån.

De uppgifter som avses i 1 och 2 mom. kan även lämnas ut i maskinläsbar form eller med hjälp av en teknisk anslutning.

13 kap

Arbets- och näringsbyråns kundinformationssystem

1 §

Arbets- och näringsbyråns kundinformationssystem

Föreslagen lydelse

få de uppgifter som är nödvändiga för att genomföra den offentliga arbetskrafts- och företagsservicen.

De som producerar offentlig arbetskrafts- och företagsservice *och de som producerar sådan service som stöder sysselsättning som avtalats i en sysselsättningsplan eller en plan som ersätter den och som ordnas av arbets- och näringsbyrån eller kommunen* har oberoende av sekretessbestämmelserna och andra begränsningar av rätten att få uppgifter rätt att avgiftsfritt av arbets- och näringsbyrån, arbets- och näringsförvaltningens kundservicecenter och närings-, trafik- och miljöcentralen få de uppgifter om enskilda kunder som är nödvändiga för att ordna servicen.

Arbetsgivaren har för att fullgöra skyldigheten enligt de lagar som gäller arbetsavtals- och tjänsteförhållanden att återanställa uppsagda arbetstagare, *tjänstemän* och tjänsteinnehavare, oberoende av sekretessbestämmelserna och av andra begränsningar av rätten att få uppgifter, rätt att avgiftsfritt av arbets- och näringsmyndigheterna få information om huruvida en person som arbetsgivaren namngett är arbetssökande vid arbets- och näringsbyrån. Arbetsgivaren har dessutom, för att uppfylla den förutsättning för beviljande av lönesubvention som anges i 7 kap. 3 § 3 mom., rätt få information om huruvida en person som arbetsgivaren namngett och vars anställningsförhållande upphört under de 12 månader som föregått ansökan om lönesubvention är arbetssökande vid arbets- och näringsbyrån.

(upphävs)

13 kap.

Behandling av kunduppgifter

1 §

Användningsändamål

Gällande lydelse

Arbets- och näringsbyråns kundinformationssystem används för ordnande och produktion av offentlig arbetskrafts- och företagsservice samt för skötsel av de uppgifter som arbets- och näringsbyrån eller arbets- och näringsförvaltningens kundservicecenter har enligt lagen om främjande av integration, lagen om utkomstskydd för arbetslösa, lagen om alterneringsledighet, lagen om arbetsverksamhet i rehabiliteringssyfte och lagen om yrkesutbildning och för skötsel av de uppgifter som arbets- och näringsministeriet har enligt lagen om sociala företag.

Kundinformationssystemet består av ett register över enskilda kunder, ett arbetsgivarregister och ett register över serviceproducenter samt ett kundregister över sektorsövergripande samservice som utgör ett delregister till registret över enskilda kunder. Vad som i detta kapitel föreskrivs om arbets- och näringsbyråns kundinformationssystem tillämpas dock på kundregistret över sektorsövergripande samservice enbart om något annat inte föreskrivs i lagen om sektorsövergripande samservice som främjar sysselsättningen.

Bestämmelser om behandling av personuppgifter finns i Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2016/679 om skydd för fysiska personer med avseende på behandling av personuppgifter och om det fria flödet av sådana uppgifter och om upphävande av direktiv 95/46/EG (allmän dataskyddsförordning), nedan den allmänna dataskyddsförordningen, och i dataskyddslagen (1050/2018).

Bestämmelser om kundinformationssystemet för företagstjänster finns i lagen om kundinformationssystemet för företagstjänster (293/2017).

3 §

De olika registrens informationsinnehåll

I registret över enskilda kunder kan det i fråga om en enskild kund föras in

Föreslagen lydelse

Uppgifter om kunder och producenter av offentlig arbetskrafts- och företagsservice får användas för

1) ordnande och produktion av service och uppgifter som avses i denna lag,

2) utförande av uppgifter som ålagts arbets- och näringsbyrån eller arbets- och näringsförvaltningens kundservicecenter enligt lagen om främjande av integration, lagen om utkomstskydd för arbetslösa, lagen om alterneringsledighet, lagen om arbetsverksamhet i rehabiliteringssyfte och lagen om yrkesutbildning,

3) utförande av uppgifter som ålagts arbets- och näringsministeriet enligt lagen om sociala företag,

4) övervakning, utveckling, uppföljning, statistikföring, prognostisering och styrning i fråga om de uppgifter som avses i 1–3 punkten.

Bestämmelser om behandling av personuppgifter finns i Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2016/679 om skydd för fysiska personer med avseende på behandling av personuppgifter och om det fria flödet av sådana uppgifter och om upphävande av direktiv 95/46/EG (allmän dataskyddsförordning), nedan den allmänna dataskyddsförordningen, och i dataskyddslagen (1050/2018).

Bestämmelser om kundinformationssystemet för företagstjänster finns i lagen om kundinformationssystemet för företagstjänster (293/2017).

2 §

Uppgifter som behandlas

I fråga om enskilda kunder får följande uppgifter behandlas:

Gällande lydelse

- 1) namn, personbeteckning och kontaktuppgifter,
- 2) uppgifter som har samband med kundrelationen till arbets- och näringsbyrån, anlita- det av service vid byrån och eventuella specia- larrangemang som anlita- det av servicen krä- ver,
- 3) uppgifter om utbildning, anställningar och yrkeskunnande,
- 4) uppgifter om servicebehov och planer,
- 5) uppgifter om arbets- och utbildningserbju- danden och presentationer för arbetsgivare,
- 6) uppgifter om offentlig arbetskrafts- och företagsservice och annan sysselsättningsfräm- jande service samt sakkunnigbedömningar,
- 7) sådana uppgifter om hälsotillståndet och arbets- och funktionsförmågan som har inver- kan på personens sysselsättning och som är nödvändiga för att tillhandahålla personen ser- vice,
- 8) utredningar och arbetskraftspolitiska utlå- tanden som gäller utkomstskydd för arbetslösa eller altemneringsledighet,
- 9) uppgifter om förmåner som hör till den of- fentliga arbetskrafts- och företagsservicen.

I arbetsgivarregistret kan det i fråga om ar- betsgivare som ansöker om eller får offentlig arbetskrafts- och företagsservice föras in

- 1) uppgifter för identifiering,
- 2) uppgifter som har samband med kundre- lationen till arbets- och näringsbyrån och anli- tandet av service vid byrån,
- 3) uppgifter om verksamhet och servicebe- hov,
- 4) uppgifter om arbeten och deras tillsät- tande,
- 5) beslut om lönesubvention och tillhörande uppgifter om uppföljning och utbetalning,
- 6) avtal om arbetsprövning,
- 7) andra uppgifter som anknyter till plane- ringen och genomförandet av den offentliga ar- betskrafts- och företagsservicen än de som av- ses i 1–6 punkten i detta moment.

I registret över serviceproducenter kan det för kundbetjeningen föras in

Föreslagen lydelse

- 1) namn, personbeteckning och kontaktuppgifter,
 - 2) uppgifter som har samband med kundre- lationen till arbets- och näringsbyrån, anlita- det av service vid byrån och eventuella specia- larrangemang som anlita- det av servicen krä- ver,
 - 3) uppgifter om utbildning, anställningar och yrkeskunnande *samt andra uppgifter som an- vänds vid arbetsförmedling,*
 - 4) uppgifter om servicebehov, planer *och ge- nomförande av planer,*
 - 5) uppgifter om arbets- och utbildningserbju- danden och presentationer för arbetsgivare,
 - 6) uppgifter om offentlig arbetskrafts- och företagsservice och annan sysselsättningsfräm- jande service samt sakkunnigbedömningar,
 - 7) sådana uppgifter om *och bedömningar av* hälsotillståndet och arbets- och funktionsför- mågan som har inverkan på personens syssel- sättning och som är nödvändiga för att tillhan- dahålla personen service,
 - 8) utredningar och arbetskraftspolitiska utlå- tanden som gäller utkomstskydd för arbetslösa eller altemneringsledighet,
 - 9) uppgifter om förmåner som hör till den of- fentliga arbetskrafts- och företagsservicen.
- I fråga om arbetsgivare *eller företag* som an- söker om eller får offentlig arbetskrafts- och företagsservice får *följande uppgifter behand- las:*
- 1) uppgifter för identifiering,
 - 2) uppgifter som har samband med kundre- lationen till arbets- och näringsbyrån och anli- tandet av service vid byrån,
 - 3) uppgifter om verksamhet och servicebe- hov,
 - 4) uppgifter om arbeten och deras tillsät- tande,
 - 5) beslut om lönesubvention och tillhörande uppgifter om uppföljning och utbetalning,
 - 6) avtal om arbetsprövning,
 - 7) andra uppgifter som *behövs för plane- ringen, ordnandet, genomförandet och uppfölj- ningen av den offentliga arbetskrafts- och fö- retagsservicen* än de som avses i 1–6 punkten,
- I fråga om dem som producerar offentlig ar- betskrafts- och företagsservice får följande uppgifter behandlas:*

Gällande lydelse

- 1) uppgifter för identifiering av serviceproducenten,
- 2) uppgifter som har samband med anlitandet av service vid arbets- och näringsbyrån,
- 3) upphandlingsavtal som ingåtts med serviceproducenten och tillhörande uppgifter om utbetalning,
- 4) uppgifter om den service som anskaffats,
- 5) uppgifter om ansökning och antagning till servicen samt om uppföljning av servicen,
- 6) andra uppgifter om serviceproducenten som behövs för planeringen och ordnandet av offentlig arbetskrafts- och företagsservice än de som avses i 1–5 punkten i detta moment,
- 7) uppgifter om arbetskraftsutbildning enligt lagen om yrkesutbildning och utbildningsanordnaren samt uppgifter om ansökan, urval och uppföljning i anslutning till utbildningen.

I registren får det även föras in sådana andra än i denna paragraf avsedda uppgifter som behövs för planeringen, anordnandet och uppföljningen av den offentliga arbetskrafts- och företagsservicen men som inte är personuppgifter. I registren kan det även ingå dokument som inte förs in i kundinformationssystemet.

2 §

Personuppgiftsansvariga

Närings-, trafik- och miljöcentralernas samt arbets- och näringsbyråernas utvecklings- och förvaltningscenter och arbets- och näringsbyråerna är gemensamt personuppgiftsansvariga för arbets- och näringsbyråns kundinformationssystem. Arbets- och näringsförvaltningens

Föreslagen lydelse

- 1) uppgifter för identifiering av serviceproducenten,
 - 2) uppgifter som har samband med anlitandet av service vid arbets- och näringsbyrån,
 - 3) upphandlingsavtal som ingåtts med serviceproducenten och tillhörande uppgifter om utbetalning,
 - 4) uppgifter om den service som anskaffats,
 - 5) uppgifter om ansökning och antagning till servicen samt om uppföljning av servicen,
 - 6) andra uppgifter om serviceproducenten som behövs för *planeringen och ordnandet av offentlig arbetskrafts- och företagsservice* än de som avses i 1–5 punkten,
 - 7) uppgifter om arbetskraftsutbildning enligt lagen om yrkesutbildning och utbildningsanordnaren samt uppgifter om ansökan, urval och uppföljning i anslutning till utbildningen.
- (upphävs)

3 §

Arbets- och näringsförvaltningens riksomfattande informationssystemtjänster

Närings-, trafik- och miljöcentralernas samt arbets- och näringsbyråernas utvecklings- och förvaltningscenter utvecklar och förvaltar en riksomfattande helhet av kundinformationssystem, och en riksomfattande serviceplattform och informationsresurs.

4 §

Personuppgiftsansvariga

Närings-, trafik- och miljöcentralernas samt arbets- och näringsbyråernas utvecklings- och förvaltningscenter och arbets- och näringsbyråerna är gemensamt personuppgiftsansvariga för de uppgifter som avses i 2 §. Arbets- och näringsförvaltningens kundservicecenter är ett i den allmänna dataskyddsförordningen avsett personuppgiftsbiträde.

Gällande lydelse

kundservicecenter är ett i den allmänna dataskyddsförordningen avsett personuppgiftsbiträde.

Närings-, trafik- och miljöcentralernas samt arbets- och näringsbyråernas utvecklings- och förvaltningscenter ansvarar i fråga om arbets- och näringsbyråns kundinformationssystem för

1) inbyggt dataskydd och dataskydd som standard enligt artikel 25 i den allmänna dataskyddsförordningen,

2) säkerhet i samband med behandlingen enligt artikel 32 i den allmänna dataskyddsförordningen,

3) konsekvensbedömning avseende dataskydd enligt artikel 35 i den allmänna dataskyddsförordningen,

4) förhandssamråd enligt artikel 36 i den allmänna dataskyddsförordningen,

5) den personuppgiftsansvariges skyldigheter enligt artikel 12.1 och 12.2 i den allmänna dataskyddsförordningen och sådana andra skyldigheter med anknytning till informationssystemets informationssäkerhet som den personuppgiftsansvarige har enligt den förordningen.

Arbets- och näringsbyråerna ansvarar för den personuppgiftsansvariges i den allmänna dataskyddsförordningen föreskrivna andra än i 2 mom. avsedda skyldigheter. Varje arbets- och näringsbyrå ansvarar för den personuppgiftsansvariges uppgifter för sina kunders del.

4 §

Registrering, radering och arkivering av uppgifter

Arbets- och näringsbyrån, arbets- och näringsförvaltningens kundservicecenter och närings-, trafik- och miljöcentralernas samt arbets- och näringsbyråernas utvecklings- och förvaltningscenter ska föra in kunduppgifter i arbets- och näringsbyråns kundinformationssystem. Om en personuppgift som registreras har erhållits på något annat sätt än av den som registreras, ska det i registret antecknas var uppgiften har erhållits och vem som har antecknat den.

Föreslagen lydelse

Närings-, trafik- och miljöcentralernas samt arbets- och näringsbyråernas utvecklings- och förvaltningscenter ansvarar i fråga om i 3 § avsedda informationssystemtjänster enligt den allmänna dataskyddsförordningen för

1) inbyggt dataskydd och dataskydd som standard enligt artikel 25 i den förordningen,

2) säkerhet i samband med behandlingen enligt artikel 32 i den förordningen,

3) konsekvensbedömning avseende dataskydd enligt artikel 35 i den förordningen,

4) förhandssamråd enligt artikel 36 i den förordningen,

5) den personuppgiftsansvariges skyldigheter enligt artikel 12.1 och 12.2 i den förordningen och sådana andra skyldigheter med anknytning till informationssystemets informationssäkerhet som den personuppgiftsansvarige har enligt den förordningen.

Arbets- och näringsbyråerna ansvarar för den personuppgiftsansvariges andra skyldigheter enligt den allmänna dataskyddsförordningen än de som avses i 2 mom. avsedda skyldigheter. Varje arbets- och näringsbyrå ansvarar för den personuppgiftsansvariges uppgifter för sina kunders del.

5 §

Registrering, radering och arkivering av uppgifter

Arbets- och näringsbyrån, arbets- och näringsförvaltningens kundservicecenter och närings-, trafik- och miljöcentralernas samt arbets- och näringsbyråernas utvecklings- och förvaltningscenter ska registrera de i 2 § avsedda uppgifterna i den riksomfattande informationssystemet med hjälp av ett kundinformationssystem som hör till den riksomfattande helheten av kundinformationssystem. Uppgifterna kan dock bevaras i ett från inform-

Gällande lydelse

Den registrerade har inte en i artikel 18 i den allmänna dataskyddsförordningen avsedd rätt att begränsa behandlingen av uppgifter i registret över enskilda kunder.

Närings-, trafik- och miljöcentralernas samt arbets- och näringsbyråernas utvecklings- och förvaltningscenter ska radera alla uppgifter om kunden eller serviceproducenten när fyra år har förflutit från den dag då kundrelationen eller avtalsförhållandet upphörde. En uppgift behöver dock inte raderas, om den behövs för skötseln av ett uppdrag som baserar sig på bestämmelser eller ett ärende som fortfarande är anhängigt.

Bestämmelser om arkivering av uppgifter finns i arkivlagen (831/1994).

4 a §

Användarrättigheter

För att använda arbets- och näringsbyråns kundinformationssystem krävs det personliga användarrättigheter. Närings-, trafik- och miljöcentralernas samt arbets- och näringsbyråernas utvecklings- och förvaltningscenter svarar för skötseln av uppgifter som hänför sig till kontrollen av användarrättigheterna till kundinformationssystemet och för insamling av logginformation. Uppgifterna om gällande användarrättigheter ska hållas uppdaterade.

Användarrättigheterna ska till sitt innehåll, sin omfattning, sina behörigheter och sin varaktighet begränsas enligt vad som är nödvändigt för att en person ska kunna sköta sina arbetsuppgifter.

Den som har beviljats användarrättigheter får behandla endast sådana i kundinformationssystemet registrerade uppgifter som är nödvändiga för skötseln av hans eller hennes arbetsuppgifter och behandla dem endast på ett för skötseln av arbetsuppgifterna nödvändigt sätt.

Föreslagen lydelse

ationsresursen separat ärendehanteringssystem, om det är nödvändigt av tekniska skäl. Om en personuppgift som registreras har erhållits på något annat sätt än av den som registreras, ska det i personens uppgifter antecknas var uppgiften har erhållits och vem som har antecknat den.

Den registrerade har inte en i artikel 18 i den allmänna dataskyddsförordningen avsedd rätt att begränsa behandlingen av uppgifter *som avses i 2 § 1 mom.*

Närings-, trafik- och miljöcentralernas samt arbets- och näringsbyråernas utvecklings- och förvaltningscenter ska radera alla uppgifter om kunden eller serviceproducenten när fyra år har förflutit från den dag då kundrelationen eller avtalsförhållandet upphörde. En uppgift behöver dock inte raderas, om den behövs för skötseln av ett uppdrag som baserar sig på bestämmelser eller ett ärende som fortfarande är anhängigt.

Bestämmelser om arkivering av uppgifter finns i arkivlagen (831/1994).

6 §

Användarrättigheter

För att använda ett kundinformationssystem som hör till den riksomfattande helheten av kundinformationssystem krävs det personliga användarrättigheter. Närings-, trafik- och miljöcentralernas samt arbets- och näringsbyråernas utvecklings- och förvaltningscenter svarar för skötseln av uppgifter som hänför sig till kontrollen av användarrättigheterna och för insamling av logginformation. Uppgifterna om gällande användarrättigheter ska hållas uppdaterade.

Användarrättigheterna ska till sitt innehåll, sin omfattning, sina behörigheter och sin varaktighet begränsas till vad som är nödvändigt för att en person ska kunna sköta sina uppgifter.

Den som beviljats användarrättigheter får behandla endast sådana *i 2 § avsedda* uppgifter som är nödvändiga för skötseln av hans eller hennes uppgifter och endast på det sätt som är nödvändigt för skötseln av uppgifterna.

Gällande lydelse

Föreslagen lydelse

5 §

Beviljande av användarrättigheter

Närings-, trafik- och miljöcentralernas samt arbets- och näringsbyråernas utvecklings- och förvaltningscenter beviljar användarrättigheter till arbets- och näringsbyråns kundinformationssystem på ansökan av arbets- och näringsbyrån, arbets- och näringsförvaltningens kundservicecenter, närings-, trafik- och miljöcentralen eller arbets- och näringsministeriet. I ansökan ska lämnas de uppgifter som behövs för att användarrättigheter ska beviljas och för att bestämma användarrättigheternas giltighetstid. En tjänsteman som har beviljats rätt att använda arbets- och näringsbyråns kundinformationssystem får trots sekretessbestämmelserna söka och använda uppgifter i systemet, om det behövs för att ordna kundbetjäningen, utreda eller avgöra ett anhängigt ärende eller för att utföra tillsyns-, utvecklings-, uppföljnings-, statistikförings-, prognostiserings- eller styruppgifter.

Användarrättigheter kan beviljas en tjänsteman som är anställd vid någon av de i 1 mom. nämnda myndigheterna och som sköter

- 1) uppgifter enligt denna lag,
- 2) sådana uppgifter enligt lagen om främjande av integration som anknyter till offentlig arbetskrafts- och företagsservice,
- 3) uppgifter som anknyter till sådan arbetskraftsutbildning som avses i lagen om yrkesutbildning,
- 4) uppgifter enligt lagen om sociala företag,
- 5) uppgifter enligt lagen om utkomstskydd för arbetslösa,
- 6) uppgifter enligt lagen om altherneringsledighet,
- 7) sådana tillsyns-, utvecklings-, uppföljnings-, statistikförings-, prognostiserings- eller styruppgifter som anknyter till sådana tjänster, stöd eller kundprocesser som avses i 1–4 punkten eller till systemet för utkomstskydd för arbetslösa eller systemet för altherneringsledighet,
- 8) uppgifter för personuppgiftsansvariga eller uppgifter som anknyter till kontroll av användarrättigheter eller insamling av logginformation.

7 §

Beviljande av användarrättigheter

Närings-, trafik- och miljöcentralernas samt arbets- och näringsbyråernas utvecklings- och förvaltningscenter beviljar användarrättigheter till det kundinformationssystem som hör till den riksomfattande helheten av kundinformationssystem på ansökan av arbets- och näringsbyrån, arbets- och näringsförvaltningens kundservicecenter, närings-, trafik- och miljöcentralen eller arbets- och näringsministeriet. Ansökan ska innehålla de uppgifter som behövs för beviljande av användarrättigheter och bestämmande av användarrättigheternas giltighetstid.

Användarrättigheter kan beviljas en tjänsteman som är anställd vid någon av de i 1 mom. nämnda myndigheterna och som sköter

- 1) uppgifter enligt denna lag,
- 2) sådana uppgifter enligt lagen om främjande av integration som anknyter till offentlig arbetskrafts- och företagsservice,
- 3) sådana uppgifter enligt lagen om yrkesutbildning som anknyter till arbetskraftsutbildning,
- 4) uppgifter enligt lagen om sociala företag,
- 5) uppgifter enligt lagen om utkomstskydd för arbetslösa,
- 6) uppgifter enligt lagen om altherneringsledighet,
- 7) tillsyns-, utvecklings-, uppföljnings-, statistikförings-, prognostiserings- eller styruppgifter som anknyter till sådana tjänster, stöd eller kundprocesser som avses i 1–4 punkten eller till systemet för utkomstskydd för arbetslösa eller systemet för altherneringsledighet,
- 8) uppgifter för personuppgiftsansvariga eller uppgifter som anknyter till kontroll av användarrättigheter eller insamling av logginformation.

Gällande lydelse

Användarrättigheter till arbets- och näringsbyråns kundinformationssystem kan dessutom beviljas sådana personer som är anställda hos en aktör som antingen på uppdrag av arbets- och näringsministeriet, närings-, trafik- och miljöcentralen eller närings-, trafik- och miljöcentralernas samt arbets- och näringsbyråernas utvecklings- och förvaltningscenter utför separat utvärdering, granskning eller utredning eller på uppdrag av närings-, trafik- och miljöcentralernas samt arbets- och näringsbyråernas utvecklings- och förvaltningscenter utför uppgifter som anknyter till utveckling eller förvaltning av kundinformationssystemet, och som sköter uppgiften i fråga.

5 a §

Ändring och upphävande av användarrättigheter

Närings-, trafik- och miljöcentralernas samt arbets- och näringsbyråernas utvecklings- och förvaltningscenter ska upphäva användarrättigheterna, om

1) förutsättningarna enligt 5 § för beviljande av användarrättigheter inte längre uppfylls,

2) det är nödvändigt att upphäva användarrättigheterna av något annat vägande skäl som hänför sig till skyddet av personuppgifter eller kundinformationssystemets informationssäkerhet.

Närings-, trafik- och miljöcentralernas samt arbets- och näringsbyråernas utvecklings- och förvaltningscenter kan upphäva användarrättigheterna, om uppgifterna i kundinformationssystemet har behandlats i strid med 4 a § 3 mom., den allmänna dataskyddsförordningen eller dataskyddslagen.

Närings-, trafik- och miljöcentralernas samt arbets- och näringsbyråernas utvecklings- och

Föreslagen lydelse

Användarrättigheter kan dessutom beviljas en person

1) som är anställd hos och sköter utvärderings-, gransknings- eller utredningsuppgifter hos en sådan aktör som antingen på uppdrag av arbets- och näringsministeriet, närings-, trafik- och miljöcentralen eller närings-, trafik- och miljöcentralernas samt arbets- och näringsbyråernas utvecklings- och förvaltningscenter utför separat utvärdering, granskning eller utredning,

2) som är anställd hos och sköter sådana utvecklings- eller förvaltningsuppgifter hos en sådan aktör som på uppdrag av närings-, trafik- och miljöcentralernas samt arbets- och näringsbyråernas utvecklings- och förvaltningscenter utför uppgifter som anknyter till utveckling eller förvaltning av *de i 3 § avsedda informationssystemtjänsterna*,

3) som är anställd hos och sköter uppgifter som anknyter till *arbetskrafts- och företagsservice hos en producent av offentlig arbetskrafts- och företagsservice*.

8 §

Ändring och upphävande av användarrättigheter

Närings-, trafik- och miljöcentralernas samt arbets- och näringsbyråernas utvecklings- och förvaltningscenter ska upphäva användarrättigheterna, om

1) förutsättningarna enligt 7 § för beviljande av användarrättigheter inte längre uppfylls,

2) det är nödvändigt att upphäva användarrättigheterna av något annat vägande skäl som hänför sig till skyddet av personuppgifter eller kundinformationssystemets informationssäkerhet än de som avses i 1 punkten.

Närings-, trafik- och miljöcentralernas samt arbets- och näringsbyråernas utvecklings- och förvaltningscenter kan upphäva användarrättigheterna, om *de i 2 § avsedda uppgifterna* har behandlats i strid med 6 § 3 mom., den allmänna dataskyddsförordningen eller dataskyddslagen.

Närings-, trafik- och miljöcentralernas samt arbets- och näringsbyråernas utvecklings- och

Gällande lydelse

förvaltningscenter ska ändra användarrättigheterna, om den användarrättighet som söks eller beviljats inte längre till sitt innehåll, sin omfattning, sina behörigheter eller sin varaktighet motsvarar det syfte för vilket rättigheten har sökts eller beviljats.

Arbets- och näringsbyrån, arbets- och näringsförvaltningens kundservicecenter, närings-, trafik- och miljöcentralen och arbets- och näringsministeriet samt en i 5 § 3 mom. avsedd aktör utanför arbets- och näringsförvaltningen ska utan dröjsmål informera närings-, trafik- och miljöcentralernas samt arbets- och näringsbyråernas utvecklings- och förvaltningscenter om grunder för upphävande eller ändring av användarrättigheter.

6 §

Samtycke till utlämnande av uppgifter till arbetsgivare

Till arbetsgivare får det endast med den arbetssökandes skriftliga samtycke lämnas ut uppgifter som behövs för att tillsätta ett arbete. Samtycket eller uteblivet samtycke ska antecknas i registret över enskilda kunder.

Behövliga uppgifter för att tillsätta ett arbete är

- 1) arbetssökandens namn och kontaktuppgifter, modersmål, övriga språkkunskaper och medborgarskap,
- 2) arbetssökandens utbildning och avlagda yrkesexamina och till behövliga delar deras innehåll och vitsord,
- 3) tidigare anställningar plus uppgifterna i arbetsintyg,
- 4) fullgjord värnplikt,
- 5) specialkompetens, arbets- och utbildningsönskemål samt den arbetssökandes egenhändigt uppgjorda jobbsökarpresentation för arbetsgivare,
- 6) information om att personen har varit arbetslös arbetssökande utan avbrott under de senaste 12 månaderna i syfte att utreda de förutsättningar för att ingå arbetsavtal för viss tid som avses i 1 kap. 3 a § i arbetsavtalslagen och i 1 kap. 4 a § i lagen om sjöarbetsavtal.

Till arbetsgivare får det lämnas ut uppgifter om den arbetssökandes hälsotillstånd endast

Föreslagen lydelse

förvaltningscenter ska ändra användarrättigheterna, om den användarrättighet som söks eller beviljats inte längre till sitt innehåll, sin omfattning, sina behörigheter eller sin varaktighet motsvarar det syfte för vilket rättigheten har sökts eller beviljats.

Arbets- och näringsbyrån, arbets- och näringsförvaltningens kundservicecenter, närings-, trafik- och miljöcentralen och arbets- och näringsministeriet samt en i 7 § 3 mom. avsedd aktör utanför arbets- och näringsförvaltningen ska utan dröjsmål informera närings-, trafik- och miljöcentralernas samt arbets- och näringsbyråernas utvecklings- och förvaltningscenter om grunder för upphävande eller ändring av användarrättigheter.

9 §

Samtycke till utlämnande av uppgifter till arbetsgivare

Till arbetsgivare får det endast med den arbetssökandes skriftliga samtycke lämnas ut uppgifter som behövs för att tillsätta ett arbete. Samtycket eller uteblivet samtycke ska antecknas i uppgifterna om enskilda kunder.

Behövliga uppgifter för att tillsätta ett arbete är

- 1) arbetssökandens namn och kontaktuppgifter, modersmål, övriga språkkunskaper och medborgarskap,
- 2) arbetssökandens utbildning och avlagda yrkesexamina och till behövliga delar deras innehåll och vitsord,
- 3) tidigare anställningar plus uppgifterna i arbetsintyg,
- 4) fullgjord värnplikt,
- 5) specialkompetens, arbets- och utbildningsönskemål samt den arbetssökandes egenhändigt uppgjorda jobbsökarpresentation för arbetsgivare,
- 6) information om att personen har varit arbetslös arbetssökande utan avbrott under de senaste 12 månaderna i syfte att utreda de förutsättningar för att ingå arbetsavtal för viss tid som avses i 1 kap. 3 a § i arbetsavtalslagen och i 1 kap. 4 a § i lagen om sjöarbetsavtal.

Till arbetsgivare får det lämnas ut uppgifter om den arbetssökandes hälsotillstånd endast

Gällande lydelse

om den arbetssökande ger sitt specificerade skriftliga samtycke och om uppgifterna är nödvändiga för tillsättande av ett ledigt arbete eller uppfyllande av särskilda krav på hälsotillståndet inom branschen i fråga, eller för att främja sysselsättningen för en arbetssökande som har en skada eller sjukdom som försvårar sysselsättningen.

7 §

Utlämnande av uppgifter ur kundinformationssystemet

Om inte något annat föreskrivs i lag, tillämpas lagen om offentlighet i myndigheternas verksamhet (621/1999) på utlämnande av uppgifter ur arbets- och näringsbyråns kundinformationssystem och på de i systemet införda uppgifternas offentlighet.

Trots sekretessbestämmelserna och andra begränsningar som gäller erhållande av uppgifter är närings-, trafik- och miljöcentralernas samt arbets- och näringsbyråernas utvecklings- och förvaltningscenter skyldigt att *ur arbets- och näringsbyråns kundinformationssystem* på begäran avgiftsfritt lämna arbets- och näringsministeriet och närings-, trafik- och miljöcentralen uppgifter som är nödvändiga för att dessa ska kunna sköta sina i lag föreskrivna uppgifter. De uppgifter som behövs för upprättande av arbetsförmedlingsstatistik ska dock närings-, trafik- och miljöcentralernas samt arbets- och näringsbyråernas utvecklings- och förvaltningscenter lämna till arbets- och näringsministeriet på eget initiativ.

Tillstånd enligt 28 § i lagen om offentlighet i myndigheternas verksamhet att lämna ut sekretessbelagda uppgifter ur arbets- och näringsbyråns kundinformationssystem för statistikföring, vetenskaplig forskning eller myndigheters planerings- eller utredningsarbete beviljas enligt beslut av närings-, trafik- och miljöcentralernas samt arbets- och näringsbyråernas utvecklings- och förvaltningscenter.

Uppgifterna får lämnas ut med hjälp av teknisk anslutning.

Föreslagen lydelse

om den arbetssökande ger sitt specificerade skriftliga samtycke och om uppgifterna är nödvändiga för tillsättande av ett ledigt arbete eller uppfyllande av särskilda krav på hälsotillståndet inom branschen i fråga, eller för att främja sysselsättningen för en arbetssökande som har en skada eller sjukdom som försvårar sysselsättningen.

10 §

Särskilda bestämmelser om utlämnande av uppgifter

Trots sekretessbestämmelserna och andra begränsningar som gäller erhållande av uppgifter är närings-, trafik- och miljöcentralernas samt arbets- och näringsbyråernas utvecklings- och förvaltningscenter skyldigt att *utöver det som föreskrivs i lagen om offentlighet i myndigheternas verksamhet (621/1999)* ur arbets- och näringsbyråns kundinformationssystem på begäran avgiftsfritt lämna arbets- och näringsministeriet och närings-, trafik- och miljöcentralen i 2 § *avsedda uppgifter* som är nödvändiga för att dessa ska kunna sköta sina i lag föreskrivna uppgifter. De uppgifter som behövs för upprättande av arbetsförmedlingsstatistik ska dock närings-, trafik- och miljöcentralernas samt arbets- och näringsbyråernas utvecklings- och förvaltningscenter lämna till arbets- och näringsministeriet på eget initiativ.

Tillstånd enligt 28 § i lagen om offentlighet i myndigheternas verksamhet att lämna ut i 2 § *avsedda* sekretessbelagda uppgifter för statistikföring, vetenskaplig forskning eller myndigheters planerings- eller utredningsarbete beviljas enligt beslut av närings-, trafik- och miljöcentralernas samt arbets- och näringsbyråernas utvecklings- och förvaltningscenter.

Gällande lydelse

Föreslagen lydelse

13 a kap.

Serviceplattform

1 §

Syfte

På en sådan riksomfattande serviceplattform som avses i 13 kap. 3 § tillhandahålls det offentliga arbetskrafts- och företagsservice enligt denna lag. Serviceplattformen omfattar elektroniska tjänster för kunder och arbets- och näringsmyndigheter. Dessutom kan det på plattformen tillhandahållas andra myndighetstjänster som främjar arbetsmarknadens funktion samt arbetslivs- och utbildningstjänster.

Serviceplattformen är dessutom en öppen tjänst där en person till stöd för sin sysselsättning kan skapa och publicera en presentation om sig själv (*jobbsökarprofil*).

2 §

Skapande av en jobbsökarprofil och uppgifter om den

En person kan skapa en jobbsökarprofil utan att registrera sig som arbetssökande. Skapandet av en jobbsökarprofil förutsätter inloggning på serviceplattformen. Inloggningen förutsätter stark autentisering och godkännande av användningsvillkoren för plattformen.

Den som skapar en jobbsökarprofil beslutar vilka uppgifter den ska innehålla. Jobbsökarprofilen kan innehålla uppgifter om personens utbildning, arbetserfarenhet, övriga kompetenser och arbetsönskemål. Dessutom kan den innehålla en fritt formulerad presentation av den som skapat profilen och länkar till tjänster utanför serviceplattformen. Profilen får inte innehålla uppgifter som enligt lag är sekretessbelagda. Innan en fritt formulerad presentation och länkar läggs till ska administratören för plattformen informera den som skapat profilen om de begränsningar som gäller för de uppgifter som ingår i dessa och om konsekvenserna för skyddet av hans eller hennes personuppgifter.

Gällande lydelse

Föreslagen lydelse

Personen kan när som helst redigera eller radera uppgifter i sin jobbsökarprofil, eller radera en jobbsökarprofil som han eller hon har skapat.

3 §

Publicering av en jobbsökarprofil och sökning av profiler

Det är frivilligt att publicera en jobbsökarprofil. Den som skapar en profil kan bestämma till vilka delar och för hur lång tid jobbsökarprofilen publiceras. Ett slutdatum ska fastställas för publiceringen. Den som skapar en profil kan när som helst återkalla publiceringen.

Publicerade jobbsökarprofiler kan sökas och granskas endast av arbetsgivare som loggat in på serviceplattformen. Inloggning på serviceplattformen förutsätter stark autentisering och godkännande av användningsvillkoren för plattformen.

Jobbsökarprofiler kan sökas endast med enskilda sökningar där åtminstone yrkesbeteckning, kunnande eller arbetsområde används som sökvillkor.

4 §

Informationsresurs för jobbsökarprofiler

Uppgifterna i jobbsökarprofilerna används för att främja sysselsättningen och arbetsmarknadens funktion och för statistikföring.

De i 2 § avsedda uppgifter som gäller jobbsökarprofiler registreras i en informationsresurs för jobbsökarprofiler som är separat från den informationsresurs som avses i 13 kap. 3 §. Uppgifterna raderas från informationsresursen för jobbsökarprofiler när personen raderar sin jobbsökarprofil från serviceplattformen, dock senast när det har gått ett år sedan personen sist loggade in på serviceplattformen.

Om den person som har skapat en jobbsökarprofil registreras som arbetssökande, kan uppgifterna i jobbsökarprofilen med den arbetssökandes samtycke kopieras till den informationsresurs som avses i 13 kap. 3 § till den del det är fråga om sådana uppgifter som avses i 13

Gällande lydelse

Föreslagen lydelse

kap. 2 §. På radering och arkivering av kopierade uppgifter tillämpas bestämmelserna i 13 kap. 5 §.

Närings-, trafik- och miljöcentralernas samt arbets- och näringsbyråernas utvecklings- och förvaltningscenter är personuppgiftsansvarig för informationsresursen för jobbsökarprofiler.

5 §

Övervakning av användningen av serviceplattformen

Närings-, trafik- och miljöcentralernas samt arbets- och näringsbyråernas utvecklings- och förvaltningscenter utarbetar användningsvillkoren för serviceplattformen och övervakar användningen av plattformen samt övervakar att det innehåll som publiceras på plattformen överensstämmer med lag, användningsvillkor och god sed.

Närings-, trafik- och miljöcentralernas samt arbets- och näringsbyråernas utvecklings- och förvaltningscenter kan uppmana den som använder serviceplattformen att inom utsatt tid radera sådant innehåll som strider mot lag, användningsvillkor eller god sed från det innehåll som användaren publicerat. Om användaren inte iakttar uppmaningen inom utsatt tid, kan närings-, trafik- och miljöcentralernas samt arbets- och näringsbyråernas utvecklings- och förvaltningscenter radera innehållet i fråga. Om det innehåll som användaren publicerat på plattformen upprepade gånger strider mot lag, användningsvillkor eller god sed, kan närings-, trafik- och miljöcentralernas samt arbets- och näringsbyråernas utvecklings- och förvaltningscenter förhindra användaren från att använda plattformen för viss tid.

Vad som i 3 kap. 3 § föreskrivs om att vägra ta emot en platsanmälan och om att ta bort en anmälan tillämpas på platsanmälningar som publiceras på serviceplattformen. Utöver vad som föreskrivs i den paragrafen kan även närings-, trafik- och miljöcentralernas samt arbets- och näringsbyråernas utvecklings- och förvaltningscenter ta bort en anmälan om en ledig anställning från serviceplattformen.

Gällande lydelse

Föreslagen lydelse

14 kap

14 kap.

Sökande av ändring

Sökande av ändring

2 §

2 §

*Sökande av ändring i ett beslut om kostnads-
ersättning*

*Sökande av ändring i ett beslut om kostnads-
ersättning*

Med avvikelse från 1 § 1 mom. i detta kapitel får ändring i ett beslut om sådan kostnadsersättning som avses i 9 kap. 1 § 3 punkten sökas hos besvärsnämnden för social trygghet. Ändring i beslut av besvärsnämnden för social trygghet får sökas hos försäkringsdomstolen. Försäkringsdomstolens beslut får inte överklagas genom besvär.

Med avvikelse från 1 § 1 mom. får ändring i ett beslut om sådan kostnadsersättning som avses i 9 kap. 1 § 3 mom. sökas hos besvärsnämnden för social trygghet. Ändring i beslut av besvärsnämnden för social trygghet får sökas hos försäkringsdomstolen. Försäkringsdomstolens beslut får inte överklagas genom besvär.

Denna lag träder i kraft den 20 . Bestämmelserna i 12 kap. 6 § 2 mom. gäller till och med den 30 juni 2023.

Arbets- och näringsbyråns kundinformationssystem som var i bruk vid ikraftträdandet av denna lag kan användas till utgången av 2024. Vad som i denna eller någon annan lag föreskrivs om arbets- och näringsförvaltningens riksomfattande informationssystemtjänster tillämpas på arbets- och näringsbyråns kundinformationssystem.

Lagens 13 kap. 7 § 3 mom. 3 punkt tillämpas endast på beviljande av användarrättigheter till det kundinformationssystem som tas i bruk efter ikraftträdandet av denna lag.

2.

Lag

om ändring av 14 och 18 § i lagen om ett kommunförsök som gäller främjande av sysselsättningen

I enlighet med riksdagens beslut
ändras i lagen om ett kommunförsök som gäller främjande av sysselsättningen (1269/2020)
14 och 18 §, av dem 14 § sådan den lyder delvis ändrad i lag 421/2021, som följer:

Gällande lydelse

14 §

*Användningen av arbets- och näringsbyråns
kundinformationssystem*

Försöksområdenas kommuner ska när i denna lag avsedda uppgifter ordnas och produceras använda det kundinformationssystem som avses i 13 kap. 1 § i lagen om offentlig Arbetskrafts- och företagsservice för behandling av de uppgifter som anges i 3 § i det kapitlet.

Närings-, trafik- och miljöcentralernas och arbets- och näringsbyråernas utvecklings- och förvaltningscenter kan på ansökan av en kommun inom ett försöksområde eller av en samkommun som bildats av kommunerna inom försöksområdet och svarar för de uppgifter som avses i denna lag bevilja tjänsteinnehavare som hör till kommunens eller samkommunens personal användarrättigheter till kundinformationssystemet, om det är nödvändigt för skötseln av de uppgifter som avses i denna lag. Användarrättigheter kan beviljas om skötseln av de uppgifter som avses i denna lag eller de tillsyns-, utvecklings-, uppföljnings-, statistikförings-, prognostiserings- eller styruppgifter som anknyter till den service, de stöd eller de kundprocesser som avses i denna lag utgör minst hälften av den arbetsbeskrivning som den som ansöker om användarrättigheterna har och behovet av att använda kunduppgifter inte är sporadiskt eller sällsynt. *Bestämmelser om behandlingen av de personuppgifter som förts in i informationssystemet finns i Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2016/679 om skydd för fysiska personer med avseende på behandling av personuppgifter och om det fria flödet av sådana uppgifter och om upphävande av direktiv 95/46/EG (allmän dataskyddsförordning), nedan den allmänna dataskyddsförordningen, och i dataskyddslagen (1050/2018).*

På ändring och upphävande av användarrättigheter som beviljats en tjänsteinnehavare i en kommun inom ett försöksområde eller i en

Föreslagen lydelse

14 §

Behandling av kunduppgifter

På behandling av kunduppgifter vid ordnande och produktion av uppgifter som avses i denna lag tillämpas vad som i 13 kap. i lagen om offentlig Arbetskrafts- och företagsservice föreskrivs om behandling av kunduppgifter, om inte något annat föreskrivs i denna lag.

Utöver vad som föreskrivs i 13 kap. 1 § i lagen om offentlig Arbetskrafts- och företagsservice får uppgifter om kunder och producenter av offentlig Arbetskrafts- och företagsservice användas för ordnande och produktion av tjänster och uppgifter som avses i denna lag samt för tillsyn, utveckling, uppföljning, statistikföring, prognostisering och styrning i fråga om uppgifter som avses i denna lag.

Med avvikelse från 13 kap. 4 § 1 mom. i lagen om offentlig Arbetskrafts- och företagsservice är det kommunerna inom försöksområdena som är gemensamt personuppgiftsansvariga tillsammans med närings-, trafik- och miljöcentralernas samt arbets- och näringsbyråernas utvecklings- och förvaltningscenter i fråga om uppgifter om kunder som hör till de kundgrupper som avses i denna lag. En kommun inom försöksområdet svarar för den personuppgiftsansvariges andra än i 13 kap. 4 § 2 mom. i lagen om offentlig Arbetskrafts- och företagsservice avsedda skyldigheter enligt den allmänna dataskyddsförordningen föreskrivna andra än i 13 kap. 4 § 2 mom. i lagen om offentlig Arbetskrafts- och företagsservice avsedda skyldigheter för sina kunders del. Arbets- och näringsbyrån ska se till att de uppgifter som registrerats om en kund i en sådan kommun inom försöksområdet som finns inom byråns verksamhetsområde är exakta och vid behov uppdaterade.

Försöksområdenas kommuner ska när i denna lag avsedda uppgifter ordnas och produ-

Gällande lydelse

samkommun som bildats av kommunerna i försöksområdet och svarar för de uppgifter som avses i denna lag tillämpas vad som i 13 kap. 5 a § i lagen om offentlig Arbetskrafts- och företagsservice föreskrivs om ändring och upphävande av användarrättigheter som beviljats en tjänsteman som är anställd hos arbets- och näringsbyrån.

Bestämmelser om utlämnande av uppgifter om en arbetssökande till arbetsgivare med den arbetssökandes skriftliga samtycke finns i 13 kap. 6 § i lagen om offentlig Arbetskrafts- och företagsservice.

18 §

Ansvar för behandlingen av kunduppgifter

Kommunerna inom försöksområdet har ett sådant personuppgiftsbiträdesansvar som avses i artikel 28 i den allmänna dataskyddsförordningen för behandlingen av personuppgifter i arbets- och näringsbyråns kundinformationssystem under den tid som försöket pågår. Kommunerna inom försöksområdena ska utan dröjsmål informera närings-, trafik- och miljöcentralernas samt arbets- och näringsbyråernas utvecklings- och förvaltningscenter om en i 13 kap. 5 a § i lagen om offentlig Arbetskrafts- och företagsservice avsedd grund för upphävande eller ändring av användarrättigheter.

Bestämmelser om arbets- och näringsbyråns kundinformationssystem, om dess personuppgiftsansvariga, om de uppgifter som ska föras in i registret över enskilda kunder och om användningen av kundinformationssystemet finns i 13 kap. i lagen om offentlig Arbetskrafts- och företagsservice.

En tjänsteman som har beviljats användarrättigheter till arbets- och näringsbyråns kundinformationssystem får behandla endast sådana uppgifter i kundinformationssystemet som är nödvändiga för skötseln av tjänstemannens uppgifter och endast på det sätt som är nödvändigt för skötseln av tjänstemannens i denna lag avsedda uppgifter.

Föreslagen lydelse

ceras använda *de riksomfattande informations-systemtjänster som avses i 13 kap. 3 § i lagen om offentlig Arbetskrafts- och företagsservice* för behandling av de uppgifter som anges i 2 § i det kapitlet.

Vad som i 24 § 1 mom. 25 punkten i lagen om offentlighet i myndigheternas verksamhet (621/1999) föreskrivs om sekretess för uppgifter som avser arbetsförvaltningens kunder tillämpas på de uppgifter som avser de i denna lag avsedda kunderna hos försöksområdenas kommuner.

18 §

Användarrättigheter för behandling av kunduppgifter

Närings-, trafik- och miljöcentralernas samt arbets- och näringsbyråernas utvecklings- och förvaltningscenter kan på ansökan av en kommun inom ett försöksområde eller av en samkommun som bildats av kommunerna inom ett försöksområde och som svarar för de uppgifter som avses i denna lag bevilja tjänsteinnehavare som hör till kommunens eller samkommunens personal användarrättigheter till ett sådant i 13 kap. 3 § i lagen om offentlig Arbetskrafts- och företagsservice avsett kundinformationssystem som hör till den riksomfattande helheten av kundinformationssystem.

För beviljande av användarrättigheter till en tjänsteinnehavare som hör till kommunens eller samkommunens personal i en kommun inom ett försöksområde eller i en samkommun som bildats av kommunerna inom ett försöksområde och som svarar för de uppgifter som avses i denna lag förutsätts det att

1) beviljandet av användarrättigheter är nödvändigt för skötseln av de uppgifter som avses i denna lag,

2) skötseln av de uppgifter som avses i denna lag eller de tillsyns-, utvecklings-, uppföljnings-, statistikförings-, prognostiserings- eller styruddata som anknyter till den service, de stöd eller de kundprocesser som avses i denna

Gällande lydelse

Vad som i 24 § 1 mom. 25 punkten i lagen om offentlighet i myndigheternas verksamhet (621/1999) föreskrivs om sekretess för uppgifter som avser arbetsförvaltningens kunder gäller de uppgifter som avser de i denna lag avsedda kunderna hos försöksområdenas kommuner.

Föreslagen lydelse

lag utgör minst hälften av den arbetsbeskrivning som den som ansöker om användarrättigheterna har, och

3) behovet av att använda kunduppgifter inte är sporadiskt eller sällsynt.

Kommunerna inom ett försöksområde ska utan dröjsmål informera närings-, trafik- och miljöcentralernas samt arbets- och näringsbyråernas utvecklings- och förvaltningscenter om en i 13 kap. 8 § i lagen om offentlig arbetskrafts- och företagsservice avsedd grund för upphävande eller ändring av användarrättigheter.

Denna lag träder i kraft den 20 .

3.

Lag

om ändring av lagen om sektorsövergripande samservice som främjar sysselsättningen

I enlighet med riksdagens beslut
ändras i lagen om sektorsövergripande samservice som främjar sysselsättningen (1369/2014) 9 §, sådan den lyder i lagarna 448/2020 ja 424/2021, och
fogas till lagen nya 9 a och 9 b § som följer:

Gällande lydelse

9 §

Kundregistret över sektorsövergripande samservice

För genomförandet av den sektorsövergripande samservicen ska närings-, trafik- och miljöcentralernas samt arbets- och näringsbyråernas utvecklings- och förvaltningscenter föra det kundregister över sektorsövergripande samservice som avses i 13 kap. 1 § i lagen om offentlig arbetskrafts- och företagsservice. Kundregistret över sektorsövergripande samservice används för skötseln av de uppgifter

Föreslagen lydelse

9 §

Uppgifter om arbetslösa och uppgifternas användningsändamål

Arbets- och näringsbyrån, kommunen och Folkpensionsanstalten får behandla uppgifter om arbetslösa personer för att utföra uppgifter enligt denna lag.

Gällande lydelse

som arbets- och näringsbyrån, kommunen och Folkpensionsanstalten har enligt denna lag.

I kundregistret över sektorsövergripande samservice kan föras in

1) *den arbetslösa*s namn, personbeteckning och kontaktuppgifter,

2) uppgifter som har samband med kundrelationen vid sektorsövergripande samservice, anlitandet av den sektorsövergripande samservicen och eventuella specialarrangemang som anlitandet av servicen kräver,

3) uppgifter om *den arbetslösa*s utbildning, anställningar och yrkeskunnande,

4) sådana uppgifter om *den arbetslösa*s sociala situation som inverkar på sysselsättningen av honom eller henne,

5) sådana uppgifter om *den arbetslösa*s hälsotillstånd samt arbets- och funktionsförmåga som inverkar på sysselsättningen av honom eller henne och som är nödvändiga för att tillhandahålla service för honom eller henne,

6) uppgifter om *den arbetslösa*s servicebehov,

7) uppgifter om den sektorsövergripande sysselsättningsplanen och hur den genomförs, följs upp och revideras.

Arbets- och näringsbyrån, kommunen och Folkpensionsanstalten ska föra in kunduppgifter om arbetslösa i kundregistret över sektorsövergripande samservice. Uppgifter om arbetslösa får föras in i kundregistret efter att den sektorsövergripande samservicen har inletts.

Närings-, trafik- och miljöcentralernas samt arbets- och näringsbyråernas utvecklings- och förvaltningscenter kan bevilja användarrättigheter till kundregistret över sektorsövergripande samservice på ansökan av arbets- och näringsbyrån, kommunen, samkommunen eller Folkpensionsanstalten. Användarrättigheter kan beviljas en person som är anställd hos arbets- och näringsbyrån, kommunen, samkommunen eller Folkpensionsanstalten och som sköter uppgifter som avses i denna lag. *En person som har beviljats användarrättigheter får trots sekretessbestämmelserna söka och använda uppgifter i kundregistret, om det behövs för att ordna kundbetjäningen.*

Föreslagen lydelse

Följande uppgifter om arbetslösa får behandlas:

1) namn, personbeteckning och kontaktuppgifter,

2) uppgifter som har samband med kundrelationen vid sektorsövergripande samservice, anlitandet av den sektorsövergripande samservicen och eventuella specialarrangemang som anlitandet av servicen kräver,

3) uppgifter om utbildning, anställningar och yrkeskunnande,

4) sådana uppgifter om den sociala situationen som inverkar på sysselsättningen för personen,

5) sådana uppgifter om *och bedömningar av* hälsotillstånd samt arbets- och funktionsförmåga som inverkar på sysselsättningen av honom eller henne och som är nödvändiga för att tillhandahålla service för honom eller henne,

6) uppgifter om servicebehov,

7) uppgifter om den sektorsövergripande sysselsättningsplanen och hur den genomförs, följs upp och revideras.

[flyttad till 9 a § 2 mom.]

[flyttad till 9 a § 4 mom.]

Bestämmelser om behandling av personuppgifter finns i Europaparlamentets och rådets

Gällande lydelse

Föreslagen lydelse

förordning (EU) 2016/679 om skydd för fysiska personer med avseende på behandling av personuppgifter och om det fria flödet av sådana uppgifter och om upphävande av direktiv 95/46/EG (allmän dataskyddsförordning), nedan *den allmänna dataskyddsförordningen*, och i dataskyddslagen (1050/2018).

9 a §

Kundinformationsmaterial och kundinformationssystem för sektorsövergripande samservice

Närings-, trafik- och miljöcentralernas samt arbets- och näringsbyråernas utvecklings- och förvaltningscenter *utvecklar* och förvaltar *kundinformationsmaterial och kundinformationssystem* för sektorsövergripande samservice i syfte att genomföra sektorsövergripande samservice.

Arbets- och näringsbyrån, kommunen och Folkpensionsanstalten ska föra in *de i 9 § avsedda uppgifterna i kundinformationsmaterialet med hjälp av kundinformationssystemet för sektorsövergripande samservice*. Uppgifter om arbetslösa får registreras i informationssystemet efter att den sektorsövergripande samservicen har inletts. *Närings-, trafik- och miljöcentralernas samt arbets- och näringsbyråernas utvecklings- och förvaltningscenter ska radera alla uppgifter om den arbetslösa när fyra år har förflutit från den dag då den sektorsövergripande samservicen upphörde. En uppgift behöver dock inte raderas, om den behövs för skötseln av ett uppdrag som baserar sig på bestämmelser eller ett ärende som fortfarande är anhängigt.*

Den registrerade har inte en i artikel 18 i den allmänna dataskyddsförordningen avsedd rätt att begränsa behandlingen av uppgifter som avses i 9 §.

Användningen av kundinformationssystemet kräver personliga användarrättigheter. Närings-, trafik- och miljöcentralernas samt arbets- och näringsbyråernas utvecklings- och förvaltningscenter kan bevilja användarrättigheter på ansökan av arbets- och näringsbyrån, kommunen, samkommunen eller Folkpensionsanstalten. Användarrättigheter kan beviljas

Gällande lydelse

Föreslagen lydelse

en person som är anställd hos arbets- och näringsbyrån, kommunen, samkommunen eller Folkpensionsanstalten och som sköter uppgifter som avses i denna lag.

9 b §

Personuppgiftsansvariga

Närings-, trafik- och miljöcentralernas samt arbets- och näringsbyråernas utvecklings- och förvaltningscenter, arbets- och näringsbyråerna, kommunerna och Folkpensionsanstalten är gemensamt personuppgiftsansvariga för de uppgifter som avses i 9 §.

Närings-, trafik- och miljöcentralernas samt arbets- och näringsbyråernas utvecklings- och förvaltningscenter svarar i fråga om kundinformationssystem och informationsmaterial enligt den allmänna dataskyddsförordningen för

1) inbyggt dataskydd och dataskydd som standard enligt artikel 25 i den förordningen,

2) säkerhet i samband med behandlingen enligt artikel 32 i den förordningen,

3) konsekvensbedömning avseende dataskydd enligt artikel 35 i den förordningen,

4) förhandssamråd enligt artikel 36 i den förordningen,

5) den personuppgiftsansvariges skyldigheter enligt artikel 12.1 och 12.2 i den förordningen och sådana andra skyldigheter med anknytning till informationssystemets och informationsmaterialets informationssäkerhet som den personuppgiftsansvarige har enligt den förordningen.

Arbets- och näringsbyråerna, kommunerna och Folkpensionsanstalten svarar för den personuppgiftsansvariges andra än i 2 mom. avsedda skyldigheter enligt den allmänna dataskyddsförordningen i fråga om de uppgifter som de har registrerat i kundinformationsmaterialet.

Denna lag träder i kraft den 20 .

4.

Lag

om ändring av 11 kap. 4 § i lagen om utkomstskydd för arbetslösa

I enlighet med riksdagens beslut
ändras i lagen om utkomstskydd för arbetslösa (1290/2002) 11 kap. 4 § 2 mom., sådant det
lyder i lag 1457/2016, som följer:

Gällande lydelse

Föreslagen lydelse

11 kap

11 kap.

Bestämmelser om verkställighet

Bestämmelser om verkställighet

4 §

4 §

Arbetskraftspolitiskt utlåtande

Arbetskraftspolitiskt utlåtande

Arbets- och näringsförvaltningens kundservicecenter kan

1) ge ett arbetskraftspolitiskt utlåtande enligt 1 kap. 4 § 3 mom. om de allmänna arbetskraftspolitiska förutsättningarna för att få förmåner enligt 2 kap. utan en arbetskraftspolitisk prövning,

2) ändra ett arbetskraftspolitiskt utlåtande från arbets- och näringsbyrån till att gälla en arbetslöshetsförmån av annat slag,

3) föra över ett arbetskraftspolitiskt utlåtande från arbets- och näringsbyrån till någon annan inrättning som betalar ut arbetslöshetsförmån,

4) rätta uppenbara skriv- eller räknfel eller andra jämförbara klara fel i arbets- och näringsbyråns arbetskraftspolitiska utlåtande.

Arbets- och näringsförvaltningens kundservicecenter kan ge ett arbetskraftspolitiskt utlåtande enligt 1 kap. 4 § 3 mom. om de allmänna arbetskraftspolitiska förutsättningarna för att få förmåner enligt 2 kap. utan en arbetskraftspolitisk prövning samt rätta uppenbara skriv- eller räknfel eller andra jämförbara klara fel i arbets- och näringsbyråns arbetskraftspolitiska utlåtande.

Denna lag träder i kraft den 20 .

Vid användning av arbets- och näringsbyråns kundinformationssystem som var i bruk vid ikraftträdandet av denna lag, ska på arbets- och näringsförvaltningens kundservicecenters behörighet att ge arbetskraftspolitiska utlåtanden tillämpas 11 kap. 4 § 2 mom. som gällde vid ikraftträdandet av denna lag.

RP 225/2021 rd

Gällande lydelse

Föreslagen lydelse